

บริหารการศึกษา 25

5-5

ชวต
ศาสนา
พระมณฑกษัตริย์
...เราเกิดทุนเทนิอสิ่งใด...

- 4 ส.อ. 2526

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 พระโขนง กรุงเทพฯ 11 โทร. 3921575, 3915058

บริหารการศึกษา '25

คณะนิสิตปริญญาตรี วิชาโทบริหารการศึกษา

ชั้นปีที่ 4 ประจำปีการศึกษา 2525

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

(รุ่นที่ 25)

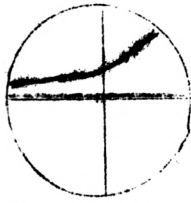
+++++
+ คำนำ +
+++++

การศึกษาและฝึกงานบริหารการศึกษา ภาคการบรรยายและการงาน ของคณะ
นิสิตปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2525 ที่เรียนวิชาโทบริหารการศึกษา อาจารย์
ผู้ดำเนินการกำหนดให้แบ่งนิสิตเป็นกลุ่มย่อย ในการรับผิดชอบงานภาคการบรรยาย และ
ภาคการงาน ไปเป็นผู้ดำเนินการเองโดยอนุมัติของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย -
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โดยกำหนดให้จัดทำรายงานสรุปผลการศึกษาและฝึกงาน
ที่ได้เรียนรู้ในแต่ละครั้ง เสนอต่อภาควิชาบริหารการศึกษา

ลักษณะการสรุปงานเป็นไปตามแนวที่อาจารย์เสนอแนะและกำหนด โดยมีสาระ
ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ การถามตอบปัญหาเกี่ยวกับการบริหารของหน่วยงานที่ได้ไปศึกษา
ก็ได้รายงานไว้ในนี้ครบถ้วนแล้ว

การจัดทำรายงานครั้งนี้ เป็นโอกาสที่ให้นิสิตในแต่ละกลุ่มได้แลกเปลี่ยนความคิด
เห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน อันเป็นผลให้ข้อคิดเห็นต่าง ๆ มาเขียนไว้ในรายงาน
ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะบางอย่างอาจจะไม่สมเหตุผลหรือไม่ตรงกับความคิดเห็นของ
ท่านผู้รู้อย่างท่านก็อาจจะเห็นได้ แต่ก็ถือว่าเป็นความคิดเห็นที่บริสุทธิ์ใจ มิได้มีความลำเอียง
ใด ๆ ในงานนั้น ๆ หากมีความบกพร่องและข้อผิดพลาดใด ๆ เกิดขึ้นในรายงานฉบับนี้
หวังว่าคงได้รับอภัยจากท่านผู้รู้ทั้งหลายและผู้รวบรวมก็ยอมรับผิดในข้อบกพร่อง อันอาจจะ
มีได้ทุกประการ .

ปรีชา ชูสุวรรณ
หัวหน้าฝ่ายเอกสารการพิมพ์

สรุปรายงาน

บริหารการศึกษา' 25

โดยนิสิตปริญญาตรี วิชาโทบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

+++++

สารบัญ

กลุ่มนิสิตฝึกงานบริหารการศึกษา ปีการศึกษา 2525

หน้า
ก. - ข.

สรุปรายงานภาคการบรรยาย

1

- คำกล่าวเปิดและบรรยายพิเศษ ... 3 - 20
โดย ศ.อารี สันหนึ่ง คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
- คำบรรยายพิเศษ ... 21 - 32
โดย ศ.นิพนธ์ ศศิธร อธิการบดี มศว.
- ประโยชน์ของธรรมะ ... 33 - 50
โดย พระราชันนันทบุรี วัดชลประทานรังสฤษฎ์ นนทบุรี
- ครูดี กับ ครูสอนดี ... 51 - 58
โดย ศ.เต็มศิริ บุญยสิงห์ มศว.ประสานมิตร
- นโยบายและความเคลื่อนไหวการบริหารการศึกษา ของ
กระทรวงศึกษาธิการ ... 59 - 73
โดย นายบรรจง ชูสกุลชาติ รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
- นโยบายและความเคลื่อนไหวการบริหารการศึกษา ของ
การประถมศึกษา ... 75 - 98
โดย นายสมาน แสงมะลิ เลขาธิการ สปช.

- บทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการข้าราชการครู ... 99 - 118
(โดย นายสมเชาว์ เกษประทุม สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู)

สรุปรายงานบริหารการศึกษา ภาคการอุดม

119

- การบริหารของ เมืองพัทยา ... 121-147
- พิพิธภัณฑ์และสถานเลี้ยงสัตว์น้ำเค็ม
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน ... 149-161
- การบริหารงานของสำนักงานรัฐสภา ... 163-172
- การบริหารงานหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและระบบการพิมพ์ ... 173-181
- การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ ของ
สถานีโทรทัศน์กองทัพบก ของ 5 สนามเป้า กทม. ... 183-199

สรุปรายงานบริหารการศึกษา ภาคผนวก

201

- โครงการฝึกงานของนิสิตวิชาโทบริหารการศึกษา ชั้นปีที่ 4 ... 203-224
- รายชื่อ ตำแหน่ง ที่อยู่ ของนิสิตวิชาโทบริหารการศึกษา รุ่นที่ 25..225-233

๘๙ ๘๙ ๘๙ ๘๙ ๘๙ ๘๙ ๘๙ ๘๙

- - - - -

กลุ่มนิสิตฝ่ายบริหารการศึกษา
จังหวัดสุรินทร์

รายนามนิสิตจากซ้ายไปขวา

นายนิพนธ์ บ่อมสนาม
นางสมคิด ปานะถึก
นายธงไชย วิชัยดิษฐ์
นายสุทิน บุญแข็ง

น.ส. อุทุมพร นวลโหม
นายวิชาติ พินสุวรรณ
นางศศิธร เทียนสวัสดิ์
นายสุพจน์ แก้วบำรุง

นายอุดม เทียนทอง
น.ส. ปรางทอง โคตรโยธา
นายสมชาติ คงพิกุล
นายสาริต สัสดีเดช

กลุ่มนิสิตปฏิบัติงานบริหารการศึกษา
จังหวัดลพบุรี

รายชื่อนิสิตจากซ้ายไปขวา

นายเชาวลิต แก้วแสงอินทร์	นายวีระ แผ่นทอง	นางพรทิพย์ นาคเรือง
นายวิชัย มีลามกิจ	นางอนุรักษ์ กิมเกลนอม	นายเสริม อุไรพันธ์
น.ส. เพ็ญศรี สุขสวัสดิ์	นายปราศรัย บุราคร	นางสุจินต์ แต่งประเสริฐ
นางเลขา สุพานิช	นางศุภวัลย์ ศิริกัญท์	

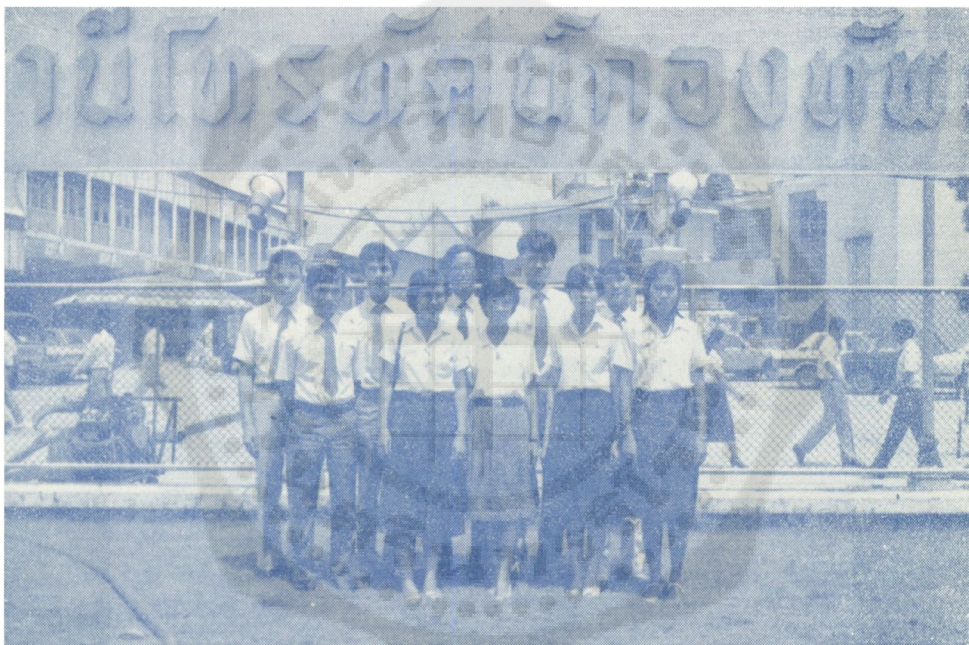
กลุ่มนิสิตปฏิบัติงานบริหารการศึกษา
จังหวัดนครราชสีมา (1)

รายชื่อ นิสิตจากซ้ายไปขวา

นายอุทัย จินาผล	นายชั้น ทองเสมอ	นายศิริพงษ์ ทินราช	นายอุทัย ศรีภักดี
นายปรีชา ชูสุวรรณ	นายวิศิษฐ์ สุกนธมาน	นายพิเชษฐ์ เกศสระ	
นายชัชวาล วัชรานันท์กุล	นายกำจาย ขำภาษี	นายวีระศักดิ์ อยู่ดี	
นายกมล ปลั่งศรี	นายวินัย มานะไสย	นายสมบุรณ์ ดอนโสม	

กลุ่มนิสิตศึกษาและฝึกงานบริหารการศึกษา
จังหวัดนครราชสีมา (2)

รายชื่อนิสิตจากซ้ายไปขวา

นายบุญมี ภูบังดาว
นางสายหยุด หงษ์มาลา
นายสุวัฒน์ พานิชวงศ์

นายอัศนีย์ ประทุมวงศ์
นายทองลา เสนาฤทธิ์
นางผกา จอมอินตา
น.ส. วิไลรัตน์ วีระศาสตร์

นายสมบูรณ์ ภูมิสถิตย์
นางสายพิน เพชรรัตน์
นายทองเจียม นุญญะเขียว

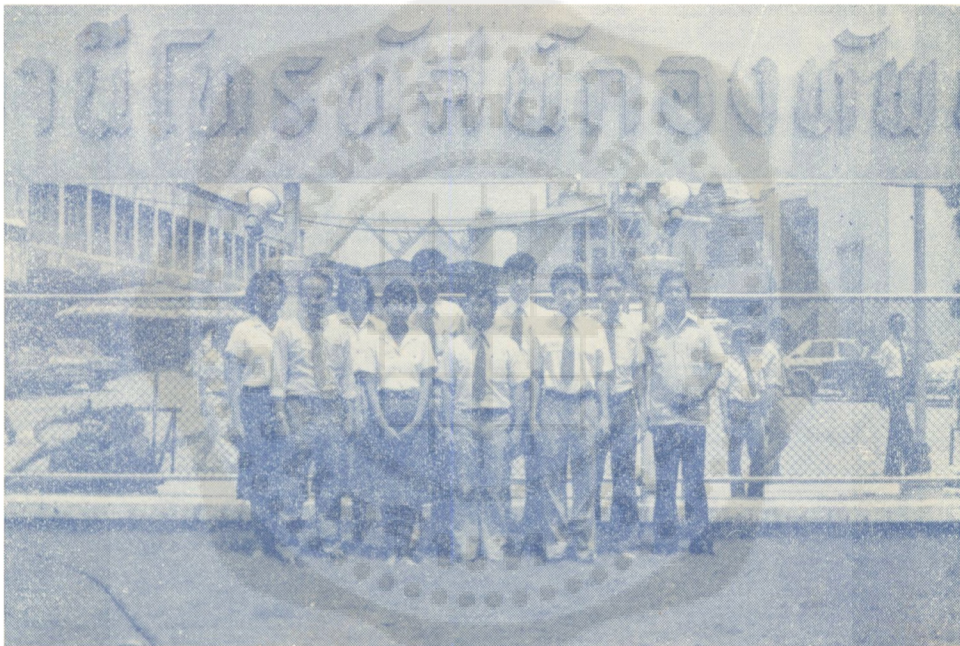
รายชื่อนิสิตศึกษาและฝึกงานบริหารการศึกษา
จังหวัดอยุธยา (1)

รายชื่อนิสิตจากซ้ายไปขวา

นางบังอร ศิลปประเสริฐ	นายบุญญา ใจหวัง	นายพานิช เวียงหญัตย
นางวนิดา สบายวัน	นายอนันต์ คมกล้า	นางรัชนี สระอะ
นางเฟื่องฟ้า จุฑานนท์	นายวิเชียร ภิญโญ	น.ส. นิตยา แก้วสุดา
นายกิตติพล ธรรมพืระกุล	น.ส. จรรยารักษ์	ต่อสุวรรณ

รายชื่อนิสิตศึกษาและฝึกงานบริหารการศึกษา
กลุ่มจังหวัดอยุธยา (2)

รายชื่อนิสิตจากย้ายไปขวา

นางชยาพร รอดพันธ์

น.ส. ลดาวัลย์ พวงนิล

นายศรีชัย พรประชาธรรม

นายประจวบ เป้าเพชร

นายกระจำจ แหวนทองคำ

นายสุชาติ จันทรกลม

นายพิชิต รักธรรม

น.ส. ประภาพรรณ มารมพันธ์

นายเฉลิมเกียรติ บุณศรี

นายโอกาส นิมพลี

นิติตศึกษาและแผนงานบริหารการศึกษา
กลุ่มจังหวัดสระบุรี

รายชื่อ นิติตจากซ้ายไปขวา

นายยังยุทธ สมบูรณ์
น.ส. ยุพา ตังสระสม
นายสิงหา ปิงเมือง
นายยังยุทธ แดงหอม

น.ส. วนิตชา เจริญศักดิ์ขจร
นายสมาน แก้วสระแสน
น.ส. กฤติกา นาคแก้ว
นายธรรมบุญ ประทุมมัลย์

นายทองเจือ ภูบุญ
นางมลิลักษณ์ เกตวัลย์
นายวิสาร พงษ์มณีสกุล
นายมานิต จริยโกมล

สรุปรายงานบริหารการศึกษา

ภาคการบรรยาย

+++++
+ คำกล่าว เป็คงานและบรรยายพิเศษ +
+++++

โดย
ศาสตราจารย์ สันตวิ
คณบดี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ณ ห้อง 222 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
วันที่ 10 สิงหาคม 2525

(รวบรวมโดยนิสิตฝึกงาน กลุ่มจังหวัดชลบุรี)

คำกล่าวเปิดงานและบรรยายพิเศษ

ของ

ศาสตราจารย์อารี สักหลิว

คณบดี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ณ ห้องประชุม 222 วันที่ 10 สิงหาคม 2525 เวลา 09.00 - 10.30 น.

ท่านอาจารย์และนิสิตที่รัก

ดิฉันรู้สึกยินดีมาก ในนามของคณะศึกษาศาสตร์ ที่มาเปิดการประชุมสัมมนาฝึกงานบริหาร การศึกษา ครั้งนี้ จึงขอถือโอกาสนี้เปิดการสัมมนา ขอให้ประสบผลสำเร็จในการฝึกงานนี้จึงทุกประการ

ต่อไปเป็นการบรรยายพิเศษโดยใช้เวลาประมาณ 1.30 ชั่วโมง หลังจากนั้นจะให้นิสิต พักและเริ่มเข้าฟังการบรรยายพิเศษ เวลา 10.45 น. ซึ่งเป็นการบรรยายโดยอธิการบดี ตั้งแต่ เวลา 11.00 - 12.00 น.

ในการบรรยายวันนี้ ก็เป็นเรื่องที่เคยได้พูดมาแล้ว แต่ขอเน้นซ้ำให้ทราบถึงจุดมุ่งหมาย ใหญ่ ๆ ดังนี้คือ

จุดมุ่งหมายใหญ่ ๆ ในการฝึกงาน แบ่งออกเป็น 2 อย่าง

1. การนำทฤษฎีไปใช้ การเรียนทฤษฎีการบริหารมา หรือเรียนวิชาเอกอะไรต่าง ๆ มา คราวนี้เป็นโอกาสที่จะได้นำเอาทฤษฎีไปใช้ เวลานำทฤษฎีไปใช้จะเจอสภาพปัญหาต่าง ๆ อันนี้จะได้ เป็นแนวทางที่จะสามารถนำทฤษฎีไปแก้ปัญหาคำต่าง ๆ ได้หรือไม่ นี่เป็นหลักสำคัญที่อาจารย์ ดร.กิติมา รายงานให้ทราบแล้วว่า การที่นิสิตออกไปฝึกงาน เป็นการได้มีโอกาสไปฝึกงานเพื่อจะได้แก้ปัญหาคำ เรื่องการแก้ปัญหาคำเป็นเรื่องสำคัญ บ้านเมืองของเรานี้อาจจะเจริญเข้าไปหน่อย เพราะพวกเรา แก้ปัญหาคำน้อยไปหน่อย เรื่องนี้ก็อยากจะให้พวกเราช่วยกันคิดว่า พวกเราทุกคนควรจะแก้ปัญหาคำไหนนั้น หมายถึงอย่างไร

เรื่องที่ยากจะพูดต่อไปคือ เวลาที่นิสิตออกไปทำงานและตอนฝึกงาน นิสิตควรจะได้ สำแดงให้ประจักษ์ว่า สมรรถภาพเหล่านี้มีอะไรบ้าง และยังมีข้อบกพร่องอะไร ตอนไหน เพราะยังมี อาจารย์ที่ปรึกษาที่จะขอคำแนะนำได้ ปกติงานบริหารการศึกษา จะมีงานใหญ่ ๆ อยู่ 2 งาน คือ งานวิชาการและงานธุรการ เป็นการสมมติให้เห็นว่า พวกนิสิตที่จบไปคงจะไม่ไปเป็นครูใหญ่

หัวหน้าหน่วยงานต่าง ๆ กันที่ แต่ขอให้นักว่างานบริหารโดยทั่ว ๆ ไป นิสิตอาจจะเอาไปประยุกต์ใช้
ในสถานการณ์ต่าง ๆ ถึงแม้ว่าต่อไปหลังจากที่จบไปใหม่ ๆ จะเป็นแค่หัวหน้าสายวิชาต่าง ๆ

งานใหญ่ ๆ ของงานบริหารการศึกษาที่โด่งดังมานั้นคือ งานทางวิชาการ กับงานทางธุรการ
โดยให้นำเรื่องจากประสบการณ์มาเล่าให้ฟังดังนี้

1. งานทางธุรการ ส่วนใหญ่จะเป็นหน่วยงานทางธุรการมากกว่างานทางวิชาการ งาน
ธุรการจะเป็นงานเกี่ยวข้องกับงานสารบัญและงานการเงิน ที่จริงงานธุรการก็เป็นเรื่องที่สำคัญ แต่
คิดว่าสามารถฝึกวิธีการให้ที ๆ เราก็น่าจะทำได้โดยไม่เกิดปัญหามากมายนัก

2. งานทางวิชาการ เรื่องนี้เป็นเรื่องใหญ่ จึงขอนำมาพูดก่อน เพราะการบริหารงาน
การศึกษา ผู้บริหารก่อนข้างจะละเลยทางวิชาการมาก อันนี้ขอพูดทั่ว ๆ ไปว่า ระบบการบริหารงาน
การศึกษาเมืองไทยเรานี้ ก่อนข้างจะละเลยทางวิชาการ โดยจะยกตัวอย่างตั้งแต่ระดับโรงเรียน
ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ จะไม่ค่อยกล้าเดินไปดูการสอนของครู ไม่ค่อยกล้าและเกรงใจ
ครูได้ข้อคิดว่า อาจารย์ใหญ่ของโรงเรียนไทยเรานี้ ก่อนข้างจะละเลยทางวิชาการมาก เพราะเป็น
ประสบการณ์ที่ครูได้เคยเจอเมื่อ 10 กว่าปีที่แล้ว ตอนที่ครูเป็นศึกษานิเทศก์กรมการฝึกหัดครู ก็ไปที่
จังหวัดอุดรธานี เผอิญไปเจอนักเรียน ป.กศ.สูง ที่จบแล้ว ที่โรงเรียนหมากแข้ง เด็กคนนี้เป็นเด็กที่
เคยเป็นหัวหน้ากลุ่มต่าง ๆ เป็นเด็กที่ตั้งใจเรียน เรียนดี เรียนเก่ง จึงได้ทักทายคุยกับเขา เขาพูด
อยู่คำหนึ่งที่สุดใจเหลือเกินว่า "แหม อาจารย์ เมื่อปีที่แล้ว หนูยังไม่ได้บรรจุที่โรงเรียนนี้ ก็ไปสอนที่
โรงเรียนราษฎร์ ชื่อโรงเรียนพระแม่มาลี (หรืออย่างไรไม่ทราบเพราะนานแล้ว) บอกว่าตอนนั้นทำงาน
หนักมาก เพราะว่าซิสเตอร์มาตรวจเรื่อย ตรวจกระทั่งสมุดงานนักเรียนว่า ตรวจผิดหรือตรวจถูก มาดู
การสอนแล้วทำการประชุม ให้ชี้แผนการสอน และถึงกับมีการทำแผนการสอน โครงการสอน ตั้งแต่
ก่อนหลักสูตรใหม่ของเรา บอแหม..ทำงานหนัก มาอยู่ที่นี่สบาย คือใครสอนอย่างไรก็สอนได้ ต่างคน
ต่างสอน ครูฟังแล้วสะดุดใจขึ้นมากทีเดียว เพราะหมายถึงการมาอยู่โรงเรียนรัฐบาลนี้สบาย ความจริง
เรารู้กันอยู่แล้ว บางทีคนสมัยก่อนจะส่งลูกเข้าเรียน โรงเรียนอัสสัมชัญ เช่นคาเบรียล เช่นปรั้งก
ต่าง ๆ พวกนี้ และโรงเรียนต่างจังหวัดเหมือนกัน ถ้าจะให้เปรียบเทียบกับโรงเรียนในต่างจังหวัด
ถ้ามีพวกโรงเรียนพระแม่หรืออะไรต่าง ๆ ก็จะไปเข้าโรงเรียนเหล่านี้ ทั้ง ๆ ที่วุฒิของครูเหล่านี้
ต่ำกว่าวุฒิของครูในโรงเรียนรัฐบาล แต่ทำไมผลการเรียนของเราในเวลานี้ มีการทดสอบผลการเรียน
ของเด็กต่างจังหวัดของโรงเรียนราษฎร์สูงกว่า เขาบอกว่าผลการเรียนของโรงเรียนประถมในชนบท
ที่อยู่ไกล และยิ่งไกลเท่าไร ผลการเรียนต่ำกว่าโรงเรียนที่อยู่ในเมือง แล้วโรงเรียนราษฎร์เมื่อดู
จากผลการเรียนจะสูงกว่าโรงเรียนที่อยู่ในโรงเรียนในเมืองเดียวกัน และผลการเรียนจะสูงกว่า

โรงเรียนรัฐบาลโดยเฉลี่ย อันนี้ก็เลยทำให้คิดว่า ผู้บริหารการศึกษาของไทยเราละเลยทางด้านวิชาการไปหรือเปล่า ตอนนั้นครูเคยพานิสิตปริญญาโทไปดูงานที่โรงเรียน INTERNATIONAL SCHOOL โรงเรียนนา ๆ ซาติที่อยู่ใกล้เรานี่ โดยให้ไปฝึกงานกับหัวหน้าวิชาซึ่งเป็นหัวหน้าหมวดวิชาคล้าย ๆ เป็น Department Head เช่น หัวหน้าหมวดคณิตศาสตร์หรือหัวหน้าหมวดวิทยาศาสตร์เขามีการนิเทศอยู่ประจำ คือไม่พูดถึงตัวครูใหญ่ ตัวครูหัวหน้าสายเขาจะมีการประชุมในหมวดของเขา และบางครั้งเขาจะเข้าไปดูครูใหม่สอนในห้อง โดยดูการเรียนการสอนเพื่อจะให้ความช่วยเหลือ เพราะคล้าย ๆ กับว่าหัวหน้าหมวดเขาเป็นผู้นิเทศ และอุปกรณ์การสอนต่าง ๆ ก็จะมีการประชุมเตรียมกัน

ฉะนั้น การบริหารทางวิชาการเขามีทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครูใหญ่ลงไป นาน ๆ ที่จะต้องไปดูทางด้านวิชาการ หัวหน้าฝ่ายวิชาการหรือหัวหน้าหมวดวิชาต่าง ๆ ก็จะมีการประชุมพบปะกันเสมอ เท่ากับเป็นการนิเทศครูไปในตัว แต่เป็นการนิเทศโดยไม่ให้รู้ตัว ดังนั้นการเรียนของนักเรียนจึงได้ผล ครูจึงขอขำพวกเราไป และอยากขอขำว่า พวกเราที่เรียนวิชาบริหารการศึกษา เราควรจะต้องรู้เรื่องทางด้านของหลักสูตร เรื่องของวิธีสอน เรื่องของการวัดผลและรู้ทางวิชาการให้มาก เราไม่ต้องไปทำเองก็ได้ แต่เราควรไปช่วยส่งเสริมเขาได้ มิใช่ว่าเราเป็นผู้บริหารแล้ว ไม่มาเอาเรื่องวิชาการเลย อันนี้ครูคิดว่าการประเมินศึกษาหรือการศึกษาเมืองไทยทุกระดับ มันจะดีขึ้นได้ถ้าผู้บริหารทุกระดับ ตั้งแต่ครูใหญ่ หัวหน้าสาย หัวหน้าหมวดวิชา ศึกษาพิเศษ ศึกษาธิการอำเภอ ศึกษาธิการจังหวัดต่าง ๆ มาสนใจเรื่องวิชาการให้มาก คิดว่าเป็นสิ่งสำคัญมาก ไมอย่างนั้นแล้วการศึกษาของเมืองไทยจะไม่มีทางดีขึ้นเลย

เมื่อสองวันก่อนนี้ ครูไปที่อุดรฯ ก็ไปพบกับรองผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานี และได้บอกว่า เราจะมาสำรวจอะไรต่าง ๆ ในโครงการการศึกษาผู้ใหญ่ แต่ท่านได้พูดอะไรทำให้รู้สึก (เจ็บใจมาก) ในฐานะที่เขาว่าเรามาจากศึกษาศาสตร์ บอกว่าครูไทยเราไม่เห็นดีขึ้นเลย (แต่อย่าหาว่าท่านมาจากมหาดไทย) และบอกว่า.... "ผมไปดูโรงเรียนต่าง ๆ 10 โรงเรียนแล้ว ยังไม่เห็นครูสอนหนังสือเลย" เลยบอกว่าท่านรอง...ก็มีเฉพาะบางโรงเรียน แต่เดี๋ยวนี้โรงเรียนส่วนใหญ่ดีมากขึ้น...ท่านรองแล้วท่านก็บอกว่า.. ไม่หรอกครับ...อาจารย์ ยังไม่เห็นมากเท่าผม "ผมได้ไปเห็นมาหมดแล้ว ว่าโรงเรียนที่อยู่ใกล้ ๆ ออกไป ผมเห็นชนิดแบบไม่สอนนี่...มีมาก"

อันนี้ เราไม่มีหลักฐานไปยืนยันกับเขา แต่ว่า มีงานวิจัยอันหนึ่ง ที่ครูอยากจะเล่าให้ฟัง นิดหน่อย แต่งานวิจัยนี้ยังไม่เสร็จ ที่สภากาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้มีการวิจัยเมื่อประมาณ 5 - 6 ปีก่อน ได้ทำการประเมินประสิทธิภาพการเรียนของเด็กประถม ผลจากที่เรา

เคยรู้กันมาแล้วว่า ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือผลการเรียนจะต่ำกว่าทางภาคอื่น ๆ หรือที่เขารู้สึกว่าลูกเขตรกรจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนน้อยกว่าลูกพ่อค้า ลูกข้าราชการ ก็คือผลจากที่เราได้รู้มาเมื่อ 20 ปีก่อน ผลมันก็ยังเป็นอยู่อย่างนั้น

เรื่องนี้ ก็ได้มีการวิจัยอีกเมื่อปีที่แล้ว โดยทำการวิจัยเชิงคุณภาพ วิจัยโรงเรียนสองประเภทเป็นโรงเรียนประชาบาลด้วยกัน (ขอใช้คำเก่า) และมีขนาดเท่ากัน ครูมีวุฒิเท่ากัน แต่โรงเรียนหนึ่งผลการเรียนของเด็กสูง อีกโรงเรียนหนึ่งมีผลการเรียนเด็กต่ำ แล้วเอนักวิจัยไปอยู่พยายามไปถามว่าครูแต่ละคนสอนอย่างไร ทำอย่างไรแต่ละวัน ทำอะไรบ้าง และได้พบความจริงว่าครูในโรงเรียนมี 12 คน เขาจะพยายามดู Sampling ทุกกิจกรรมแต่ละวันของครู ว่าครูทำอะไรบ้าง และได้พบว่าครูที่อยู่ในโรงเรียนที่มีผลการเรียนของเด็กต่ำ มีดังนี้

ตอนเช้าขึ้นมาจะเป็นกี่โมงไม่ทราบ ครูคนหนึ่งก่อนจะมาโรงเรียนจะไปตีคันทรีมือใส่คนเขาที่คนเลี้ยงไว้ ประมาณเกือบครึ่งชั่วโมง แล้วจึงจะเดินมาโรงเรียน มาถึงโรงเรียนก็เฝ้าเฝ้าแล้วไปที่จริงโรงเรียนควรจะเปิดตั้งแต่ ๐๘.๓๐ น. เฝ้าเฝ้าแล้วก็จะมานั่งอ่านหนังสือพิมพ์ก่อน แล้วครูก็อ่านไป นักเรียนก็อยู่ไป กว่าจะได้สอนจริง ๆ ก็ 10 โมง หรือ 9 โมงกว่า ๆ ไปแล้ว หิ้ง ๆ ที่มีนักวิจัยไปอยู่ด้วยหรือบางทีบางคนก็อาจจะเห็นเพราะเห็นว่านักวิจัยไปอยู่ด้วย ก็คงจะชินแล้ว เพราะนักวิจัยเขาพยายามทำให้มีความรู้สึกทำให้เกิดความเคยชินกันจนรู้จำใจกัน และอาจจะไปช่วยครูสอนด้วย

เรื่องที่เล่ามานี้ ครูจึงขอบอกว่า ถ้าโรงเรียนไหนเพียงแต่ครูใหญ่มาให้การสอนให้ครบเวลา ผลการเรียนของเด็กคงจะไม่ตกถึงขนาดนี้ อย่างที่ท่านรองผู้ว่าราชการจังหวัดได้กล่าวโจมตีครูประถมเรานี้ ที่ไม่อยากจะถึงมากก็เพราะว่า ครูเคยไปพบกับตัวเองเมื่อครั้งไปที่อำเภอสระแก้วไปโดยไม่ได้ออกล่วงหน้า เพราะไปเรื่องอื่นเกี่ยวกับค่ายเขมรอพยพ อาจารย์สมบูรณ์อยากจะเอาห้องสมุดเคลื่อนที่ไปให้กับโรงเรียนประถม ไปแะโดยที่ไม่ได้ออกเขาก่อน เป็นโรงเรียนที่ค่อนข้างลับเข้าไปหน่อย โรงเรียนนั้นมีครูอยู่ 6 คน วันที่ไปมีครูทำการสอนอยู่เพียง 2 คน อีก 4 คน รวมทั้งครูใหญ่ไม่อยู่ทราบว่าเป็นไปทำไม... ไปเพื่อที่จะขายบัตร มีการขมวดหาเงินเข้าโรงเรียน

การหาเงินเข้าโรงเรียนนี้ ครูก็เข้าใจเพราะเห็นความจำเป็น แต่ก็ควรมีวิธีหลาย ๆ วิธีมาใช้วิธีนี้ เพราะเอาในเวลาที่สอนเด็กไปขายบัตรขมวด ครู 2 คนที่อยู่ไม่ได้สอน นั่งทำ ต.2 ก. เพราะทางอำเภอเขาเร่งมาจะต้องส่งด่วน เด็กคงเข้าเรียนก็ไม่ได้เรียน เวลาที่เราไปเขาสักสนุกสนาน เราก็เอาหนังสือไปให้อ่าน นี่เป็นการลุ่มโดยไม่ทราบเหมือนกัน และคิดว่าสภาพอย่างนี้อาจจะมีอีกหลายแห่ง ที่ทำให้ผลการเรียนในชั้นประถมของเราไม่ดีขึ้น

เรื่องแรกที่ขอฝากพวกเรา ซึ่งอาจจะต้องมีโอกาสไปบริหารระดับต่าง ๆ ว่างงานทางวิชาการสำคัญและสำคัญเป็นหนึ่ง เพราะว่าหน้าที่ของเราก็จะต้องพยายามสอนเด็ก โดยไปสอนโรคไม่รู้ โรคโง่ ที่จริงไม่โง่หรอก แต่หมายความว่าโรคไม่รู้ เราอยากสอนเด็กอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ให้เด็กอ่านออก เขียนได้ เพื่อที่เด็กไทยเราจะได้เป็นพลเมืองไทยที่มีประสิทธิภาพ จึงได้ขอว่าเรื่องวิชาการ และอยากจะขอยกตัวอย่างโรงเรียนที่ดี โรงเรียนที่ดีก็มีหลายแห่ง ไม่ขอยกตัวอย่างโรงเรียนบ้านพุ่มวง ในแง่ที่มีการอบรมเรื่องระเบียบวินัย จะยกตัวอย่างที่ได้เคยไปเจอโรงเรียนดี ๆ หลายแห่ง

สมัยที่ทำงานอยู่กรมการฝึกหัดครูเมื่อ 10 ปีที่แล้ว มีโรงเรียนที่จังหวัดมหาสารคาม มีหลายโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนดี มีโรงเรียนหนึ่งชื่อว่าโรงเรียนหัวขัว โรงเรียนนี้มีครู 2 คน มีนักเรียนหลายห้องเรียน ครูใหญ่ยังเกียวกมาก ภรรยาเป็นครูน้อย อยู่กัน 2 คน แต่เป็นโรงเรียนที่ครูประทับใจมาก ในแง่ที่ว่า ใครจะบอกว่าครูรุ่นเก่าสอนไม่ดี สำหรับครู 2 คนนี้ ขณะนี้ไม่ทราบว่าจะอยู่หรือเปล่า เพราะไม่เคยแวะไป จะสอนหนังสือโดยวิธีโบราณก็จริง แต่เด็กนักเรียนอ่านหนังสือออก เพราะตอนที่ไปสำรวจประมณคราวนั้นก็พยายามสู้โดยเอาเด็กมาให้เขียนหนังสือ ทำการทดสอบแบบง่าย ๆ โรงเรียนนี้มีครู 2 คน นักเรียน 70 คน สอนถึงชั้น ป.4 นักเรียนอ่านออกเขียนได้และเขียนดีเสียด้วย เพราะว่าครู 2 ท่านสอนตลอดเวลา ผลัดกันสอนโดยเอาเด็กออกมาทีละคนสองคน ให้งานกันทำ ผลการเรียนของเด็กดี เพราะครูตั้งใจสอน ทั้ง ๆ ที่สอนแบบโบราณ และการสอนไม่ได้ใช้วิธีอะไรมาก โดยได้เคยรับการอบรมโดยการใช้อัตรา จึงมีเทคโนโลยีเป็นนวัตกรรมใหม่ ๆ คือบัตรคำ ต่อไปจะเล่าให้ฟังถึงประโยชน์ของบัตรคำคืออะไร นอกจากนั้นก็มีการสอนวิทยาศาสตร์ สอนแบบโบราณ ถือไม่มีการทดลอง สังคมศึกษาไม่มีการไปศึกษานอกสถานที่ แต่เวลาสอนจะพูดคุยกับเด็ก และเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ให้เด็กฟัง หนังสือนอกจากอ่านออกเขียนได้แล้ว ยังเขียนหนังสือสวยด้วย เพราะครู 2 ท่าน ท่านตั้งใจสอน ขนาดว่าเด็กคนไหนอ่อน จะเอามาถามมาสอน มีลักษณะของความเป็นครูจริง ๆ

ยังมีโรงเรียนที่มีชื่อเสียงอีกโรงเรียนหนึ่ง คือโรงเรียนโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ครูใหญ่ท่านนี้มีชื่อมากเพราะว่าเป็นครูใหญ่ที่มีเทคนิคและเข้มงวดมาก เมื่อเราถามว่าทำไมไม่มีใครทำได้อย่างอาจารย์ชาย (ครูใหญ่โรงเรียนนี้) ได้รับคำตอบว่า ท่านมีฐานะดี สามารถเอาครูน้อยอยู่ เพราะครูน้อยเป็นลูกน้องท่าน หมายความว่าฐานะดีแล้วท่านยังเป็นคนใจกว้าง ทำให้สวัสดิการครูดีมาก และครูไม่มีปัญหาเรื่องหนี้สิน เพราะว่าท่านจะคอย ๆ ให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับด้านการเงิน และสวัสดิการต่าง ๆ แต่ครูชายท่านนี้กวัดขันมาก และเพิ่งเห็นครูไทยที่กวัดขันและนิเทศเหมือนโรงเรียนฝรั่ง เพราะเอาสมุดนักเรียนมาตรวจแล้วจะเดินดูการสอน นักเรียนโรงเรียนนี้ทุกคนลายมือสวย โดยให้ครู

ทุกคนฝึกเด็กให้ถักลายมือแบบต่าง ๆ การทำงานฝึกให้มีระเบียบ ให้คุ้นเคยแล้วก็เห็นว่าเด็กมีลายมือสวย และเป็นโรงเรียนที่มีชื่อมาก ใคร ๆ ก็พากันมาดูการเรียนการสอนของโรงเรียนนี้ บริเวณโรงเรียนก็สะอาดเพราะผู้บริหารเอาใจใส่ทั้งด้านวิชาการและบริเวณอาคารสถานที่

ยังมีโรงเรียนคืออีกโรงเรียนหนึ่งคือ โรงเรียนสังข์ทอง อีกโรงเรียนหนึ่งจำชื่อไม่ได้ ทั้ง 2 โรงเรียนนี้ก็มีครูใหญ่สนใจการเรียนการสอนของนักเรียนมาก และยังมีเพิ่มอีกสิ่งหนึ่ง คือ การดนตรี เพลิดเพลินชอบดนตรีก็ได้อัฒางดนตรี โรงเรียนสังข์ทองคงจะเป็นวงแคนหรือวง.... (เพราะจำไม่ได้) อีกโรงเรียนที่จำชื่อไม่ได้ นั้น คีตกมีเป็นวงดนตรีที่ใช้เครื่องเป็นของพื้นเมือง

ดังนั้น โรงเรียนที่มีการฝึกให้มีกิจกรรม จากการได้สังเกตโรงเรียนประถมในชนบท จะมองเห็นได้เลยว่า โรงเรียนที่ไม่มีกิจกรรมและครูไม่เอาใจใส่ต่อการจัดกิจกรรม เด็กพวกนี้จะเหงา ๆ ซึม ๆ พูดและถามอะไรก็ไม่ค่อยจะตอบ แต่เด็กที่ได้ไปดู และยกตัวอย่างว่าเป็นโรงเรียนดี จะเป็นโรงเรียนหัวขัว โรงเรียนบ้านสังข์ทอง กับอีกโรงเรียนหนึ่งที่ครูจำไม่ได้ (น่าเสียดาย) และโรงเรียนโกสุม จะเห็นลักษณะเด็กฝึกกับเด็กโรงเรียนอื่น ดูแล้วมีชีวิตชีวาและกล้าหาญ

โรงเรียนบ้านโกสุมนอกจากจะเห็นกิจกรรมอื่น ๆ แล้ว ยังมีกิจกรรมดนตรี เขามีวงดนตรีของโรงเรียนโดยครูจะฝึกเด็กเอง และประทับใจคือเด็กชั้น ป.2 จะขึ้นมาเป็นโฆษกและกล่าวอะไรต่ออะไรเองหมด อย่างมีชีวิตชีวาและกล้าหาญ เมื่อสอบถามครูใหญ่ถึงกิจกรรมการตั้งวงดนตรี ครูใหญ่จะเล่าให้ฟังว่า เด็กของคนที่จบไปแล้ว ถ้าไม่เรียนต่อ แยกจะไปเป็นนักดนตรีประจำวงดนตรี และไปมีอาชีพก่อนข้างจะดี แต่เด็กส่วนใหญ่จะเรียนต่อ ฐานะของประชาชนในบ้านนี้ก่อนข้างจะดี

ที่มีบางคนไปเป็นนักดนตรีตามวงต่าง ๆ ซึ่งเราคิดว่าไม่เลว เพราะประสบการณ์จากโรงเรียนช่วยให้เขาไปมีอาชีพเป็นนักดนตรีถึงจะเป็นอาชีพที่ร้อนรุ่ม แต่ก็เห็นว่ามีอาชีพก่อนข้างจะดีขึ้นที่ได้เห็นแบบนี้มาแล้ว เลยได้ความคิดว่า การที่เราจะจัดโรงเรียนให้ดี หรือจัดสถานที่ศึกษาให้ดีขึ้น

1. เราต้องทุ่มเทเรื่องวิชาการ จะต้องจัดให้มีการนิเทศภายในโรงเรียน เช่น หัวหน้ากลุ่มวิชา จะต้องมีการประชุมพบปะหารือเกี่ยวกับการสอน ว่าเราจะสอนอย่างไร มีปัญหาอะไร และใช้อุปกรณ์อะไรเป็นสื่อการเรียนการสอน

2. กิจกรรมนักเรียน จะขอยกตัวอย่าง ประถมสาธิตประสานมิตรว่าที่จัดอยู่ทุกวันนี้ได้แนวความคิดเห็นจากโรงเรียนสังข์ทอง โรงเรียนโกสุมนี้เอง เราจัดกิจกรรมนักเรียน เพื่อช่วยให้เด็กได้มีการแสดงออกและค้นพบอะไรในตัวของตัวเองได้มาก ผลพลอยได้จากการจัดกิจกรรมอย่างนี้

โรงเรียนประถมสาธิต เช่น กิจกรรมกีฬา ดนตรี การละเล่นต่าง ๆ มาได้ความคิดว่าเด็กไทยเราไม่ค่อยทราบซึ่งดนตรีไทย ไม่ค่อยพบเห็นชอบวัฒนธรรมไทย

อันนี้ถ้าหากเราได้สอนกันตั้งแต่เด็ก ๆ ก็จะเป็นการปลูกฝังค่านิยมได้เป็นอย่างดี วิธีทดสอบว่าเด็กไทยหรือแม่คนรุ่นครู หรือรุ่นปลัดอำเภอบางคนอาจจะไม่ชอบดนตรีไทย เช่น ลองเปิดวิทยุ ถ้าได้ยินเสียงการร้องเพลงไทยเดิม มีการเอื้อน เอ็ง.....เอย แล้วก็หมุนเปลี่ยนสถานีทันที หรือแม้มีการแสดงดนตรีไทยที่โรงละคร ก็ไม่ค่อยมีใครไปดู ถ้าไปดูก็จะนั่งหลับ ของพวกนี้จะต้องมีการปลูกฝังโดยมากคนที่ชอบและเกิดความทราบซึ่งจะมีจักขุ (appreciation) คือเราต้องฝึกให้เล่นเป็นด้วยบ้าง ถ้าเล่นเป็นบ้างมันทราบซึ่ง ไม่ต้องให้เล่นเด่นจนถึงกับเป็นระดับอาชีพ

แต่เวลานี้เรามีความตั้งใจมากที่หลักสูตรใหม่ มีวิชากลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย เพราะเราจะฝึกเด็ก ๆ ให้ได้เล่นดนตรีเป็นบ้าง เพื่อเขาจะได้เกิดความทราบซึ่ง และผลุงเรื่องเหล่านี้ไว้ต่อไป

ดังนั้น กิจกรรมนักเรียนครูเห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมด้านวิชาการ แม้กระนั้นบางคนจะพูดว่าโรงเรียนนี้แก้กิจกรรม เช่น โรงเรียนประถมสาธิตที่ทำอยู่ขณะนี้ มีผู้ปกครองบางคนมาบอกอาจารย์ว่าโรงเรียนของอาจารย์แก้กิจกรรมเหลือเกิน อย่างนี้เด็กคงจะได้เรียนแต่เราก็กำลังจะทำการวิจัย แม้จะไม่ได้มีการวิจัยเราก็พอจะมองออกและเห็นแล้วว่า ผลการเรียนรู้ของเด็กไม่ได้เสีย แต่ในบางกรณี กลับทำให้เด็กเรียนดีขึ้นด้วยซ้ำไป จะขอยกตัวอย่างตอนที่ครูกำลังจะจัดโซนที่โรงเรียนประถมสาธิต มีสาเหตุที่เราจัดให้มีโซน และสอนโซนแก่เด็ก เพราะในหลักสูตรเขามีไว้ให้สอนนาฏศิลป์อาทิตย์ละ 1 ชั่วโมง เราก็ลองเอาโซนมาสอนและฝึก เราก็ฝึกในชั่วโมงเรียน แต่เวลาจะนำออกไปแสดง เราจะมาซ้อมเพิ่มประมาณ 2-3 สัปดาห์ แล้วโซนของเราก็ไปออกแสดงที่โรงละครแห่งชาติได้

การที่เด็กเล่นโซน ทำให้เด็กรู้วาระครในเรื่องเช่น ตัวนิลพัท ตัวพิเภก ตัวสิบแปดมงกุฎ ใครสื่ออะไร บางทีครูไม่รู้ แต่ยังมีเด็ก ป.4 บางคนไปรบเราผู้ปกครองขอให้ซื้อหนังสือรามเกียรติ์เล่มสมบูรณ์ เขาอยากรู้เรื่องทั้งหมด แล้วเขาจะไปอ่านรามเกียรติ์เล่าให้ลูกพ่อคุณแม่ฟังเวลานี้พ่อแม่ประทับใจมากกว่าลูกรู้เรื่องดี แล้วเขาก็ไปดูภาพวาด ฝาผนัง ซึ่งเวลานี้เรากำลังจะพาไปดูภาพวาดรามเกียรติ์ แล้วเขาจะบอกได้เลยว่าปีที่แล้วเราเล่นเรื่องสุกริพ สุริย์บุตร ตอนกำเนิดของสุกริพ เขาก็จะไปศึกษาในรูปภาพฝาผนังว่า เป็นตอนที่โรงเรียนเล่นอยู่ เพราะฉะนั้นกิจกรรมพวกนี้ไม่ทำให้การเรียนเสียแต่กลับทำให้หลาย ๆ วิชา เข้าใจได้มากขึ้น

สาเหตุที่ครูต้องจัดกิจกรรมเหล่านี้ นอกจากได้ความทิดจากโรงเรียนโกสุม โรงเรียนบ้านสังข์ทอง ครูก็ได้ความทิดมาจากผู้บริหารบางท่าน อยากจะขอเอื้อชื่อเลย ตอนนี้นั่นท่านก็เสียชีวิตไปแล้วก็มีอาจารย์บุญฉวี พรหมโลปกรณ์ กับอาจารย์ฉวีวรรณ บุณยะจินดา สมัยนั้นท่านเป็นอาจารย์ใหญ่ ครูเคยไปทำงานด้วย อย่างอาจารย์ฉวีวรรณตอนนั้น ท่านเป็นผู้อำนวยการที่วิทยาลัยครูอุบล ครูก็ไปทำงานด้วย ท่านก็พยายามรับงานวิทยาลัยครูที่มีทั้งวิชาคหกรรมและวิชาอะไรต่าง ๆ เวลาทีมงานประชุมก็จะมาประชุมที่วิทยาลัยครู ให้วิทยาลัยครูช่วยทำอาหารเลี้ยง ซึ่งผู้เข้าอบรมยินยอมออกค่าอาหารให้เป็นรายหัว โดยมอบหมายให้อาจารย์คหกรรมสอนนักเรียนฝึกการทำอาหาร ขนมต่าง ๆ ขายส่งด้วย ประเภทขนมที่ใช้เป็นของว่างแล้วท่านจะชิมแล้วระหว่างตลอดปีท่านจะให้อาจารย์ทำขนมมาส่ง แล้วท่านจะชิมและติด้วยว่าควรจะมีอะไรและลด ท่านต้องทำงานหนักเพื่อฝึกให้นักเรียนทำเป็นและอร่อยด้วย

เกี่ยวกับนาฏศิลป์ การรำ การร้องต่าง ๆ ท่านจะให้ฝึกปฏิบัติจริง ๆ ด้วย เช่น เวลาทีมงาน เวลาประชุมต่าง ๆ ท่านก็จะมีการจัดเลี้ยงน้ำชากาแฟ และเอาขนมที่นักเรียนทำไปบอกและคุยด้วยว่า ขนมนี้เป็นฝีมือของนักเรียนทำ แม้จะมีการประชุมระดับประเทศ ท่านก็จะแนะนำว่าเป็นขนมฝีมือนักเรียนและจัดนักเรียนออกมาทำให้ดูด้วย เวลาจะเลี้ยงและเสิร์ฟอาหาร ครูจะเป็นหัวหน้าแผนกลางสาม โดยจะนำนักเรียนกลุ่มหนึ่งมาลงสาม ครูเองก็มีหน้าที่คุมการลงสาม ล้างแก้ว ตอนแรกครูก็ไม่ว่าเพราะขณะล้างแก้วจะเอาแก้วซ้อนกัน พออาจารย์มาพบเห็นเข้า อาจารย์ก็จะมาบอกแนะนำว่าไม่ควรเอาแก้วล้างแล้วซ้อนกันเพราะดึงออกมาใช้ยาก และคงจะแตกง่ายได้ง่าย และต้องมาเดินดูว่าล้างสามสะอาดและล้างทุกใบไหม

การเสิร์ฟอาหารก็เช่นกัน จำเป็นต้องฝึกนักเรียนให้รู้จักเสิร์ฟแต่ก็มีอีกแผนหนึ่งโดยมีอาจารย์เป็นหัวหน้าเหมือนกัน ก่อนเสิร์ฟก็ต้องมีการมาซ้อมวิธีเสิร์ฟ เผอิญช่วงนั้นมีท่านรัฐมนตรีไปด้วยการซ้อมก็ต้องให้รู้ว่าการเสิร์ฟอาหารนั้น ควรจะเข้าทางไหน ตอนนั้นไม่มีผู้เชี่ยวชาญ แต่ก็ตั้งใจจะเชิญผู้เชี่ยวชาญโรงแรมมาฝึก แต่อาจารย์พิมพ์ฉวีได้เห็นวิธีการต่าง ๆ มาแล้ว เลยฝึกเองทั้งหมด การเอาอาหารเข้าไปต้องเข้าซ้ายหรือขวา อาจารย์ฝึกทุกวัน การถอนแก้วน้ำออกมาจะทำอย่างไร นี่เป็นหน้าที่ผู้บริหารหรือเปล่า ขณะอาจารย์ฝึกครูเองก็อยู่ด้วย มีลางซ้อมการเสิร์ฟด้วย บรรดาอาจารย์ปริญญาโท ปริญญาตรี ก็มาทำหน้าที่นี้ทั้งนั้นและก็คุมนักเรียนด้วย เราทำงานกันอย่างนี้เราไม่ต้องมาเกียวกกัน ฉะนั้นเรียนมาขนาดนี้แล้ว จะต้องมาทำหน้าที่คุมกลางสามหรือ เราจะทำอย่างนั้นก็ได้ แต่เมื่อเราทำแล้วเราก็กู้บทเรียน และเราก็กู้รู้ว่าการล้างนั้นล้างอย่างไร จึงจะได้เร็วที่สุด

และสะอาดที่สุด เช่น เราจะต้องเอาภาชนะล้างหลายกัลมังตอนแรกเอาอาหารออกก่อนแล้วล้างในใบ
แรก ซึ่งมันน้ำอุ่นหรือมีผงล้างเศษอาหารออกก่อน ใบที่ 2 ล้างน้ำอีกครั้งเพื่อให้ไขหรือฟองผงซักฟอก
ใช้ล้างติดจานออกให้หมด ใบที่ 3 เป็นการล้างสะอาด การล้างและการควบคุมดูแลเพื่อให้เกิด
ประสิทธิภาพ เราก็เกิดความชำนาญ พวกนี้ที่จริงนักเรียนเขาก็ได้เห็นมาก ครูเองได้เห็นวิธีนี้
อาจารย์บุญฉวีก็ทำ ในขณะที่ท่านอยู่วิทยาลัยครูลพบุรี เมื่อจัดงานเสร็จก็จะมีเงินเหลือนำมาจัดซื้อ
ถ้วยชามเครื่องครัวไว้ ดังนั้นที่วิทยาลัยจะมีของใช้เหล่านี้พร้อมเวลาจะจัดเลี้ยงก็สะดวก ไม่ใช่ว่า
เป็นครูใหญ่สิบปีแล้วไม่มีสมบัติอะไรไว้เลย

สมบัติต่าง ๆ เกี่ยวกับการครัวที่กล่าวมานี้ ได้มาจากน้ำพักน้ำแรง เมื่อผู้อื่นในจังหวัด
เห็นว่าจัดงานดี มีผลกำไรขึ้นมา เขาก็เข้ามาให้ช่วยจัดงานให้ การจัดกิจกรรมพวกนี้ให้นักเรียน คนที่
ยกตัวอย่างวิทยาลัยครูลพบุรี ทำให้เด็กที่จบจากวิทยาลัยครูลพบุรีคล่องแคล่วและมีความชำนาญงานใน
ด้านนี้มาก และเวลาจบไปแล้วไปทำงานในต่างจังหวัด จะได้รับค่าชมว่า เด็กจบจากวิทยาลัยครูลพบุรี
คล่องแคล่ว และเด็กพวกนี้จะจัดงานเก่งรู้จักวิธีการอะไรต่าง ๆ เพราะฉะนั้นกิจกรรมพวกนี้จึงน่า
ส่งเสริมจะมีขึ้นได้ เหล่านี้เป็นการช่วยงานทางวิทยาลัย ยกตัวอย่างอาจารย์บุญฉวี เพราะเป็น
ตัวอย่างที่ดี ปีหนึ่งอาจารย์ก็จะจัดให้ทีมงานตอนปลายปี อย่างน้อยปีละครั้ง โดยจะมีละคร มีการแสดง
ท่านจะฝึกซ้อมไปเรื่อย ๆ จนถึงวันงานสามารถนำออกมาแสดงได้ เช่น ปีนี้เงาะป่า ปีหน้าไชยเชษฐา
เวลาเพื่อนซ้อมคนอื่นไม่ได้ซ้อมก็ได้ดูได้เห็น ได้ยินเสียงเพลงต่าง ๆ เข้าหู บางครั้งหูมันได้ยินจนชิน
เวลาเดินไปไหนได้ยินเสียงเพลงเราก็จะรู้ได้ทันทีว่าเป็นเพลงอะไร ท่านองอะไร เราจะจำได้และ
รู้ท่านองเพลงต่าง ๆ ทั้งจะได้รู้ความหมายไปด้วย อย่างนี้ก็จะเป็นการรักษาวัฒนธรรมไทย เป็นต้น

ดังนั้นเรื่องการจัดกิจกรรม ถ้าเราทำให้พอเหมาะพอสม มันจะช่วยเรื่องการเรียน
การสอนและส่งเสริมการรักษาวัฒนธรรมเอาไว้ได้หลายอย่าง ผู้บริหารบางคนเวลาจัดกิจกรรมแล้ว
จะต้องไม่มีการเรียนเลย แม้เราจะจัดกิจกรรมสักวันหนึ่งก็ไม่ทำให้การเรียนเสีย ถ้าวันเรียนเรา
ตั้งใจสอนจริง ๆ มันก็จะไม่เกิดการเสียหายอะไร ไม่ใช่ทำอย่างเหวอะแหยะอย่างนี้ก็จะทำให้เสีย
หายได้ แต่ถ้าถึงเวลาเรียนเราก็เรียนจริง ๆ ถ้าหยุดวันหนึ่งเพื่อจัดกีฬาขึ้นก็จะไม่เกิดการเสียหาย
ต่อการเรียน เพราะการทำกิจกรรมนักเรียนกับวิชาการต้องพัฒนาไปด้วยกัน

ที่พูดมานี้ พอจะได้ความคิดรวบยอดว่า การจัดกิจกรรมนักเรียนมีช่วยช่วยทางด้าน
วิชาการอย่างแท้จริงอย่างไร และได้ช่วยพัฒนาเด็กอย่างไร และในขณะที่เดียวกันนั้นจะพัฒนา
โรงเรียนอย่างไร ที่จริงเวลานี้ยังมีกิจกรรมที่ครูอยากจะทำให้อีกมาก เช่น ที่โรงเรียนประถมสาธิต

ก็ยังคิดว่าเมื่อใดหนอเราจะได้อ่านนักเรียนประถมสาธิตออกไปปลูกต้นไม้ริมถนนตามข้างทางต่าง ๆ หรือออกไปเก็บขยะข้างนอก เวลานี้กำลังฝึกทำข้างใน เมื่อทำได้แล้วต่อไปจะนำออกไปเก็บข้างนอก แต่จะทำในบริเวณใกล้เชิงเสียก่อน แต่เวลานี้ยังทำไม่ได้ เมื่อไรหนอนจะทำได้ จึงขอฝากไว้ด้วยขงคุณทำได้ดีกว่า เพราะว่าในชนบทเราจะทำอะไร ๆ ได้มากกว่าและดีกว่าในกรุง แต่มีใช้ไ้ได้หมายความว่าในกรุงจะทำได้ แต่เป็นเรื่องที่จะต้องมีการฝึกสารซ้อม สำหรับวิชาการและกิจกรรมนักเรียนจะขอพูดเพียงแค่นี้

3. เรื่องธุรการ ที่พูดมาแล้วไม่ได้เข้าใจเรื่องธุรการ เพราะเห็นว่าส่วนใหญ่งานบริหาร เราจะเน้นเรื่องธุรการ คือส่วนมากจะห่วงเรื่องการติดต่อ ส่วนหนังสือไปอำเภอไปจังหวัดจึงมักไม่สนใจเรื่องวิชาการ ต่อไปนี้จะขอให้เน้นเรื่องวิชาการและกิจกรรมนักเรียนแต่ในขณะเดียวกันเราต้องหาทางปรับปรุงทำงานธุรการให้ดีขึ้น โดยไม่ต้องใช้เวลามาก โดยการเพิ่มประสิทธิภาพ

ธุรการหรืองานสารบาญ อันนี้ครูไม่ทราบว่าพูดได้เรียนเรื่องนี้ได้มากแค่ไหนกันมาแล้ว ถ้าได้เรียนมากแล้วก็ดี เพราะงานสารบาญเป็นงานที่มีระบบ ระเบียบ วิธีการปฏิบัติไว้อย่างดีแล้ว ถ้าหากจัดระบบไว้ดีแล้วก็จะสะดวก ถ้าจัดระบบไม่ดีจะทำให้เป็นการทำงานที่เสียเวลามากใช้เวลา มากโดยใช้เหตุ งานสารบาญบ้านเราทำก่อนข้างจะไม่มีระบบ ครูคิดว่าอยากฝากอาจารย์ทางภาคบริหารของเราช่วยกันคิด หาระบบพวงงานสารบาญให้ดีขึ้นได้นำไปเผยแพร่ได้ถูก เพราะเคยมีคำถามงานสารบาญของเราว่าใช้ระบบอะไร มีผู้บริหารท่านหนึ่งบอกว่าใช้ระบบซุกกิ้ง คือซุกกันเรื่อย เทียวซุกที่โน่น ซุกที่นี่ไม่มีระบบ เรารับว่ามีระบบซุก โดยซุกเรื่อย ๆ เพราะเราไม่ได้จัดเพิ่มเรื่องไว้ให้เป็นระบบระเบียบ บางคนจะจัดระบบการเก็บ โดยวิธีการใช้เบอร์ เช่น เรื่องการทดสอบเบอร์ 5 เมื่อเรามากันหาที่จะดูในแฟ้มเบอร์ 5 ได้ทันที ถ้าหากใช้ระบบซุกเวลาต้องการก็จะกันหาจาละห้วน บางทีวันทั้งวันนั่งหาหนังสือฉบับเดียวไม่ทราบว่าจะเจอหรือไม่ ส่วนครูเคยเจอมาด้วยตนเองหลายหนแล้ว ต้องทำงานให้เป็นระบบจะเสียเวลาน้อย จะต้องใช้เวลาไปจัดกิจกรรมนักเรียนให้มากขึ้น มีเวลาไปเดินดูการสอนของครู มีเวลาไปประชุมครูและมีเวลาที่จะเอางานของนักเรียนมาดู แต่ที่เราห่วงแต่ในเรื่องธุรการ มีบางคนเคยจดหมายต่อว่าคนที่เขียนหนังสือแย่ที่สุดคือพวกที่อยู่ฝ่ายศึกษา แต่อย่าเพิ่งไปเชื่อก่อนนัก เพราะคนที่อยู่ฝ่ายศึกษานี้ เพราะพวกทางศึกษาต้องสอนให้คนอ่าน เขียนหนังสือดี พอมาพบคนที่เขียนหนังสือไม่ดี เกษตรจังหวัดเขาเขียนคิดว่า ก็เลยเกิดการต่อว่า เรื่องการเขียนหนังสือราชการต่าง ๆ เราควรจะฝึกเอาไว้ วิธีฝึกโดยการดูสำนวนต่าง ๆ เช่น มีเลขานุการของฝรั่งผู้หนึ่งมีคนไปไหนมาไม่ทราบ เมื่อมีจดหมายหรือได้

รับจดหมายที่เขาตอบมาดี ๆ ส่วนวนดี ๆ โดยแท้จริงผู้บริหารเขาไม่ตอบ เขาจะให้เลขานุการของเขาตอบ แล้วเลขานุการคนนั้นพออยู่เราเกิดไม่รู้จัก เป็นคนไทยเราและคนยกย่องเลขาฯ ผู้นี้ว่าเขียนภาษาอังกฤษดีมาก จดหมายฝรั่ง แม้ฝรั่งเองก็ไม่ใช่เป็นประสาเลย แต่ก็บอกวิธีว่าไม่มีอะไรมาก เพราะเพิ่งทำงาน แต่อาศัยว่าจบ ม.8 จากโรงเรียนฝรั่งและเป็นคนสนใจงาน จึงพยายามหาสำนวนต่าง ๆ เก็บเอาไว้ เมื่อจะเขียนหรือตอบจดหมายเขาก็จะเอาสำนวนเหล่านั้นออกมาใช้ โดยเปลี่ยนแปลงคำพูดให้ทันสมัยหน่อย ดังนั้นแกจะมีสำนวนต่าง ๆ พร้อมไว้มากเลย ก็เคยได้แนวคิดจากแกบางอย่างว่า การเก็บสำนวนไว้นี้มีประโยชน์เพราะบางคนที่จะบออะไรใหม่ ๆ เพิ่งเข้าทำงานต้องมานั่งเขียนจดหมายราชการ เขียนแล้วแก้ ๆ แล้วเขียนก็ไม่เสร็จก็มี แต่มีบางคนเขียนแบบชู้ ๆ นำเสนอให้ผู้บริหารแก้

ฉะนั้น ผู้บริหารจะต้องช่วยฝึกคนด้วย และหากพบสำนวนต่าง ๆ ก็เก็บเอาไว้บ้าง แล้วเขียนภาษาไทยเป็นภาษาที่ดี ผู้บริหารควรจะต้องเป็นผู้ที่ใช้ภาษาได้ดีที่สุด นอกจากภาษาพูดก็ควรฝึกทางภาษาเขียนด้วย และต้องฝึกผู้ใต้บังคับบัญชาที่ต้องทำงานทางด้านธุรการ

การเงินก็เช่นเดียวกัน ถ้าผู้บริหารมีแต่เป็นห่วงเรื่องการเงิน ก็ไม่ต้องไปทำงานอื่นไหนจะต้องมาเซ็นใบโน้น ใบนี้ ตามแบบฟอร์มยังมีมาก เราจะเซ็นโดยไม่อ่านก็ได้ ดีไม่ดีเราก็เข้าปังไปด้วย เป็นอะไรก็ต้องอ่านเหมือนกัน เพราะบางที่มีจดหมายจากที่อื่นมาผู้บริหารจะเซ็นเหมือนกัน แต่อ่านจดหมายยังไม่จบฉบับเลย จะไม่เซ็นเลยก็ได้ แต่จำเป็นต้องเซ็นก็เกิดตกใจเหมือนกัน ดังนั้นเวลาเราจะเซ็นอะไรไปจึงต้องอ่าน แม้รีบ ๆ เผลอ ๆ ไปก็มี แต่อย่างน้อยต้องอ่านให้จบฉบับเพราะเคยเจอมาแล้ว เรื่องการเงินเราต้องศึกษาให้ละเอียดที่สุด แต่เข้าใจว่าคงได้ศึกษาเรื่องการเงินมาแล้ว โดยเฉพาะหลักฐานต่าง ๆ ต้องเก็บเอาไว้ให้มีระบบหาง่ายไม่ต้องเสียเวลามาก

ครูเคยมีประสบการณ์ที่ไม่ดีจากสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหนึ่ง ตอนนั้นไปทำงานใหม่ ๆ ได้รับหนังสือส่งตัวแล้วนำไปรายงานตัวโดยส่งให้กับสำนักงานตอนเช้า แต่ตอนนั้นเจ้าหน้าที่บอกว่าศึกษาธิการไม่อยู่จึงนัดให้มาตอนบ่าย เมื่อถึงตอนบ่ายก็มาพบศึกษาธิการจังหวัดตามนัด แต่พอมาถึงกลับหาหนังสือส่งตัวไม่พบ เสมียนเขาก็หาแต่หาไม่พบ เป็นอันว่าวันนั้น หาไม่พบก็เลยบอกว่ามีหนังสือส่งตัวมาแล้วก็แล้วกัน จึงไม่ทราบว่ามีวิธีเก็บเขาเก็บกันอย่างไร ดังนั้นเรื่องธุรการเราจึงเสียเวลา เสียประโยชน์ไปเฉย ๆ กับความไม่มีระเบียบ จึงขอให้พวกเราสร้างระเบียบที่เป็นระบบหรือสร้างระบบที่มีระเบียบ จะได้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

4. การบริหารอาคารสถานที่ เรื่องนี้ ดร.วิจิตร วรุตบรจกุล ได้เกิดให้ความคิดไว้ว่า ผู้บริหารบางคนอ้างว่า ทีมงานวิชาการไม่ดีเพราะมีเวลาไปสร้างรั้ว สร้างอาคารเรียน และสร้างอื่น ๆ การบริหารอาคารสถานที่กับการบริหารวิชาการ จะต้องทำไปพร้อม ๆ กัน เช่นเดียวกับการบริหารกิจการนักเรียน มิใช่ผู้บริหารมาทางเรื่องอาคารสถานที่แล้วจะทำให้งานวิชาการดีไปทุกอย่าง แต่เป็นการแก้ตัวของผู้บริหาร ซึ่งบางที่อาคารสถานที่ก็ไม่เอาไหน วิชาการก็ไม่เอาไหน ก็อ้างว่าเอาเวลาไปทำงานอื่น ครูจึงมีแนวคิดว่าการปรับปรุงต้องไปด้วยกันทุกอย่าง อาคารสถานที่ผู้บริหารต้องสร้างตามสภาพแวดล้อมที่มีอยู่ อย่างที่ทราบตามทฤษฎี ว่าเราต้องดูแลอาคารสถานที่ที่มากขึ้นเท่าที่ครูทำงานมานั้น เรื่องอาคารสถานที่เจอปัญหามาก เพราะว่าบางที่เรามีคนงานภารโรง เวลาเขาทำงานโดยมากเขาทำงานไม่มีใจรัก หรือรับผิดชอบงานเท่าใด รู้สึกว่าการทำงานกวาด ๆ ถู ๆ ทำความสะอาดส้วม ว่าเป็นงานต่ำหรือเปล่า ที่จริงแล้วเราควรจะได้แสดงให้เห็นว่างานถูหรืองานขัดส้วมไม่ใช่เป็นงานต่ำ วันหลังครูใหญ่อาจจะไปขัดส้วมให้ภารโรงดูบ้างว่าขัดอย่างไร การใช้ น้ำยาขัดเขาใช้อย่างไรจึงให้สะอาด ควรทำให้เขาดู จะได้ไม่บอกว่าเป็นงานต่ำ

ดังนั้นการดูแลอาคารสถานที่ มันสะท้อนให้เห็นถึงความเอาใจใส่ของผู้บริหารชั้นว่า ดูแลแค่ไหน ครูไปเห็นโรงเรียนบางแห่งไม่ได้ปลูกต้นไม้เลย ก็ถามว่าทำไมไม่ปลูกต้นไม้เลย ได้รับ คำตอบว่าไม่มีน้ำ ไม่มีน้ำ พูดยุ่คำเดียวเท่านั้น

ครูจึงอยากให้เราไปช่วยกันแก้ปัญหา สมมติว่าไม่มีน้ำแล้วเราควรทำอย่างไรในขณะ ที่เมืองไทยเรามีฝนปีละ 4 เดือน เราควรจะปลูกต้นไม้ที่มันขึ้นได้ง่าย ๆ หรือไม้โตเร็วไม่ได้หรือ

งานอาคารสถานที่ จึงเป็นเรื่องที่เราควรทำจริง ๆ และขอให้มีส่วนร่วมในเรื่องนี้ ครู เคยเน้นวัดและโรงเรียนที่ไม่มีต้นไม้ร่มครึ้ม เวลาเราไปเห็นเราจะมีความรู้สึกชอบกล แต่ไม่ได้ เอาเป็นเกณฑ์วัดผู้บริหารหรือเจ้าอาวาส แต่เวลาไปเจอวัดไหนมีต้นไม้ร่มบริเวณสะอาดเราจะ รู้สึกอย่างไร

โรงเรียนก็เหมือนกันถ้าไปเจอโรงเรียนที่ไม่มีต้นไม้เลย และค่อนข้างสกปรก จึงขอ ผากไว้ด้วยสำหรับพวกเราแม้จะไปอยู่ที่ไหนก็ควรลองทำดูจะปลูกต้นไม้สัก 3-4 ต้น ก็พอเพื่อจะได้ เป็นเชื้อเอาไว้ แม้มันจะตายก็ไม่เป็นไรดีกว่าที่ไม่ปลูกเลย

เรื่องบัตรคำอาจจะขอโฆษณา เพราะพวกเราส่วนใหญ่นี้จบไปแล้วทำงานเกี่ยวกับ เรื่องประถมศึกษา บัตรคำที่ใช้ได้ผลคือที่จังหวัดนครปฐม ที่นครปฐมเท่าที่ไปสำรวจมีหลายโรงเรียน

ที่เป็นโรงเรียนดี และไปติดใจอยู่โรงเรียนหนึ่งเพราะคล้ายที่โรงเรียนหัวขัว อายุ 50 ปี ครูนี้มีชื่อมาก เสียายที่จำชื่อไม่ได้ โรงเรียนแฉกนั้นเขาใช้บัตรคำเยอะ ครูคนนี้ครูใหญ่บอกว่าผมต้องให้สอนป.1 ครับ เพราะถ้านักเรียนไม่ผ่านครูคนนี้แล้ว รับรองว่าไม่ถึงกลางปีเด็กอ่านหนังสือออกพวกเรา จึงไปทูลครูคนนี้เขาใช้กระเป๋าคำนึง ใช้บัตรคำ เอาบัตรคำมาแล้วมาเรียงกัน เช่น คำว่าโรงเรียน พ่อ แม่ มาให้เด็กไปค้นหาคำที่เหมือนกันมาเปรียบเทียบแล้วเรียงไว้ในกระเป๋าคำนึง เด็กจะอ่านหนังสือได้เร็วและเก่ง ส่วนอุปกรณ์การสอนที่เป็นแผ่นใหญ่ ๆ ไม่อยากให้ใช้ และชอบเลย เช่น มีแผ่นภาพใหญ่จัดเอาไว้ แต่บอกว่าโรงเรียนนี้เงินไม่ค่อยมีแต่พอมีรูปภาพใหม่ก็ไปติดไว้กับฝา พอเรียนเรื่องนั้นเสร็จก็ฉีกออกไปเสีย เห็นแล้วเสียดาย รูปหลายอย่างควรจะเก็บใส่พลาสติกไว้

สำหรับโรงเรียนประถมที่มีเงินครูอยากสนับสนุนให้มีเครื่อง เทป ถ้ามี 2-3 เครื่องก็ไม่เป็นไร เพื่อต้องใช้พร้อมกัน ถ้าเป็นโรงเรียนใหญ่ ถ้าโรงเรียนเล็กมีสักเครื่องเดียวก็ได้ เช่น วิทยุเทป เทปเพลงไทย เทปจากวิทยุโรงเรียน เทปนี้จะช่วยได้มาก เดี่ยวนี้มีราคาไม่แพง ไปขออัดเทปที่กรมวิชาการหรือที่ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน เพื่อครูจะได้ไม่ออกเสียงผิด ๆ เด็กจะได้ออกเสียงตามเทปได้ชัดเจน ดังนั้นอุปกรณ์ที่ครูคิดว่า ควรจะมีในโรงเรียนคือ

1. เครื่องเล่นเทป

2. รูปภาพ สำหรับรูปภาพเราควรจะเก็บไว้แต่ไม่ใช่ว่าพออาจารย์ให้หารูปภาพจะไปซื้อหนังสือสกุลไทย หนังสือต่าง ๆ มาตัดเอารูปภาพมาทำเป็นรูปเล่ม พอไปสอนหนังสือก็ส่งให้เด็กไปเอารูปมาอีก

จึงขอฝากไว้อย่าไปเผยแพร่เรื่องนี้ไปยังชนบท และอีกวิธีหนึ่งขอฝากคือเรื่องการขอใช้กระดานดำในการใช้ระดับประถมศึกษาควรจะต้องมีเส้น ครูบางคนเขียนหนังสือบนกระดานให้นักเรียนอ่านเหมือนกับเขียนในหนังสืออ่าน เราจะทำอย่างนั้นไม่ได้ เพราะนักเรียนประถมกำลังฝึกหัดเขียน หัดอ่าน ถึงแม้ลายมือไม่ดีแต่ถ้ามีบรรทัดเขียนก็ต้องเขียนเต็มบรรทัดแล้วมันจะอ่านง่าย การตีเส้นก็ควรให้เหมาะกับระดับชั้น ถ้าเป็นเด็กเล็กเส้นควรตีให้ใหญ่ ถ้าเด็กโตเส้นก็อาจเล็กลงหรือห่างลงบ้างก็ได้ ครูที่เขียนหนังสือสวยไม่สวย หากไม่แน่ใจควรตีเส้นเอาไว้

สรุปแล้วขอเน้นเรื่อง

1. การเก็บรูปภาพต่าง ๆ ควรเอาถุงพลาสติกหรือพลาสติกเก็บไว้ในซองเป็นเรื่อง ๆ เอาไว้ใช้ได้มาก ๆ และนาน ๆ
2. การสอนอย่างอื่นให้พยายามใช้ทรัพยากรธรรมชาติเป็นอุปกรณ์ได้มาก

3. อุปกรณ์การสอน โดยเฉพาะต่างจังหวัดที่บอกว่าเงินไม่มี คิดว่าเงินไม่จำเป็นเท่าไร แต่ให้ใช้ของที่มีในท้องถิ่นให้มาก

ที่ว่าไม่มีเงินไม่มีเงินนั้น เดียวนี้โรงเรียนประถมได้เงินค่าหัว ๆ ละ 15 บาท อย่าไปแย่งว่าต้องซื้ออุปกรณ์วิทยาศาสตร์ และอุปกรณ์อะไรอื่น ๆ ก็ต้องมาคิดว่า อุปกรณ์ใดที่ความจำเป็นมากที่สุดก่อนหลัง สิ่งแรกก็ขอแนะนำให้มีกระดานข้างฝาให้มากและมีหลาย ๆ ชุด

การที่เราสอนเด็กอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้นั้น เป็นเพราะว่าไม่ได้ตั้งใจสอนจริง ๆ ถ้าเราตั้งใจสอนและมีเครื่องมืออะไรช่วยแทนดินเหนียวแท่งก็จะจำได้ดีและเขียนได้

เรื่องต่อไปขอถามให้เข้าใจคือ ตามทฤษฎีของ อีเลคชั่น เขาพูดถึงพัฒนาการของมนุษย์ในวัยต่าง ๆ ตั้งแต่เกิดจนถึงตาย ที่จะนำมาเล่านี้ จะขอยกถึงพัฒนาการเด็กตอนระยะอายุระหว่าง 6 - 12 ขวบ ที่กำลังเรียนอยู่โรงเรียนประถมศึกษา เขาบอกว่า

ตอนระยะวัยเด็ก จะพัฒนาความขยันขันแข็ง ถ้าเราให้การพัฒนาไปไม่ดี เด็กจะเกิดปมด้อย และเด็กวัยนี้กำลังซน จะสังเกตเห็นว่าเด็กตั้งแต่ 5 - 6 ขวบ วัยนี้เวลาถูกทำอะไร แกล้งชอบมาทำตาม ขยันอยากจะทำ เช่น เห็นพ่อใช้ครดแก็กก็จะมาช่วยเช็ด เห็นแม่ทำกับข้าวแก็กก็ช่วยทำอะไรต่อมิอะไร ซึ่งบางทีพ่อแม่รำคาญห้ามแกไว้ อ้างว่ามันยังเล็กอยู่ไม่ให้ทำหรือว่าจะไปให้แกทำเมื่อตอนโตก็ตอนเข้าสู่วัยรุ่น ซึ่งหารู้ไม่ว่าเด็กรุ่นเป็นวัยที่กำลังซนก็จริง เพราะวัยนี้ที่กำลังกินกำลังนอน ร่างกายกำลังเติบโต พ่อฝึกแกตอนวัยรุ่นก็สายไปเสียแล้ว

อีเลคชั่น ยังบอกอีกว่าถ้าเด็กวัยกำลังซนอยากจะทำอะไร ถ้าหากเราให้โอกาสเขาได้ทำและเขาทำได้สำเร็จนี้ เขาจะเกิดภาคภูมิใจในตัวเอง และจะเป็นคนที่ขยันและชอบทำเรื่อย ๆ แต่ถ้าหากเขาทำไม่สำเร็จแล้ว เขาจะเกิดปมด้อย มีความรู้สึกว่ามันทำไม่ได้

อันนี้ยังเป็นทฤษฎีอยู่ แต่จากการสังเกตและมีประสบการณ์ผ่านมาแล้ว รู้ว่าทฤษฎีนี้ค่อนข้างเป็นความจริง ครูเคยทดสอบโดยมีเพื่อนที่เคยเรียนด้วยกัน มีคนหนึ่งเขาทำส่วนเก่งมากงานอดิเรกของเขาคือทำสวน มีเพื่อนที่เรียนเกษตรยังต้องมาถามเขาเลย เพราะเขาค้นคว้ามาก ทดลองอะไรต่าง ๆ เกี่ยวกับการเกษตร จึงได้สอบถามประวัติของเขาได้ความว่าพ่อแม่ของเขาไม่ได้ทำสวนเลย บ้านเขาอยู่แบบตึกแถว ทำไมจึงมาชอบทำสวน ชอบต้นไม้ เขาบอกว่าตอนสมัยเด็ก ๆ ถูกพ่อรับราชการและย้ายเรื่อย ๆ จึงเอาเขาอยู่โรงเรียนประจำตั้งแต่เล็ก ๆ สมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม มีการให้ทำสวนครัว และให้โรงเรียนทุกแห่งทำสวนครัวปลูกผัก โรงเรียนประจำก็มีการทำสวนครัว

เขาก็ไปปลูกผักที่ปลูกตั้งแต่ต้นจนกระทั่งน้อย ๆ ทุเรียน ๆ ทุกวันทำให้เขาชอบเป็นนิสัย พอโตมาและมีฐานะดีขึ้น เขาก็ซื้อที่ไว้ทดลองการเกษตรจนเพื่อนฝูงต้องไปตาม จึงคิดว่าประสบการณ์ที่ทำให้เขาขยัน และชอบต้นไม้ นั่น เกิดขึ้นเมื่อตอนประถมตอนที่ให้เขาปลูกผักในโรงเรียนนั่นเอง

ครูที่ใจมากที่เวลานี้หลักสูตรใหม่ มีกลุ่มวิชาการงานและพื้นฐานอาชีพ ก็ควรฝึกให้เด็กทำในบางโรงเรียนก็เคยถามว่า ทำไมไม่ให้เด็กทำสวนครัวเลี้ยงสัตว์ ก็ได้รับคำตอบว่า เด็ก ป.1 เล็กจอบเสียมมันใหญ่ทำไม่ได้ ก็เรื่องอะไรจะให้เด็กไปใช้จอบเสียมใหญ่ ควรใช้วิธีสอนให้รู้จักพรวนดินเสียก่อน โดยใช้ไม้แหลม ๆ ขุดเขาเข้าไปแค่นั้นก็พอ แล้วหว่านปุ๋ยไม่ต้องใช้จอบใช้เสียมจริง ๆ ก็ได้แต่ต้องฝึก ถ้าหากฝึกได้อย่างนี้แต่ต้นเรื่องปลูกต้นไม้ทำสวนครัว เมื่อเด็กจบไปแล้ว แม้แต่จะไปอยู่ที่ไหน เขาก็อดไม่ได้ ถึงแม้ไม่มีที่ดินเขาก็จะปลูกต้นไม้ในกระถาง

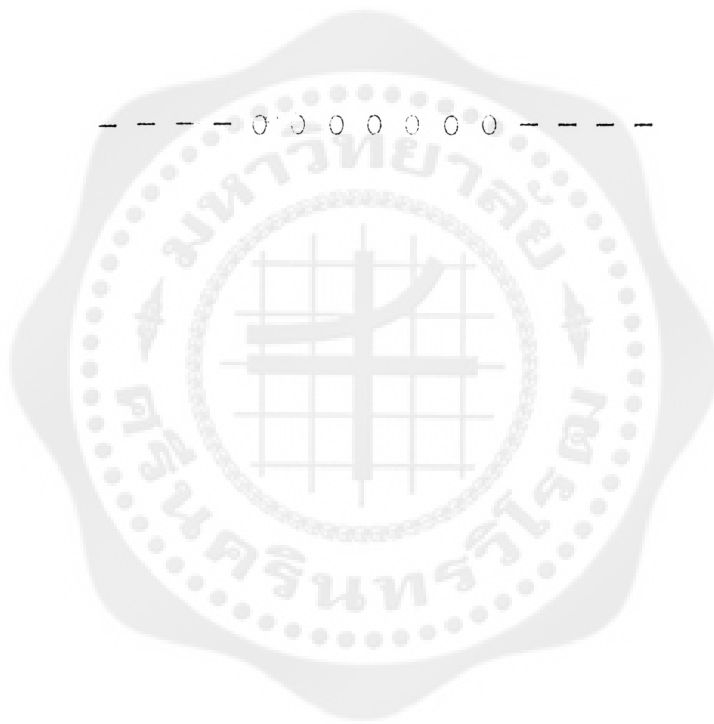
จากการสังเกตประสบการณ์ที่เล่ามานี้ ควรฝึกให้เด็กทำ แต่อย่าให้เกินกำลัง ทำแล้วต้องให้มีความสำเร็จเขาจะดีใจ ถ้าทำแล้วไม่เกิดความสำเร็จเขาจะท้อ

นอกจากงานเกษตรแล้ว งานทำอาหาร งานช่างไม้ก็เช่นกัน ถ้าเราดูแลให้ใช้วิธีฝึกให้ดี เด็กก็จะรู้จักวิธีการทำอาหาร และการสับกบเสียมไม้ได้ดี เพราะเด็กวัยนี้เป็นวัยที่กำลังเหมาะ เพราะเป็นวัยที่ชอบเรียนโดยการกระทำ เขาไม่ชอบนั่งฟัง แม้ให้นั่งฟังอะไรนิดหน่อยเขาจะเบื่อ

จึงควรมีกิจกรรมให้เด็กทำมาก ๆ เราจะได้สร้างคนไทยที่เป็นชาติที่ขยัน และที่อยากนำเรื่องนี้มาบอกพวกเราเพราะเกิดความคับแค้นใจ จนเป็นโรคที่ไปเห็นอย่างอื่นแล้ว เขาเจริญกว่าเราเลยโกรธและอิจฉา

เมื่อเจ็ดปีที่แล้วครูไปเกาหลี ตอนแรกก็คิดว่าเกาหลีเขาล้าย ๆ กับเรารึหรือคล้ายกับเขมร แต่จริงแล้วเขากว้างหน้ามาก เพราะตอนสมัยปักจุงซี เขามีนโยบายประหยัดอย่างมาก สิ่งใดบริโภคก็กว้างหน้ามากกว่าเรา เวลานี้มาเลเซียกำลังเสมอเราแล้ว อีกไม่กี่ปีจะเจริญกว่าเรา เวลานี้เราชนะแต่บังคลาเทศ, เนปาล, ปากีสถาน บางคนว่าลาวไม่แน่นอน ถ้าเผื่อว่าคนเขาทำงานจริง ๆ เขาอาจจะกว้างกว่าเรา ฉะนั้นขอให้ช่วยกันทำให้เด็กไทยเราขยัน บ้านเมืองเราจะได้เจริญกว่าเขาบ้าง อย่าว่าอยู่กับการบริหาร แต่ทุกคนต้องมีส่วนช่วย เมื่อจบไปแล้ว เราไปช่วยทำโรงเรียนของเรา ไปช่วยสอนลูกสอนหลานให้รู้จักกตัญญูบ้าน กวาคบ้าน ล้างถ้วยชาม งานเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่ดินแปลงเล็ก ๆ ให้แก่หัดปลูกต้นไม้ เราจะได้คนไทยที่ขยันพัฒนาประเทศชาติสืบไป จึงขอฝากรุ่นเราไปทำ รุ่นครูอีกไม่กี่วันจะล้มหายตายจากไป รุ่นคุณก็จะช่วยสร้างบ้านเมืองต่อไป

ขอให้ได้ช่วยกันทำงานได้เต็มที่ มีวิชาการอะไรต่าง ๆ ขอได้นำไปใช้ไปทำให้ได้ผลมากที่สุดและคิดแก้ไขปัญหา อย่างว่าอย่างโน้นอย่างนี้ ไม่ใช่หน้าที่ของเรา ขอให้ทุกคนถือว่าเรามีความสำคัญและมีโอกาสทำได้ทั้งนั้น แม้ในชุมชนในครอบครัวของเรา จึงขอให้ท่านฝึกงานครั้งนี้จงประสบผลสำเร็จและออกไปทำงาน ช่วยงานให้บ้านเมืองพัฒนา และขอให้ท่านมีความเจริญในตำแหน่งหน้าที่การงานประสบผลสำเร็จยิ่ง ๆ ไป .

คำบรรยายพิเศษ

ของ

ศาสตราจารย์ ดร.นิพนธ์ ศศิธร

อธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ณ ห้องประชุม 222 วันที่ 10 สิงหาคม 2525

เวลา 11.00 - 12.00 น.

ประวัติโดยย่อ

1. ประวัติส่วนตัว เกิดวันที่ 3 พฤศจิกายน 2474 อายุ 50 ปี ที่จังหวัดราชบุรี

2. ประวัติการศึกษา

2493 - 2497 รัฐศาสตร์บัณฑิต (เกียรตินิยม) จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2494 - 2498 นิติศาสตร์บัณฑิต จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

2499 - 2500 ปริญญาโททางความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

2500 - 2503 ปริญญาโทและปริญญาเอกทางรัฐศาสตร์ และประกาศนียบัตรพิเศษทาง
รัฐประศาสนศาสตร์ และการบริหารราชการ จากมหาวิทยาลัยอินเดียนา

3. ประวัติการรับราชการ

อดีต

2506 - 2512 ผู้อำนวยการส่วนวางแผนและวิจัย สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

2510 - 2517 คณบดีคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และรองเลขาธิการคณะ
กรรมการเยาวชนแห่งชาติ

2516 ประจำสำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี

2518 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

2519 รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย

ปัจจุบัน

- อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ได้รับโปรดเกล้าฯ เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.)
- ได้รับแต่งตั้งจาก ก.พ. เป็นประธาน อ.ก.พ.วิสามัญ ฝึกอบรมและพัฒนาข้าราชการพลเรือน
- เป็นประธานกรรมการบริหารคณะกรรมการกึ่งมหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย
- เป็นประธานอนุกรรมการข้าราชการมหาวิทยาลัย (อ.ก.ม.) วิสามัญ เพื่อทำหน้าที่ประเมินผลงานทางวิชาการข้าราชการรัฐศาสตร์
- เป็นกรรมการ อ.ก.ม.วิสามัญ เกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์
- เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท)

4. การรับรองจากต่างประเทศ

- เป็นประธานสภาอธิการบดีภาคพื้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ของสมาคมอธิการบดีระหว่างประเทศ (IAUP) และเป็นนายกเตรียมการ (President-Elect) ของสมาคมอธิการบดีระหว่างประเทศ
- ได้รับปริญญาดุษฎีเกียรตินิติ LL.D กับ Litt.D. จากสหรัฐอเมริกา
- ได้รับการจารึกประวัติในเอกสารค้นคว้าอ้างอิงเกี่ยวกับบุคคลประเภทต่าง ๆ ระหว่างประเทศ คือ
 - Who' Who in the World
 - International Biography of Persons
 - Who's Who Among the Intellectuals
 - Men of Achievement
 - Who's Who in Community Service
 - Men and Women of Distinctions
- เป็นประธานสภากีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย

ประการแรกท่านได้แนะนำกับผลงานและตำแหน่งต่าง ๆ เพิ่มเติมจากประวัติที่ได้กล่าว
แนะนำข้างต้น ให้ทราบถึงความเป็นมาและความเป็นไปถึงตำแหน่ง และปริญญาด้านการศึกษาที่ได้รับ
ทั้งจากในและนอกประเทศ เช่น นายกเตรียมการ ความจริงเขาเรียกเป็นภาษาอังกฤษว่า
President Elect เขาเรียกว่า สมาคมอธิการบดีระหว่างประเทศ เขาจะให้ดำรงตำแหน่ง 3 ปี
และมีการเลือกตั้งตัวบุคคลไว้ก่อน 3 ปี ก็ได้เรียกว่านายกเตรียมการแล้วจะให้ไปเป็นนายกจริง ๆ
อีก 3 ปี เขาเรียกว่า Active President เมื่อจบแล้วไปเป็น President Ementing
อีก 3 ปี รวมแล้ว 9 ปี และสูงกว่านี้ไม่มีอีกแล้ว เขาเรียกว่าอธิการบดีของอธิการบดีแห่งโลก ท่าน
เป็นคนไทยคนแรกของประเทศไทยที่จะได้รับตำแหน่งนี้ ซึ่งได้รับอนุมัติจาก กรม. ให้มีการร่วมประชุม
อธิการบดีระหว่างประเทศ มีจำนวน 600 กว่าท่าน จะมาประชุมที่ประเทศไทย โดยประเทศไทยจะ
เป็นเจ้าภาพ และได้จัดสรรงบประมาณให้ โดยจะมีการประชุมในปี 2527 ซึ่งจะเป็นระยะเวลาที่
ช่วงท้ายจะได้รับตำแหน่งนี้พอดี โดยอาจจะจัดขึ้นที่พญา ตามปกติในการจัดประชุมเรื่องนี้ประมุขของ
ประเทศที่เป็นเจ้าภาพจะเป็นผู้ทำพิธีเปิด เช่น ประชุมที่เกาหลีก็ประธานาธิบดีปักจุงฮี ประชุมที่อิหร่าน
ก็พระเจ้าชาห์แห่งอิหร่าน ในสมัยที่ยังครองตำแหน่งอยู่ และคราวที่ประชุมที่คอซตาริกา ก็ประธานาธิบดี
แห่งคอซตาริกา

จึงได้เรียนให้ทราบว่า การที่เขาเลือกตัวท่านเป็นอธิการบดีแห่งอธิการบดีของโลกนั้น
อยู่ที่ปริญญาดการศึกษาที่จะได้พูดให้ทราบต่อไป ท่านได้ให้แนวคิดที่ว่า ใครก็ตามที่ได้เข้ามาศึกษาที่
มหาวิทยาลัยนี้แล้ว น่าจะสำเร็จได้ปริญญาออกไป เพราะการจะได้เข้ามาศึกษาถึงระดับนี้นั้น กว่า
จะได้เข้ามานี้ลำบากเหลือเกิน หรือว่าคงจะสำเร็จเป็นบัณฑิตทุกคน เพราะการเอาคนเก่งมาสอน
ก็ต้องสอนได้โดยไม่มีการสอนก็ได้อยู่แล้ว ถือว่าท่านทั้งหลายเป็นพวกเก่งแล้ว ไม่ต้องสอนก็ควร
จะสอบได้ ที่เล่านี้มีดังนี้

แต่ก่อนนี้ Leadership หรือภาวะผู้นำของการศึกษา ก็มักจะอยู่ที่ยุโรปหรืออเมริกา
ตอนนี้ President จริง ๆ นั่นคืออเมริกา ก็มีการพูดว่าทำไมเอเชียจึงไม่เอามาบ้าง โดยเฉพาะ
อาเซียนวันที่ไปประชุมคอซตาริกา ซึ่งก็ไปยากเพราะเป็นประเทศเล็ก ๆ อยู่ระหว่างนิการากัว และ
ปานามา การไปมาลำบาก ฉะนั้นถ้าจะมาประชุมที่กรุงเทพฯ จึงสะดวกกว่าเยอะ คนไทยมีไป 2 คน
คือ ดร.เจริญ คันธวงศ์ แล้วตัวท่านก็ไปในฐานะอธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เมื่อเรารู้ท่านได้ไปประชุมร่วมกับอธิการบดีระหว่างประเทศที่ฟิลิปปินส์ เป็นเวลา
9 วัน แต่เนื่องจากมีธุระจำเป็นบางประการจึงได้ไปร่วมประชุมจริง ๆ เพียงวันครึ่ง ก็มี

อธิการหลายประเทศอย่างจะเป็นตำแหน่งนี้ เช่น ฟิลิปปีนส์ อินโดนีเซีย เขาจึงอยากจัดประชุมที่ประเทศของเขา เขามองว่าเขามีความชำนาญมากในการจัดประชุมระหว่างประเทศ จึงเห็นว่าเกียรติยศของประเทศไทยเราจึงจำเป็นต้องยอมรับตำแหน่งนี้ และจำเป็นต้องขอจัดการประชุมที่ประเทศไทย เพื่อชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นสำคัญ

นอกจากนี้ ท่านได้รับปริญญาคุณวุฒิตดกิตติมศักดิ์ กับ ฯพณฯ จุนฮะตะ โดยสถานทูตญี่ปุ่น มีความประสงค์

1. เราเป็นสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงที่สุดในประเทศที่ดีมาก
2. เคยดำรงตำแหน่งอธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เหมือนกับจุนฮะตะ แต่จุนฮะตะ มีหวังจะกลับมาเป็นรัฐมนตรีอีก ซึ่งตอนนี้ยังไม่เหมือนกัน
3. เพราะศรีนครินทรวิโรฒยังไม่มีนักการศึกษาญี่ปุ่นรู้จักเลย แม้แต่ชื่อก็ยังไม่รู้จัก จึงได้ให้เกียรติครั้งนี้ เพื่อให้ชาวญี่ปุ่นได้รู้จักอันจะเป็นประโยชน์ของ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยตรงในอนาคตด้วย

เหตุผลเหล่านี้ก็ถืออธิการบดี สหรัฐ เกาหลีกับญี่ปุ่นนั้น เขายอมรับภาวะผู้นำของท่านมากกว่า และที่ว่าเขายอมรับนั้น เพราะว่าท่านได้เสนอปรัชญาการศึกษาต่อที่ประชุมเหล่านี้หลายครั้งว่า

"การศึกษาของโลกปัจจุบันนี้นั้น มิได้แก้ปัญหาอะไรให้แก่มนุษยชาติเลย นอกจากสร้างปัญหา แม้กระทั่งในสหรัฐอเมริกาเอง นักเรียนมหาวิทยาลัยเดินขบวนกันแทบทุกวัน ส่วนหนึ่งคือเขาต้องการแสวงหาสัจธรรม แต่ปรัชญาการศึกษานั้นมิได้ให้สัจธรรมอะไรกับเขาโดยตรง"

ฉะนั้น ทุกปรัชญาการศึกษาก็ยังมี ปรัชญาสากล มีทั้งมหาวิทยาลัยฯ วิธีการทำวิปัสณาแบบต่าง ๆ มีสาวกอยู่ทั่วโลกอันเป็นจุดที่แสวงหาสัจธรรมมนุษยชาติใหม่ เพื่อการศึกษาของมนุษยชาติเองนั้น มิได้แก้ปัญหาของสิ่งเหล่านี้ เพราะเราสอนให้คนมีแต่ความรู้ แต่ไม่มีปัญญา ซึ่งอันนี้ฝรั่งเองตอนแรกเขาก็งง ๆ บอกว่า ผู้มีความรู้นั้นไม่ใช่เป็นผู้มีปัญญา ผู้มีปัญญาไม่ใช่ผู้มีความรู้ เขาเหล่านั้นอาจจะชอบมาก เพราะฟังแล้วไม่รู้เรื่องราวพูดอะไรของมันก็อาจเป็นได้ เช่น กล่าวว่าเป็นความมีอยู่ซึ่งมีอยู่และก็ไม่ได้อยู่แล้วก็อยู่ เพราะมันอยู่ในเวลาเดียวกัน รู้เรื่องไหม? จากอันนี้จึงสรุปได้ว่าเส้นต่าง ๆ ซึ่งไม่มีเลยสักเส้น แต่สรุปว่าเป็นเส้นในทำนองนี้ จึงต้องศึกษาอ่าน ตำรา แต่มิได้หวังว่าจะให้คนรู้เรื่องในตอนนี้ แต่หวังว่าอีก 20 ปีคนจะรู้เรื่องได้ ซึ่งบางทีเราเผลอตัวตรงที่ว่าด้วยความรู้ความปราถนาดี โดยเผลอเอาความคิดเห็นของเราเป็นข้อเท็จจริงไปหมด ถ้าอย่างนี้แล้ว

อันตราย และน่าเสียดายตรงที่ว่า เราแทนที่จะทำหน้าที่ที่ถูกตั้งตรงตามจรรยาบรรณ เลยกทำหน้าที่กลายเป็นผู้ที่มอมเมาเขาโดยเปล่าประโยชน์ เพราะการยึดเหยียดที่บางคนท่านเชื่อของท่านว่าคตินั้นเป็นเรื่องของท่าน แต่อย่ายึดเหยียดว่าดีของท่านไปให้คนอื่นเขาต้องรับว่าดีด้วยนั้นไม่ถูก เทำนี้พอจะอธิบายได้ว่าเราเห็นอย่างนั้น เพราะอย่างนั้นอย่างนี้ แต่คนลืตและนักเรียนไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยก็ลองไปคิด ๆ ญ เพราะอภิสิทธิของครูเขามีกระทั่งพูดผิดก็ได้ สอนผิดก็ได้ แต่ผิดก็ต้องให้รู้ตัวว่าเราผิด และควรจะต้องบอกเด็กว่าตอนนี้เราสมมุติว่าสอนผิด ๆ ไปสักพักหนึ่ง แล้วก็บอกว่าใครจับได้บ้างว่าครูสอนนี้ผิดนะ นี่ครูแกล้งสอนผิดนะ เพราะอภิสิทธิของครูจะสอนผิด ๆ ได้ แต่เราต้องรู้ตัวว่าเราสอนผิด ๆ นี่ก็ความงอกเงยของปัญญา แต่ต้องรู้ตัวว่าเรากำลังสอนผิดหรือตั้งใจสอนผิด แล้วกลับมาเข้าประเด็นใหม่ว่าผิดอย่างไร หรือจะนับว่าถูกก็ยังได้ แต่ต้องรู้ตัวว่านี่เราแกล้งตั้งใจ เพราะระบบนี้เราต้องการให้คิดเป็น มิใช่จำเป็น เพราะครูสอนไม่เป็น จึงให้เด็กจำเป็น และจำเป็นจะต้องสอนให้เด็กจำแต่เรานั้น... ต้องการสอนให้เด็กคิดเป็น

นอกจากนี้ได้เคยไปเป็นวิทยากรที่เมืองนอกในกลุ่มของผู้หญิง โดยเขากำหนดให้ไปเป็นวิทยากรพูดให้กลุ่มผู้หญิงสูงอายุเป็นส่วนใหญ่ เพราะเมืองนอกนี้ดูเค็ดอกมาก เรื่องบทบาทของศักดิ์ โดยเฉพาะเมืองนอกภาษาใช้ก็แบ่งแยกเป็นผู้หญิง ผู้ชาย ยิ่งภาษาฝรั่งเศส เช่น โต๊ะชาย โต๊ะหญิง หันบน หันล่าง นั้นมีเพศอยู่ด้วย ซึ่งต่างกับภาษาไทยเรา ดังนั้นการไปเมืองนอกจึงต้องระวังเรื่องภาษาพอสมควร การที่ได้ไปเสนอข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในกลุ่มคนดังกล่าว เขาจึงได้เลื่อนท่านเป็นอธิการบดีแห่งอธิการบดีของโลกดังกล่าว

จากนั้นก็เดินทางไปประชุมต่อที่ประเทศญี่ปุ่น ก็ได้เสนอแนวความคิดทางปรัชญาไว้ คือพูดถึงการสร้างอารยธรรมใหม่ของโลกก็เสนออารยธรรมไว้เยอะแยะหลายรูปแบบว่าอะไรเป็นอย่างไร เมื่อออกมาอย่างนั้นจะไปอย่างนั้น เป็นอย่างนั้น ทำให้ญี่ปุ่นตื่นเต้นมากเหมือนกัน เพราะว่าอารยธรรมมันเยอะแยะ ว่าอารยธรรมในอนาคตเป็นอย่างไร และอธิบายอีกว่า "กระเบื้องจะเฟื่องฟู น้ำเต้าน้อยจะถอยจม...ตามสูตร... และเรื่องสัตว์เล็ก ๆ จนกระทั่งการวิวัฒนาการของมนุษย์ แต่ก่อนว่าวิวัฒนาการมาจากลิง ใช้หางปักไปปักมา ต่อมาก็เหลือกันยก นี่ก็คือหางคั้งเดิมของเรา ฉะนั้นทุกคนถ้าไม่มีกันยกคงผิดปกติ

จรรยาบรรณที่กล่าวมาแล้ว จะเสนอว่าครูนั้นต้องให้การศึกษา ไม่ใช่ให้แบบยึดเหยียดหรือให้แบบฝังหัวหรือล้างสมองเขา ดังนั้นท่านจะปลูกกระตุมจะสอนให้นิสิตทำอาหารค้ ๆ นั้นอาจเป็นอีกเรื่องหนึ่ง แต่ถ้าสอนหนังสือแล้ว โดยหลักนั้นต้องเป็นเสรีภาพทางการสอน แท้จริงนั้นเป็นคำที่ถูก

เพื่อไม่ให้มีการยึดเยียด ถ้าไม่มีเสรีภาพทางการสอนแล้ว ก็จะเห็นว่าเป็นแบบเผด็จการ ถ้าเป็นประเทศเผด็จการโดยปกติเขาจะจัดหลักสูตรเอง เช่น ประเทศทางตะวันตกที่เป็นเผด็จการรัฐเท่านั้นเป็นผู้จัดการเรียนการสอน เพื่อจะได้ยึดเยียดให้คนรุ่นใหม่ แต่ถ้าเป็นประเทศอิตาลีอย่างอังกฤษอย่างสหรัฐอเมริกา แต่เดิมนั้นรัฐไม่มีอำนาจเข้าไปที่จะจัดการเรียนการสอน แต่จะให้บ้านสะพรั่งเหมือนดอกไม้ร้อยดอก เหมือนเขตุ่งว่าไว้เพื่อให้มันบานเอง ดังนั้นรัฐต่าง ๆ จึงจัดการสอนเองในมหาวิทยาลัยของสหรัฐ เดิมบทบาทของมหาวิทยาลัยไม่ค่อยมี แต่เดี๋ยวนี้เป็นระบบเงินเพื่อระบบค่าเล่าเรียน ระบบเงินเดือนมันแพง มหาวิทยาลัยเอกชนเริ่มล้มละลาย ดังนั้นมหาวิทยาลัยของรัฐจึงเริ่มมีขึ้นแทน

จะสังเกตเห็นว่า ในสหรัฐอำนาจการจัดการศึกษาคือว่าเป็นเรื่องสำคัญ เขาจะจัดของเขาเอง เขากลัวว่ารัฐบาลจะไปยึดเยียดอะไร ๆ ให้กับนักเรียน เขาจึงให้จัดแล้ว ภาครัฐจึงสงวนสิทธิไว้ โดยเฉพาะกระทรวงศึกษาธิการเขาจึงไม่มี เพราะว่าในเมื่อตนเองไม่ได้ทำอะไรแก่เขาเลย แล้วจะไปจัดให้มีกระทรวงศึกษาธิการไว้ทำไม อีกส่วนหนึ่งที่อยากจะเรียนไว้เป็นประการแรกคือ

บ้านเมืองของเราเมื่อ 100 ปีที่แล้ว เรานำหน้าญี่ปุ่น แต่เดี๋ยวนี้เราตามหลังญี่ปุ่น เมื่อ 30 ปีที่แล้ว เรานำหน้าสิงคโปร์ เดี๋ยวนี้เราตามหลังสิงคโปร์ เมื่อยี่สิบปีที่แล้วเรานำหน้าเกาหลีใต้ เดี๋ยวนี้ก็ตามหลังเกาหลีใต้ จะยังนำหน้าอยู่เฉพาะพม่าและลาว ที่ไม่มีตีสักพักถ้าเราไม่ปรับปรุงอะไรให้ดีกว่า พม่าอาจนำหน้าเราไปอีก

ความจริงคนไทยมีสติปัญญาค่อนข้างมาก เป็นชาติที่ฉลาดที่สุดในโลก ขอยืนยันได้โดยวัดด้วยวิธีขโมย ไม่มีประเทศไหนสู้ได้ก็แล้วกัน กลไกการขโมยของไทยจับได้ยากที่สุด และไปขโมยถึงอเมริกา เมื่อครั้งเดินทางไปพบนักเรียนที่อเมริกาบอกว่า คนไทยมีวิธีแย่งเงินฝรั่งแก่ไม่ได้ อันนี้วัดได้ด้วยเขาวัดปัญญาวาของเรานั้นมองอะไรก็รู้วิธีเลยว่าจะทำอย่างไร แทนที่จะเอาเขาวัดปัญญาเหล่านี้ไปทำอย่างอื่นแต่กลับนำเอาเขาวัดปัญญาไปหันคอคนเสียนี้

หันมาพูดถึงทรัพยากรของไทย มีมากมาย มีมากจนกระทั่งเคยมีผู้กล่าวเสมอว่า จนไม่รู้ว่ามีอะไร แต่เราก็เชื่อว่า...มี ฉะนั้น พอเขารู้ว่ามีเราเชื่อเลยทันทีว่า...ปี เพราะเชื่อแล้วว่า มีแน่และมีจริง ๆ แต่อาจจะไม่มีถูกที่

วันที่ท่านนายกรัฐมนตรีขึ้นแท่นที่สุดคือวันที่รู้ว่ามันน้ำมันที่ล่ายกระบือ ปกติท่านไม่เคยขึ้นแท่นอะไรง่าย ๆ และนายกรัฐมนตรีคนปัจจุบันพูดน้อยที่สุด ซึ่งเป็นศิลปะการเมืองอีกอย่างหนึ่ง การพูดน้อยๆ

ของบางคนในบางเรื่อง ในกรณีเช่นนี้ บางลักษณะท่านพูดว่า "กลับบ้านเถอะลูก" เป็นศิลปะสูงมาก เพราะคนที่พูดและรู้จักเข้าใจในสิ่งที่ไม่ควรพูดได้

ดังนั้นอาชีพครู ถ้ามองผิวเผินใคร ๆ ก็เป็นไปได้ เพราะสันดานชอบสอนนั้นมีอยู่แล้ว แม้กระทั่งเมียก็สอนผัว และมีสอนกันอยู่แล้ว แต่สอนที่ไม่ดีนั้นอีกเรื่องหนึ่ง ลักษณะที่สำคัญเราเชื่อแน่ว่า มีอย่างนั้นแน่ ๆ เช่น ท่านนายทศพรว่า "โชติช่วงชัชวาลแน่ ๆ" ก็โชติช่วงชัชวาลจริง ๆ ... แต่ประเดี๋ยวเดียว ครึ่งไปเปิดโรงไฟฟ้าแก๊สที่บางประกง วันไปเปิดเดินได้ถึง 6 เครื่อง ก็โชติช่วง แน่ ๆ พอกลับมาเหลือเฟือเพียง 2 เครื่องที่ได้ได้

ต่อมาพบว่ามีน้ำมันที่ชลบุรี ตื่นเต้นกันอีกหนหนึ่ง เพราะเป็นน้ำมันที่วิเศษที่สุดในโลก ใช้ได้เลยไม่ต้องกลั่น พอเอาจริง ๆ เข้าไปเจอเอาน้ำมันจากบ่อเก่า ๆ บ่อหนึ่ง ซึ่งอยู่ใกล้ปั้มน้ำมัน เพราะมันรั่วไหลไปจนเต็มบ่อ ก็บอกว่าน้ำมันไทยนี้เยี่ยม เราก็เชื่อว่ามันเยี่ยม เพราะเรารู้ว่ามันมีเยอะ

เมื่อเร็ว ๆ นี้เอง เจอทองที่กบิลบุรี ตื่นเต้นไปกันใหญ่จนมีคัมภีร์มาวัดดินขุดไปขุดมากก็ไปเจอทองที่เพื่อนฝังเอาไว้ตอนเช้าเหลืองอ๋อยเหม็นอัสไปหมด เพราะความเชื่อว่ามีมากมาย พอเห็นข่าวว่ามีอะไร เขาก็ว่ามีเยอะแยะ

พูดง่าย ๆ ก็คือชาติใดจะพัฒนาได้ต้องอาศัยพัฒนาการศึกษาที่ถูกต้องเสียก่อน ไม่เคยมีในประวัติศาสตร์ชาติใดเลยที่พัฒนาได้ถูกต้อง โดยไม่มีการพัฒนาการศึกษาที่ถูกต้อง ยุโรปที่เขาเจริญก็อาศัยการพัฒนาการศึกษา ญี่ปุ่นที่ก้าวหน้าเจริญนั้นก็พัฒนาการศึกษา ก่อน คือการพัฒนาคนให้ได้ดีก่อน ถ้าว่าพัฒนาคนไม่ใช่พัฒนาเป็นคน ๆ ต้องพัฒนาระบบของคนพัฒนาคนต้องพัฒนาคนให้ดี เพราะการพัฒนาคนให้ดีเหมือนกับการสอนที่ว่า "เธอต้องดีนะ" ซึ่งในเมืองไทยขณะนี้มีความนิยมให้คนไทยปฏิบัติตาม 5 ข้อ คำนิยมที่เขียนขึ้นอย่างนี้ ๆ ง่ายจะตาย...ใครก็พูดได้ เช่น คำนิยม 5 ประการให้คนไทยปฏิบัติ คือ

1. การพึ่งตนเอง ชยันหมั่นเพียร มีความรับผิดชอบ.....ดี
2. ประหยัดและออม.....ดีมาก
3. มีระเบียบวินัยเคารพกฎหมาย.....ดีเยี่ยม
4. ปฏิบัติตามคุณธรรมทางศาสนา.....วิเศษ
5. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์.....เลิศ

....แล้วถามว่า....แล้วทำอย่างไร? คำตอบก็คือ.....ไม่รู้โว้ย นี่ก็ดีแน่ แต่พอถามว่าทำอย่างไร? ถึงจะดีอย่างที่ว่านี้ ท่านทำได้ไหมละ ท่านทองได้ไหม? ประโยชน์มันมีต้องจดเอาไว้ เพื่อใช้เวลาสอบเลื่อนขั้นจะได้ตอบถูก หรือทำเป็นไปรษณียบัตรส่ง ส.ก.ส. นี่ก็ประโยชน์

ทางกรีกกรีน

อีกนัยหนึ่งเราคนไทยนับถือศาสนาพุทธต้องมีศีล 5 ศีลข้อที่ 1 ถึงข้อที่ 5 ใครก็ว่าได้
ท่องจำก็ได้ แต่มีใครปฏิบัติได้บ้าง... ไม่มี

อริสโตเติล โสเครตีส ว่าไว้อย่างโน้นอย่างนี้ โพรเพสเซอร์ก็ว่าไว้อย่างโน้น.....
แล้วถามว่า พวกนั้นว่าอย่างนั้น พวกนั้นว่าอย่างนี้แล้วคุณล่ะว่าอย่างไร ก็ได้รับคำตอบ...ไม่รู้...
อย่างนี้ ไม่เห็นว่ามันมีประโยชน์อะไร หากมันแต่มานั่งท่องอยู่อย่างนั้น ก็คือห้องสมุดเคลื่อนที่ไต่มาภา
ฉนั้น ความรู้ที่เราเรียกว่า "รู้ท่วมหัว เอาตัวไม่รอด" มันคือความรู้ไร้ปัญญา ปัญญาในความหมาย
หนึ่งคือความสามารถที่ใช้ความรู้ได้จริงเยอะเยอะไป ที่มีความรู้หรือมีปัญญา แต่หาใช้ประโยชน์ใด ๆ
ได้ไม่

การทำให้ดีที่สุด ก็นำความรู้ที่มีอยู่ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในรูปการค้นคว้าเตรียมมาเพื่อ
สอน สำคัญเป็นประการแรก และดีที่สุดคือ ถ้าในอนาคตการสอบคัดเลือกก็ดี การสอบบรรจุครูก็ดี
แนวโน้มในอนาคตคือ

1. ต้องมีจรรยาบรรณ คนที่จะเรียนไปเป็นครูนั้นต้องมีสถาบันรับรองแบบแพทย์ เรื่องนี้
เคยถกกันตั้งแต่เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ถ้าใครจะมาเป็นครู หากไม่ผ่านจริยธรรม
จรรยาบรรณ และจรรยาบรรณของครูแล้วเราไม่ยอมรับให้เป็นครู ซึ่งมีหลายเรื่องที่กล่าวแล้ว เช่น
ความรับผิดชอบ อย่ายัดเยียดให้กับเด็ก
2. ต้องรู้วิธีถ่ายทอด คนจะสอนแพทย์เป็นครูแพทย์ต้องผ่านวิชาครู ไม่ใช่เป็นโดยอัตโนมัติ
อย่างเดี๋ยวนี้ เช่น จรรยาบรรณก็สอนได้เลย ครูทหารหรือครูแพทย์น่าจะเรียนศึกษาศาสตร์ ศึกษา
ศาสตร์ ต้องสอนความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ด้วยรูปแบบต่าง ๆ
3. ภาวะผู้นำ ครูต้องมีภาวะผู้นำ เพราะมีใจเป็นธรรมยังไม่พอต้องทนแค้นด้วย ในกรณี
เด็กถามเข้าข้ออะไรต้องทนได้ มีอารมณ์ขัน มีความจริงใจต่อลูกศิษย์ ถือว่าลูกศิษย์คือลูก

การสอนจิตวิทยา สอนไปเพื่อให้รู้วิธีครองใจคน ครูสอนจิตวิทยาก็สอนว่า วิธีครองใจคน
นะเธอต้องทำอย่างนี้ อย่างโน้น พอเด็กถามเข้าก็ว่านอกเรื่อง....ไม่เข้าท่า ก็ไหนครูสอนว่าให้
สร้างความรักต่อมนุษย์ด้วยกัน ที่ครูดูดีกว่านอกเรื่อง ไม่เข้าท่าไม่เห็นก่อให้เกิดความรักที่ตรงไหน
แต่กลับทะเลาะกับเด็กไปเสียฉิบ

ครูบางคนสอนวิชาพุทธก็สอนว่า เราต้องพูดให้คนรู้เรื่องนะ อย่าให้คนรู้เรื่องเลย แต่ครูพูด

เสียงอ้อย ๆ...อย่าพูดให้คนฟังหลับนะ แต่คนฟังก็หลับไปเรื่อย ครูก็พูดไปเรื่อย ๆ คนสอนก็สอน
อย่าให้เขาหลับนะไปเรื่อยเช่นกัน

หน้าที่ของครูต้องสอนผู้ไม่รู้ให้รู้ รู้อย่างไรก็ต้องให้เขาสนใจ เขาถึงจะมีฉันทะ เมื่อมี
ฉันทะเขาถึงจะมีจิตตะ มีวิริยะ วิมังสา มันเกิดเองไม่ได้ ถ้าครูสอนไม่เป็น ไม่มีฉันทะ แต่ไปทำให้
มีวิริยะในเรื่องซึ่งไม่มีฉันทะแล้ว ใครจะมีวิริยะก็เหมือนเราท่องอิทธิบาท 4 ข้อ ๆ ว่า ฉันทะ วิริยะ
จิตตะ วิมังสา ก็เหมือนสุรา นารี พาสี ก็พ่ายัตร ก็เมื่อสุรานำหน้าแล้ว อย่างอื่นก็ตามมาเอง อันนี้
ก็เช่นกัน เมื่อฉันทะนำหน้าอย่างอื่นก็จะตามมาเอง เราต้องสอนให้เขาเข้าใจ พอสอนให้ไม่เข้าใจ
มันก็ตกก็อวดกันอีกว่า

.....ของอาจารย์ ทำไมตกน้อย ของผิฉิกรับตกมาก คุณตั้งใจหรือที่สอนให้เด็กตก
เยอะ ๆ เพราะไม่สอนมันก็ตกอยู่แล้ว แต่นี่ดันไปสอนให้เขาตกกลับภูมิใจอีก นี่หรือฝีมือครูที่อุตสาห
สอนมันจนตกอย่างนี้ใครก็สอนได้ ถ้าสอนให้คนตก สอนให้ตัวเองตกก็ยังได้

ฉะนั้น เวลาเด็กถามอะไร ครูไม่รู้บางทีครูก็พูดส่งเดช ใช้ภาษาสูง ๆ จนเด็กฟังไม่รู้
เรื่อง เช่น สันทนการ อีกนัยหนึ่งก็อนันทนการ อันเป็นนวัตรหรืออีกนัยหนึ่งเรียกว่า นิวัตรกรรม
หรือนวัตรกรรมทางการศึกษา.... นี่เธอไม่รู้เลยหรือว่านวัตรกรรมแปลว่าอะไร ครูก็ไม่บอก.....
ก็เธอโง่เอง สร้างศักยภาพและทักษะให้เกิดกับชีวิต หรือในสังคมมีปฐมภูมิ ตติยภูมิ....เธอรู้หรือเปล่า
เด็กผู้รับฟังก็ฟังไม่รู้เรื่อง แต่เด็กยกครูเองว่ารู้โดยที่เด็กไม่รู้เลย อย่างนี้มีความสำคัญมาก เพราะเรา
กำลังสร้างชาติโดยการปฏิรูปการศึกษาว่า เขาทำอย่างไร และอื่น ๆ ที่เรียกว่าความคิดรวบยอดใน
วิชาต่าง ๆ ก็ขอฝากไว้ด้วยว่าในชีวิตจริง หากสังจจรรมมาใช้ไม่ได้ เราก็อำไปสอน เมื่อใช้ไม่ได้เรา
จะสอนทำไม และวิชาอื่น เช่น สังจจรรมในทางคณิตศาสตร์เรื่องเลข ๐ มันเป็นโลกุตระ เรานำมา
สอนเป็นโลกียะได้หรือไม่ เราต้องคิดให้เป็นแต่ก่อนฝรั่งไม่มีเลขศูนย์ ฝรั่งจึงไม่รู้เรื่องปรัชญาศูนย์
ว่าศูนย์ไม่ศูนย์เป็นเช่นไร เช่น

แสงไม่มีสี เพราะมันมีทุกสี แสงที่ไม่มีสีเลยสักสี มันกลับมีทุกสี มันจึงไม่มีเลย ฝรั่งก็ไม่รู้
เพราะมันไม่มีเลย คือ ๐ (ศูนย์)...มันมีหมด...จนไม่มีเลย ดังนั้นพวกเหล่านี้ในตัวของมันเป็นโลกุตระ

ฉะนั้น โลกุตระก็เป็นเรื่องสมมุติกันทั้งนั้น ไม่รู้จะตอบกันอย่างไร นี่คือตัวอย่างที่เราจะสอน
ให้สนุกก็ได้

คำว่าสนุก ไม่ใช่หมายความว่าคริกครื้นโดยไม่ได้อะไรเลย แต่เป็นการขี้อะไรตื่นเต้นแกว่ง
ไม่ช้าว่าสอนเขาไปเรื่อย ๆ แต่ก่อนนี้ก็เคยพบปัญหาเรื่องภาษาเมื่ออยู่ ม.๑ (เก่า) พบเพื่อนพักอยู่

ด้วยกันเขาเรียนอยู่ ม.4 เขาก็ตีภาษาตัวเอง ก็ได้ยินแว่ว ๆ ว่าเกอร์แมน มันคืออะไร นอนอยู่ใกล้ ๆ ได้ยินเขาก็เลยพูดว่า...สงสัยจะเป็น เยอรมัน (German) เหล่านี้ มีอีกคำหนึ่งเพื่อนอ่านว่า ซัมมีทั้น คืออะไร มันก็เป็น Sometime ที่ ๆ นี้เอง และอีกหลายอย่างที่เขาใจกันแบบนี้ ที่นำมายกตัวอย่างให้ฟังนี้ก็เพราะได้เจอมาเอง มันเป็นเรื่องของเวโนยส์ตัว ที่เป็นตัวอย่างฝากไว้ให้นำไปปฏิบัติ

ประการสุดท้ายขอฝากเรื่องต่าง ๆ ไว้ว่าในการบริหารงานของท่านขอให้ผู้ที่จะเป็นผู้บริหารที่คั่นั้น ทนเก่งได้ควย พบปะอะไรที่ไม่ดีหรือร้าย ขอให้คิดไปเป็นเรื่องอารมณ์ขัน พอใครมาในรูปแบบแปลก ๆ เช่น บัตรสนเท่ห์บ้าง ก็ปล่อยมันไปให้เกิดอารมณ์ขันเอง คิดว่ามันคงมีเวลาว่างมาก เป็นพวกมีจินตนาการสูง มันอยากจะพิมพ์หนังสือสักเล่มหนึ่งแต่ไม่มีทุน ก็เลยลงทุนออกบัตรสนเท่ห์ ถือว่าเป็นหนังสือพิมพ์ชนิดหนึ่งก็แล้วกัน .

อย่าได้ยึดมั่นถือมั่นว่าสิ่งเหล่านั้นเป็นเจ้าที่ไรศาล เราควรใช้สติปัญญาไปใช้ในการค้นคว้า คำนวณนวัตกรรมใหม่ ๆ Innovation แปลง่าย ๆ ก็คือคิดสิ่งใหม่ ๆ และใหม่เสมอและถือไว้ว่า "ทำทันทีใหม่เสมอ"

ใหม่ที่นี่หมายถึงใหม่เสมอ ไม่ใช่ไปรี้อเก่าแล้วลบใหม่ แต่ทำของเก่าให้มันดีขึ้น คือการเสริมสวยให้มัน เสริมสวยในที่นี้หมายถึงว่า ไม่ใช่ไปฉีกอะไรให้มันไปตุง แต่ให้มันมีสุขภาพดี อะไรอื่น ๆ ดีขึ้นจากพื้นฐานดั้งเดิม ถ้าไม่มีอะไรจะเสริมก็ควรใส่อะไรเข้าไปให้มันสวย ไม่ใช่แบบกะเทย เอาเกล้ายัดเข้าไป นี่มันคนละเรื่องเสียแล้ว

ขอให้ทุกท่านโชคดี ประสบความสำเร็จโดยทั่วกัน.

+++++

+++++
++
++ ประโยชน์ของธรรมะ ++
++
+++++

โดย
พระราชันท์นภณี (พระปัญญานันทภิกขุ)
เจ้าอาวาสวัดชลประทานรังสฤษฎ์ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

ณ ห้อง 222 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
วันที่ 11 สิงหาคม 2525

(รวบรวมโคณนิสิตฝึกงาน กลุ่มจังหวัดนครราชสีมา (1))

ประโยชน์ของธรรมะ

บรรยายโดย พระราชันนัทนี (พระปัญญานันทภิกขุ) เจ้าอาวาสวัดชลประทานรังสฤษฎ์
เมื่อวันพุธที่ 11 สิงหาคม 2525 ณ ห้อง 222 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การบรรยายหลักธรรมะ อันเป็นคำสอนในทางพระพุทธศาสนา อันเป็นหลักปฏิบัติในชีวิตประจำวันที่จะช่วยให้เราเป็นคนที่มีบุญขั้นในทุก ๆ ทาง ก็เพราะการมีธรรมะในตนเองจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องการศึกษาในเรื่องประโยชน์ของธรรมะ เพื่อจะได้เป็นผู้ประจักษ์และรู้อย่างชัดเจนเข้า และนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้ถูกต้อง แต่เดิมมาจนถึงปัจจุบันคนเรามีการถือสัจธรรมหรือเรียกว่าที่พึ่งนั้นมานานแล้ว ตั้งแต่ก่อนพุทธกาล มีความเชื่ออะไร เข้าใจอะไร ก็จะเอาสิ่งนั้นเป็นที่พึ่งยึดถือเป็นสัจธรรม จึงทำให้มีการนับถือผีสงเทวดา สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์ สัตว์ศักดิ์สิทธิ์ ฯลฯ มีสิ่งถูกสมมติว่าเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์กันแล้ว ก็มีการกราบไหว้ แต่สิ่งที่มุ่งมายถึงกับสมมติสัตว์เครื่องจรรย์ว่า เป็นสัตว์ศักดิ์สิทธิ์นั้นเป็นสิ่งที่น่าหัวเราะ ดังนั้นจึงต้องมีการวิวัฒนาการความเชื่อเหล่านี้ต่อไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะถูกต้องจนที่สุด

หลักธรรมในพระพุทธศาสนาสอนให้ปฏิบัติเพื่อความพ้นทุกข์ ไม่ใช่ถ่มถ่มมั่วว่าเป็นตัวเราว่าเป็นของเรา จะต้องทำให้กิเลสทั้งหลายหมดไป จึงจะเป็นผู้ศึกษาธรรมะอย่างถูกต้อง

ก่อนอื่นเราลองหันมามองสภาพของสังคมในยุคปัจจุบันก่อนว่ามีสภาพอย่างไร สังคมในยุคปัจจุบันนี้เต็มไปด้วยปัญหา มีเรื่องยุ่งยากต่าง ๆ เกิดขึ้นตลอดเวลา ซึ่งปรากฏเป็นข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์อยู่ทุก ๆ วัน เป็นข่าวอาชญากรรมเป็นจำนวนมาก จิตใจของประชาชนก็ตกต่ำลงไปทุกวัน หากจะถามว่าทำไมจึงเป็นอย่างนั้น บางคนก็บอกว่าเพราะเศรษฐกิจตกต่ำ จิตใจของคนก็พลอยตกต่ำไปด้วย ซึ่งก็ไม่ใช่คำตอบที่ถูกต้องนัก เพราะว่าเศรษฐกิจของบ้านเมืองของเรานั้น ความจริงไม่ได้ตกต่ำมากนักเกินไป เรายังมีกินมีใช้กันอย่างสะดวกสบายและเพียงพอ ผิดกับบางประเทศซึ่งยากจนมากกว่า เช่น ประเทศอินเดีย มีคนยากจนมากกว่าประเทศไทย ประชาชนก็มากกว่าของเรา แต่อาชญากรรมมีน้อยไม่เหมือนกับบ้านเรา ทำไมจึงเป็นอย่างนั้น ทั้ง ๆ ที่อินเดียมีบ้านอยู่อาศัย ที่อยู่หลับนอนก็อยู่กันตามข้างถนน ตามฟุตบาท ข้างตึกใหญ่ ๆ มีลูกหลายคน แต่คนเหล่านั้นก็ไม่ได้อาชญากรรม ไม่ลักขโมยของใคร ไปขอของของเขาเขาให้ก็แล้วไป เขาไม่ให้ก็ทนเอา ไม่มีฉิ่งฉิ่งราวหรือลวงกระเป๋าก็เกิดความวุ่นวายในบ้านเมือง ผู้บรรยายเคยพาคนไปเที่ยวประเทศอินเดียหลายครั้ง ก็ไม่พบว่าเกิดเสียหายอะไร เคยลี้มของไว้ในรถไฟ เจ้าหน้าที่ทำความสะอาดเข้า

ก็เก็บเอามาให้ ซึ่งผิดกับบ้านเรา ถ้าเราลืมของไว้อย่างนั้น ไม่ต้องหวังเอาคืนจะต้องหายกันแน่ แต่ที่โน้นไม่หาย มีอยู่ครั้งหนึ่งผู้บรรยายได้ไปเช่าตู้เก็บเอกสารของสถานีรถไฟ โดยเราเป็นผู้เก็บ ญูแจไว้ แล้วญูแจเกิดเสียใช้ไม่ได้ ผู้บรรยายก็ได้อโยนทิ้งไป เมื่อเดินทางไปถึงปลายทางที่เมือง เคลซี ก็ปรากฏว่ามีห่อไปรษณีย์กลับส่งไปให้ เมื่อแกะออกดูก็เป็นญูแจที่ได้ทิ้งไว้ และมีจดหมายของ นายสถานีแจ้งให้ทราบว่า "คณะของชาวไทยได้มาทำญูแจตกไว้ เจ้าหน้าที่เก็บได้ก็เลยส่งมาให้" พวกที่ไปด้วยกันก็หัวเราะกันว่ามันเป็นญูแจที่ใช้ไม่ได้แล้วขว้างทิ้งไป แต่เจ้าหน้าที่พบและเขานึกว่า พวกเราลืมไวก็เก็บส่งไปให้ อันนี้เป็นเพราะคุณธรรมมีอยู่ในใจของคนเหล่านั้น เขาเอาใจใส่ในหน้าที่ ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ แม้ว่าเขาจะยากจนแต่เขาไม่กระทำในสิ่งที่ชั่วช้า และชาวอินเดียเขาถือว่า ตายเสียดีกว่าที่จะกระทำความชั่ว ตายเสียดีกว่าที่จะเป็นโจร เป็นผู้ร้าย เพราะการเป็นโจรไม่มีใคร นิยมชมชอบ ในครอบครัวใดมีลูกเป็นโจร ครอบครัวนั้นจะต้องย้ายบ้านไปอยู่ในที่ที่ไม่มีโจรรู้จัก เพราะ จะได้ไม่ขายหน้าชาวบ้าน ที่กล่าวมานี้ก็เป็นความสำนึกของชาวอินเดียที่เป็นอย่างนั้น เพราะฉะนั้น แม้เศรษฐกิจจะตกต่ำกินอยู่อย่างลำบาก เช่น กรรมกรกินแต่แป้งชุบน้ำ ไม่มีกับข้าวอย่างอื่นเลย กิน กับพริกสดที่อยู่ได้ เขาไม่ได้เบียดเบียนอะไร ทั้งนี้เพราะคนอินเดียมีจิตใจหนักแน่นในศาสนา เขื่อนั้น ในศาสนา เขาพอใจในสภาพที่เขาเกิดมา เพราะถือว่าพระเจ้าให้เกิดมาอย่างไร ก็ต้องพอใจอย่างนั้น เขามีศาสนาฝังอยู่ในสายเลือด จึงไม่กระทำความชั่วร้าย อันจะเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายได้

สำหรับในเมืองไทยนั้น ที่จริงขโมยเมืองไทยไม่ใช่คนจน มีรายนต์สำหรับไปขโมย ยึดถือ เป็นอาชีพ ความจริงแล้วพวกนี้เป็นพวกที่ขี้เกียจทำงานมากกว่า คนมีวิชามีความรู้ มีชื่อเสียงในวงการ ต่าง ๆ ก็เป็นขโมยกันด้วยประการต่าง ๆ ที่เป็นอย่างนี้ก็เพราะเราขาดธรรมะในจิตใจ ไม่มีหลัก ศาสนาอยู่ในใจ แม้จะเรียกตัวเองว่าเป็นผู้นับถือศาสนา แต่คนเหล่านี้ไม่มีธรรมะในจิตใจต่างหาก เช่น พุทธบริษัทบางคนมีพระห้อยคอไปกระทำความผิดก็ต้องไปติดคุกติดตะราง และนำเอาพระไปติดคุกด้วย มันเป็นการถูกต้องหรือไม่ ก็ได้พิจารณาเอาเอง ที่เป็นเช่นนี้เพราะเขาไม่รู้ว่าเอาพระไว้ทำไม มีพระไว้เพื่ออะไร บุคคลประเภทนี้มีพระไว้ในรูปของไสยศาสตร์ ไม่ได้มีไว้ในรูปของพระพุทธศาสนา แต่เป็นไสยศาสตร์ แม้กระทั่งพระสงฆ์องค์เจ้าในเมืองไทยก็ยังช่วยส่งเสริมให้คนมีความงมงายยิ่งๆ ไม่สอนคนให้ฉลาด แต่กลับทำให้โง่ให้หลงด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การปลุกเสกพระขาย แจกจ่ายแก่ ชาวบ้านบ้าง ด้วยวิธีการโฆษณาว่าศักดิ์สิทธิ์ วิเศษ สามารถขับไล่ผีได้มากมาย ซึ่งมันเป็นการผิด หลักพุทธศาสนา ไม่สมควรที่ชาวพุทธจะกระทำกัน

ในทางที่ถูกที่ควรนั้น พระสงฆ์องค์เจ้าทั้งหลายควรจะไถ้มุ่งเผยแพรธรรมะบริสุทธิ์ เพื่อตั้งคนเข้าหาธรรมะ เป็นการเปิดหูเปิดตาให้คนสว่างด้วยปัญญา ไม่ส่งเสริมความงมงาย ความเขลาที่ไม่ถูกไม่ควร ซึ่งเรื่องนี้ผู้บรรยายได้กระทำมาหลายปีแล้ว ทั้งทางวิทยุ ทางโทรทัศน์ เทศน์ที่วัดบ้าง ไปบรรยายตามที่ต่าง ๆ บ้าง เขียนเป็นหนังสือบ้าง บางคราวก็พูดแรงไป ผู้ที่เกี่ยวข้องก็ไม่ชอบ แต่ก็มีผู้คนอีกจำนวนมาก บอกว่าที่พูดไปนั้น ถูกต้องแล้ว เป็นการเปิดหูเปิดตาประชาชนให้สว่างขึ้น จะมีไม่พอใจก็มีแต่คนปัญญาอ่อนบางประเภท ไม่พอใจเพราะเขาเหล่านั้นยังงมงายในสิ่งที่เหลวไหล ชอบไปกราบไหว้ในสิ่งที่ไม่ควรไหว้ เช่น ไหว้เสาหลักเมือง เป็นต้น ซึ่งไม่ได้สาระอะไรเลย ดังเช่นตามวิทยาลัยครูต่าง ๆ ก็ยังไม่ฉลาดเพราะยังสร้างรูปมนุษย์ครึ่งสัตว์ให้เด็กไหว้อยู่ ที่เรียกว่ารูปพระพิฆเนตร ซึ่งความจริงแล้วรูปนี้เป็นเรื่องที่ปรากฏอยู่ในนิยายของอินเดีย เราก็ยังเอามาไหว้กันได้ ท่านผู้บริหารลองนึกดูว่า ตัวคนกับหัวช้างมันจะต่อกันได้อย่างไร ในแง่ของสรีระวิทยานั้นมันจะต่อกันไม่ได้ เลือดก็คนละกรุ๊ป เส้นประสาทต่อกันไม่ได้ เนื้อข้างกับเนื้อคนก็เข้ากันไม่ได้แล้วมันจะต่อกันได้อย่างไร ทำให้วิทยาลัยครูต่าง ๆ จึงให้คนไหว้พระพิฆเนตร ซึ่งเป็นเรื่องที่เหลวไหลไร้สาระ ดังนั้นวิทยาลัยครูจึงเป็นผู้ที่ส่งเสริมให้คนงมงายเข้าไปอีก พวกเราในฐานะที่จะออกไปเป็นนักบริหาร ก็อย่าไปทำอะไรงมงาย ๆ ให้เด็กงมงายต่อไปอีก

การที่เราจะทำความดีนั้นให้ยึดหลักธรรมะ โดยใช้สติปัญญา เราจะต้องทำแบบชาวพุทธเป็นผู้รู้ ผู้เบิกบาน ศาสนาอื่นเขาไม่นับถือสิ่งที่ไม่ใช่เรื่องศาสนาของเขา เช่น ศาสนาอิสลาม เขาไหว้พระอล่าห์แต่เพียงองค์เดียว ศาสนาคริสต์เขาก็มีพระเจ้าองค์เดียว แต่ศาสนาพุทธนั้นมีอิทธิพลของศาสนาพราหมณ์เข้ามาเกี่ยวข้อง เพราะในสมัยก่อนอิทธิพลของศาสนาพราหมณ์มีอำนาจในพระราชสำนัก ในพิธีการต่าง ๆ พราหมณ์มักจะเป็นผู้กำหนดเอง สิ่งที่เกี่ยวข้องในศาสนาพราหมณ์จึงปรากฏอยู่ทั่วไป ถ้าเราจะมาบัญญัติรูปสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีปัญญาในทางศาสนาแล้ว ก็จะต้องรู้ว่าสิ่งใดคือพุทธศาสนา ถ้าเรานับถือศาสนาพุทธก็ไม่ต้องไปยุ่งเกี่ยวกับสิ่งเหลวไหลเหล่านั้น แต่เราก็อาจมีไว้ได้ในฐานะเป็นโบราณวัตถุเป็นอนุสรณ์ เราไม่ควรไปหลงใหลกับไสยศาสตร์ที่เป็นการประกาศว่าเป็นมนุษย์ปัญญาอ่อน เป็นผู้ไม่รู้จักจริงในสิ่งทั้งหลายตามสภาพที่เป็นจริง เราจึงต้องเข้าใจในศาสนาที่ถูกต้อง

ในเรื่องพระพุทธศาสนา ถ้าปฏิบัติไม่ถูกก็จะเป็นเรื่องของไสยศาสตร์ การไหว้แบบไสยศาสตร์เป็นการไหว้ที่ไปวิงวอนบนบานศาลกล่าว เป็นการติดสินบนกับพระพุทธรูปหรือสร้างคอร์รัปชันให้กับพระพุทธรูป ทั้ง ๆ ที่โทรทัศน์ก็ได้ประกาศอยู่ทุกคืนว่า จงช่วยกันขจัดคอร์รัปชันให้สิ้น

เพื่อแผ่นดินไทยอยู่รอด แต่รากฐานคอร์รัปชันอยู่ที่ไหน มันอยู่ที่ความโง่ในจิตใจที่ไม่ได้กำจัดออกไป
อยู่ในความเชลาต่าง ๆ เช่น เคยมีคุณยายคนหนึ่งไปไหว้พระแก้ว ไปติดสินบนไว้บอกว่าเมื่อสำเร็จ
ตามประสงค์แล้วจะเอาไข่มุก ข้าวเหนียว ปลาร้ามาถวาย แกบอกว่าจะมาแก้บนหลวงพ่อก็ เพราะป่วย
ไม่สบายเวลานี้หายแล้วจึงมาแก้บน ผู้บรรยายสอบถามต่อไปว่า เคยไปโรงพยาบาลหรือเปล่า
ก็ทราบว่าเคยไป หมอได้ตรวจและให้ยามารับประทานก็หาย แต่กลับหลวงพ่อก็แก้บนมันมีพันธะทางใจ
กันอยู่เพราะไปสัญญากันไว้ ความจริงก็เป็นการที่รักษาคำมั่นสัญญา และได้ถามต่อไปว่า ทำไมจึง
เอาข้าวเหนียวปลาร้ามาถวายด้วย แกบอกว่า หลวงพ่อก็คืออยู่เมืองลาวมานานชอบข้าวเหนียวปลาร้า
ผู้บรรยายคิดว่าน่าจะเอาส้มตำใส่เข้าไปด้วยก็จะดี เพราะคนทางประเทศลาวเขาชอบข้าวเหนียว
ส้มตำกันมาก ความจริงพระแก้วอยู่ที่เชียงรายได้เจตีย์เก่าเมืองเชียงรายได้ลงมาแล้วได้พระองค์นี้
ก็ได้นำไปเก็บไว้ที่วัดพระแก้วเมืองเชียงรายได้ ต่อมาพระเจ้าเมืองเชียงใหม่เห็นว่าพระพุทธรูปองค์นี้
เป็นมรดกที่สวยงามมีค่ามาก เป็นวัตถุที่หายาก จึงได้อันเชิญไปไว้ที่เชียงใหม่ แต่ช่างไม่ยอมเดินไป
เมืองเชียงใหม่ จะไปแต่เมืองลำปาง จึงต้องอันเชิญไปประดิษฐานไว้ที่วัดพระแก้วเมืองลำปาง
เป็นเวลานาน เมื่อเจ้าเมืองลำปางสิ้นพระชนม์ พระเจ้าไชยเชษฐาธิราชก็อันเชิญพระแก้วไปไว้ที่
หลวงพระบางนานถึง 200 ปี ต่อมาในสมัยที่พระพุทธรูปพม่าโลกเป็นแม่ทัพไปตีเมืองเวียงจันทน์
แตกก็ได้อันเชิญมาไว้ที่กรุงเทพฯ ตั้ง 200 ปีแล้ว น่าจะให้พระแก้วคืนข้าวเจ้าได้แล้ว แต่คุณยาย
ผู้นั้นก็ยังไมยอมเชื่อ ที่เป็นอย่างนี้เขาเรียกว่าถือแบบไสยศาสตร์ บางคนมีพระแขวนคอจำนวนมาก
แต่เป็นการแขวนแบบไสยศาสตร์ ประสงค์แต่จะให้พระช่วยเหลือทุกอย่าง ซึ่งยอมเป็นไปไม่ได้ เราต้อง
ช่วยตัวเราเองด้วยการปฏิบัติตามหลักธรรมะ อย่าไปเชื่อที่เขาโฆษณาขายพระ

การปฏิบัติแบบพุทธศาสนานั้น เรามีพระเพียงองค์เดียวก็พอ เพื่อเป็นเครื่องเตือนใจให้เรา
นึกถึงพระและเราจะได้ปฏิบัติตามคำสอนของพระจึงจะถูกต้อง เราไปไหว้พระไม่ต้องเลือกพระ ซึ่งเรา
ตั้งชื่อไว้มากมาย เพราะเราไหว้พระไม่ได้ไหว้ชื่อ บางคนมานิมนต์พระองค์หนึ่ง จะให้พระอีกองค์หนึ่ง
ไปแทนก็ไม่เอา เลยไม่รู้ว่าจะเอาธรรมะหรือเอาพระกันแน่ การไหว้พระแบบพุทธศาสนานั้น
เราควรจะไปนั่งสงบใจต่อหน้าพระพุทธรูป ในโบสถ์ในวิหารก็ได้ ไปนั่งคิดให้เกิดปัญญา ไม่ใช่ไปนั่ง
เพื่อความโง่ความเชลาหรือไปทำพิธีกรรม บางสรวงอะไรต่าง ๆ อันไม่ใช่เรื่องทางศาสนาพุทธ
เราเข้าไปเพื่อสงบใจนึกถึงพระคุณของพระพุทธรูปเจ้า เช่น ความกรุณาของพระพุทธรูปเจ้า พระสติปัญญา
ความบริสุทธิ์ของพระพุทธรูปเจ้านี้ให้เห็นด้วยใจของเราเอง ว่าพระพุทธรูปก็มีพระกรุณาต่อชาวโลก
อย่างไร ซึ่งจะต้องศึกษาพุทธประวัติให้เข้าใจชัดเจน ชีวิตของพระพุทธรูปเจ้าเป็นชีวิตตัวอย่างที่น่าศึกษา

เป็นมหาบุรุษผู้ยิ่งใหญ่ เกิดมาเพื่อความสุขของชาวโลกอย่างแท้จริง แล้วจะเอาตัวอย่างในพระองค์
ตอนไหน เรื่องอะไรก็ได้ เอามาใช้เป็นเครื่องมือ มาช่วยแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ ผู้บริหาร
ที่รู้สำนึกจึงควรศึกษาพุทธประวัติให้เข้าใจ จะทำให้มีความสุขในชีวิตมากขึ้น

บุคคลที่น่าสนใจอีกคนหนึ่งซึ่งเป็นนักการเมืองที่รักเพื่อนมนุษย์มากได้แก่ท่านมหาตมาคานธี
ท่านถือหลักการไม่เบียดเบียนผู้อื่น ถือหลักอหิงสาเป็นสำคัญ ท่านจึงมีอุดมการณ์ของท่านว่า "อหิงสา
ปรมา ธรรมโม" (การไม่เบียดเบียนเป็นบรมธรรม) เราจึงควรสนใจศึกษา จะได้เกิดความรู้สึกสำนึก
ชั่วตื้นขึ้นในใจ รู้ชอบ รู้ตน เพราะเรามีจิตใจที่บริสุทธิ์ การที่จะเอาของผู้อื่นนั้นเราจะต้องเป็นผู้รู้จักให้
แม้แต่พระพุทธเจ้าก็ยังสละทุกสิ่งทุกอย่าง ดังปรากฏหลักฐานอยู่แล้ว จนสุดท้ายก็สำเร็จเป็นพระพุทธเจ้า
ผู้รู้เอง ไม่ล่วงละเมิดผู้อื่น เคารพในสิทธิมนุษยชน โดยพึ่งตนเอง ไม่อาศัยอำนาจภายนอก เราจึง
ต้องพึ่งตนเองให้มากขึ้น ช่วยตัวเองให้มาก เราควรใช้สิ่งที่มีในตัวเราให้เป็นประโยชน์แก่ประชาชน
เหมือนอย่างพระพุทธเจ้า นักบริหารจึงควรมีความสำนึกว่า "เราเป็นนักบริหาร เป็นข้าราชการนี้
เราอยู่เพื่อประโยชน์เพื่อความสุขแก่เพื่อนมนุษย์" สิ่งที่เกิดขึ้นกับตัวเรานั้นถือว่าเป็นผลพลอยได้เล็ก ๆ
น้อย ๆ ไม่ใช่เรื่องสำคัญมากนัก สิ่งสำคัญก็คือการใช้ชีวิตให้เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่นให้มากที่สุดเท่าที่จะ
มากได้ ผู้มีปัญญาเอาประโยชน์มาใช้เพื่อประโยชน์ ถ้าเป็นอย่างนี้แล้ว ครอบครัว เพื่อนบ้าน สังคม
ก็จะดีขึ้น ถ้าเราทำงานเพื่อชื่อเสียงตน เพื่อลาภยศ เป็นการกระทำที่เห็นแก่ตัวอย่างยิ่ง ไม่ใช่อย่าง
ผู้ประพฤติดุธรรม เราต้องทำงานเพื่อให้ผู้อื่นสุขสบาย ให้คนอื่นเจริญรุ่งเรืองก้าวหน้า เช่น เราเป็นครู
มีหน้าที่สอนศิษย์ให้เป็นคนฉลาด เจริญก้าวหน้ามีความรู้ มีความสามารถ มีจิตใจสูง เราคิดเท่านั้น
เรื่องเงินเดือนเราไม่คิดถึง เรื่องสิ่งตอบแทนเราไม่คำนึงถึง คำนึงอย่างเดียวว่าชีวิตนี้ เราทำเพื่อ
ประโยชน์เพื่อความสุขของผู้อื่น เกิดมาเพื่อรับใช้สังคม รับใช้ประเทศชาติ ไม่ใช่เพื่อตัวเองซึ่งเป็น
อุดมการณ์ของพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้ามีอุดมการณ์ว่า จะอยู่เพื่อให้คนเข้าถึงธรรมะ ให้ธรรมะเข้า
ถึงคน และพระพุทธองค์ก็ได้เผยแพร่วรรณธรรมให้คนทั่วไปเข้าใจ นำไปปฏิบัติ จนกระทั่งนิพพาน
โดยไม่หวังสิ่งตอบแทนใดเลย เราไหว้พระจึงเป็นการสร้างพระไว้ในใจ ไม่จำเป็นต้องไปสร้าง
พระพุทธรูปใหญ่อะไรหรอก เสียเวลาเปล่า ที่สร้างแล้วก็ให้เกิดประโยชน์ก็เหมือนกัน ใช้เวลาให้เป็น
ประโยชน์ เช่น งานศพทำไมต้องไปเลี้ยงให้ใหญ่โต เราจะหาวิธีการอย่างไรให้คนเข้าถึงพระ
ไม่ใช่หาเงินจากความโง่ของคน จะปลูกสร้างสิ่งใดก็ตามเท่าที่จำเป็น คนเราแม้จะมีความรู้มาก
แต่ถ้าไม่มีศาสนาประจำใจแล้ว จะไปไม่รอด สมดังพังเพยที่ว่า "ความรู้ท่วมหัวเอาตัวไม่รอด"

ส่วนมากคนชั่วไม่ชอบฟังธรรมะ เพราะกระดากที่ตนชั่ว ไม่ชอบคนที่พูดของจริง
จิตใจก็ไม่สบายเลยไม่อยากฟัง และสำนึกตัวว่าผิดมันเลยไปกันใหญ่ เป็นสิ่งเสียหายมาก เราจึง

การไปฟังธรรมบ้าง เพื่อสร้างพระให้เกิดในใจ คือสร้างพระกรุณาและทำจิตใจให้กว้าง ใ้เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ต้องรู้จักทำคนให้เป็นมิตรกันไม่ใช่ศัตรูกัน โดยไม่ต้องเห็นแก่สินจ้างรางวัล

หลักสำคัญของข้าราชการเราอยู่เพื่อให้ สร้างคนให้มีความรู้ มีความสามารถ ปฏิบัติด้วยความเต็มใจ บริสุทธิ์ จิตใจสะอาด เพื่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้า เราก็สบายใจ มีความสุขก็จะเกิดขึ้นได้ เพราะเราทำงานได้สำเร็จ ชีวิตของคนไทยเราอยู่กันด้วยความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของคนไทยนอกจากนี้เราจำเป็นจะต้องรู้จักผูกมิตรกับผู้อื่นบ้าง จะทำให้เกิดความปลอดภัยในทุก ๆ อย่าง นักบริหารก็เช่นเดียวกันเราจะต้องผูกมิตรกับลูกน้องทำงานร่วมกันด้วยความเข้าใจ เห็นอกเห็นใจกันช่วยเหลือกันเมื่อเกิดความทุกข์ โดยยึดหลักพรหมวิหาร 4. ไม่ใช่อ้างแต่พรหมวิหาร โดยที่ตนเองก็ไม่รู้จักพรหมวิหาร แต่บางครั้งการใช้พรหมวิหารมากเกินไป คือ เมตตาเกินไป กรุณา มุทิตา อุเบกขา ก็ไม่เข้าเรื่อง จึงเป็นข้าราชการที่ไม่เอาไหนไปด้วย เราต้องส่งสารคนให้เป็น การชมคนที่ควรชม พระพุทธเจ้าเคยตรัสกับพระอานนท์ว่า "เราจะทำกับพวกเธอเหมือนกับนายช่างหม้อ ที่พยายามทุบแล้วทุบอีก เพื่อให้ได้หม้อที่ลูกกลมสวยงาม ผู้ใดกระทำความผิดเราต้องว่ากล่าว ผู้ใดทำถูกต้องก็ชมเชย ผู้ใดมีธรรมะเป็นหลักใจผู้นั้นก็จะอยู่ได้" เป็นหลักการของพระพุทธเจ้า ในการปกครองคนนั้นต้องใช้สติ ปัญญา มีความกตริเริ่มสร้างสรรค์ เราต้องรู้จักยกย่องให้ปรากฏ คนใดไม่ดียิ่งก็เตือนว่ากล่าวให้โอกาส ให้เวลาคนที่จะกระทำตนไม่ถูกต้องก็ให้กลับใจเสีย ช่วยให้ออกจากความมืด ช่วยปรับปรุงจิตใจให้ดีขึ้น ช่วยยกระดับจิตใจให้สูงขึ้น

การปฏิบัติตามหลักพรหมวิหาร 4 ซึ่งเป็นเครื่องดำรงการอยู่รอดของผู้ใหญ่ ปฏิบัติโดยไม่เจาะจง ไม่จำกัดประมาณ ไม่เลือกความเป็นพวก คุณธรรมทั้ง 4 อย่างนี้เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวใจของผู้อื่น โดยปฏิบัติดังนี้

1. เมตตา คือความรักอยากจะให้เขาเป็นสุข ต้องเมตตาให้ถูกทางรักให้ดีขึ้น
2. กรุณา คือความสงสารที่จะช่วยผู้อื่นให้พ้นทุกข์ เราก็จะต้องช่วยเหลือให้เขาพ้นไปจากความชั่วทั้งหลาย
3. มุทิตา คือความสงสารที่คิดช่วย ยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี เช่น การยินดีเมื่อเขาพ้นจากความชั่ว
4. อุเบกขา คือการวางเฉย ไม่ดีใจไม่เสียใจ เมื่อผู้อื่นถึงความวิบัติ ใต้แก่การวางเฉยเมื่อสิ่งทั้งหลายมีความเรียบร้อย แต่ถ้าไม่เรียบร้อยก็เฉยไม่ได้

การปฏิบัติของผู้บริหารหรือผู้ใหญ่อย่าทำอะไรที่เป็นการผิดหูผิดตาผู้น้อย หรือทำผิดหูผิดตาตนเอง ต้องมีหูไว้ฟังและลิ้นตวัดว่าสิ่งใดที่ควรปรับปรุงแก้ไข ไม่ใช่ว่าอะไร ช่วยแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น ซึ่งเป็นหลักสำคัญยิ่งของผู้บริหาร

การที่จะปกครองบังคับบัญชา หน่วยงานมีความเจริญก้าวหน้าเกิดผลดีต่อหน่วยงาน และการบังคับบัญชานั้น เราจะต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มนุษยสัมพันธ์ตามหลักศาสนานั้น เราสามารถปฏิบัติได้ตามหลักธรรมที่เรียกว่า "สังคหวัตถุ 4" ได้แก่

1. ทาน การให้ทานเป็นการรู้จักให้ ยามที่เขาต้องการ ไม่ใช่ให้พร่ำเพรื่อ หากพร่ำเพรื่อเขาจะไม่รู้จักคุณ เมื่อเขาต้องการ เช่น ยามเจ็บป่วยหรือมีทุกข์ เราคอยศึกษาเรื่องราวของลูกน้อง รู้ว่าเขามีความต้องการเมื่อไรก็สอดเข้าไปช่วยเหลือ การช่วยเหลืออย่างนี้เป็นบุญคุณทำให้เขาสำนึกในบุญคุณของเรา คนที่บอกว่าตอนตอนอาภัพทำบุญคุณกับคนอื่นไม่ขึ้น ที่จริงทำไม่เป็นต่างหาก บางทีเขารู้สึกว่าการที่เราให้นั้นทำให้เขาเป็นคนต่ำต้อย เป็นคนช่วยตัวเองไม่ได้ที่คนอื่นจะต้องช่วยเหลือไป เขาไม่ภูมิใจ แต่ถ้าเราเลือกเวลาเลือกของที่จะให้ เลือกเหตุการณ์ที่จะให้ คนรับก็รู้สึกประทับใจ เขาจะสำนึกในบุญคุณของเราแล้วเขาจะเชื่อฟัง จะทำตามที่เราพูด เช่น การให้วัตถุให้ความรู้ ให้คำตักเตือนตามโอกาสที่จะแนะนำ เพื่อให้เขาได้รู้ได้เข้าใจในเรื่องต่าง ๆ

2. ปิยวาจา หมายถึงการพูดที่อ่อนหวานสละสลวยผู้อื่น อย่าใช้ถ้อยคำรุนแรงกับผู้อื่น อย่าพูดจาหยาบค้าย ไม่น่าฟัง เพราะการพูดหยาบเป็นการสร้างศัตรู ต้องพูดด้วยคำสุภาพกับเขา พูดเหมือนญาติ ตามฐานะ ต้องรู้จักผูกมิตรด้วยวาจา ด้วยน้ำใจที่เต็มไปด้วยความกรุณา บางคนพูดทำให้คนรัก บางคนพูดทำให้คนเกลียด เราจึงต้องรู้จักพูด รู้จักชม รู้จักตำหนิติเตียน ตักเตือนว่ากล่าวแต่ในบางคนที่ใช้ไม่ได้เพราะบารมีไม่พอ เราจึงต้องรู้จักใช้วาจาของเราให้ถูกต้อง

3. อติถจริยา หมายความว่า การทำประโยชน์แก่เขา แก่ทุกคนที่เขาใกล้ให้ได้รับประโยชน์ สิ่งที่เป็นความสุขแก่เขาเราก็ทำ แม้แต่กับประชาชนก็ต้องพยายามเข้าใกล้ทำตนให้เขารักและจะง่ายต่อการที่จะเอาอะไรจากเขา เพราะการใช้อำนาจอย่างหวังเลยว่าจะได้ เพราะคนไทยไม่ชอบให้ใครมาข่มขู่ หรือมาใช้อำนาจ แต่ถ้าถ้ามกราบเข้าไปแล้วจะเอาอะไรเท่าไรก็มักจะได้หมด คนไทยยกให้เขาเป็นใหญ่ เขาจะพอใจ แม้แต่กับพวกนักเลงพวกมึงก็พอใจ ถ้าเรารู้จักใช้หลักอติถจริยาที่ถูกต้องแล้ว เราก็สามารถเอาเขามาอยู่ในโอวาทของเราได้ มันขึ้นอยู่กับสิ่งที่เรารู้จักพูดเป็นสำคัญ

4. สมานัตตา คือการไม่ถือตน สามารถเข้ากับบุคคลทุกฝ่ายได้ มีความเป็นกันเอง ไปไหนอย่าเอาตำแหน่งไปอวดอ้าง เข้ากับเขาให้ได้ทำให้เขาภูมิใจ เป็นวิธีการผูกมิตรที่ดี เข้ากับประชาชนได้ กับลูกน้องก็เช่นกันต้องให้ความยุติธรรมแก่เขา เราก็ต้องทำงานด้วยความเสียสละ

สร้างความเข้าใจให้เกิดขึ้นอันจะทำให้เกิดความสะดวกในการร่วมปฏิบัติงาน เราจึงจำเป็นต้องฝึกให้เป็นคนรู้จักเสียสละ มีความเป็นอยู่ง่าย ๆ เมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว ชีวิตจะได้ดีขึ้น

ในที่สุดผู้บรรยายได้เน้นให้ผู้บริหารได้ฟังตระหนักว่า การที่ได้มาเรียนเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์และความรู้ ในการปฏิบัติงาน ใครขอให้ช่วยกันกลับไปสร้างความเจริญทางด้านการศึกษา และช่วยสร้างบ้านเมือง สร้างคนให้มีอุดมการณ์ เป็นคนมีเหตุผล และรู้จักเสียสละให้เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมโดยทั่วไป

สรุปของกลุ่ม

การนับถือพุทธศาสนาที่ได้พบเห็นในปัจจุบันนี้ รู้สึกว่ายังไม่สมบูรณ์นัก เพราะส่วนมากยังเข้าใจผิดพลาดอยู่ คือยังไม่เข้าใจว่าการเป็นพุทธศาสนิกชนนั้น ควรจะปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะสมบูรณ์

หลักธรรมในพระพุทธศาสนา สอนให้ปฏิบัติเพื่อความพ้นทุกข์ ไม่ยึดมั่นถือมั่นในตนเอง ต้องทำให้กิเลสหมดสิ้นไป ไม่เป็นผู้ขาดสติ ต้องมีความสำนึกรู้สึกและมีความรับผิดชอบต่อสิ่งทั้งปวง การที่เราจะเชื่อในสิ่งใดนั้น แม้แต่ศาสนาใดก็ตาม เราจะต้องมีหลักประจำใจ และจะต้องพิจารณาให้ถ่องแท้ว่าสิ่งนั้น หรือศาสนานั้นมีความดีงามอย่างไร อยู่เหนือเหตุผลหรือไม่ เราต้องปฏิบัติจิตใจให้ผ่องใสต่อตัวเราเอง เราจะต้องเห็นรูปประจักษ์จริง มิใช่เพียงแต่ว่าได้ยิน เขาว่าสิ่งนั้นหรือศาสนานั้นดี แล้วพลอยรับถือตามไปด้วย

เมื่อใดที่ผู้บริหารได้รู้ประจักษ์ด้วยตนเองในหลักของธรรมแล้ว ก็จงได้ใคร่ครวญไตร่ตรองดูเหตุผลให้รอบคอบเสียก่อน อย่าเพิ่งเชื่อถือหรือยอมรับนับถือเอาง่าย ๆ โดยถือหลักว่าต้องพึ่งตนเอง คือพึ่งความดีทั้งหลาย พึ่งการกระทำที่ถูกต้อง มีจิตใจแน่วแน่เฉียบขาด มิฉะนั้นแล้วธรรมะจะไม่ก่อให้เกิดประโยชน์อันใดแก่ผู้ที่นับถือแต่ไม่ปฏิบัติ ธรรมะทั้งหลายที่เป็นอนุสส ผลิตผล ชั่วร้าย จงละทิ้งธรรมะเหล่านั้นเสีย และเมื่อประจักษ์ว่าธรรมะใดเป็นกุศล ดีงาม ผู้บริหารทั้งหลายก็ควรที่จะได้ยอมรับเอา และปฏิบัติตามธรรมะเหล่านั้น จึงใคร่ขอให้ใช้วิจารณญาณตัดสินเอาเองว่า อะไรควรหรือไม่ควรที่จะรับปฏิบัติ และต้องรู้จักปฏิบัติตามความสามารถของตน เพราะเป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้ อันจะนำความสงบสุข และเกิดประโยชน์แก่กาลทั้งปวงโดยทั่วกัน

ปัญหาที่ 1

ในชนบทส่วนใหญ่มักจะมี ความเชื่อในภูตผีปีศาจ ท่านในฐานะผู้บริหารจะแก้ไขได้อย่างไร ที่จะช่วยให้คนได้เข้าใจ

ผลการอภิปราย

การจะช่วยให้คนในชนบทเข้าใจในเรื่องภูตผีปีศาจ เป็นเรื่องละเอียดอ่อนที่ผู้บริหารพึงกระทำด้วยความระมัดระวังยิ่ง เพราะคนในชนบทมีความเชื่อเรื่องดังกล่าว สืบต่อกันมาอันมีส่วนเกี่ยวข้องกับขนบธรรมเนียมประเพณี สืบมาแต่บรรพบุรุษ อันมีเหตุผลมาจากการด้อยการศึกษา สภาพแวดล้อม และอื่น ๆ ในฐานะผู้บริหารจึงน่าจะใช้วิธีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงความเชื่อของสมาชิกในชุมชน 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ใหญ่ และกลุ่มเด็กหรือเยาวชน

1. กลุ่มผู้ใหญ่ การจะเปลี่ยนทัศนคติและความเชื่อเรื่องภูตผีปีศาจของผู้ใหญ่ในชนบท เป็นเรื่องละเอียดอ่อนมาก การพูดแนะนำหรือบอกตรง ๆ ย่อมเกิดปฏิกิริยาตอบโต้รุนแรง ทางโรงเรียนควรใช้โครงการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยวางจุดมุ่งหมาย เรื่องดังกล่าวไว้ด้วยในโครงการ และดำเนินการควบคู่ไปกับ

1.1 การพบปะเยี่ยมเยียนผู้ปกครองโดยครู ระหว่างออกพบปะเยี่ยมเยียน เมื่อครูพบเหตุการณ์เผชิญหน้า เช่น ชาวบ้านป่วยแล้วใช้การรักษาด้วยหมอผี ครูอย่าไปขัดขวาง ควรเพียงแต่ให้คำปรึกษาแนะนำ เช่น ให้ลองไปพบแพทย์ที่สถานีอนามัย โรงพยาบาล เป็นต้น

1.2 การจัดกิจกรรมของโรงเรียน ควรเชิญผู้ปกครองมาร่วมชม อาจจัดนิทรรศการความรู้ทางการแพทย์ เกี่ยวกับการเจ็บป่วยเล็ก ๆ น้อย ๆ เพื่อให้ความรู้ และการจัดแสดงละครของนักเรียน เกี่ยวกับการปลุกฝังให้เชื่อด้วยเหตุและผล เรื่องภูตผีปีศาจ เป็นการให้ความบันเทิง และปลุกฝังความรู้ ความเชื่อ อย่างมีเหตุผลไปในตัว

2. กลุ่มเด็กหรือเยาวชน เด็กหรือเยาวชนซึ่งเป็นบุตรหลานของผู้ใหญ่ในชุมชน นับว่าเป็นกลุ่มที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการที่โรงเรียนจะปลุกฝังทัศนคติและความเชื่อในเรื่องภูตผีปีศาจ โดยแทรกอยู่ในคำสอนของครู เป็นการสอนให้เด็กเป็นผู้รู้จักคิดอย่างมีเหตุผล ไม่เชื่ออะไรง่าย ๆ โดยเฉพาะการสอนตามหลักสูตรใหม่ เป็นการสอนให้รู้จักคิดอย่างมีเหตุผล ครูใหญ่จึงต้องสนใจและเอาใจใส่ทางวิชาการเป็นอย่างสูง เบื้องแรกครูใหญ่ต้องเปลี่ยนทัศนคติและความเชื่อเรื่องดังกล่าวที่ครูก่อน โดยทำการนิเทศครูอยู่เสมอ ให้ความรู้เพื่อให้ครูเกิดความเชื่อ เปลี่ยนทัศนคติและเปลี่ยน

พฤติกรรมในการสอน และย้ำเรื่องการสอนที่ปลูกฝังเด็กให้เป็นผู้เชื่ออย่างมีเหตุผล เชื่อในสิ่งที่จริง ซึ่งจะสามารถแทรกอยู่ในทุกวิชา ครูใหญ่ต้องส่งเสริมให้ครูรู้จักการบูรณาการทางการเรียนการสอน รู้จักนำเหตุการณ์ปัจจุบันขึ้นมาสอน เช่น เมื่อพบว่ามีข่าวลือเกี่ยวกับบุคคลปีศาจ ครูใหญ่ควรส่งเสริมให้ครูได้หยิบยกปัญหาที่เกิดขึ้นมาให้เด็กได้ค้นหาหาเหตุผล และอภิปรายหาเหตุผลข้อสรุป ครูต้องระวังไม่สอนหรือบอกด้วยความคิดเห็นของตน เพราะจะทำให้เด็กไม่รู้จักคิดและขาดเหตุผลในที่สุด ในการสอนไม่ว่าวิชาใดที่สัมพันธ์กับเรื่องดังกล่าว ครูต้องไม่ละเลยที่จะถือโอกาสหยิบยกขึ้นมาให้เด็กได้เรียน

เด็ก ๆ เมื่อได้รับการปลูกฝังจากโรงเรียนตั้งแต่ ป. 1 - ป. 6 เมื่อโตขึ้นเขาจะเป็นคนที่รู้จักคิดและเชื่ออย่างมีเหตุผล ทั้งนี้ทั้งนั้นผู้บริหารเป็นตัวละครสำคัญที่จะนำครูไปให้ถูกทิศทางในการสอนเพื่อปลูกฝังเด็ก ๆ ในโรงเรียน โดยการจัดให้มีการนิเทศครูให้เป็นครูดี คือ สอนดี แล้วเด็กในวันนี้ย่อมจะเป็นผู้ใหญ่ที่มีความคิดและเชื่ออย่างมีเหตุผลในวันข้างหน้าแน่นอน

ปัญหาที่ 2

การสอนศีลธรรมในโรงเรียนประภมในฐานะท่านเป็นผู้บริหาร ท่านคิดว่ามีความจำเป็นหรือไม่ จะหาวิธีการอย่างไรที่จะทำให้นักเรียนได้รู้ถึงหลักธรรมถึงขั้นปฏิบัติจริง

ผลการอภิปราย

การสอนศีลธรรมในโรงเรียนมีความจำเป็นมาก โดยหาวิธีการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ที่จะทำให้นักเรียนได้ไปถึงขั้นปฏิบัติไม่ใช่เรียนรู้อย่างเดียว ๆ คือ

1. การสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองโดยให้ผู้ปกครอง

- พานักเรียนไปทำบุญที่วัดในวันสำคัญ หรือโอกาสอันควร เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้และปฏิบัติได้ถูกต้องอันเป็นตัวอย่างที่ดี
- ในวันสำคัญทางศาสนา โรงเรียนควรนำนักเรียนไปทำพิธีทางศาสนาโดยการปฏิบัติจริงร่วมกับผู้ปกครอง เกี่ยวกับพิธีทางศาสนาในโอกาสต่าง ๆ เช่น การฟังเทศน์ เวียนเทียน
- ให้นักเรียนประพฤติตนในทางด้านกิริยามารยาท เช่น การกราบไหว้บิดามารดา ครูอาจารย์และผู้ใหญ่จนเกิดเป็นนิสัย

2. จัดกิจกรรมสัมพันธ์กับการสอน โดยการนิมนต์พระสงฆ์หรือวิทยากรที่มีความรู้ด้านศีลธรรมเป็นอย่างดี มาเป็นผู้สั่งสอนอบรมที่โรงเรียน เนื่องในโอกาสวันสำคัญ เช่น วันขึ้นปีใหม่ วันไหว้ครู และชั่วโมงที่มีการสอนวิชาศีลธรรม รวมทั้งการปฏิบัติให้ถูกต้องตามศาสนพิธี

- ในการสอนศีลธรรมนั้นต้องคำนึงถึงหลักจิตวิทยาของนักเรียนในแต่ละวัยที่จะรับรู้และเข้าใจ
- ฝึกให้นักเรียนมีความเมตตา กรุณาเกิดขึ้นในตัวเอง โดยให้เลี้ยงหมา แมว เมื่อเด็กมีความรักต่อสัตว์ ก็จะรักคนจนเกิดการช่วยเหลือกัน จนมีความสามัคคีในโรงเรียนได้

3. วิธีการสอนศีลธรรมให้นักเรียนรู้และเข้าใจได้ดี ควรยกตัวอย่างหรือนิทานให้ดูอย่างเห็นได้ชัดเจน โดยการสมมุติตัวนักเรียนให้เข้ากับบทบาทในเรื่องนั้น ๆ โดยใช้วิธีการสอนแบบสืบสวนสอบสวนของ ดร.นวลเพ็ญ วิเชียรโชติ จะได้ผลดีมาก

4. ครูต้องเป็นตัวอย่าง การที่จะให้นักเรียนปฏิบัติตามหลักของศีลธรรม ตัวครูจะต้องทำตัวเป็นตัวอย่างในทางที่ดี เช่น การสูบบุหรี่ การดื่มเหล้า ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องเลือกครูผู้สอนให้เหมาะสม นอกจากครูควรขอความร่วมมือจากผู้ปกครองเป็นตัวอย่างที่ดีด้วย

ปัญหาที่ 3

ถ้าจำนำเอาการสอนการนั่งสมาธิ เข้ามาสอนในโรงเรียน ในฐานะที่ท่านเป็นผู้บริหาร ท่านเห็นด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด ถ้าเห็นด้วยท่านจะมีวิธีการส่งเสริมอย่างไร

ผลการอภิปราย

จากปัญหาดังกล่าวทางกลุ่มได้พิจารณา กำหนดความหมายของการนั่งสมาธิว่า "การกำหนดจิตใจให้สงบ หรือทำจิตใจให้ว่างจากความคิดที่ฟุ้งซ่าน เพื่อให้เป็นไปตามจุดหมายที่ต้องการ"

สมาชิกในกลุ่มมีมติเป็นเอกฉันท์ที่จะให้นำเอาการสอนสมาธิ เข้าไปสอนในโรงเรียน แต่ก็ต้องพิจารณาตามความเหมาะสม ของผู้ที่เรียนด้วย โดยพิจารณาเพศ วัย และระดับการศึกษาของผู้เรียนด้วย

เหตุผลที่ต้องนำการนั่งสมาธิเข้าไปสอนในโรงเรียน คือ

1. เพื่อให้เด็กมีสมาธิในการเรียนที่ดีขึ้น
2. เพื่อให้มีสติในการหาเหตุผลมาตัดสินใจแก้ปัญหาได้ถูกต้อง
3. เพื่อจะได้เตรียมความพร้อมในการเรียนรู้
4. เพื่อให้ได้รู้จักควบคุมสติอารมณ์
5. เพื่อให้เข้าใจพุทธศาสนาอย่างถูกต้อง
6. เพื่อให้ได้รู้วิธีการ ประโยชน์ของสมาธิ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้
7. เพื่อให้เด็กมีสภาพจิตใจที่มั่นคง
8. เพื่อสนองเจตนารมณ์ของหลักสูตรใหม่ ที่ต้องการให้ผู้เรียน คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างสงบสุข

วิธีการที่ผู้บริหารจะส่งเสริมการสอนนั่งสมาธิในโรงเรียนน่าจะดำเนินการดังนี้

1. เชิญวิทยากร หรือนิมนต์พระภิกษุสงฆ์ เข้าไปสาธิตการฝึกสมาธิ
2. จัดฝึกอบรมครูในสังกัดเรื่องการฝึกสมาธิ
3. สนับสนุนให้ทั้งครูและนักเรียน เข้าฝึกอบรมธรรมทายาท
4. เชิญชวนให้ครู และนักเรียนติดตามรายการการฝึกสมาธิทางสื่อมวลชน
5. ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการฝึกสมาธิในโรงเรียน
6. ส่งเสริมให้โรงเรียนมีการติดตามและประเมินผล

ปัญหาที่ 4

การสอนศีลธรรมในชั้นประถมศึกษา จากการปรากฏการณ์ของท่านนั้นทักท้วงท่านกล่าวว่า "หลักสูตรบรรจุลงไปน้อย" ในฐานะที่ท่านเป็นผู้บริหาร ท่านมีวิธีการส่งเสริมและสอดแทรกวิชาการนี้ได้อย่างไร

ผลการอภิปราย

ในฐานะที่ผู้บริหารได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของวิชาศีลธรรม และได้เห็นจุดบอดในการจัดหลักสูตรในวิชานี้ ในฐานะของผู้บริหาร ควรจะต้องหาทางแก้ไขโดยวิธีการ ดังนี้คือ

วางแผนจัดตั้งโครงการบูรณาการสอดแทรกวิชาศีลธรรมในโรงเรียนขึ้น และเมื่อผู้บริหารได้จัดวางโครงการแล้ว ก็ควรจะได้ยึดหลักปฏิบัติ คือ

- ประชุมครูชี้แจงให้ทราบความมุ่งหมายและรายละเอียดของโครงการ โดยให้ทุกคนได้ตระหนักและเห็นคุณค่าในการเรียนการสอนให้สามารถนำไปใช้ได้อย่างจริงจัง และต้องเน้นการเรียนการสอน โดยควรมีแนวปฏิบัติร่วมกัน อันประกอบด้วย

1. ให้ครูทุกคนพยายามสอดแทรกวิชาศีลธรรมในทุกวิชาที่สอน
2. ให้ครูจัดอบรมศีลธรรมแก่นักเรียนทุกวันศุกร์สัปดาห์ หรือในโอกาสอันควร เช่น การอบรมเด็กเกี่ยวกับความประพฤติ การปฏิบัติตน การใช้วิทยากรพิเศษ

3. จัดเป็นกิจกรรมเสริมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้รวมมากที่สุด

- 3.1 จัดประกวดมารยาทและความประพฤติ

- 3.2 จัดประกวดบทความเสริมในด้านวิชาศีลธรรม

- 3.3 ให้จัดป้ายนิเทศเนื่องในวันสำคัญทางศาสนา

- 3.4 นำนักเรียนไปร่วมพิธีในวันสำคัญทางศาสนา ให้มีส่วนร่วมในชุมชน

- เชิญผู้ปกครองมาประชุม ชี้แจง ขอความร่วมมือให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญในวิชาศีลธรรม ซึ่งมีความจำเป็นแก่เด็ก นอกจากนี้ถ้าโรงเรียนมีโครงการพิเศษอาจเชิญผู้ปกครองมาเป็นวิทยากรพิเศษช่วยอบรมเด็ก จะทำให้เด็กใกล้ชิดกับศาสนาและได้ความรู้ด้วย

ปัญหาที่ 5

ในปัจจุบันนี้สังคมไทยมีปัญหามากมาย ในฐานะท่านเป็นผู้บริหาร จะใช้ธรรมในทางพุทธศาสนาแก้ไขได้อย่างไร

ผลการอภิปราย

ปัญหาสังคมในปัจจุบันนี้มีอยู่มากมาย อาทิเช่น อาชญากรรม ลักขโมย ฆ่าฟัน ฆ่าสัตว์ การพนันและยาเสพติด ฯลฯ ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นดังกล่าวนี้ เกิดจากคนทั้งหลายละเลยในการปฏิบัติธรรม ในที่นี้จะขอกล่าวถึงแต่เพียงเรื่องเดียว ซึ่งกำลังเป็นปัญหาใหญ่ในขณะนี้คือ "ยาเสพติด" แก้ไขไรก็ไม่ตก ทั้งนี้สาเหตุแห่งปัญหาคือ

- เกิดจากสภาพของครอบครัวที่แตกแยก และสภาวะเศรษฐกิจในครอบครัวรายได้ไม่พอ กับรายจ่าย ผู้ปกครองขาดการเอาใจใส่ดูแลบุตรหลานของตน สภาพของสังคมเด็กคบเพื่อนที่ไม่ดีและยังมีไม่น้อยที่เคียดแค้นอยากทดลอง

วิธีแก้ปัญหา

1. ควรให้การศึกษากับเด็ก ชี้ให้เห็นคุณโทษของยาเสพติด นำเด็กไปดูให้เห็นสภาพของความเป็นจริงโดยประสบการณ์ตรง จากภาพยนตร์ สไลด์ และอาจเชิญวิทยากรพิเศษ มาให้ความรู้แก่เด็ก
2. แนะนำผู้ปกครองให้ดูแลเอาใจใส่ควบคุมความประพฤติของเด็กของตน
3. ครูสังเกตพฤติกรรมของเด็กซึ่งสงสัยว่าจะติดยาเสพติด
4. พยายามแนะนำให้เด็กรู้จักจ่ายในสิ่งที่จำเป็น

การใช้หลักธรรมแก้ปัญหา

1. ส่งเสริมให้เด็กได้ศึกษาธรรมทฤษฎีเพื่อให้เด็กเข้าถึงหลักธรรมโดยแท้จริง
2. นิมนต์พระมาให้การอบรมจริยธรรมแก่เด็กเป็นประจำอาจทำเดือนละครั้งหรืออาทิตย์ละครั้ง หรืออาจให้ท่านมาสอนศีลธรรมในช่วงโมงเรียนก็ได้
3. ให้เด็กยึดถือหลักธรรมที่ว่า "hiri โอตัปปะ" หรือพยายามให้ถือปฏิบัติตามศีล 5 หรือศีล 8 มุ่งในทางดำเนินปฏิบัติจริง

การแก้ปัญหาสังคมต่าง ๆ เหล่านี้ จะมุ่งตรงไปแก้ที่สถาบันโรงเรียน ซึ่งมีความสำคัญต่อเยาวชนของชาติในอนาคต

ปัญหาที่ 6

ปัญหา ในหน่วยงานต่าง ๆ มักจะมีปัญหาอยู่เสมอเกี่ยวกับเรื่องการจัดสิ่งกัน ในฐานะท่านเป็นผู้บริหารจะแก้ไขอย่างไร ?

สาเหตุการซึ่งสิ่งกันเกิดจาก

1. ความต้องการตามธรรมชาติของมนุษย์
2. มนุษย์ขาดหลักธรรมหรือไม่มีความยุติธรรม
3. ตัวของผู้บริหารและตัวผู้ปฏิบัติการ
4. ระบบราชการและสิ่งแวดล้อม

การแก้ไขทำได้ดังต่อไปนี้

1. ความต้องการตามธรรมชาติของมนุษย์แก้ไขได้โดย
 - จัดสวัสดิการต่าง ๆ ให้ทั่วถึง เป็นการบำรุงขวัญและกำลังใจ
 - ให้ทุกคนยอมรับฟัง ยอมรับความคิดเห็น นับถือความสามารถของเพื่อร่วมงาน
2. มนุษย์ขาดหลักธรรมหรือไม่มีความยุติธรรม แก้ไขโดย
 - กระจายงานไปให้เหมาะสมตามความสามารถของแต่ละบุคคล
 - แจ่งวัตถุประสงค์ให้หน่วยงานให้ทราบโดยทั่วถึง การสื่อสารติดต่อกันควรเป็นแบบ 2 ทาง
 - สร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน
 - ใช้หลักมนุษยสัมพันธ์ และหลักพรหมวิหาร 4
 - ยอมรับในขีดความสามารถของผู้อื่น
3. ตัวของผู้บริหารกับตัวผู้ปฏิบัติการ แก้ไขโดย
 - มีหลักธรรมทั้งหลาย เช่น พรหมวิหาร 4 หลักมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
 - มีหลักการบริหารและหลักการปฏิบัติงานที่ดี
 - มีความเที่ยงธรรม เสียสละต้องเป็นผู้ให้ในโอกาสอันควร
4. ระบบราชการและสิ่งแวดล้อม แก้ไขโดย
 - ให้ศึกษาระบบบริหาร การทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ให้เข้าใจ
 - สร้างความสามัคคีภายในให้ดีขึ้น และสร้างความสามัคคีภายนอกให้ดีขึ้นไปด้วย

สรุปวิธีการแก้ไข

การจะแก้ไขการชิงดีชิงเด่นในหน่วยงานได้ ต้องสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นใน
หน่วยงาน โดย

1. ผู้บริหารมีพรหมวิหาร 4 รู้หลักมนุษยสัมพันธ์
2. จัดให้มีและเข้าใจเรื่องสัญลักษณ์ และนโยบายของหน่วยงานให้เป็นที่ยึดถือ
ร่วมกัน

อนึ่ง การแก้ปัญหาต่าง ๆ ของหน่วยงานจะต้องอยู่ที่ ไหวพริบ ปฏิภาณ ศิลป
ของผู้บริหารที่จะหาวิธีการแก้ไขตามสถานการณ์ สิ่งแวดล้อม ที่เหมาะสม

ครุฑี กับ ครูสอนดี

โดย

ศาสตราจารย์คุณหญิง เต็มสิริ มุณยสิงห์
อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ณ ห้อง 222 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
วันที่ 13 สิงหาคม 2525

(รวบรวมโดยนิสิตฝึกงาน กลุ่มจังหวัดสุรินทร์)

สรุปคำบรรยาย
ของ
ศาสตราจารย์อุทกหญิงเต็มสิริ บุญยสิงห์
เรื่อง ครูดีกับครูสอนดี

เมื่อเข้านี้เองท่านรัฐมนตรีเกษม ศิริสัมพันธ์ ให้สัมภาษณ์ทางวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ว่าเวลานี้ประชาชนเชื่อว่าครูกันมาก และมันก็เป็นจริงเสียด้วย เพราะปรากฏการณ์ใหม่ในอาชีพครูก็รับพระราชทานเงินเดือนโดยไม่สอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูโรงเรียนรัฐบาลซึ่งมีฐานะเป็นข้าราชการ ไม่ค่อยจะรับผิดชอบ ผิดกับครูโรงเรียนราษฎร์ ซึ่งมีความรับผิดชอบต่อผู้ปกครองสูงกว่า

ครูนั้น นอกจากจะทำตัวเป็นข้าราชการที่ดีแล้ว ครูยังต้องทำตัวเป็นครูที่ดีอีกด้วย ครูดีกับครูสอนดีนั้นแยกกันไม่ได้ ครูดีนั้นสิ่งที่เป็นหลักที่สุดจะต้องสอนดี ครูเป็นอาชีพที่ยากที่สุด จึงควรจะต้องคัดเลือกคนมาเรียนครูด้วย มิใช่ว่าเรียนที่ไหนไม่ได้ก็มาเรียนครู เวลานี้ครูเพ้อเกินเพ้อ ผกงานเป็นแสนคน ถึงเวลาแล้วหรือยังที่เราจะคัดเลือกครูกันเสียที ท่านนายกรัฐมนตรีเคยปรารภว่า สาเหตุที่เด็กเลวนั้น มีอยู่หลายสาเหตุ แต่สาเหตุหนึ่งนั้นคือครูเลว เพราะฉะนั้นเวลาเราจะผลิตครู เราจะต้องทดสอบความถนัดเสียก่อน คนไหนไม่ถนัดก็อย่ารับไปเรียนครู

เรื่องเพศศึกษาก็เหมือนกัน เท่าที่มีตัวเลขอยู่ปรากฏว่า โรงเรียนที่มีชายล้วนและหญิงล้วนเป็นโฮโมกันมาก แต่ที่ไค้ตัวเลขมาเป็นโรงเรียนชายล้วนของรัฐบาล 3 โรงเรียนใหญ่ ๆ ในกรุงเทพมหานคร เป็นโฮโมแล้ว 33.3 เปอร์เซ็นต์ โรงเรียนประเภทคอนแวนต์ทั่วประเทศมีสถิติที่น่ากลัวมาก เด็กนักเรียนหญิงประเภทคอนแวนต์นั้นมีแนวโน้ม และเป็นเลสเบี้ยนแล้ว 67.6 เปอร์เซ็นต์ ผิดกับโรงเรียนประเภทสหศึกษา ซึ่งไม่มีปัญหาประเภทนี้ จะมีพวกผิดปกติบ้างก็ประมาณ 2 - 3 เปอร์เซ็นต์ เพราะฉะนั้น ควรจะจัดโรงเรียนที่มีอยู่ทุกโรงเรียน ทั้งในระดับประถมและมัธยมศึกษา ให้เป็นสหศึกษาหมด เพื่อแก้ไขปัญหาลักษณะ

การศึกษาของประเทศไทยเรานั้น มีผู้กล่าวว่าล้มเหลวทุกระดับ ซึ่งก็น่าจะเป็นจริงตามคำกล่าวนั้น เพราะเรียนกันมากเสียเวลา ในระดับประถมศึกษา รัฐบาลต้องการสอนให้อ่านออกเขียนได้ อ่านตำราปุ๋ย

อ่านตำราที่เขียนง่าย ๆ เกี่ยวกับการเพาะปลูกเท่านั้น และข้อสำคัญเพื่อเลือกตั้งได้ ยิ่งระดับมัธยมศึกษาแล้ว ยิ่งล้มเหลวเป็นทวีคูณ เพราะเราเอาเด็กจากทั่วประเทศที่กำลังจะเป็น

หนุ่มสาว มาเข้าสถาบันการศึกษา เพื่อจะเตรียมเขาออกสู่อาชีพ เวลานี้กรมแรงงานได้รวบรวมอาชีพที่รัฐบาลรับรู้ว่ามีหมิ่นกว่าอาชีพ ที่จริงต้องผลิตเด็กเพื่อป้อนจำนวนหมิ่นกว่าอาชีพนั้น แต่ปรากฏว่า พอจบมัธยมศึกษาแล้ว ยึดถืออาชีพเดียว คืออาชีพรับราชการ เวลานี้ทั้งหมดแล้ว ไม่รู้ว่ากรมมัธยมศึกษาทำอะไร กระทรวงศึกษาธิการก็เง่า โรงเรียนไหนเด็กเรียนเปอร์เซ็นต์สูงก็พ่นอโรงเรียนนั้น โรงเรียนอื่นก็อยากให้นักเรียนกระทรวงศึกษาธิการพ่นบ้าง ก็สอนเด็กเป็นแนวเดียวเท่านั้น คือวิชาการ

สื่อมวลชนก็เหมือนกัน จะสัมภาษณ์เฉพาะคนได้คะแนนสูงสุด และสัมภาษณ์แบบไม่ได้เรื่อง เช่น คุณคงจะท่องหนังสือมาตลอดตั้งแต่เริ่มเรียน คนที่อยากจะอวดอยู่แล้วก็ต้องตอบว่าคุณมาอย่างสม่ำเสมอ แต่ไม่มีใครเลยสัมภาษณ์ว่า ที่คุณได้คะแนนสูงสุดนี้ คุณเอาเวลาไหนบ้างช่วยทำงานบ้าน

เรื่องบำปริญญาดัตถ์ก็เหมือนกัน ใครตัวใครก็พยายามจะเรียนเอาปริญญากันทั้งนั้น ทำงานมีเงินเดือนแล้วก็ต้องกลับมาเรียนเอาปริญญา เมื่อจบปริญญาแล้วโดยเฉพาะปริญญาสูง ๆ ปากอ่อนมืออ่อนไปหมด ไม่ยอมสู้งานหนัก เช่น จบเกษตรก็ไม่ยอมไปช่วยพ่อแม่ทำสวน ทำนา ทำไร่ กอยแต่จะรับราชการ ยิ่งปริญญาเอก ยิ่งมืออ่อนตีนอ่อนมากยกกำลังสาม นี่แหละคือพื้นฐานของ คนไทย ครูที่คืนนี้ ต้องมีสิ่งยึดถือไว้ในใจ คือครูที่คืนนี้จะต้องเป็นกสิกรที่ดี เพราะครูนั้นปลูกคน คนนั้นก็เหมือนต้นไม้ ต้นไม้ถ้าไม่ทำนุบำรุงมันก็จะเฉาไป หรือตายตากะดาง แต่มนุษย์จะไม่ตายในทันที เขาจะตายทั้งเป็นทุกนาที หากเราทำนุบำรุงเขาให้ดี โตขึ้นเขาก็จะเป็นประโยชน์ต่อสังคม

การเป็นครูไทยนั้นมิใช่ว่าจะคำตัอย มีเงินเดือนน้อย ถ้าใครคิดเช่นนี้เป็นการเข้าใจที่ผิด ข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการนั้น เป็นข้าราชการที่มีรายได้สูงสุดของประเทศ และส่วนใหญ่ล้วนแต่เป็นข้าราชการสัญญาบัตร นิสัยของคนไทยไม่ค่อยคิดว่าจะได้เท่าไร สำคัญอยู่อย่างเดียวแต่ว่าจะมีใช้เท่าไร เมื่อไม่มีใช้ คือไม่รู้จักใช้แล้ว ก็หาเรื่องพูดไปว่าคำตัอย มันเป็นนิสัยของคนไทย ครูไทยจะต้องเห็นความสำคัญของการเป็นครูว่าจะสอนอย่างไรถึงจะช่วยแผ่นดินไม่ให้พังทะลายได้ ทุกวันนี้ ข้าราชการไทยทำตัวสูงกว่าประชาชนอยู่แล้ว เพราะไม่รู้ว่าตัวจริงคือใคร รัฐบาลก็ต้องเลี้ยงให้จนสม่ำเสมอ และจะต้องทำตัวจนจึงจะอยู่ได้โดยไม่เป็นภัยแก่สังคม บุคคลนั้นก็จะไม่มีคนดูถูก มีตัวอย่างที่วิทยากรยกมาให้ฟังตัวอย่างหนึ่งคือ "วันหนึ่งท่านไปนั่งทานก๋วยเตี๋ยวข้างถนน หรือทานอะไรก็ได้แล้ว ก็มีบัตรสนเท่ห์มาว่า ให้ท่านเลิกทำเสียที่ได้ไหม่ที่ไปกินอะไรข้างถนน เพราะจะทำให้ตราที่ในหลวงพระราชทานนั้นเสื่อม" ที่จริงนั้น ท่านวิทยากรทำก็เพื่อต้องการเป็นข้าราชการที่ดี บางครั้ง

ก็เคยหัวขำมารับประทานกลางวัน ก็ไม่เห็นมีปมอะไรเลย ที่ทำก็เพื่อตัวของตัวเอง คนเราถ้าจะทำอะไรเพื่อตัวของตัวเองแล้ว ไม่ให้มีปัญหากับประชาชน ก็จะอยู่ได้อย่างสบายใจ

วิธีอันหนึ่งที่จะเลี้ยงเด็กให้ดีนั้น ครูจะต้องปฏิบัติ ดังนี้

1. ครูจะต้องทำตัวอย่างที่ดีให้แก่เด็ก อะไรที่ทำไม่ได้อย่าไปสอนคนอื่นเขา ครูที่สอนนั้น ต้องสอนให้เด็กอย่าทำอย่างโน้นต้องทำอย่างนี้ ต้องสาธิตได้โดยเนื้อหา และโดยอัตโนมัติ

2. ครูที่สอนจะต้องมีหัวใจครู หัวใจครูนั้นคือคนที่เป็นครูนั่น จะต้องเห็นว่าเด็กนั้นไม่เคยทำชั่ว เด็กทั้งโลกนี้ถ้าหากทำผิด สาเหตุแห่งการทำผิดนั้นจะต้องมีอนุสนธิมาจากผู้ใหญ่ทั้งสิ้น แต่ถ้าเขาสอนแล้วเด็กโกรธ ก็ต้องพิจารณาตัวเองก่อน แต่เวลานี้ก็เคยเห็นครูด่าตัวเองบ้างมีไหม เข้าห้องพักครูก็ต้องคำลูกศิษย์ก่อน วิทยากรกล่าวว่า ท่านได้อยู่โรงเรียนมาแล้วเป็นเวลา 20 กว่าปี ยังไม่เคยเห็นครูด่าตัวเองเลย เพราะไม่มีประโยชน์ ครูนั่นจะต้องค่านักเรียนเสมอ และตั้งแต่เคยเป็นอาจารย์ใหญ่สาธิตปทุมวัน จนถึงปัจจุบันนี้ ตลอดเวลาการอยู่ร่วมกันของครูเรา เวลาส่วนใหญ่เขาทำอะไร แล้วสลัดใจตามหลักงานบริการต้องเข้าข้างครูด้วยกัน

เพราะฉะนั้น ครูที่มีใจเป็นครู และระหว่างที่เป็นครูนั่น จะต้องคิดว่า เด็กเขาผิดเพราะผู้ใหญ่เป็นต้นเหตุเสมอ ครูก็ต้องเข้าใจช่วยแก้ปัญหาบ้านเมืองโดยไม่ต้องมีใครบอกหรือสั่ง เช่น ต้องพยายามปลูกฝังค่านิยมให้ได้ว่าการทำงานนั้น ทำอะไรก็ได้ ไม่จำเป็นต้องรับราชการ ต้องปลูกฝังไม่ให้คนไทยเห็นแก่เงินจางรางวัล เช่น ทำบัตรปลอมให้ชาวต่างชาติเข้ามามีส่วนร่วมในการลงทุนในประเทศ ในหลักสูตรประถมศึกษา ถึงมัธยมศึกษา ไม่มีการสอนเด็กในเรื่องสัมมาอาชีวะเลย คนไทยจึงถูกอาชีวะบางอย่างว่าต่ำต้อย ยอมตกงานถึง 2 - 3 ปี เพราะเห็นว่างานต่ำ ครูไม่ได้สอนว่า ความจริงอาชีพนั่นเท่ากันทุกอาชีพ เรามองภาพพจน์ผิด เช่น ครูประถมศึกษาต่ำต้อยที่สุด กุมหาวิทยาลัยโก ซึ่งความจริงแล้วน่าจะภูมิใจมากกว่า เพราะทำงานหนักเป็นสิบเท่าของอาจารย์มหาวิทยาลัย

อีกข้อหนึ่ง ก็จะต้องสอนให้นักเรียนรู้จักเก็บออม รู้จักใช้เงิน ให้รู้จักลงทุน จึงจะทำให้ประเทศไทยอยู่ได้ เช่น ในอเมริกา เขาสอนให้เด็กของเขาใช้สินค้าของเขา และนอกจากสอนเด็กแล้ว ครูควรจะทำให้เป็นแบบอย่างของเด็กด้วย

สิ่งที่น่าวิตกอีกประการหนึ่ง คือค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ เมืองไทยเป็นเมืองเก่าชัวยุ แม้แต่ตัวนายกรัฐมนตรีเอง แต่ละคนก็เต็มไปด้วยคำขวัญ ความจริงแล้วค่านิยมนั้นไม่ใช่เรื่องที่จะสอนกัน

ก้วยปากไค้ กำนินมทุกอย่างจะต้องทำและปลูกฝังมาตั้งแต่เด็ก ซึ่งเรียกว่ากมลสันดาน เมื่อโตขึ้นมาแล้วจะแก้ไขไม่ได้

กำนินมที่จำเป็นที่สุด คือกำนินมความรับผิดชอบ ซึ่งไม่มีทางที่จะชักจูงราชการไค้ ครูจะสอนเด็กอย่างไร ถึงจะออกเป็นกำนินม 5 ประการ เรื่องการพูด เราจะปลูกฝังกำนินมไทย ต้องใช้นิทานพื้นบ้านมาเล่าให้เด็กฟัง มีวิทยานิพนธ์เป็นเกล็ดพื้นบ้านพื้นเมืองต่าง ๆ อยู่ มีนิทานปลูกฝังกำนินมไทย ประมาณ 12,000 กว่าเล่ม และไค้พิมพ์แจกไปทั่ว ครูไทยในจังหวัดต่าง ๆ ควรจะสอนเด็กถึงคุณธรรมต่าง ๆ อิทธิบาทสี่ การขยันหมั่นเพียร ความรักชาติ แล้วก็การคบคนต่างชาติ

คนไทยทุกวันนี้ จะกินแต่ของฝรั่งกันหมด จะเห็นว่าชาติตุลการกำไปมากในแต่ละปี และครูที่ชั่วที่สุดขณะนี้คือครูทหกรรม ที่พูดเช่นนี้ก็เพราะไค้เห็นครูนั่งรถไปซื้ออุปกรณ์แต่ของฝรั่งไปทำการฝีมือ ปลูกปั่นมาขายหมดเลย เอาผ้าสักหลาดอ่อนปักเป็นซูเปอร์แมน สโนไวท์ ตามคู่มือครู มีแต่ชื่อของปลูกปั่น รวมไปถึงสิ่งของพลาสติกต่าง ๆ ต้องเสียตุลการกำปลูกปั่นทั้งหมด คนไทยทำอะไรแล้วไม่คิดถึงความเป็นไทย ไม่รักษาเงินตราไทยไว้เลย เพราะฉะนั้น หั้ห่มคณั้ครูที่ดี ก็จะต้องเป็นครูที่ช่วยแก้ปัญหาของชาติ ครูที่จะช่วยแก้ปัญหาของชาติไค้ บอกไค้กำเดี่ยวเท่านั้นเอง ว่าต้องรู้จักเมืองไทยให้ดี ๆ คือเวลานี้เป็นจุคก่อนที่สุดของครูไทยที่ยังไม่รู้จักตัวเอง

เราเป็นครูที่รักษาวัฒนธรรมของเราแล้วหรือ คนไทยสมัยนี้ไม่ได้ถือพระพุทธศาสนา ไม่ได้ถือคำสอนของพระพุทธเจ้า ไม่เชื่อผี ถ้าจะไปพึ่งพระ ถ้าพระดีก็จะสอนให้แก้ปัญหาชีวิตไค้ แต่ถ้าพระชั่วก็จะขายน้ำมนต์ลตให้ หรือเอาหนังสือมาแจกขาย แล้วคนซื้อก็เชื่อถือ เรื่องแบบนี้แหละที่หำให้ศาสนาเสื่อม ขอให้ทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา ขอให้เลี้ยงพระให้ดี ๆ ด้วย ความแตกต่างเราจะเห็นว่า พระธรรมยุตส่วนมากนั้นไม่เกี่ยวข้องในเรื่องไสยศาสตร์ แต่พระมหานิกายที่ดีก็มี ให้เราพิจารณากันเอาเอง ถึงวิธีจะปลูกฝังกันอย่างไร

เมืองไทยนั้นแปลกมาก เวลาสั่งของเข้าและส่งออกหิสดารมาก ตัวใครตัวมัน แต่รัฐวิสาหกิจเมื่อประมาณ 5 - 6 เดือนที่แล้วมานี้ ไค้ดูโทรทัศน์ เห็นมีการโฆษณาขายเหล้า แต่ยาสูบเลิกโฆษณาไค้ทำไมเหล้าไม่เลิกโฆษณาขายบ้าง หั้ ๆ ที่เหล้าเลวกว่ายาสูบเสียอีก เรื่องนี้กำลังจะเสนอเข้าที่ประชุมให้เลิกโฆษณาขายเหล้า ปัญหาค้าง ๆ ของประเทศซึ่งเราเป็นกนธรมตาจะไปแก้นั้นรู้สึกว่าจะยากมาก

สรุปการอภิปรายกลุ่มย่อย

จากหัวข้อเรื่อง "ครูสอนที่ดีต้องเป็นครูดี" ในฐานะท่านเป็นผู้บริหารท่านเห็นด้วยกับคำกล่าวนี้นี้หรือไม่ก็ได้ โดยกำหนดให้กลุ่มอภิปรายเห็นด้วย จำนวน 3 กลุ่ม และให้เห็นด้วย 3 กลุ่ม จากผลการอภิปรายทั้ง 6 กลุ่ม พอสรุปได้ดังนี้

ลักษณะของครูสอนดี

1. การเตรียมการสอน

- ศึกษาหลักสูตรและคู่มือครู
- เตรียมสื่อการเรียนการสอน
- เตรียมวิธีสอน
- เตรียมสถานที่ที่จะสอน
- เตรียมเวลาที่จะสอน
- เตรียมตัวเด็ก

2. การดำเนินการสอน

- สร้างบรรยากาศในการสอนที่ดี
- รู้จักใช้นวัตกรรมในการสอนให้ถูกต้องและเหมาะสม
- รู้จักใช้ทักษะและเทคนิคในวิธีสอนแบบต่าง ๆ ได้เหมาะสม และสัมพันธ์กับบทเรียน
- รู้จักใช้คำถามปลายเปิด เพื่อให้เด็กรู้จักแสดงความคิดเห็น
- รู้จักจูงใจและให้กำลังใจเด็ก
- ยอมรับฟังความคิดเห็นของเด็กทุกคน
- ตัดสินด้วยหลักการและเหตุผล
- รู้จักแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในระหว่างการเรียนรู้การสอนไปในทางที่ดี

3. การประเมินผล

- ประเมินผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
- มีวิธีการประเมินผลที่ดี และเหมาะสม
- สังเกตพฤติกรรมเด็ก และติดตามว่าเด็กนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้หรือไม่

4. การสอนซ่อมเสริม

- ถ้าเด็กยังบกพร่องในเรื่องใดก็ควรจัดสอนซ่อมเสริมให้จนเข้าใจ

ลักษณะของครูดี

1. มีหัวใจของความเป็นครู
 - รักอาชีพครู
 - รักเด็ก และรู้หลักจิตวิทยาและพัฒนาการเด็ก
2. มีคุณธรรม
3. เป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็ก เช่น มีความประพฤติดี
4. มีบุคลิกภาพดี ใฝ่แก้ว กิริยา มารยาท และการแต่งกาย
5. มีระเบียบวินัยดี
6. มีมนุษยสัมพันธ์ดี
7. มีความอดทน
8. มีชีวิตรอบร่วที่ดี
9. มีเศรษฐกิจดี คือไม่มีหนี้สินล้นพ้นตัว
10. มีความรอบคอบ
11. มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
12. มีความเชื่อในการดำเนินชีวิตแบบประชาธิปไตย
13. สามารถเป็นผู้นำท้องถิ่นได้
14. เป็นครูที่สอนดี
15. มีความสามารถในการปรับปรุงหลักสูตรและตำราเรียนให้เหมาะสม
16. รู้จักนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์
17. นำกิจกรรมเสริมหลักสูตรมาใช้ให้เกิดประโยชน์
18. อุทิศเวลาให้กับการเรียนการสอนอย่างเต็มที่
19. เข้าใจและสนใจในหลักการวัดผล ประเมินผลที่ถูกต้อง เพื่อจะได้้นำข้อบกพร่องไปแก้ไขปรับปรุงให้การเรียนการสอนดีขึ้น
20. มีสามัญสำนึกในการแก้ไขปัญหาคำถามต่าง ๆ เป็นอย่างดี เช่น ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน ปัญหาสังคม และสิ่งแวดล้อม โดยไม่ต้องคอยให้คนอื่นสั่ง
21. มีศิลปะหรือเทคนิคในการพูด มุ่งคำนึง หรือมลสันดานของไทยให้แก่เด็ก
22. ~~มีลักษณะความดี~~ ^{มีคุณสมบัติ} อยู่ในเสมอ

จึงพอสรุปได้ว่า "ครูสอนดี" นั้น เป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งของครูดี

นโยบายและความเคลื่อนไหวการบริหารการศึกษา
ของกระทรวงศึกษาธิการ

โดย
นายบรรจง ชูสกุลชาติ
รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ณ ห้องประชุมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
วันที่ 13 สิงหาคม 2525

(รวบรวมโดยนิสิตฝึกงาน กลุ่มจังหวัดสระบุรี)

นโยบายการบริหารและการเคลื่อนไหวทางการศึกษา

บรรจง ชูสกุลชาติ

ก่อนที่จะกล่าวถึงเรื่องนโยบายการบริหารการศึกษา ตลอดเวลาได้เกิดวิกฤตปัญหา ทำให้เกิดการลังเลใจ สับสน และเกิดความกลัว จนถึงกับไม่ต้องการฟัง เพราะฟังแล้วไม่สบายใจ เมื่อเอ่ยถึงคำ ๆ หนึ่ง คือคำว่า "เอกภาพ" ทั้ง ๆ ที่คำนี้เป็นคำที่ดี มีความหมายว่า "เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน สนิทสนมกลมกลืน สัมผัสสามัคคี รวมกันแล้วทำให้เกิดพลัง" การที่บุคคลส่วนมากมีความรู้สึกต่อกำเช่นนั้น ย่อมแสดงว่า "เราไม่ชอบที่จะรวมตัวกัน และในขณะที่เดียวกัน เราก็อยากรวมตัวกันด้วย" ดังนั้นคนจึงไม่ชอบคำว่า "เอกภาพ"

แนวนโยบายการศึกษา จากแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ในข้อ 22 เขียนไว้ว่า "รัฐพึงจัดให้มีเอกภาพในนโยบายการศึกษา และยึดหลักให้มีการกระจายอำนาจในการบริหารการศึกษา โดยพึงจัดระบบและกระบวนการ ให้สอดคล้องกับระบบการปกครอง เศรษฐกิจ สังคมของประเทศและท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อกำเนินการในการมอบอำนาจและกระจายอำนาจให้เป็นไปตามขั้นตอนที่เหมาะสม" จะเห็นได้ว่า คำว่า "เอกภาพ" มีอยู่แล้วในนโยบายการบริหารการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเป็นนโยบายแห่งรัฐ เราจึงหลีกเลี่ยงคำนี้ไม่ได้

สรุปแล้ว เอกภาพ เป็นคำที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับนโยบายการบริหารการศึกษา ซึ่งเราควรรับทราบและทำความเข้าใจให้ตรงกัน

อีกคำหนึ่งที่จะต้องอธิบาย ก็คือคำว่า "นโยบาย" ซึ่งจะต้องมองในหลาย ๆ ด้าน ในสมัยหนึ่ง "พหุฯ สุกิจ นิมมานเหมินท์" มองคำว่า "นโยบาย" เป็นเครื่องของการเมือง มิใช่เรื่องของข้าราชการประจำ เพราะฉะนั้น ในสมัยนั้นจึงเป็นข้อยู่ว่า นโยบายเป็นเรื่องของการเมืองนั่นเอง แต่เนื่องจากการใช้ถ้อยคำในภาษาไทย ไม่มีกฎหมายที่บอกว่า ห้ามใช้ถ้อยคำนโยบาย จึงทำให้เกิดการสับสนในความเข้าใจ เราจึงนำมาใช้ในเรื่องต่าง ๆ เช่น ครูพูดกับนักเรียนว่า "ครูไม่มีนโยบายที่จะให้เธอมาสาย" หรือครูใหญ่พูดกับครูน้อยว่า "ผมไม่มีนโยบายที่จะให้เธอลาออกไปข้างนอกโรงเรียนในเวลาว่าง" เป็นต้น

นายบรรจง ชูสกุลชาติ รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้สรุปความหมายของคำนโยบายว่า เป็นเรื่องของการเมือง แท้จริงแล้วที่ใช้กันอยู่ในเวลานี้ มิใช่เรื่องของกระบวนการ คำนี้เป็นเรื่อง

ของหลักการ เป็นคำที่จะตอบคำถามว่า "How" มากกว่า "What" หรือ "Why" คือทำอะไร นโยบายมาจากคำว่า นัยยะ บวก อุบาย (นัยยะ หมายถึงเรื่องราวและอุบาย คือกลวิธี) คำนี้จึงควรตอบคำถามว่า How มากกว่า

ดังนั้น ในระดับการเมือง นโยบายที่ตกลงใช้ในรัฐสภา จึงเป็นเรื่องของหลักการมากกว่าวิธีการ มีท่านรัฐมนตรีท่านหนึ่งกล่าวว่า "นโยบายย่อมอยู่เหนือเหตุผล" แม้เรื่องนั้นจะไม่มีเหตุผล เพราะฉะนั้น ท่านจะทำอะไรสักอย่าง ท่านก็จะบอกว่า "เป็นนโยบาย" ทั้ง ๆ ที่เรื่องนั้นไม่มีเหตุผล จะเห็นว่านโยบายเป็นแนวทางปฏิบัติว่า จะทำอะไรมากกว่าเรื่องอื่น นโยบายทางด้านการบริหารการศึกษาของเรานั้น ยังขึ้นอยู่กับแผนการศึกษาแห่งชาติ และแผนการศึกษานั้น ยังบอกจุดมุ่งหมายทางการศึกษาแก่เราด้วย

สิ่งที่ใช้เป็นหลักยึดในเรื่องนโยบายทางด้านการบริหารการศึกษา มีดังนี้

1. แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520 ซึ่งได้เขียนจุดมุ่งหมายกระบวนการศึกษาไว้ 9 ประการ กล่าวถึง ระบบการศึกษา ควรจัดอย่างไร ระบบโรงเรียนและแนวนโยบายของรัฐในส่วนต่าง ๆ ควรจัดอย่างไร

2. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติระยะที่ 5 ซึ่งจะเริ่มต้น พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2529 ที่กล่าวถึงทางดำเนินนี้ เขียนไว้ 2 ประการด้วยกันคือ ข้อ 2 และข้อ 3

ข้อ 2 จะปรับปรุงโครงสร้างระบบการบริหารและการจัดการศึกษาทุกระดับ และทุกประเภท ให้มีการประสานสัมพันธ์กัน ก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

คำว่า ประสิทธิภาพ ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Efficiency มักจะใช้ในภาษาทางวิทยาศาสตร์ มักจะมองในแง่ของการผลิตเครื่องจักร เครื่องจักรผลิตได้เท่าไรต่อเวลา เช่น รถยนต์ผลิต 1 คันต่อ 1 นาที แต่ถ้าเรานำมาใช้ในด้านการศึกษา เราจะพิจารณาการใช้ในเรื่องเวลาและเป้าหมาย เช่น ตามเป้าหมาย เด็กต้องอ่านออกเขียนได้ในเวลา 1 ปี หากครูสอนหนังสือให้เด็กอ่านออกเขียนได้ในเวลา 1 ปี ก็จะกล่าวว่า ครูคนนั้นมีประสิทธิภาพในการสอน แต่ถ้าหากครูอีกคนสามารถสอนให้เด็กอ่านออกเขียนได้ในเวลา 3 เดือน ก็จะเรียกครูคนนั้นว่า "มีการสอนที่มีประสิทธิภาพสูง"

ประสิทธิผล มาจากคำภาษาอังกฤษว่า Effective จะเป็นคำที่วัดผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำ ถ้าการกระทำเกิดจากตามที่เรามุ่งหวังไว้ และเป็นการกระทำที่รวดเร็วก็จะถือว่าเป็นประสิทธิผลที่สูง

การปรับปรุงโครงสร้างเป็นเรื่องที่ยาก เพราะเป็นเรื่องที่รวมปัญหาไว้ในชีวิตประจำวันของเรา มักจะมีข้อขัดแย้ง ซึ่งเกิดจากเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ทั้งสิ้น แต่เราเชว คิดไปว่าเป็นเรื่องใหญ่ เพราะฉะนั้นเรื่องอื่นก็เหมือนกัน การเชวของเรา อาจจะเนื่องมาจากการมอง การไต่ถาม หรือจากการเชวด้วยการเชื่อก็ตาม

ข้อ.3 ในแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 5 กล่าวว่า "จะจัดและส่งเสริมให้การศึกษาเป็นแหล่งผลิต และบริหารการศึกษา ศิลปะวัฒนธรรม และกีฬาพลานามัยให้แก่ชุมชนและเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา" การเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษานั้น ถือว่า เป็นการบริหารแบบใหม่ ซึ่งนำมาจากความมุ่งหมายสากลทั่วไป ที่มีตั้งแต่ระดับมหาวิทยาลัย ถึงระดับประถม

3. นโยบายที่เกี่ยวกับการบริหาร เขียนไว้เมื่อ 26 เมษายน 2525 ที่จะให้พิจารณาปรับปรุงโครงสร้างการบริหารการศึกษา ให้เห็นเด่นชัด ทั้งนี้พิจารณาเรื่องดังกล่าวผสมผสานกันเมื่อเป็นมติกระทรวงศึกษาธิการ จึงได้จัดตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งมาปรับปรุงโครงสร้าง ซึ่งเป็นเรื่องที่กำลังดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2523

ในสมัย ดร.ยุพา อุดมศักดิ์ เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ในสมัยนั้น ท่านต้องการจัดการบริหารการศึกษาให้เป็นเอกภาพ แต่คนที่มาเรียกร้อง มักจะกล่าวว่า "เวลานี้การศึกษาของเรานั้น ยังเป็นเอกเทศ มิใช่เอกภาพ บุคคลส่วนมากเข้าใจว่า การศึกษาในเวลานี้เป็นเอกภาพมากกว่าเอกเทศ"

สิ่งที่เราต้องมองและนำมาพิจารณา ก็คือ

4. การจัดการหรือการบริหาร เป็นเรื่องสำคัญมาก ถ้าเราจัดการไม่ดีมันก็จะเกิดปัญหา ไม่สามารถทำให้เป็นไปตามเป้าหมายได้ การจัดการที่ดีนั้น เราต้องเข้าใจว่าเราควรจัดการเกี่ยวกับตัวเราอย่างไร ซึ่งเรื่องเกี่ยวกับตัวเรานั้น มีอยู่ 2 ประการ คือ

การเกิด

การตาย

ดังนั้นเราควรจะต้องตระหนักว่า ชีวิตของเรา นั้น ควรจะคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม มากกว่าส่วนตน

การเคลื่อนไหวทางการศึกษา ปัจจุบันสภาพปัญหาของการศึกษา โดยเฉพาะเรื่องการจัด ถ้าเราจัดการดีแล้ว แม้เราจะไม่ทำอะไร ก็จะทำให้ประเทศพัฒนาไปได้ เช่น ประเทศสิงคโปร์ ชองกง

อิสราเอล ประเทศเหล่านี้ ล้วนเป็นประเทศที่ได้ชื่อว่า "พัฒนา" ซึ่งทั้ง ๆ ที่ประเทศเหล่านี้ไม่มีอะไรที่มากกว่าประเทศของเราเลย แต่นั่นเป็นเพราะว่า ประเทศเหล่านี้รู้จัก "การจัดการ" นั่นเอง ดังนั้นการที่จะจัดการสิ่งใด เราก็ควรจะต้องการทราบผู้จัดการกันพอสมควร

สรุป การจัดการ เป็นเรื่องสำคัญ และจะต้องเกี่ยวกับการบริหารอยู่ในพวกเดียวกัน
ปัญหาที่เกิดจากทางแนวทางการบริหารการศึกษา

1. ปัญหาการขาดเอกภาพ เพราะธรรมชาติทางการศึกษาไม่ต่อเนื่องในทางการศึกษา ซึ่งเราจะต้องสืบเนื่องกันเป็นเนื้อเดียวกัน ในเวลานี้ยังไม่เป็นเอกภาพ ในประเด็นนี้เราจะไม่พิจารณาถึงมหาวิทยาลัย เช่น เราต้องการที่จะให้มหาวิทยาลัยรับเด็ก ม.ศ.5 เข้าเรียน แต่ทางมหาวิทยาลัยก็ไม่สามารถทำได้ เพราะมาตรฐานไม่เหมือนกัน ดังนั้น เราจึงขอยกเว้นที่จะกล่าวถึง

ปัญหาที่เกิดจากเอกภาพ จะยกตัวอย่างให้พิจารณา ดังนี้คือ

ระดับอำเภอ ปัจจุบันนี้เรามีสำนักงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ดังนี้

- ก. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
- ข. สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ซึ่งตั้งมาแต่เดิม
- ค. โรงเรียนมัธยมศึกษา
- ง. ทางอำเภอ โดยเฉพาะโรงเรียนในอำเภอ เช่น วิทยาลัยอาชีวศึกษา

ทั้งหมดนี้ ล้วนทำงานเกี่ยวกับการศึกษาทั้งสิ้น แต่ลักษณะการทำงานจะพบว่า มีการจัดการหลายคน ซึ่งการทำงานในลักษณะนี้ ไม่เป็นเอกภาพ ทำให้เกิดการสิ้นเปลืองงบประมาณ ในเรื่องการจัดการมากถึง 5, - 65% จากสูตรที่โลกกำหนดไว้เป็นมาตรฐาน ในเรื่องงบประมาณของการจัดการจะใช้เพียง 20 - 25% เท่านั้น เพราะฉะนั้นการบริหารการศึกษาในเวลานี้ เราจึงจำต้องจัดให้มีเอกภาพ การจัดการศึกษาของเรา มักจะไปติดขัดกับเรื่องของนามธรรม ซึ่งทำให้การบริหารของเราอยู่ในลักษณะที่ลำบากมาก ซึ่งต่างกับการจัดการอื่น ๆ

การบริหารการศึกษา ก็เพื่อพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ให้สูงขึ้นเท่าที่จะทำได้ แต่การบริหารธุรกิจ เป็นการทำโดยมีจุดมุ่งหมายคือ กำไร กระบวนการที่เราให้การศึกษาเท่าที่ผ่านมา จะเป็นกระบวนการในระบบการ "ให้" ก่อนข้างสูง เราจะถือเป็นหลักใหญ่ในการจัด ความจริงแล้ว เป็นประสบการณ์รองทั้งสิ้น ซึ่งแตกต่างกับกระบวนการจัดการศึกษาของประเทศญี่ปุ่น ที่เริ่มการศึกษามาพร้อมกับประเทศของเรา ในสมัยของเมจิ ตรงกับของเราในสมัยรัชกาลที่ 5 แต่กระบวนการ

การศึกษาของประเทศญี่ปุ่นจัดให้เด็กเริ่มต้นด้วยการรู้จัก กันควา หากความรู้ หรือเป็นวิธีการแบบ How ด้วยตัวของเด็กเอง จึงเป็นวิธีการให้การศึกษาต่างกับของเรา

ถ้าพิจารณาในด้านการธุรกิจ เราก็จะจัดการศึกษาของเรา โดยพยายามที่จะทำให้เด็ก เป็นนักบริโภค มากกว่าที่จะเป็นผู้ผลิต แม้ว่าตนจะเรียนมาโดยตรงที่จะเป็นผู้ผลิต แต่ก็ไม่สามารถ เป็นผู้ผลิตได้

2. การบริหารการศึกษา ในปัจจุบันนี้มักจะรวมอำนาจไว้ในส่วนกลางเป็นส่วนมาก การทำงานต่าง ๆ ของโรงเรียนจะต้องขึ้นอยู่กับส่วนกลางทั้งสิ้น คือ ท่านรัฐมนตรี หรือกับกระทรวง ศึกษาธิการ การบริหารงานในลักษณะนี้ จะทำให้คนไม่สามารถที่จะตัดสินใจด้วยตนเอง และตามความ ต้องการได้ นอกจากนั้นยังต้องใช้เวลาในการทำงานมากด้วย

ถ้าเรายังรวมอำนาจและไม่ยอมกระจายอำนาจ ก็ทำให้เกิดปัญหาทางด้านการจัดการ มากขึ้น จนเข้าในลักษณะที่กล่าวว่า "คนที่รู้ปัญหา ไม่มีสิทธิ์ไม่มีอำนาจในการแก้ปัญหา และคนที่ไม่มีรู้ ปัญหา ก็จะมีสิทธิ์มีอำนาจในการแก้ปัญหา"

อีกนัยหนึ่ง เราเชื่อว่าคนที่จบปริญญา จะเป็นผู้ที่แก้ปัญหาของบ้านเมือง แต่ถ้าเราพิจารณา อย่างลึกซึ้งแล้ว จะพบว่า บุคคลที่เรียนในระดับนี้ ส่วนมากจะเป็นลูกของข้าราชการ กับพ่อค้า ดังนั้น บุคคลเหล่านี้เรียนจบแล้ว และออกไปทำงานด้านต่าง ๆ เขาก็จะรู้ปัญหาเท่าที่เขาประสบมาในแวด วงชีวิตสิ่งแวดล้อมของเขาเหล่านั้น บุคคลเหล่านี้จะไม่สามารถมองปัญหาในชนบทหรือความต้องการใน ชนบทได้อย่างแท้จริง ดังนั้นเมื่อเขาจะแก้ปัญหาของชาวชนบท เขาก็จะแก้แบบคนที่อยู่ในเมือง มอง อย่างคนในเมืองนั่นเอง การจัดการโดยวิธีรวมอำนาจและไม่กระจายอำนาจนี้ จะทำให้เป็นการ ดึงคนมาอยู่ในเมืองหมด

เวลานี้เราพยายามที่จะจัดหลักสูตรแบบบูรณาการ เป็นการผสมผสานระหว่างการทำงาน กับการเรียน แต่หลักสูตรนี้ยังไม่สำเร็จ เพราะฝึกหัดครูก็ยังไม่ได้อีกเท่าที่ควร

สิ่งที่ผิดพลาดอีกประการหนึ่งในการจัดเรื่องการศึกษา ก็คือ เรื่องการส่งเสริมการให้ อุปการะต่าง ๆ แก่โรงเรียนนั้น เราจะคำนึงถึงโรงเรียนที่อยู่ในเมืองที่ใหญ่ ๆ เท่านั้น ส่วนกลางจะ เป็นผู้จัดส่งไปให้เอง โดยที่ไม่ได้ให้อำนาจแก่จังหวัดเป็นผู้พิจารณา

3. หลักการใช้คณะบุคคลในการบริหาร ปัญหาในด้านนี้พบว่า สังคมไทยเป็นสังคมที่เชื่อถือ หรือยึดถือบุคคลคนเดียว และจะเชื่อที่บุคคลมาตลอด ดังนั้นการบริหาร จึงมักจะเป็น เรื่องของบุคคล คนเดียวมาตลอดเวลา การทำงานจึงเป็นระบบพรรคพวก เราควรจะเชื่อการตัดสินใจจากคณะบุคคล

มากกว่าบุคคล และในการทำงาน ก็น่าจะจัดแบบองค์การคณะบุคคลมาร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งจะเป็นประโยชน์มากกว่า การตัดสินใจของคนเดียวเช่นที่แล้วมา

4. การร่วมกันใช้ทรัพยากร ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะนี้ ก็คือ เราไม่ยอมที่จะใช้ทรัพยากรร่วมกัน เช่น ครูในระดับประถม จะโอนไปสอนในระดับมหาวิทยาลัยไม่ได้ และในทำนองเดียวกัน ครูในมหาวิทยาลัยจะโอนไปสอนในระดับประถมก็ไม่ได้ ถ้าเรามองในแง่การบริหารการศึกษาในเวลานี้ เราไม่สามารถที่จะมีเงินซื้ออุปกรณ์ได้ ในการร่วมกันใช้ทรัพยากร หมายความว่า เราต้องการใช้สังคมทั้งหมด เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และรับผิดชอบทางการศึกษา

2. บุคลากร ในกระทรวงศึกษาธิการ ก็ยังไม่เป็นเอกภาพ มีข้าราชการส่วนหนึ่งยังสังกัดอยู่ในคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน หรือที่เรียกว่า "ข้าราชการ ก.พ." อีกส่วนหนึ่ง ซึ่งเป็นส่วนมาก ยังสังกัดเป็นข้าราชการ ก.ค.

ข้อเสนอหลักที่เราจะจัดการพิจารณาแก้ไข คือ

2.1 ข้าราชการทั้งหมดในกระทรวงศึกษาธิการ จะจัดให้เป็นเอกภาพเดียวกัน กล่าวคือ ให้สังกัด ก.ค. เป็นข้าราชการครูทั้งหมด นับตั้งแต่ปลัดกระทรวงลงมา และตำแหน่งเหล่านี้สามารถถ่ายเทโอนกันได้ แต่ในปัจจุบันนี้เรายังทำไม่ได้

2.2 ในโครงสร้างเราจะมีสำนักงานจังหวัด ซึ่งเป็นส่วนภูมิภาค คนที่จะอยู่สำนักงานนี้จะมาจากทุกกรมทุกฝ่าย ตั้งแต่ระดับประถม ถึงหัวหน้ากรมทั้งหมด สามารถจะดำรงตำแหน่งนี้ได้ ถ้าบุคคลที่ถูกประเมินไม่สามารถจะเป็นหัวหน้าสำนักงาน ก็จะได้ตำแหน่งรองตามคะแนนที่ถูกประเมิน และถ้าการไปดำรงตำแหน่งนั้น คนไม่สามารถจะอยู่ได้นั้นได้ ก็สามารถที่จะสับเปลี่ยนกันได้

ขั้นระดับอำเภอและขั้นระดับจังหวัดก็จะปรับปรุง

2.3 ในส่วนกลาง ต้องปรับปรุงหลายขั้นตอน สำนักงานปลัดกระทรวงอาจจะมีการ ร.ม. อนุมัติ การปรับปรุงโครงสร้างภายใน จัดให้เป็นศูนย์กลางของการบริหารการศึกษามากขึ้น กรมทุกกรมจะเป็นกรมในส่วนกลางที่จะกำหนดนโยบายและการติดตาม ไม่ใช่ผู้ปฏิบัติการ การปฏิบัติการจริง ให้เป็นหน้าที่ของจังหวัดและอำเภอเป็นส่วนใหญ่ ในการปฏิบัติทั้งหมดและการตัดสินใจด้วย

สรุป

นโยบายการบริหารและการเคลื่อนไหวทางการศึกษาของเรานั้น ยังมีอุปสรรคและปัญหาหลายประการ

การศึกษาของเราล้มลุกคลุกคลาน และค่อนข้างจะล้มเหลวในทุกระดับมาตลอดนี้ เหตุหนึ่งเราจะพบว่า นโยบายการบริหารการศึกษาของเราต้องการที่จะจัดให้เป็นเอกภาพ แต่บุคคลที่ต้องทำงานเกี่ยวกับการศึกษา ยังเข้าใจคำ ๆ นี้สับสนและบางคนไม่เข้าใจความหมายของมันเลย แล้วการทำงานจะเดินไปถึงจุดมุ่งหมายได้เพียงใด

อีกประการหนึ่ง ที่การเคลื่อนไหวทางการศึกษาของบ้านเมืองเราไม่พัฒนาทัดเทียมเพื่อนบ้านที่ควรนั้น จะพบว่า วิธีการจัดการการบริหารและกระบวนการให้ของเรานั้น เป็นข้อบกพร่องที่จะต้องแก้ไขอย่างยิ่ง การทำงานหรือการจัดการของเรา ไม่สอดคล้องกับนโยบายที่ต้องการเอกภาพ และผสมผสานบูรณาการทางการศึกษา การทำงานยังอยู่ในลักษณะเห็นประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม จัดเป็นระบบพรรคพวกและรวบอำนาจ

จากจุดบอดดังที่กล่าวมาแล้ว จึงทำให้การศึกษาของเรา เคลื่อนไหวในเรื่องพัฒนาไปล่าช้ากว่าประเทศเพื่อนบ้านข้างเคียง

อย่างไรก็ตาม ประเด็นปัญหาเหล่านี้ นักบริหารการศึกษา ก็ได้ร่วมกันพิจารณาและหาทางที่จะแก้ไขปรับปรุงการบริหารการศึกษาให้ดีขึ้น และจะพยายามใช้การทำงานที่เป็นองค์คณะบุคคลมากกว่าบุคคล มาใช้ในการปฏิบัติงานและการตัดสินใจ ทั้งนี้เพื่อความก้าวหน้าทางการศึกษาของเรานั่นเอง

ปัญหาคำถามการอภิปรายกลุ่มย่อย

1. (กลุ่มที่ 1 จังหวัดสุรินทร์)

ในฐานะที่ท่านเป็นข้าราชการครูในกระทรวงศึกษาธิการ ท่านเห็นว่ามีปัญหาใดบ้างที่กระทรวงศึกษาธิการ ควรจะให้ความช่วยเหลือให้แก่ท่านอย่างเร่งด่วน ?

2. (กลุ่มที่ 2 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 1)

จุดบอดในการจัดการศึกษา ประเด็นหนึ่งของเราก็คือ การที่นักบริหารไม่รู้จักหน้าที่และการใช้อำนาจของตน จากข้อความดังกล่าวนี้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ? และท่านคิดว่าจะแก้จุดบอดนั้นด้วยวิธีใด ?

3. (กลุ่มที่ 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 2)

นโยบายทางการศึกษาของเรา "มุ่งที่จะจัดให้มีเอกภาพและการกระจายอำนาจทางการศึกษา" ท่านเห็นว่า เท่าที่ท่านปฏิบัติงานอยู่ในกระทรวงศึกษาธิการ การบริหารการศึกษาของไทยในปัจจุบันนี้มีเอกภาพแล้วรึยัง ? ควรจะมีการจัดให้มีเอกภาพอย่างไร ? จึงจะมีประสิทธิภาพมากที่สุด

4. (กลุ่มที่ 4 จังหวัดลพบุรี)

จากการที่ท่านวิทยากรยอมรับว่า การจัดการศึกษาล้มเหลวนั้น ท่านคิดว่ากระทรวงศึกษาธิการน่าจะปรับปรุงประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาอย่างไรบ้าง ?

5. (กลุ่มที่ 5 จังหวัดนครราชสีมา 1)

ท่านคิดว่าผู้บริหารการศึกษาโรงเรียน (ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ) น่าจะได้รับการพัฒนาทักษะทางด้านใดบ้างจึงจะทำให้การจัดการศึกษาของเราดีขึ้น ท่านคิดว่ากระทรวงศึกษาธิการน่าจะกำหนดนโยบายในการพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนอย่างไรบ้าง ? จงเสนอแนะ

6. (กลุ่มที่ 6 จังหวัดนครราชสีมา 2)

ปัญหาทางด้านวินัยข้าราชการครูนั้นมีมากมาย ท่านคิดว่ากระทรวงศึกษาธิการ น่าจะกำหนดนโยบายในการส่งเสริมวินัยของข้าราชการครูอย่างไร ?

สรุปปัญหาข้อกีดเห็นและข้อเสนอแนะจากการอภิปรายกลุ่ม

จากการอภิปรายกลุ่มในเรื่องนี้ สมาชิกแต่ละกลุ่มได้สรุปปัญหาและข้อกีดเห็นดังนี้ :-

1. บทบาทที่กระทรวงศึกษาธิการควรจะให้ความช่วยเหลือแก่ข้าราชการครูในกระทรวงศึกษาธิการอย่างเร่งด่วน

ข้อเสนอแนะและความกีดเห็น

1. เรื่องของอาคารสถานที่

- 1.1 ควรจัดอาคารเรียนให้เพียงพอและทั่วถึง
- 1.2 ควรจัดอาคารประกอบอื่น ๆ ให้เหมาะสมกับกิจกรรมนั้น ๆ เช่น อาคารห้องประชุม อาคารโรงฝึกงาน อาคารโรงอาหาร ห้องทดลอง ทั้งนี้เพราะเทคโนโลยีทางการศึกษาได้เจริญก้าวหน้าไปมาก ฉะนั้นกระทรวงศึกษาธิการควรจะนำมาพิจารณา

2. ปัญหาด้านบุคลากร

- 2.1 กระทรวงฯ จะบรรจุบุคลากรไม่ตรงกับสายงาน โรงเรียนไม่สามารถจะบรรจุบุคคลได้ตามต้องการ ดังนั้นการเรียนการสอน ที่จะมีผลต่อเด็กจึงไม่ได้ผลเต็มที่ เช่น ครูศิลปะ ครูทหกรรม ฯลฯ ซึ่งครูในระดับประถมยังขาดแคลนมาก
- 2.2 กระทรวงฯ ควรส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าด้านวิทยฐานะ ของครูประถมให้เทียมทันกับครูในระดับอื่น เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ และการได้เปรียบเสียเปรียบ
- 2.3 การทำงานของศึกษานิเทศก์ควรจะได้ปรับปรุงให้เต็มที่ เพื่อสนองความต้องการและให้ทันกับเทคโนโลยี

3. ปัญหาด้านการบริหาร

ควรจะให้ความยุติธรรมอย่างทั่วถึง แม้ว่าจะมีการบริหารแบบมีองค์คณะกรรมการในการดำเนินงาน แต่ก็ยังนิยมการทำงานแบบเป็นพรรคเป็นพวก ใช้อิทธิพลในการทำงาน

4. ปัญหาด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน

- 4.1 ควรส่งเสริมการสอนด้านจริยธรรม สุขภาพอนามัยให้มากกว่าเดิม
- 4.2 หลักสูตรควรให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น
- 4.3 กวดขันการทำการสอนของครูให้สอนตรงตามหลักสูตร

5. ปัญหาด้านสวัสดิการต่าง ๆ

5.1 ควรปรับปรุงให้ความช่วยเหลือในด้าน ค่าเช่าบ้าน เบี้ยเลี้ยงเดินทาง

5.2 ควรปรับปรุงขวัญ และกำลังใจในการทำงานให้เท่าเทียมกับหน่วยงานอื่น

สรุป สิ่งที่กระทรวงต้องช่วยเหลือข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการก็คือ สมรรถภาพของครู

2. จุดบอดในการจัดการศึกษา ประเด็นหนึ่งของเราก็คือ การที่นักบริหารไม่รู้จักหน้าที่และการใช้อำนาจของตน

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็น

1. ผู้บริหารขาดความเข้าใจในการบริหารการศึกษา

1.1 ควรจัดอบรมผู้บริหารให้รู้จักหน้าที่ในด้าน หลักสูตร การบริหารงานทั่วไป บุคลากร การจัดการ

1.2 จัดกิจกรรม เพื่อเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ เช่น จัดให้มีการดูงาน

2. ผู้บริหารขาดความสำนึกในหน้าที่

2.1 การแต่งตั้งผู้บริหาร ควรจะได้มีการจัดการอบรมสัมมนา เพื่อให้รู้จักอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน และควรจะต้องจากผู้ที่มีประสบการณ์เป็นประการสำคัญ

สรุป นักบริหารหรือผู้บริหารที่ดีควรจะมี

1. มีความรู้ดี
2. มีความประพฤติดี
3. มีประสบการณ์
4. มีคุณธรรม

3. นโยบายทางการศึกษาของเรา "มุ่งที่จะจัดให้มีเอกภาพและการกระจายอำนาจการศึกษา"

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็น

ความเห็น

1. การรวมอำนาจไว้ที่ส่วนกลาง ยังไม่มีการกระจายอำนาจออกสู่หน่วยงานที่เป็นผู้ปฏิบัติงานในสนาม ในท้องถิ่น เช่น จังหวัด หรือโรงเรียน สาเหตุที่รวมอำนาจยังอยู่ ก็เนื่องจากระบบสมบูรณาญาสิทธิราช ในสมัยเดิม ซึ่งมีพระเจ้าแผ่นดินเป็นใหญ่ ปัจจุบันก็ยังอยู่ในระบบนี้เป็นส่วนใหญ่ ที่ทำไปแล้วส่วนใหญ่มักเป็นการมอบอำนาจเท่านั้น ซึ่งก็คือการที่ผู้ทำได้มอบอำนาจให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา ใช้ภาวะผู้นำในการตัดสินใจ วินิจฉัยสั่งการแทนตน

2. ยึดตัวบุคคลมากเกินไป เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ขาดเอกภาพ และไม่มีการกระจายอำนาจ ซึ่งที่จริงอำนาจการศึกษาเป็นของประชาชน ที่ประชาชนมอบให้คณะกรรมการ เป็นผู้ดำเนินการเท่านั้น ไม่ใช่ให้คนใดคนหนึ่ง เป็นผู้ทำคนเดียว ควรจะได้มีการสับเปลี่ยน ให้ผู้ที่ไม่มีมือเข้ามาทำบ้าง
3. การบริหารการศึกษา ยังอยู่ในระบบราชการแผ่นดิน มีกฎระเบียบมากมาย ก่อให้เกิดปัญหาทางการบริหารเป็นอย่างมาก ทั้งก่อให้เกิดช่องว่างในหน่วยงานต่าง ๆ ด้วย ในบางครั้งของบางอย่าง น่าจะใช้ร่วมกันก็ไม่ได้ใช้ เพราะติดที่ระเบียบ หรือถ้าหน่วยงานใดมีฝีมือในการผลิตผลงานใดได้ใหม่ เช่น มศว. ประสานมิตร จะผลิตแพทย์ ก็ติดอยู่ที่แพทย์สภาหรือ กรม. ไม่เห็นด้วย ทั้งที่ตามกฎหมายสามารถผลิตได้ อย่างนี้เพราะระบบของทางราชการเป็นเหตุ

ข้อเสนอแนะ

1. ต้องมีการปรับปรุงโครงสร้างภายใน โดยการรวมหน่วยงานที่ทำงานซ้อนกัน เช่น ในอำเภอหนึ่งมีหน่วยงานทางการศึกษาถึง 4 หน่วยงาน โดยเฉพาะในอำเภอเมืองมีมากกว่านี้อีก หน่วยงานต่าง ๆ จะเป็นอิสระแก่กัน ทำให้ขาดการร่วมมือหรือใช้ทรัพยากรร่วมกัน ทั้งยังสิ้นเปลืองเงินงบประมาณไปทางด้านการจัดการเป็นส่วนใหญ่
 2. ควรมีการกระจายอำนาจไปสู่หน่วยงานปฏิบัติหรือท้องถิ่น ทั้งนี้ต้องควบคู่ไปกับการกระจายงาน (Job enlargement) ด้วย
 3. ควรใช้องค์คณะบุคคลให้มากที่สุด นั่นคือการได้ร่วมปรึกษาหารือร่วมกันเพื่อใช้หลักการที่ว่า "ให้ผู้ที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และใช้อำนาจวินิจฉัย อันจะทำให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันมากขึ้น"
 4. ควรร่วมกันใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ควรจะได้มีการแลกเปลี่ยน ร่วมมือกัน ใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ให้มาก ดีกว่าที่หน่วยงานหนึ่งมีแต่ไม่ได้ใช้ ทั้งให้สิ้นเปลืองเกินไป แต่อีกหน่วยงานหนึ่งไม่มี แต่จำเป็นต้องใช้อย่างรีบด่วน วิ่งหาเลือดตาแทบกระเด็น พอจะขอยืมกลับไม่ได้อีก อย่างนี้เรียกว่า ไม่มีเอกภาพทางอุปกรณ์และวัสดุเลย
4. การจัดการศึกษาของเราประสบความสำเร็จล้มเหลวมาตลอด

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็น

1. ปัญหาการจัดการอบรม หรือให้ความรู้ ความเข้าใจแก่บุคลากร

1.1 ควรให้การอบรมแก่ผู้บริหารในเรื่องนโยบาย และความรู้ในหลักสูตรการศึกษาที่แก้ไขใหม่ในโรงเรียน สามารถทำหน้าที่เป็นศึกษานิเทศก์แก่ครูในโรงเรียนได้

1.2 ควรจัดการอบรมให้แก่ครูผู้สอนโดยตรง

2. ปัญหาหนังสือแบบเรียน

ควรสนับสนุนจัดให้มีธนาคารหนังสือ เพื่อแก้ไขปัญหาที่กระทรวงศึกษาธิการส่งหนังสือแบบเรียนไม่ทัน

3. ควรกวาดล้างผู้บริหารโรงเรียน ให้รับผิดชอบ สอดส่อง ภาระหรือคลั่งในการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนให้มากยิ่งขึ้น โดยพยายามให้ครูใหญ่มีความสามารถเป็นศึกษานิเทศก์แก่ครูในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. นโยบายในการพัฒนาผู้บริหารโรงเรียน ของกระทรวงศึกษาธิการ

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็น

1. ควรสร้างเกณฑ์มาตรฐานของผู้บริหารด้วยการสร้างสถาบัน โดยผ่านการทดลองและมีใบรับรองวุฒิบัตรของผู้บริหาร

2. ควรให้มีการอบรมสัมมนาผู้บริหารในบางโอกาส เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้

3. ควรให้มีการบำรุงขวัญในด้านต่าง ๆ มากกว่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้

4. ควรให้มีการประเมินผล เพื่อปรับปรุงตัวผู้บริหารให้ดีขึ้น ให้ถอดถอนตัวผู้บริหารได้เมื่อย่อมสมรรถภาพอย่างจริงจัง ทำเพื่อปรับปรุงงานอย่าเห็นแก่พรรคพวก

5. ควรกำหนดเวลาให้อยู่ในตำแหน่งของผู้บริหารคราวละ 4 ปีหรือ 5 ปี บ่อยครั้ง

6. การกำหนดนโยบายในการส่งเสริมวินัยของข้าราชการครู

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็น

1. ปัญหาที่ตนเห็น

1.1 ควรให้สถาบันคัดเลือกผู้ที่จะเป็นครู โดยกระทรวงจะต้องมีบทบาทมากที่สุด คือกำหนดให้ผ่านข้อสอบความถนัดก่อน แล้วจึงพิจารณาข้อสอบด้านวิชาการ

1.2 กระทรวงศึกษาธิการควรมีนโยบายและหลักสูตร เน้นทั้งในด้านวิชาการและวิชาชีพ ให้แก่นิสิตและนักเรียนฝึกหัดครู ไม่ควรเน้นเฉพาะด้านวิชาการมากเกินไป

1.3 ควรสอนวิชาการปฏิบัติการเกี่ยวกับระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ ในสถาบันการผลิตครู

1.4 ควรกำหนดมาตรฐานในการสอบบรรจุเข้ารับราชการหรือการประกอบอาชีพตามสถานของ
รัฐและเอกชน โดยมีข้อสอบที่มีความเชื่อมั่นในการคัดเลือกกว่า บุคคลที่ได้รับการคัดเลือก
นั้นมีมาตรฐานจริง ๆ และมีทัศนคติที่ถูกต้องในวิชาชีพ โดยเน้นกระบวนการสัมภาษณ์
เพื่อให้ได้บุคคลที่ตรงกับความต้องการของหน่วยงาน

1.5 การทดลองปฏิบัติหน้าที่นั้น ควรให้มีการสอบเพื่อได้ใบรับรองวิชาชีพ โดยมีคณะบุคคลหรือ
หน่วยงานหลักได้จัดทำ เพื่อให้บุคคลที่จะเป็นครูได้สอบ เพื่อรับรองวิทยฐานะว่า สามารถ
ปฏิบัติหน้าที่ได้ ถ้าไม่สามารถสอบผ่านก็พิจารณาตามกำหนดเวลา และพิจารณาเลิกจ้าง
ในกรณีที่ไม่สามารถสอบได้อย่างดี ทั้งนี้เพื่อให้วิชาชีพครูได้มีศักดิ์ศรียิ่งขึ้น

2. ปัญหาที่ปลายเหตุ

2.1 ควรให้ผู้บริหารได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการบริหารเพิ่มขึ้น เช่น ให้ไปอบรม
สัมมนาหรือการศึกษาต่อ เป็นต้น

2.2 ควรจัดการด้านสวัสดิการให้ทั่วถึงและรวดเร็ว เช่น ค่าเช่าบ้าน ค่ารักษาพยาบาล

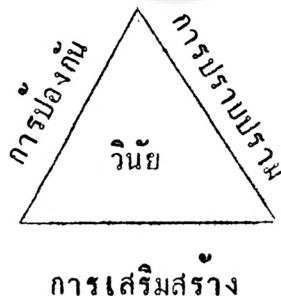
2.3 การสร้างขวัญและกำลังใจให้เกิดขึ้น เช่น ไปศึกษาต่อ ทุนงาน ฯลฯ

2.4 การเพิ่มพูนจริยธรรม ให้ครูทุกคนมีจริยธรรม มีวินัย

2.5 การสร้างอุดมการณ์ให้เกิดขึ้น เพื่อให้เกิดความมานะบากบั่น

2.6 ให้มีความรับผิดชอบ

การสร้างวินัยในตนเองเปรียบเหมือนสามเหลี่ยมที่มีฐานมั่นคงแล้ว ปัญหาที่ตามมา
ย่อมจะยากขึ้นคือ

2.7 ควรที่จะกำหนดมาตรฐานการลงโทษอย่างชัดเจนและปฏิบัติตามมาตรฐานนั้น ๆ อย่าง
จริงจังและเสมอภาค

นโยบายและความเคลื่อนไหวการบริหารการศึกษา
การประถมศึกษาแห่งชาติ

โดย

นายสมาน แสงมะณี

เลขาธิการสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ

ณ ห้องประชุมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

วันที่ 19 สิงหาคม 2525

(รวบรวมโดยนิตินิพนธ์งาน กลุ่มจังหวัดอยุธยา 1-2)

แนวนโยบายการประถมศึกษาแห่งชาติ

ผู้บรรยาย นายสมาน แสงมะลิ

เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

ระบบงานการบริหารงานการประถมศึกษาแห่งชาติ แบ่งเป็น 5 ระดับ

1. ระดับชาติ
2. ระดับจังหวัด
3. ระดับอำเภอ
4. ระดับกลุ่มโรงเรียน
5. ระดับโรงเรียน

1. องค์ประกอบของคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ประกอบด้วย

1. รัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการ
2. ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
3. ปลัดกระทรวงมหาดไทย
4. ปลัดกระทรวงสาธารณสุข
5. อธิบดีกรมการปกครอง
6. อธิบดีกรมการฝึกหัดครู
7. อธิบดีกรมวิยาการ
8. อธิบดีกรมสามัญศึกษา
9. เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
10. เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
11. เลขาธิการ ก.ค. ผู้ชำนาญการสำนักงานงบประมาณหรือผู้แทน

12. ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวน 6 คน
13. ข้าราชการครูผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนข้าราชการครูจำนวน 12 คน เป็นกรรมการ
14. เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เป็นกรรมการ และ เลขาธิการ
ในการนี้ให้คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเลือกกรรมการคนหนึ่ง เป็นรองประธานกรรมการ
การจะเลือกตั้งผู้แทนข้าราชการครูนั้น ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
กำหนด

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติมีดังนี้

1. กำหนดนโยบายการประถมศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาและแผนการศึกษา
แห่งชาติ
2. กำหนดแผนพัฒนาการประถมศึกษาให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ และ
แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
3. พิจารณางบประมาณและจัดสรรเงินงบประมาณ และเงินอื่น ๆ ที่นำมาใช้เพื่อการจัดการ
ประถมศึกษา
4. กำหนดมาตรฐานด้านวิชาการ อาคารสถานที่ และค่าใช้จ่ายของโรงเรียน
5. เสนอแต่งตั้งเลขาธิการคณะกรรมการ ส.ป.ช. ต่อรัฐมนตรี และให้ความเห็นชอบในการ
แต่งตั้งผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัด และผู้อำนวยการการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
6. แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นกรรมการในคณะกรรมการประถมศึกษาจังหวัดและคณะกรรมการ
ประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
7. พิจารณาจัดตั้ง และสั่งแก้ไขการกระทำของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด และ
คณะกรรมการการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
8. ให้ความเห็นแก่รัฐมนตรีในการออกระเบียบเพื่อปฏิบัติการตาม พ.ร.บ. นี้
9. ให้คำปรึกษาแก่ ร.ม.ต. เกี่ยวกับการประถมศึกษา
10. ออกระเบียบและปฏิบัติการอื่นตามที่ ก.ม. กำหนด

การปฏิบัติงานที่ในการออกระเบียบ คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ อาจมอบให้
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเป็นผู้ปฏิบัติหรือเตรียมข้อเสนอมให้คณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ พิจารณาดำเนินการต่อไปได้

อำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีดังนี้

1. ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
 2. ปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติมอบหมาย
 3. จัดทำนโยบายการประถมศึกษา และแผนพัฒนาการประถมศึกษาเสนอต่อคณะ กปช
 4. จัดทำงบประมาณ และจัดสรร เงินงบประมาณ และเงินอื่นที่นำมาใช้เพื่อการจัดการ
การประถมศึกษาเสนอต่อคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
 5. จัดทำมาตรฐานด้านวิชาการ อาคารสถานที่ และค่าใช้จ่ายของโรงเรียนเสนอต่อ
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
 6. เสนอแต่งตั้งผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด และผู้อำนวยการการประถมศึกษา
กทม. ต่อคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
 7. ติดตามและประเมินผลการจัดการประถมศึกษา และรายงานให้คณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติทราบ
 8. รวบรวมข้อมูล วิจัย และส่งเสริม การวิจัยเกี่ยวกับการประถมศึกษา
 9. ปฏิบัติการอื่นตามที่ กม. กำหนด
- ในกรณีที่เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติมีหน้าที่บังคับบัญชา ควบคุม
และดูแลโดยทั่วไปซึ่งราชการของ สปช.

2. องค์ประกอบของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดทุกจังหวัด ประกอบด้วย

1. ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือรองผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายให้เป็นประธานกรรมการ

2. ศึกษาธิการจังหวัด

3. นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด

4. ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัด

5. ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนข้าราชการครูจำนวน 6 คน

6. ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติแต่งตั้ง จำนวน 2 คน

7. ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเลือกจากประชาชนในจังหวัด จำนวน 3 คน เป็นกรรมการ และผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดเป็นกรรมการ และเลขานุการ

อำนาจหน้าที่ภายในเขตจังหวัด ของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด มีดังต่อไปนี้

1. พิจารณากำหนดนโยบายการดำเนินงาน และแผนพัฒนาการประถมศึกษาของจังหวัดให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

2. พิจารณาให้ความเห็นชอบในการจัดตั้งและการจัดสรรงบประมาณ เพื่อการประถมศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

3. พิจารณาให้ความเห็นชอบในการจัดตั้ง บริหาร รวมปรับปรุงและเลิกโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

4. พิจารณาให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหัวหน้าการศึกษากิ่งอำเภอ ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ และครูใหญ่โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

5. พิจารณาให้ความเห็นชอบในการพิจารณาความดีความชอบประจำปีของข้าราชการครู
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

6. ออกระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่โดยไม่ขัดแย้งกับระเบียบของคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ

7. ปฏิบัติการอื่นตามที่ ก.ม. กำหนด และตามที่คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
มอบหมาย

ในการปฏิบัติหน้าที่นั้น กปล. อาจมอบให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเป็นผู้ปฏิบัติ และ
เตรียมข้อเสนอมให้คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดพิจารณาดำเนินการต่อไป

อำนาจหน้าที่ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดทุกจังหวัดเป็นหน่วยงานบริหารสังกัด
สำนักงานและ กบข. มีอำนาจหน้าที่ภายในเขตจังหวัดดังต่อไปนี้

1. ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด
2. ปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดมอบหมาย
3. จัดทำนโยบายการดำเนินงานและแผนพัฒนาการประถมศึกษาในจังหวัดเสนอต่อ
คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด
4. จัดทำงบประมาณเพื่อการประถมศึกษาในจังหวัด
5. เสนอจัดตั้ง บริหาร รวม ปรับปรุง และเลิกโรงเรียนในสังกัด
6. เสนอแต่งตั้งหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหัวหน้าการประถมศึกษากิ่งอำเภอ
ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ และครูใหญ่โรงเรียนในสังกัด
7. ติดตาม ประเมินผล ควบคุมมาตรฐาน และส่งเสริมการเรียนการสอนในโรงเรียน
ในสังกัด และรายงานให้คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดทราบ
8. รวบรวมข้อมูล วิจัย และส่งเสริมการวิจัยเกี่ยวกับการประถมศึกษาในจังหวัด
9. ปฏิบัติการอื่นตามที่ ก.ม. กำหนด

สำหรับโรงเรียนที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครนั้นให้ดำเนินการตาม พรบ. นี้โดยให้ส

1. คณะกรรมการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

1.1 ประธานกรรมการซึ่งคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติแต่งตั้ง

1.2 รองอธิบดีกรมวิชาการหนึ่งคน ซึ่งอธิบดีกรมวิชาการมอบหมายผู้แทนกรุงเทพมหานครหนึ่งคน

1.3 ข้าราชการครูผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนข้าราชการครูในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 6 คน

1.4 ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ แต่งตั้งจำนวน 2 คน

1.5 ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเลือกจากประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 3 คน
เป็นกรรมการ

1.6 ผู้อำนวยการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เป็นกรรมการและเลขานุการ

2. สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เป็นหน่วยงานบริหาร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ โดยให้มีอำนาจและหน้าที่ตามอย่าง ส.ป.ค.

3. ผู้อำนวยการการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มีหน้าที่บังคับบัญชา ควบคุม และดูแล โดยทั่วไปซึ่งราชการของสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการซึ่งตรงต่อเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

3. องค์ประกอบของคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ

ประกอบด้วยดังนี้

1. ประกอบด้วย นายอำเภอเป็นประธานกรรมการ

2. ศึกษาธิการอำเภอ

3. ข้าราชการครูผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนข้าราชการครูของกลุ่มโรงเรียนภายใน
เขตอำเภอกลุ่มโรงเรียนละหนึ่งคน เป็นกรรมการ

4. หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอเป็นกรรมการ และเลขานุการ

กรรมการซึ่งได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนข้าราชการครูมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการประถมศึกษาอำเภอมีอำนาจ มีดังต่อไปนี้

1. ประสานการดำเนินงานการประถมศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
อำเภอ

2. เสนอแนะการแต่งตั้งผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ และครูใหญ่โรงเรียนสังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอต่อคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด

3. เสนอความดี ความชอบประจำปีของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
อำเภอต่อคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด

4. ปฏิบัติการอื่นตามที่ ก.ม. กำหนด และตามที่คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด
มอบหมาย

การบริหารงานในระดับกิ่งอำเภอ ประกอบด้วย

1. ปลัดอำเภอ ผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ เป็นประธานกรรมการการศึกษาธิการ
อำเภอประจำกิ่งอำเภอ

2. ข้าราชการครูผู้ใดได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนข้าราชการครูของกลุ่มโรงเรียนภายในเขต
กิ่งอำเภอ กลุ่มโรงเรียนละ 1 คน เป็นกรรมการ

3. หัวหน้าการประถมศึกษากิ่งอำเภอเป็นกรรมการและเลขานุการ

สำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอ เป็นหน่วยงานบริหารสังกัด ส.น.ง. การประถมศึกษา
โดยให้มีอำนาจและหน้าที่ตามหน้าที่ของ ส.ป.จ. ภายในเขตกิ่งอำเภอ

4. กลุ่มโรงเรียน

การรวมกลุ่มโรงเรียน กระทำโดยรวมโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอ หรือสำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอ แล้วแต่กรณีหลายโรงเรียนเข้าด้วยกันเป็นกลุ่มโรงเรียน (ประมาณ 7 - 8 โรงเรียน รวมเป็นกลุ่มโรงเรียน)

จำนวนโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียน โครงสร้างและวิธีการแบ่งกลุ่มในโรงเรียนอำนาจหน้าที่ ของกลุ่มโรงเรียน และการเลือกประธานกลุ่มโรงเรียนให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ประถมศึกษาแห่งชาติกำหนด

5. โรงเรียน ประกอบด้วย

- ครูใหญ่
- ผู้ช่วยครูใหญ่
- ครูฝ่ายวิชาการ
- ครูฝ่ายธุรการ
- ครูผู้สอน

ปัญหาการประถมศึกษาแห่งชาติ

ปัญหาการประถมศึกษาแห่งชาติ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. ปัญหาประสิทธิภาพ
2. ปัญหาคุณภาพ
3. ปัญหาความไม่เสมอภาค

1. ปัญหาประสิทธิภาพ ปัญหานี้สืบเนื่องมาจาก การสูญเสียทางการศึกษาต่าง ๆ เช่น

1.1 ครูผู้สอนต้องรู้จักหน้าที่ของตน ต้องสอนให้เด็กบรรลุจุดหมายให้มากที่สุด

1.2 โรงเรียนบางแห่งมีนักเรียน 43 คน ครู 4 คน โรงเรียนแห่งนี้ยังว่าครูไม่พอ

อยากได้เพิ่มอีก ซึ่งถ้าคิดโดยเฉลี่ยแล้วครู 1 คน จะสอนเด็ก 10 - 12 คน ซึ่งเป็นอัตราที่

ดีกว่าต่างประเทศเพราะในต่างประเทศ ครู 1 คน ต่อเด็กนักเรียน 20 กว่าคน จะเห็นว่า

ทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณมาก แต่ระดับการศึกษาของไทยก็ยังอยู่ในระดับต่ำ ครูปัจจุบันจะถือว่า

สอนชั้นเดียว จึงต้องเน้นให้กรมฝึกหัดครูให้สอนนักศึกษาครูด้วยว่า ครูคนเดียวต้องสอนได้หลาย ๆ ชั้น

หรือหลาย ๆ วิชา

1.3 โรงเรียนขนาดเล็กมีมาก จึงมีนโยบายไม่ต้องเพิ่มและมีโครงการรวมโรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่ห่างกัน 3 ก.ม. เข้าด้วยกันเพื่อโรงเรียนจะได้มีประสิทธิภาพแต่เมื่อตั้งโรงเรียนแล้วทางที่จะยุบนั้นชาวบ้านไม่ยอมแน่เพราะเขาถือว่าวัดก็ต้องมีโรงเรียนคู่กันทางแก้ไขของคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติดีก็แก้ไขโดยมี "โครงการจักรยาน" และ "โครงการเรือข้ามฝาก" เพื่อให้เด็กกับจักรยานไปโรงเรียนและเพื่อย่นระยะการเดินทางมาเรียนของนักเรียนเป็นการลดค่าใช้จ่ายอีกด้วย

1.4 อาคารเรียนมีมากเกินไปขนาดจำนวนเด็กบ้านพักครู สร้างแล้วไม่มีคนอยู่เพราะไม่ปลอดภัย หรือคนที่เคยอยู่เมื่อย้ายแล้วไปอยู่โรงเรียนอื่นแล้วก็ไม่มีใครเข้าไปอยู่อีกทำให้บ้านว่างมาก บางจังหวัดที่บ้านพักครูว่าง 120 หลัง จะเห็นว่าการใช้จ่ายไม่ได้ประโยชน์เต็มที่

2. ปัญหาคุณภาพ ทางคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ถูกโจมตีมากในแง่ที่ว่า "การเรียนในระดับประถมนั้นสูญเปล่า " การเรียนไม่ได้ผลเป็นต้นทางคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติแก้ไขโดย

2.1 ส่นับสนุนให้โรงเรียนควรมีอาคารให้ครบมีครูอุปกรณ์ และค่าใช้จ่ายพอสมควร ซึ่งแต่เดิมโรงเรียนประถมไม่ได้รับอะไรมากนักนอกจากอาคารเรียน ครู กระดานดำ และโต๊ะเท่านั้น ทางแก้ไขในปัจจุบันต้องถือนโยบาย "เราต้องให้เขา" เขาไม่มีอะไรต้องการอะไรก็ควรจะให้เขา เช่น ปีที่แล้วให้ค่าวัสดุรายหัวเด็กนักเรียนหัวละ 15 บาท ปีนี้ให้หัวละ 30 บาท ปีหน้าคาดว่าจะให้หัวละ 50 บาท ซึ่งเป็นแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นให้ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า นอกจากนี้ยังให้ค่าใช้จ่ายโรงเรียนละ 2,000 บาท ต่อเดือน การให้เงินช่วยเหลือปัจจุบันนี้เฉลี่ยแล้ว

โรงเรียนขนาดเล็กได้ประมาณ 3,500 บาท ขึ้นไป

โรงเรียนขนาดกลางได้ประมาณ 4,400 บาท ขึ้นไป

โรงเรียนขนาดใหญ่ได้ประมาณ 7,000 บาท ขึ้นไป

ซึ่งรายได้นี้ทางโรงเรียนสามารถนำไปปรับปรุงโรงเรียนไปซื้ออุปกรณ์ตามความต้องการของโรงเรียนนั้น ๆ จะเห็นสมควรว่าจะซื้ออุปกรณ์ใดก่อนหรือ ซื้อทีหลังตามความจำเป็นของแต่ละโรงเรียน

2.2 ให้มีการกวดขันการเรียนการสอนของครู ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการให้ 2 ชั้นของครู โดยจะให้แบบฟอร์มแก่ครูใหญ่ไปประเมินครูในโรงเรียนซึ่งแบบฟอร์มจะมีข้อประเมิน 25 ข้อ ใครที่ได้ 2 ชั้นก็ต้องมีคะแนน 90 กว่าคะแนนขึ้นไป และแบบฟอร์มการประเมินจะเน้นทางด้านการเรียนการสอน ความสนใจในตัวนักเรียนแค่ไหนก็จะสังเกตจากการแต่งกายของเด็กนักเรียนว่าดีขึ้น หรือไม่ เป็นต้น สิ่งนี้จะช่วยกวดขันการเรียนการสอนของครูได้

2.3 ปัญหานักเรียนยากจนมีมาก ทางราชการก็จัดให้มีหนังสือแจกเรียนฟรีแก่เด็กยากจนทุก ๆ ปี ทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณมาก ปัจจุบันจึงมีโครงการ "ให้ยืมแบบเรียน" แบบเรียนนี้จะพิมพ์ให้ได้มาตรฐานขึ้น คือแข็งแรงทนทานใช้กระดาษหนากว่าเดิม จะทำให้หนังสืออยู่ทนใช้ได้ประมาณ 3 ปี เมื่อรุ่นนี้เรียนจบก็คืนให้ทางโรงเรียนจะได้ให้รุ่นหลัง ๆ ยืมเรียนต่อไป ซึ่งเป็นการประหยัดกว่าที่จะให้พิมพ์ทุกปี และจะพยายามส่งแบบเรียนให้ทางโรงเรียนในต้นปีการศึกษา นอกจากนี้ก็ยังมีเครื่องเขียนและสมุดมีให้ประมาณ 50% เครื่องแบบมีให้ประมาณ 5% โครงการอาหารกลางวัน ยังไม่ได้ผลเท่าไรนัก โดยจะมีทุนให้ก้อนหนึ่งเพื่อใช้หุ้มนเขียน ภายในโรงเรียนอาจจะนำไปออกร้านทำการเกษตรต่าง ๆ นำผักที่ปลูกได้ไปทำอาหารให้คนมีเงินมาซื้อนำผลกำไรที่ได้ไปเลี้ยงเด็กยากจนสิ่งต่าง ๆ นี้ก็เป็นวิธีการแก้ไขที่พยายามลดปัญหาด้านคุณภาพ

3. ปัญหาความไม่เสมอภาค จากรายงานการวิจัยปรากฏว่ามีความแตกต่าง ค่อนข้างมากจะพบว่า การศึกษาในเมืองดีกว่านอกเมือง ภาคกลางดีกว่าภาคอื่น ๆ ภาคตะวันออกเหนือมีการศึกษาที่ต่ำสุด เด็กทาง 4 จังหวัดภาคใต้การศึกษาไม่ค่อยดี เด็กที่อยู่ห่างไกลความเจริญไม่มีโอกาสเข้าโรงเรียนมีวิธีแก้ไขโดยจัดสรรเงินงบประมาณให้หน่วยงานที่ขาดแคลนมากขึ้นให้เงินช่วยเหลือโดยเฉพาะจังหวัดที่ยากจนหรือจังหวัดที่มีปัญหาพิเศษได้จะไรมากกว่าเดิม เป็นแนวทางลดความไม่เสมอภาคต่าง ๆ ซึ่งการดำเนินงานแบบนี้แล้วจะทำให้โรงเรียนปฏิบัติหน้าที่ของตนเองได้ดีขึ้นในส่วนของโรงเรียนและในส่วนของครูได้พยายามปลูกฝังให้ครูประถมศึกษามีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองว่า "ตนเองมีความสำคัญมากในแง่ที่เป็นการให้การศึกษาแก่คนพื้นฐาน

ของประเทศ เพราะว่าเด็กนักเรียนของไทยไปเรียนในชั้นมัธยมศึกษาเพียง 40 กว่าเปอร์เซ็นต์ เท่านั้นในขณะนี้และในอีก 5 ปี ข้างหน้าก็ประมาณ 40 กว่าเปอร์เซ็นต์ แสดงว่าพลเมืองในอนาคต จะมีการศึกษาเพียงชั้นประถมเท่านั้น เพื่อการศึกษาของเราสำคัญเราก็คงภาคภูมิใจในงานที่เรา ทำอยู่โดยจะมีการประกวดเพลงประถมศึกษา เพลงเก่าที่ว่าชีวิตครูประจำบาลต่ำต้อยไม่มีข้าวกินนั้น ควรเลิกเสียจะได้ภาคภูมิใจในการทำงานครูที่อยู่ประถมศึกษาจะได้ไม่ต้องย้ายไปอยู่สังกัดอื่นอยู่ใน ระดับประถมก็ดีแล้ว เพราะจะพยายามให้ครูได้เป็นอาจารย์

3. เป็นซี 7 ซี 8 เพิ่มขึ้น ให้ถือว่า "เรามีหน้าที่เราก็ทำได้ คนเราความสำคัญอยู่ที่งาน ไม่ใช่อยู่ที่สถาบัน" ครูประถมเองหรือเลขาธิการหรือครูประถมที่อยู่ย้ายแดนก็มีความสำคัญเท่า ๆ กัน เพราะงานก็ได้รับการมอบหมายให้ไปทำ ไม่ใช่เลขาธิการสำคัญกว่าอะไรพยายามปลูกฝัง อย่างนั้น และวิธีที่จะให้ครูประถมมีความรู้ลึกอย่างนั้นก็ต้องทำหลายอย่าง เช่น

1. พยายามร่วมมือกับทางมหาวิทยาลัยต่าง ๆ นั้นน่าจะให้ปริญญาที่ติดคักดีแก่ครู ระดับประถมเฉพาะผู้ที่ทำดี และก็มีหลายคนได้รับปริญญาที่ติดคักดีไปแล้ว

2. พยายามหาทุนดูงานให้ครูประถมได้ไปดูงานยังต่างประเทศบ้างเพื่อเปิดหู เปิดตา เห็นอะไรกว้างขวางขึ้น

3. พยายามให้ครูไปศึกษาต่อให้มีปริญญา โดยแนะทางของคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติอยากให้ศึกษาประเภท ก. มากกว่าประเภท ข. เพราะประเภท ข. เป็นการส่งเสริม ประเภทเรียนเก่ง อยากเรียนคือ คนบางคนสอบได้ปริญญาตรีแล้วสอบเข้าปริญญาโทต่อ ๆ ไป แต่อยากจะทำคนที่ทำงานดี ๆ ให้มีโอกาสมารเรียน ไม่อย่างนั้นคนทำงานดี ๆ จะไม่ได้เรียนเพราะ มัวแต่ทำงาน จะสู้พวกเรียนเก่งไม่ได้

นอกจากนี้ยังให้จังหวัดพิจารณาในกลุ่มโรงเรียนด้วยว่ากลุ่มโรงเรียนนั้นมีครูวุฒิปริญญา วิชาเอกต่าง ๆ หรือไม่ ถ้าไม่มีต่อไปการคัดเลือกคนไปเรียนในสาขาวิชาต่าง ๆ พยายามให้กลุ่ม ที่ยังไม่มีมากขึ้น คนในเมืองมีโอกาสน่าจะสังกัดไว้บ้างให้โอกาสคนอยู่ห่างไกลให้เขาได้มีโอกาส ไปศึกษาต่อบ้าง

4. 4. การให้เงินเดือนนั้นก็ให้พิจารณาคนที่อยู่ห่างไกลให้มากขึ้น เพราะมีค่าใช้จ่าย ความไม่สะดวกก็จะมีอยู่

คำถามของผู้ฟังการบรรยาย

+ ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการจะต้องสอนหรือไม่

ตามกฎของคุรุสภา หรือของ ก.ค. นั้นเมื่อเป็นผู้บริหารไม่ต้องสอนก็ได้ แต่ตามหลักของ ส.ป.ช. นั้นต้องการให้ครูใหญ่สอน เช่น สอนแทนครูที่ขาดหรือสอนประมาณ 2 - 3 ชั่วโมง ต่อสัปดาห์เพื่อจะได้ไม่ห่างไกลเด็ก ได้ใกล้ชิดเด็ก ซึ่งจะทำให้รู้ปัญหาความต้องการของเด็ก จะได้จัดสรรสิ่ง que เด็กต้องการได้เช่น เด็กอยากได้ลูกฟุตบอล ครูใหญ่ก็จะจัดหาให้ได้ถูกต้องตาม ความต้องการ เป็นต้น

+ ขณะนี้มีโรงเรียนให้ครูสอนทำหน้าที่ศึกษานิเทศก์ คอยแนะนำช่วยเหลือในด้านการเรียน การสอนให้ถูกต้องซึ่งเป็นการดี แต่ก็ทำให้ผู้นั้นสำคัญผิดคิดว่าตนเองสำคัญ และทางโรงเรียน ก็ขาดครูสอน ท่านมีวิธีการแก้ไขและเสนอแนะอย่างไร

ในหลักการเมื่อโรงเรียนเจริญขึ้นไม่จำเป็นต้องมีศึกษานิเทศก์จากภายนอก ควรจัดการ นิเทศภายในกันเอง การนิเทศภายในนั้นเป็นสิ่งดีเพราะจะได้ปรึกษาหารือกันว่าควรจะนิเทศ แบบใดจึงเหมาะสม โดยเลือกผู้ที่มีความสามารถในการสอนเป็นผู้นิเทศก็ไม่จำเป็นต้องเป็นครูใหญ่ หรือผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการนอกจากนี้ควรจะร่วมมือกันระหว่างครูภายในโรงเรียนให้มาก และ เมื่อเกิดปัญหาควรดำเนินการให้เหมาะสมภายในโรงเรียนนั้น ๆ

+ เมื่อไรอำเภอจึงจะมีศึกษานิเทศก์ครบตามกฎหมาย

การจะได้มีศึกษานิเทศก์ครบทั้ง 4 คนนั้น ก็ต้องค่อย ๆ เป็นค่อย ๆ ไป ก.ค. ได้กำหนด ศึกษานิเทศก์อำเภอใหญ่ ๆ ไว้ อำเภอละ 4 คน แต่ในปัจจุบัน ก.ค. ให้อำเภอใหญ่ 2 คน อำเภอเล็ก หรือกิ่งอำเภอ 1 คน ซึ่งก็ต้องรอกันต่อไป

+ ครูที่มีคุณวุฒิต่ำกว่า ม.6 จะจัดอบรมให้ได้รับวุฒิ ม.6 จะได้หรือไม่

ครูวุฒิต่ำต้องพยายามศึกษาเอาเองการมาอบรมนั้นไม่มีกฎเกณฑ์ที่จะได้รับวุฒิ ม.6

+ คณะกรรมการ ก.ป.จ. จะจับฉลากให้เหลือ 6 คน ได้หรือไม่

จะรับแนวความคิดนี้ไว้พิจารณา

+ การพิจารณาแต่งตั้งครูใหญ่และผู้ช่วยครูใหญ่มีวิธีการอย่างไร

ทำตามระเบียบ ก.ป.จ. ซึ่งจะพิจารณาตามความเหมาะสม เช่น เงินเดือน การศึกษาระดับชั้น สิ่งเหล่านี้คงจะเป็นธรรมพอสมควรและพยายามเปิดโอกาสให้ผู้มีความสามารถด้วย

+ ควรมีการ โยกย้ายหัวหน้างานต่าง ๆ อย่าให้อยู่นานซึ่งจะเป็นการสร้างอิทธิพลได้

การโยกย้ายนั้นมีแน่นอน ตามความเหมาะสมซึ่งแต่ละแห่งจะอยู่ได้คนละไม่เกิน 4 ปี ซึ่งพยายามกันมิให้สร้างอิทธิพล

+ ครูใหญ่หรือครูผู้สอนไปเรียน ค.ม. ไม่ค่อยได้สอนใช้เวลาที่จะสอนเด็กทำรายงาน การสอนไม่สนใจไปก่อนเวลาจะปรับปรุงแก้ไขอย่างไร

ในหลักการการให้ไปเรียนนั้นเป็นการเพิ่มคุณวุฒิให้ครูมีความรู้เพิ่มขึ้น ครูที่ไปเรียนแล้วย่อมมีประโยชน์เมื่อเราได้ประโยชน์ ก็จะต้องเสียประโยชน์เล็ก ๆ น้อย ๆ บ้าง แต่อย่าให้เสียมาก แต่ถึงขั้นไม่สอนเลยก็จะเอาเปรียบกันมากไป แต่ก็มีกลวิธีลงโทษเมื่อมีการร้องเรียนมา เช่น ครูใหญ่ให้ครูน้อยออกไปเรียนตั้งแต่เที่ยง ยังจะทำให้เป็นการเอาเปรียบครูที่อยู่สอนในโรงเรียน

ผลจากการอภิปรายกลุ่มต่าง ๆ

มีหัวข้อที่อภิปรายทั้งหมดที่รวบรวม รวมได้มี 5 ข้อ คือ

1. ในฐานะที่ท่านเป็นผู้บริหารท่านคิดว่าการบริหารการศึกษาในแบบองค์คณะบุคคล (คณะกรรมการ) มีผลดีและผลเสียอย่างไร
2. ในปัจจุบัน ขวัญ/กำลังใจ ของครูประณหน้าว่ายังคงต่ำอยู่ในฐานที่ท่านเป็นผู้บริหาร จะมีวิธีปรับปรุง เพื่อเสริมสร้างขวัญของครูประณหน้าในท้องถิ่นได้อย่างไร
3. ตามที่มีการจัดตั้งกลุ่มโรงเรียนขึ้นท่านจะมีวิธีการอย่างไร ที่จะใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นเครื่องมือในการบริหารการประถมศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด
4. ปัจจุบันคุณภาพเด็กประถมศึกษาอยู่ในเกณฑ์ไม่ดีเท่าที่ควร เช่น เด็กอ่านไม่ออก ขาดเรียนมากในฐานะผู้บริหารท่านจะมีวิธีแก้ปัญหาได้อย่างไร

ปัญหา

ในฐานะที่ท่านเป็นผู้บริหาร ท่านคิดว่าการบริหารการศึกษาในแบบองค์คณะบุคคล (คณะกรรมการ) มีผลดีและผลเสียอย่างไร ?

ข้อเสนอ

ผลดี

1. หลายคนทำงานมีการระดมความคิดหลายความคิดหลายความคิดมักจะได้นวัตกรรมที่ดีก่อให้เกิดความสามัคคี เกิดความยุติธรรม และสามารถถกสนทนองงานได้อย่างมีผลดี
2. แบ่งหน้าที่ แบ่งความรับผิดชอบ เป็นการกระจายงาน ทำให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน
3. ทำให้ข้าราชการครูได้รู้จักเลือกตัวแทนของตนเองในระบอบประชาธิปไตยและจะเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ในการกระทำ ครู นักเรียน ผู้ปกครอง)

4. คณะครูมีขวัญ และกำลังใจดีขึ้น เพราะได้รู้จุดมุ่งหมายในการดำเนินงานของ

คณะกรรมการ

5. คณะกรรมการเป็นผู้รู้ปัญหาในท้องถิ่นนั้น ๆ ได้อย่างดี จึงสามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุด

6. เป็นการลดความขัดแย้ง ระหว่างครูกับผู้บริหารในระดับต่าง ๆ

7. ทำให้ครูมีความรู้สึกว่าหน่วยงานนั้น ๆ เป็นของตน เพราะทุกคนมีโอกาสที่จะได้รับ
เลือกตั้งเข้ามาเป็นกรรมการโดยทั่วหน้ากัน จะทำให้การปฏิบัติงานเป็นได้ด้วยความตั้งใจ มีความ
เสียสละ งานจะได้ผลดี

ผลเสีย

1. ทำให้เกิดระบบพรรคพวก ระบบอุปถัมภ์

2. ทำให้ครูแต่ละคนแสวงหาอิทธิพล เพื่อให้ได้มาซึ่งการเป็นตัวแทนในครั้งต่อไป

3. ทำให้งานล่าช้า ล้มเหลวบ่อยครั้ง

4. หน่วยงานซับซ้อน ล้มเหลวบ่อยครั้ง เปลืองบุคลากร

5. ขาดการเอาใจใส่ในงานด้านวิชาการ เพราะมุ่งไปทำหน้าที่ในด้านบริหารบุคคล

6. เกิดความแก่งแย่งชิงดีชิงเด่น ทำให้แตกความสามัคคี

7. ผู้บังคับบัญชา เช่น ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด อำเภอบางอำเภอ จำเป็นต้อง
ละทิ้งกฎระเบียบ ข้อบังคับ บางประการ เพื่อไปเอาใจคณะกรรมการเพราะว่างานบางอย่าง
ต้องผ่านคณะกรรมการเป็นผู้ตัดสิน

8. เสียระบบการปกครอง เช่น ครูใหญ่ไม่ได้เป็นคณะกรรมการการประถมศึกษา
อำเภอแต่ครูใหญ่ได้เป็น ครูใหญ่จึงเกิดความเกรงใจ ไม่กล้าที่จะท้วงติงในความผิดของครูใหญ่

9. คณะกรรมการที่เลือกจากครู จะมีเสียงข้างมาก (ในกรณีจะมากเมื่อเสนอปัญหา
ก็จะร่วมมือกันคว่ำข้อเสนองานของคณะกรรมการในการแต่งตั้ง โดยไม่คำนึงว่าจะเป็นผลดีหรือ เสีย
คำนึงถึงแต่การสร้างอิทธิพลให้แก่ตนเอง

แนวปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างขวัญ - กำลังใจ ของครูประจําในท้องถิ่น

1. ผู้บริหารควรออกไปเยี่ยมเยียนดูแลความทุกข์สําคัญและความเป็นอยู่ของครู ซึ่ง

ผู้บริหารควรกระทำดังนี้

1.1 เยี่ยมเยียนและช่วยเหลือแนะนําในการเรียนการสอนในขณะที่ครูปฏิบัติงาน

ณ สถานศึกษา ผู้บริหารควรละเว้นการตรวจตราหรือควบคุมงานของครูในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชา

1.2 เยี่ยมเยียนและถามทุกข์สําคัญในครอบครัว เพื่อให้เกิดความเป็นกันเอง

2. ปรับปรุงสวัสดิการต่าง ๆ ให้รวดเร็ว เพื่อสนองความต้องการของครู โดยเฉพาะ
แล้วสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล

3. ให้การบริการเป็นกรณีพิเศษสําคัญสำหรับครูที่อยู่ในโรงเรียนกํานัลการเดินทางไปกลับ
ไม่สะดวก

4. ยํ้ายให้ครูได้ศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ครูบางคนเมื่อเรียนสําคัญแล้วก็ถือว่ามีความรู้สูง
พอแล้วไม่สนใจที่จะศึกษาเพิ่มพูนความรู้สูงขึ้นผู้บริหารควรสอบถามหรือยํ้ายให้ได้ศึกษาเพิ่ม

5. ผู้บริหารควรตระหนักถึงศักดิ์ศรีของความเป็นครู ไม่ควรให้ครูในโรงเรียนต้อง
รับหน้าที่เป็นแม่ครัวรับแขก หรือเป็นผู้ที่ต้องบริการต่าง ๆ เช่น เป็นคนเสิร์ฟน้ำเย็นผ้าเย็น และ
นั่งคุยแขกมากกว่าที่จะสอนเด็กให้ดี

6. ควรพิจารณาให้โอนย้ายตามความต้องการเมื่อครบกำหนดตามกฎหมายที่กำหนดไว้
และควรพิจารณาครูที่อยู่ในท้องถิ่นกํานัลเป็นกรณีพิเศษ

7. ควรพิจารณาและเสนอแนะถึงสภาพประพฤติดของครูบางคนซึ่งแสดงสภาพประพฤติด
ที่ไม่ดี เช่น ชอบดื่มเหล้า ชอบเล่นการพนัน ใช้เวลาในการสอนไปทั้งกลุ่มคุยกัน

8. ผู้บริหารควรให้ความยุติธรรมต่อผู้ใดทั้งกับปัญหา ไม่ว่าจะโดยการขอความดี ความชอบ

9. ควรให้การยกย่องชมเชย ในการปฏิบัติงานที่ผลสําคัญในการทำงาน

10. ควรปฏิเสธเรื่องของอิทธิพลทางการเมือง แต่ผู้บริหารควรชี้แจงให้นักการเมือง
ได้ทราบเหตุผล

คำถาม ตามที่ได้มีการจัดตั้งกลุ่มโรงเรียนขึ้น ท่านจะมีวิธีการอย่างไร ที่จะใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นเครื่องมือในการบริหารประถมศึกษาให้เกิดประโยชน์

แนวคิดข้อสรุปจากการอภิปรายในปัญหานี้ ดังนี้

หลักการ เราจะยึดหลักของการร่วมมือและช่วยเหลือซึ่งกันและกันให้มากที่สุด

วิธีการหรือกระบวนการ ในการใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นเครื่องมือในการบริหารประถมศึกษา มีดังนี้

1. รวบรวมปัญหา จากสมาชิกโรงเรียนภายในกลุ่ม ว่ามีปัญหาใดบ้าง ที่กลุ่มต้องให้ความช่วยเหลือก่อน หลัง
2. วางแผนงาน ด้วยการตั้งโครงการขึ้นที่จะช่วยเหลือภายในกลุ่ม ถึงโครงการต่าง ๆ
เราจะแบ่งโครงการที่เป็น
 - โครงการระยะสั้น
 - และโครงการระยะยาว
3. วิธีการปรับปรุงหรือช่วยเหลือ ปฏิบัติดังนี้
เรายึดหลักที่ว่า "ให้แต่ละโรงเรียนมีบทบาทในการช่วยเหลือโรงเรียนภายในกลุ่มให้มากที่สุด

3.1 ถ้าเป็นโครงการทางด้านวิชาการ เราจะให้ความช่วยเหลือ ดังนี้

3.1.1 ตั้งครูวิชาการภายในกลุ่ม ซึ่งมาจากแต่ละโรงเรียน (ในที่นี้จะต้องกำหนดว่า โรงเรียนภายในกลุ่มจะมีครูวิชาการเท่าไร ตามความเหมาะสม) ทำหน้าที่เป็น คณ. ภายในกลุ่มนั่นเอง

3.1.2 จัดตั้งศูนย์อุปกรณ์ภายในกลุ่ม (สื่อการเรียน)

3.2 โครงการด้านอาคารสถานที่

จะใช้บุคคลากรที่มีฝีมือในด้านนี้ของทุกโรงเรียนมาช่วยเหลือกัน โดยเฉพาะภารโรง

3.3 ทางด้านบุคลากร

- สลับสับเปลี่ยนให้ครูในกลุ่มมีวุฒิและความรู้เพิ่มมากขึ้น โดยการจัดการอบรม หรือ สลับสับเปลี่ยนให้ครูศึกษาต่อ ก็ได้
- หากโรงเรียนใดขาดครูผู้สอนเราก็จะช่วยเหลือให้ครูที่โรงเรียนภายในกลุ่มพอจะช่วยเหลือมาช่วยในการสอน
- ให้อยู่อย่างกำลังใจ โดยการสักระหว่างครูดีเยี่ยมภายในกลุ่มนั้น

3.4 ทางด้านกิจกรรมนักเรียน

กิจกรรมนี้เพื่อประสานความสัมพันธ์ของโรงเรียนภายในกลุ่มนั้นเองเราก็จะมีวิธีการดังนี้

- จัดกีฬากลุ่ม
- จัดการแสดงต่าง ๆ ร่วมกันภายในกลุ่ม

3.5 ทางด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

- จะพยายามดึงประชาชนให้มีส่วนร่วมโรงเรียนภายในกลุ่มศึกษาด้วยการจัดการแข่งขันระหว่างครูกับผู้ปกครองในด้านกีฬา
- จัดงานประจำปีของกลุ่ม โชว์ผลงานต่าง ๆ ของนักเรียนและครูภายในกลุ่มให้ชุมชนรับทราบ

สรุปวิธีการจัดการมีดังนี้

1. รวบรวมปัญหา
2. วางแผนจัดทำโครงการ
3. ปฏิบัติตามแผน
4. ติดตามผลและประเมินผล

ปัญหา

ปัจจุบันคุณภาพเด็กระดับประถมศึกษายังอยู่ในเกณฑ์ไม่ดีเท่าที่ควร เช่น เด็กอ่านไม่ออก ขาดเรียนมาก ในฐานะผู้บริหารท่านจะมีวิธีแก้ปัญหานี้อย่างไร

ปัญหาคุณภาพเด็กระดับประถมศึกษาปัจจุบันนั้น ก่อนอื่นต้องพิจารณาลำเหตุแวดล้อมของการเกิดปัญหาก่อนเพื่อหาแนวทางแก้ไขดังนี้

1. ปัญหาเด็กเรียนอ่อนทำให้อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหา

1.1 ความพร้อมของเด็กเอง

- ก. สายตาสั้น สายตาวาว สายตาเอียง สายตาสลับ
- ข. หูตึง หูเป็นน้ำหนวก
- ค. พูดติดอ่าง
- ง. มือเท้าพิการ
- จ. สติปัญญาเติบโตช้ากว่าปกติ อาจเพราะขาดอาหารหรือพันธุกรรม
- ฉ. เข้าเรียนอายุน้อยเกินไป

1.2 ตัวครูผู้สอน

- ก. มีคุณวุฒิต่ำ
- ข. ขาดความรู้ความชำนาญในการสอนระดับประถม
- ค. ขาดความกระตือรือร้นในการทำงาน
- ง. มีปัญหาส่วนตัวทำให้งานในหน้าที่บกพร่อง
- จ. มีทัศนคติไม่ดีต่อวิชาชีพครู
- ฉ. เข้าเรียนอายุน้อยเกินไป

2. ปัญหาการขาดเรียนของเด็ก

2.1 ตัวนักเรียนเองและครอบครัว

- ก. ยากจน ขาดแคลนเสื้อผ้า อาหาร อุปกรณ์การเรียน
- ข. ช่วยเหลือครอบครัวประกอบอาชีพ
- ค. อายเพื่อนเนื่องจากความพิการของร่างกาย

2.2 ผู้ปกครองขาดความเข้าใจและไม่เห็นประโยชน์ของการศึกษา

2.3 ตัวครูผู้สอน

- ก. ครูขาดวิธีสอนที่ดีทำเด็กเบื่อการเรียน
- ข. เด็กไปชอบครู
- ค. ครูขาดความรู้ทางจิตวิทยา
- ง. ครูขาดขวัญและกำลังใจ
- จ. ครูมีปัญหาส่วนตัว

จากสาเหตุของการเกิดปัญหาข้างต้นผู้ที่จะต้องรับผิดชอบแก้ไขคือครูใหญ่ เพราะปัญหาคุณภาพเกิดที่โรงเรียน ครูใหญ่จะต้องดำเนินการแก้ไขดังนี้

1. ถือเอางานวิชาการเป็นงานหลักในการบริหารโรงเรียน
2. ครูใหญ่ต้องนิเทศครูภายในโรงเรียน และพยายามสร้างบุคลากรด้านการนิเทศชั้นภายในโรงเรียน

3. คิดตามผลงานด้านวิชาการตลอดเวลา

4. การพิจารณาความดีความชอบถือเอาผลงานทางวิชาการเป็นหลัก และถือว่าครูต้องสอนดีด้วย

5. หาวิธีพัฒนาคุณภาพครูโดยจัดอบรม ส่งไปศึกษาต่อจัด Work shop ส่งเสริมให้ครูค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจัดประชุมทางวิชาการอย่างน้อยเดือนละครั้ง จัดสัมมนาทางวิชาการ

6. สร้างขวัญและกำลังใจในหมู่ครู

7. จัดอบรมให้ความรู้ด้านการแนะแนว โครงการอาหารกลางวัน โครงการสุขภาพ
การจัดกิจกรรมนักเรียน

8. จัดให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนโครงการทางวิชาการโครงการสร้างความสัมพันธ์
ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ทั้งนี้พยายามให้ครูมีส่วนร่วมในทุก ๆ ครั้งที่มีการริเริ่มงาน พัฒนา
โรงเรียนทุกด้าน

9. นำโรงเรียนเข้าหาชุมชน และดึงชุมชนเข้ามาสู่โรงเรียน

อย่างไรก็ตามแม้ว่าโรงเรียนจะรับผิดชอบโดยตรงต่อปัญหาคุณภาพ แต่ก็ควรได้พิจารณา
เหตุแวดล้อมกีดตันทางระบบราชการ ซึ่งค่อนข้างจะมีส่วนทำให้คุณภาพของโรงเรียนลดลงทางอ้อม
อยู่ไม่น้อย เพราะการที่จะให้ครูใหญ่และคณะครูมุ่งงานวิชาการเป็นหลัก ผู้บริหารระดับสูงก็ต้อง
สนใจปัญหานี้เช่นกัน โดยจะต้องถือเอางานวิชาการเป็นหลักใหญ่ ส่งเสริมโรงเรียนในทุกด้าน
และออกติดตามผลเยี่ยมเยียนให้กำลังใจต่อทางโรงเรียนเป็นประจำ และเฉพาะอย่างยิ่ง
การพิจารณาความดีความชอบต้องเน้นผลงานทางวิชาการเป็นหลัก ย่อมทำให้ทางโรงเรียนมุ่งงาน
วิชาการเช่นกัน แต่ที่เป็นอยู่ปัจจุบันผู้บริหารระดับสูงมิได้สนใจงานด้านวิชาการจริงจังแต่อย่างใด
พูดแล้วก็ลืมคิดช่วยงาน ห่วงด้านการพัฒนาโรงเรียน พัฒนาชุมชน และครูที่อยู่ใกล้ชิดช่วยงานพิเศษ
ซึ่งเห็นผลงานชัดเจนเท่าที่ได้ 2 ชั้น เหล่านี้มีผลยิ่งต่อขวัญและกำลังใจของครูใหญ่ และคณะครู
อันส่งผลถึงความเสื่อมอย่างทางวิชาการ เพราะงานอื่นเป็นหลัก แต่วิชาการเป็นรอง

ปัญหา

ในฐานะที่ท่านเป็นผู้บริหารท่านคิดว่า การบริหารงานการศึกษาในแผนการใช้อำนาจ
จากบุคคลคนเดียวมีผลดีและผลเสียอย่างไร

ผลดี

1. แก้ไขเหตุการณ์เฉพาะหน้าได้ทันทั่วทั้ง
2. ไม่ยุ่งยากต่อการตัดสินใจ
3. รวดเร็วไม่เสียเวลา

4. ไม่สิ้นเปลืองงบประมาณ
5. ในกรณีที่ เป็นหน่วยงานขนาดเล็ก ๆ
6. คอรัปชั่นน้อย
7. สะดวกในการปฏิบัติงาน
8. ลดปัญหาการปฏิบัติงาน ซ้ำซ้อน

ผลเสีย

1. ไม่เป็นประชาธิปไตย (เป็นเผด็จการใช้ความคิดและการตัดสินใจคนเดียว)
2. ในกรณีที่ผู้นำไม่เหมาะสมจะทำให้ประสิทธิภาพของงานมีน้อย
3. ทำให้เกิดการปฏิบัติงานล่าช้า (กรณีผู้บริหารไม่อยู่และไม่ได้มอบอำนาจไว้)
4. ก่อให้เกิดระบบพวกขึ้นได้ (ระบบเจ้าขุนมูลนายระบบครอบครัว)
5. การปฏิบัติงานผิดพลาดได้ง่าย
6. ความก้าวหน้าของงานมีน้อย
7. เป็นการยับยั้งความคิดริเริ่มของผู้ใต้บังคับบัญชา
8. ผลงานจะแสดงออกตามพฤติกรรมของผู้นำ
9. ถ้าผู้บริหารขาดความเป็นธรรมอาจเป็นการก่อให้เกิดการแตกความสามัคคีในกลุ่ม

ผู้ใต้บังคับบัญชา

10. เกิดคอรัปชั่นได้ง่าย

โดย
อาจารย์สมเชาว์ เกษประทุม
สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา

ณ ห้อง 222 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
วันที่ 23 สิงหาคม 2525

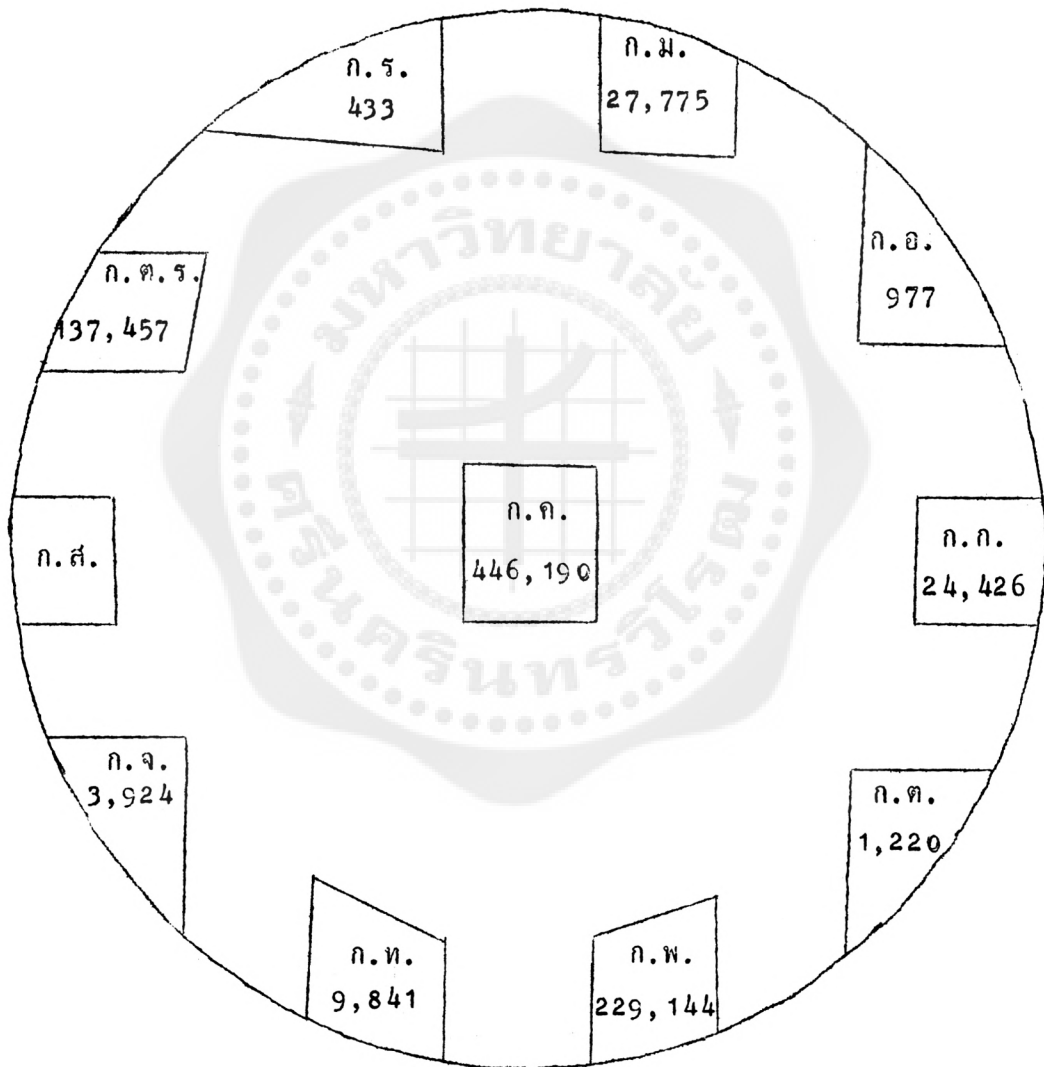
(รวบรวมโดยนิสิตฝึกงาน กลุ่มจังหวัดนครราชสีมา 2)

บทบาทหน้าที่ของ กก.

โดย อาจารย์สมเชาว์ เกษประทุม

องค์การกลางในการบริหารงานบุคคล

องค์การกลางในการบริหารงานบุคคลในประเทศไทย มีดังนี้

1. กก. คือคณะกรรมการข้าราชการครู เป็นองค์การที่มีข้าราชการอยู่ในสังกัดมากที่สุด
ที่สุดในประเทศไทย เมื่อปี พ.ศ.2523 มีประมาณ 450,000 คน ปี 2524 มีประมาณ
480,000 คน

2. กพ. คือคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน มีข้าราชการหรือพนักงานในสังกัด
ประมาณ 100,000 คน

3. กม. คือคณะกรรมการข้าราชการมหาวิทยาลัย มีข้าราชการประมาณ
27,000 คน

4. กร. คือคณะกรรมการข้าราชการรัฐสภา มีประมาณ 433 คน

5. กตร. คือคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ มีประมาณ 137,457 คน

6. กส. คือคณะกรรมการสุขาภิบาล

7. กจ. คือคณะกรรมการจังหวัด

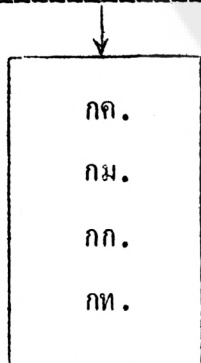
8. กท. คือคณะกรรมการพนักงานเทศบาล มีประมาณ 9,841 คน

9. กก. คือคณะกรรมการกรุงเทพมหานคร มีประมาณ 24,426 คน

10. กอ. คือคณะกรรมการอัยการ มีประมาณ 977 คน

11. กต. คือคณะกรรมการตุลาการ มีข้าราชการ 1,220 คน

องค์การกลางในการบริหารงานบุคคลทางด้านการศึกษา

กพ.

กต.

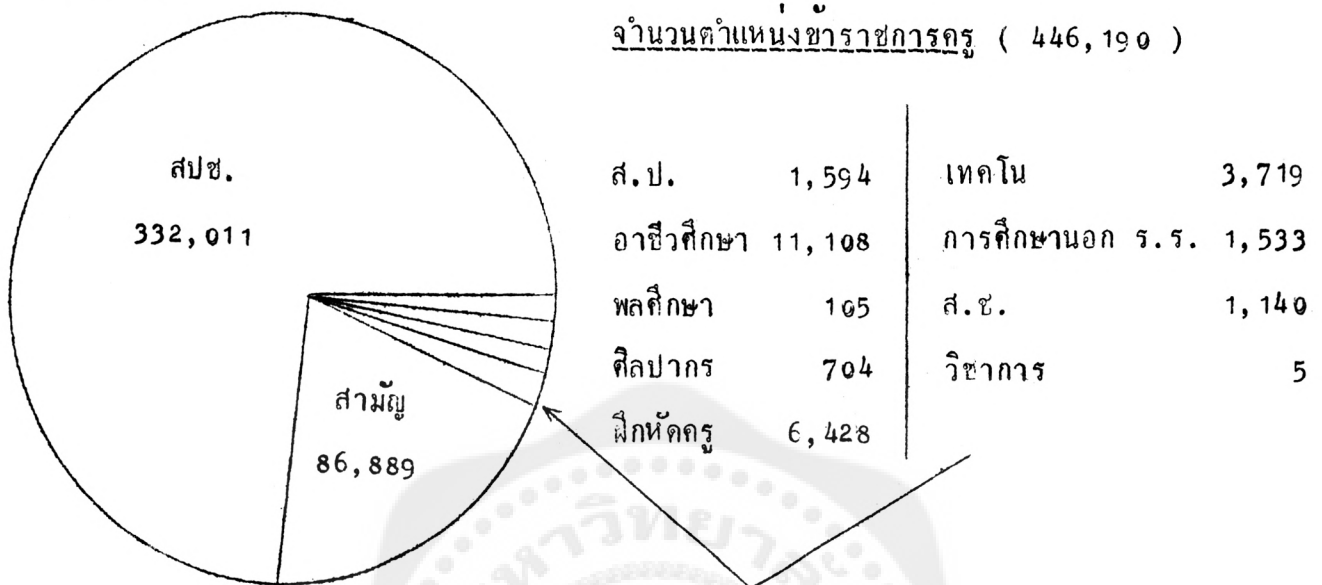
กตร.

กร.

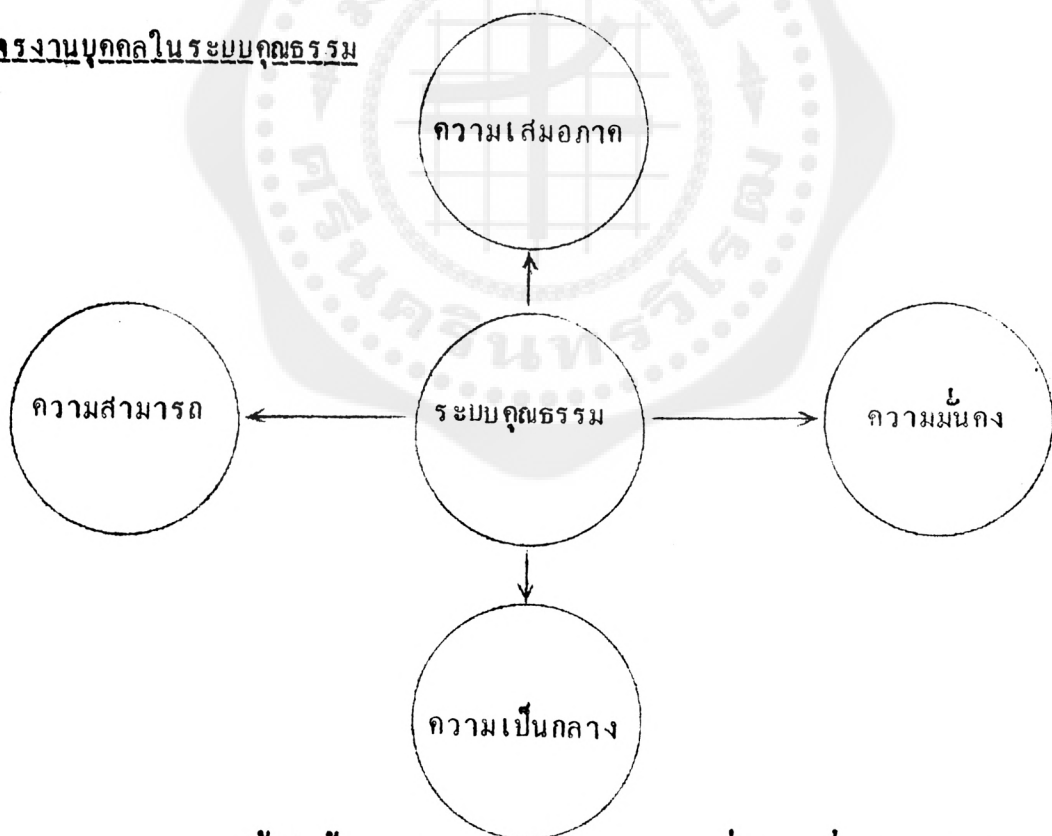
กระทรวงศึกษาธิการมีกรมทั้งหมด 14 กรม แบ่งเป็น

1. กรมที่มีข้าราชการครู เช่น สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
(สพช.) มีข้าราชการครูอยู่ประมาณ 75% และกรมสามัญศึกษา นอกนั้นเป็นครูที่กระจายอยู่ในกรม
อื่น ๆ เช่น กรมอาชีวศึกษา กรมพลศึกษา กรมศิลปากร กรมการฝึกหัดครู ฯลฯ กรมที่มี
ข้าราชการครูอยู่น้อยที่สุด คือกรมวิชาการ มีประมาณ 5 คน และเป็นศึกษานิเทศก์ทั้งหมด

2. กรมที่ไม่มีข้าราชการครู เช่น สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ และ
กรมการศาสนา

หลักบริหารงานบุคคลในระบบคุณธรรม

ระบบคุณธรรมนี้เป็นพื้นฐานการปกครองของประเทศต่าง ๆ ที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตย และการปกครองดังกล่าวก็ได้สอดแทรกอยู่ในกฎปกครองของไทยตั้งแต่สมัยโบราณ จนกระทั่งทุกวันนี้ การปกครองระบบคุณธรรม ทำให้เกิดองค์การกลาง และการบริหารงานในรูปของกรรมการขึ้นมา ซึ่งจะดำรงไว้ให้คงลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

1. ความเสมอภาค เปิดโอกาสให้คนได้เข้าสู่การราชการอย่างเท่าเทียมกัน ไม่ถือชั้นวรรณะ ไม่ถือเผ่าพันธุ์ เพื่อให้เป็นไปตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย

2. ความสามารถ คนที่ต้องการเข้าสู่การราชการนั้นมีมาก จึงต้องมีการคัดเลือก เพื่อให้ได้คนเก่งที่สุด มีความสามารถสูงสุดเท่านั้น เช่น การคัดเลือกครูจะต้องพิจารณาองค์ประกอบคือ

2.1 เก่งวิชาชีพ คือต้องเรียนครู และเก่งที่จะสอน

2.2 เก่งวิชาที่จะสอน ตามวิชาเอก - โท ที่ได้เรียนมาแล้ว และสามารถสอนได้ดีที่สุด

2.3 มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมจะเป็นครู

3. ความเป็นกลาง คนที่เข้ามาสู่การราชการ จะต้องทำตัวให้เหมาะสมไม่โอนเอียงเข้าข้างฝ่ายโน้น ฝ่ายนี้ เช่น นิยมพรรคการเมืองพรรคใดพรรคหนึ่ง เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้ประเทศเจริญและมั่นคง

4. ความมั่นคง การเป็นข้าราชการมีผู้มักกล่าวเสมอว่า "เข้าง่ายออกยาก" ซึ่งก็เป็นความจริง เพราะปัจจุบันการบรรจุเป็นข้าราชการนั้นมีสวัสดิการต่าง ๆ อย่างดี ทั้งในขณะรับราชการ หรือออกจากราชการไปแล้วก็ตาม จึงเกิดความมั่นคงทั้งทางร่างกายและจิตใจมาก

สำนักงาน กค. กับ กค.

สำนักงาน กค. เป็นเสมือนฐานรองรับของ กค. เพราะ กค. เป็นคณะบุคคลที่จะปฏิบัติงานให้สำนักงาน กค.

การจัดตั้งสำนักงาน กค.

เนื่องจากครูสภาซึ่งเป็นองค์การกลางในขณะนั้น ทำงานไม่คล่อง ทำให้งานไม่ประสิทธิภาพ จึงมีแนวความคิดใหม่ที่จะตั้ง กค. ขึ้น คือ

1. เป็นการกระจายอำนาจ ในทางปฏิบัติให้องค์การย่อยมีส่วนอิสระในการทำงาน เช่น อกค.กรม, อกค.จังหวัด มีสิทธิในการตัดสินใจ การคัดเลือก การโอน การย้าย พิจารณาเรื่อง การรับรองคุณวุฒิ

2. ให้ครูมีส่วนร่วม ตามระบอบการปกครองประชาธิปไตย ครูจะต้องมีส่วนร่วมในการปกครองของตน ดังนั้นการที่ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานของ กค. จึงนับได้ว่าเป็นแนวความคิดใหม่ และแนวความคิดเดียวในโลก

3. การตัดสินใจโดยองค์คณะบุคคล การตัดสินใจในการทำงานหรือแก้ไขปัญหาคำต่าง ๆ จะต้องตั้งคณะบุคคลขึ้นเพื่อวินิจฉัยถ้อยแถลง คือ อกค. สามัญ กับ อกค. วิสามัญ จะทำโดยผลการไม่ได้ ฉะนั้น จึงก่อให้เกิดปัญหา คือความล่าช้าของงาน

หน้าที่ของ กก.

1. กำหนดมาตรฐาน กำหนดหลักการ หลักเกณฑ์วิธีการต่าง ๆ ซึ่งเป็นหลักทั่วไป ให้เป็นหลักรวม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของหน่วยงานทางการศึกษา เช่น กำหนดระดับเงินเดือนของข้าราชการ กำหนดเกณฑ์พิจารณาความดีความชอบ กำหนดเกณฑ์เกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนระดับ 9 กำหนดมาตรฐานวิชาชีพ

2. ควบคุมดูแล ตรวจสอบ แนะนำให้เป็นมาตรฐาน ทาง กก. จะควบคุมแล้วตรวจสอบคำสั่งของจังหวัด หรือ กรม ในการบริหารงานทางการศึกษา เช่น คำสั่งแต่งตั้ง โยกย้าย โอน ลงโทษทางวินัย เป็นต้น

3. ปฏิบัติการบางประการ จะกระทำเมื่อเกินกว่าอำนาจของกรม และจังหวัดแล้ว เช่น การอนุมัติข้าราชการเป็น ชี 10 ชี 11

ขณะนี้ทาง กก. กำลังแก้ไขระเบียบและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อให้การเลื่อนตำแหน่งมีความเสมอภาค และเป็นธรรมมากที่สุด แต่การแก้กฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ กก. ไม่มีอำนาจอิสระ จะต้องเข้า กรม. พิจารณา จึงต้องใช้เวลามาก

องค์ประกอบของ กก.

การจัดตั้งคณะบุคคลทำงานใน กก. ใช้ระบบไตรภาคี คือมีคณะกรรมการทั้งหมด 17 คน แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

1. ฝ่ายบริหาร มี 5 คน
2. ฝ่ายปฏิบัติ มี 7 คน
3. ฝ่ายผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน

ฝ่ายบริหาร มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธาน และปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งไม่ได้ระบุว่าประธาน เลขาธิการคุรุสภา เลขาธิการ กก. เป็นกรรมการ และเลขาธิการ

ฝ่ายปฏิบัติเป็นครู ซึ่งได้รับการเลือกจากกรมต่าง ๆ ในกระทรวงศึกษาธิการ คือ

- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน 4 คน
- กรมสามัญศึกษา จำนวน 1 คน
- กรมอื่น ๆ จำนวน 2 คน

จะมีการเลือกตั้งคล้าย ส.ส. ทุกประการ

ฝ่ายผู้ทรงคุณวุฒิ คือผู้ที่มีอายุราชการนาน ๆ และมีความสามารถสูง

องค์ประกอบของ อกค.กรม และ อกค.จังหวัด

มีทั้งหมด 9 คน คือ

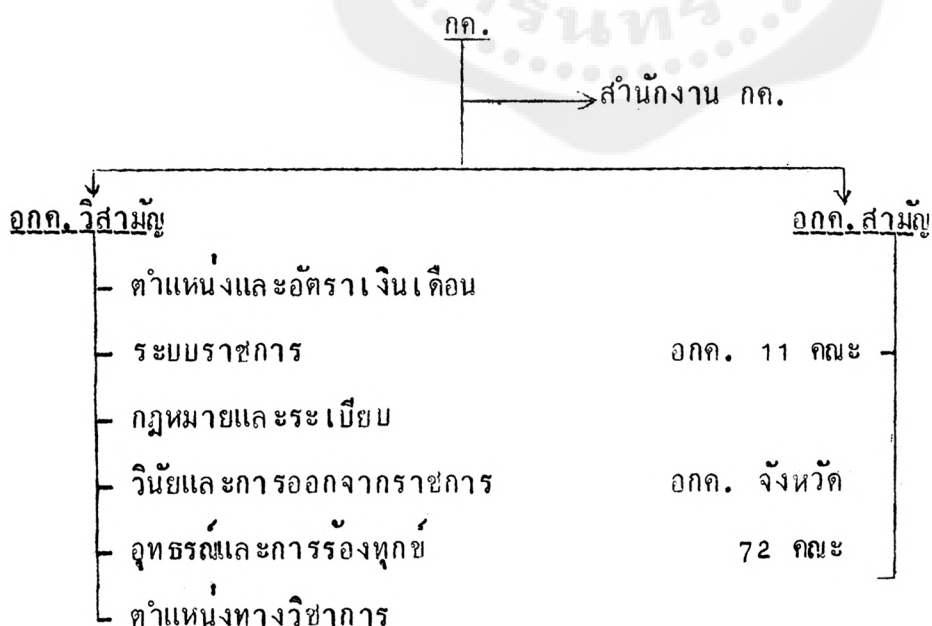
1. ฝ่ายบริหาร 3 คน
2. ฝ่ายปฏิบัติการ 3 คน
3. ฝ่ายทรงคุณวุฒิ 3 คน

ฝ่ายบริหาร มีผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธาน และผู้อื่นตามที่กฎหมายระบุไว้

ฝ่ายปฏิบัติ จะได้จากการเลือกตั้งทั้งสิ้น

ฝ่ายผู้ทรงคุณวุฒิ อาจจะเป็นผู้ที่อยู่ระบบหรือนอกระบบก็ได้

กลไกการบริหารงานบุคคล

อกค. สามัญ ประกอบไปด้วย อกค. จังหวัด เรียกว่า อกค. สามัญประจำจังหวัด, อกค. กรม เรียกว่า อกค. สามัญประจำกรม

อกค. จังหวัดมีทั้งหมด 72 คณะ รวมทั้ง กทม.

อกค. กรม มีทั้งหมด 11 คณะ (แบ่งตามจำนวนกรมในกระทรวงศึกษาธิการ ที่มีข้าราชการครูสังกัดอยู่)

ทั้งหมดนี้ปฏิบัติงานตามที่ กค. มอบหมายทั้งในและนอกกฎหมาย เช่น พิจารณาการบรรจุแต่งตั้ง การโยกย้าย การลงโทษทางวินัย การอุทธรณ์ตามระดับอำนาจหน้าที่ การสอบแข่งขัน

อกค. วิสามัญ คือคณะบุคคลที่แต่งตั้งชั่วคราวให้ช่วยในการทำงานของ อกค. สามัญ มีทั้งหมด 6 คณะ ซึ่งจะต้องให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการลงนามจึงจะถือว่าเป็นการแต่งตั้งที่สมบูรณ์ อกค. วิสามัญ มีหน้าที่พิจารณาถอนรองรายละเอียดของเรื่องต่าง ๆ ที่ฝ่ายเลขานุการ กค. เขียนเสนอมาเพื่อส่งไปยัง กค. ให้พิจารณาอนุมัติต่อไป อกค. วิสามัญ มีทั้งหมด 6 คณะ ดังนี้

1. อกค. ตำแหน่งและอัตราเงินเดือน มีหน้าที่เกี่ยวกับการขอลดตำแหน่ง ขอเพิ่มตำแหน่ง การอนุมัติตำแหน่ง การพิจารณาเงินเดือน ซึ่งไม่สูงกว่า ซี 7 ถ้าเกินจะเป็นอำนาจของ กค.

2. อกค. ระบบราชการ มีหน้าที่เกี่ยวกับการสรรหาและพัฒนาข้าราชการครู เกณฑ์ต่าง ๆ เช่น แนวการปรับปรุงมาตรฐานตำแหน่ง การปรับปรุงการพิจารณาความดีความชอบ, ปรับปรุงการสอบแข่งขัน ปรับปรุงทะเบียนประวัติ

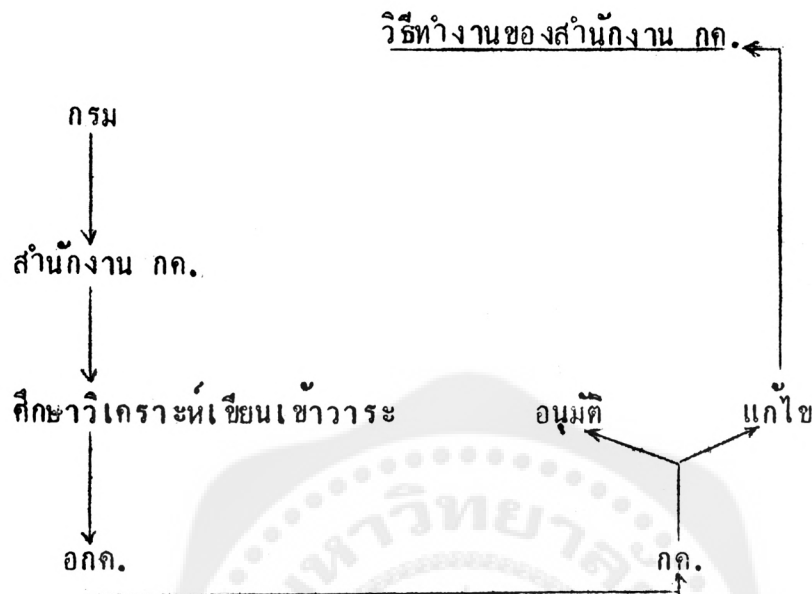
3. อกค. กฎหมายและระเบียบ มีหน้าที่พิจารณาวางระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เช่น ระเบียบการสอบส่วน ถ้ามีปัญหาตามกฎหมายจะพิจารณาแก้ไขต่อไป

4. อกค. วินัยและการออกจากราชการ มีหน้าที่พิจารณาคำสั่งลงโทษของ อกค. จังหวัด อกค. กรม ถูกต้องเพียงไร ในกรณีนี้จะเพิ่มโทษลดโทษอย่างไร

5. อกค. อุทธรณ์และการร้องทุกข์ เมื่อการลงโทษไม่ยุติธรรม ผู้เสียหายจะยื่นเรื่องไปยัง อกค. อุทธรณ์พิจารณาต่อไป

6. อกค. ตำแหน่งทางวิชาการ จะเป็นข้าราชการที่มีตำแหน่งตั้งแต่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์ ขึ้นไป

การทำงานของ กก.

การทำงานในส่วนกลางนั้น จะเริ่มต้นจากกรมเจ้าสังกัดได้รับเรื่องต่าง ๆ จากเจ้าตัวผู้ขอไว้ เขียนคำขอขึ้นมา โดยให้อยู่ในขอบข่ายของกฎ กก. ถ้าไม่ครบตามมาตรฐานตำแหน่ง ก็ทำเรื่องยกเว้นไป และแนบบัญชีต่าง ๆ ให้ครบ เช่น เลื่อนจากตำแหน่งผู้อำนวยการการประถมศึกษา ระดับ 7 เป็นระดับ 8 ก็ส่งหลักฐานต่าง ๆ ให้ครบตามที่ กก. กำหนด

กรมจะส่งเรื่องไปยังสำนักงาน กก. กก. จะกระจายเรื่องไปตามกองต่าง ๆ เพื่อศึกษาวิเคราะห์ ว่าเป็นไปตามมาตรฐานหรือไม่ จากนั้นเลขานุการ กก. จะเขียนเรื่องเข้าวาระ โดยการพิจารณาวินิจฉัยของ อกก. วิสามัญ คณะต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

จาก อกก. วิสามัญ จะส่งเรื่องต่อไปให้ กก. ตรวจสอบว่าสมควรอนุมัติหรือไม่ เพราะเหตุใด และถ้าไม่อนุมัติจะส่งเรื่องมาที่ต้นสังกัดอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้แก้ไขปรับปรุงต่อไป

สาเหตุของการทำงานช้า

1. กรมเจ้าสังกัด วินิจฉัยถูกต้องตามหลักการของ กก. หรือไม่ ก่อนส่งมายัง กก.
2. กก. ในส่วนเจ้าหน้าที่ พิจารณาเขียนเรื่องเข้าวาระรีบด่วนเพียงใด
3. อกก. มีการประชุมที่รวดเร็วเพียงใด
4. งานค้าง เพราะต้องรับเรื่องมาจากครูสภา ซึ่งมีเรื่องขอพิจารณามาก
5. สถานที่ ไม่เพียงพอกับแถบ

6. เจ้าหน้าที่ มีน้อยทำให้ทำงานมาก ทำงานไม่ทัน เพราะเจ้าหน้าที่มีเพียง 148 คน

7. วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องอำนวยความสะดวกมีน้อยและไม่เพียงพอ

8. การขาดเอกภาพ เพราะผู้แทนครูมีประสบการณ์น้อย และพยายามต่อสู้เพื่อสิทธิ

และประโยชน์ของหน่วยงานของตน

แนวทางการแก้ไข

1. แก้ไขที่ระบบ คือปรับปรุงในส่วนที่ก่อให้เกิดปัญหา ทั้งด้านบุคคลและอื่น ๆ

2. ขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มาช่วยงาน

3. เพิ่มงบประมาณในการบริหาร เช่น ด้านอาคารสถานที่ บุคลากร วัสดุ ฯลฯ

4. ข้าราชการครู และผู้ที่เกี่ยวข้องได้เสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปรับปรุง

ไปยัง กค.

ปัญหาที่ถามวิทยากร

1. ถาม ขอเรียนถามความรู้สึกส่วนตัวของท่านว่า ครั้งหนึ่งท่านเคยเป็นศึกษานิเทศก์จังหวัด ขณะนี้ ได้มาปฏิบัติงานในตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายการวางแผนใน กค. ท่านคิดอย่างไรจึงได้มา ถ้าพูดถึงความก้าวหน้าอันไหนก้าวหน้ากว่ากัน ขณะนี้มีตำแหน่งอะไรที่พอจะรับโอนได้บ้าง ?

ตอบ ผมมาทำงานที่ กค. เพราะต้องการจะมา และอีกประการหนึ่งก็คือ ผู้ใหญ่ชอบร้องและ ข้อตกลงที่กำหนดไว้ คือผมจะกลับไปทำงานเป็นศึกษานิเทศก์จังหวัดได้ทุกขณะ มาทำงานที่นี่ เพื่อให้งานเจริญขึ้น และหนังสือที่เป็นแนวคิดเรื่องนี้ของผมที่เขียนไว้แล้ว

2. ถาม งานซ้อนงาน คนซ้อนคน คนซ้อนอะไรหลาย ๆ อย่าง ในอนาคตข้างหน้าจะเป็นอย่างไร ขอทราบข้อเท็จจริง ?

ตอบ ทุกอย่างก็ซ้อนกันอยู่ทั้งหมด ผู้บรรยายตอบอะไรไม่ได้มากนัก เพราะตอนนี้กระทรวง ศึกษาธิการกำลังจะปฏิรูปให้เป็นเอกภาพ เพื่อให้โครงสร้างดีขึ้น และเกิดความเสมอภาค ความเป็นธรรมต่อครู

3. ถาม เมื่อ กค. มีงานถ่างมาก ทั้งงานเก่างานใหม่ จะมีการจัดการอย่างไรให้เรียบร้อย ?

ตอบ มีการแก้ไขปัญหบ้างแล้ว คือ

1. ทำงานล่วงเวลากันทุกวัน

2. เชิญกรมต่าง ๆ มาช่วย เช่น งานของ สปช. ก็เรียก สปช. มาช่วยทำ เขาอาจจะ
นั่งทำที่กรมของเขาก็ได้ หรือนั่งทำที่สำนักงานเขาก็ได้
3. มีการยกงานที่ค้างบางส่วนให้ฝ่ายหนึ่งไปทำแก้ปัญหาที่วนวาย

4. ถาม จะเป็นครูซี 9 ได้อย่างไร ?

ตอบ ไม่ยาก คือสอนอยู่ที่เดิม โรงเรียนเดิม แต่จะต้องมีผลงานทางวิชาการ ซึ่งผลงานทาง
วิชาการนี้ไม่ใช่การวิจัย ถ้าเราเป็นครูสังกัด สปช. หรือกรมสามัญศึกษา เกณฑ์จะเป็น
ซี 9 ก็คือ

1. การเป็นครูที่สอนดี เป็นที่พึงทางวิชาการ
2. เป็นผู้มีความรู้ทั้งในชุมชนและที่อื่น ๆ เช่น การไปบรรยายให้ความรู้แก่ผู้อื่น

5. ถาม กฎเกณฑ์การคัดเลือก ออกค. มีหลักเกณฑ์อย่างไร ?

ตอบ - จะต้องมีความก้าวหน้าขึ้นต่ำ เพื่อได้รับการแต่งตั้งแล้วจะปรับได้
- มีคุณวุฒิตามกฎหมายกำหนด
- มีเกณฑ์การประเมินผลตามที่กระทรวงกำหนด

6. ถาม ตามหลักเกณฑ์ในกฎ กค. ฉบับที่ 2 ได้กำหนดตำแหน่งพนักงานครูสูงขึ้น เช่น ตำแหน่งนั้น ๆ
ตั้งแต่วันที่ 11 พฤษภาคม 2525 เป็นวันประกาศใช้กฎ กค. ฉบับที่ 2 โดยเลื่อนให้มีระดับ
สูงขึ้นได้หรือไม่ ถ้าได้เพราะเหตุใด กค. ได้ดำเนินการเรื่องนี้ไปแค่ไหนเพียงใด ?

ตอบ กฎ กค. ฉบับที่ 2 ได้จัดไปให้กรมต่าง ๆ ถือปฏิบัติแล้ว คือการขอผู้อำนวยการให้เป็น ซี 8
จะมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 11 พฤษภาคม 2525 ถ้าเรื่องเข้ามาและเขาตอบรับวันที่ 11
ก็มีผลตั้งแต่วันนั้น คือถือเอาวันที่ขอมาเป็นหลัก

7. ถาม ในฐานะที่ท่านเคยเป็นศึกษาธิการจังหวัด ตาม พ.ร.บ. ครูให้ศึกษาธิการจังหวัด, ศึกษาธิการ
อำเภอ เป็นกรรมการ กปจ., กปอ. อยากทราบว่าที่มีตำแหน่งดังกล่าว มีบทบาทหน้าที่
อย่างไรเกี่ยวกับการบริหารการประถมศึกษา ?

ตอบ กำหนดไว้ใน พ.ร.บ. ประถมศึกษาที่เป็นกรรมการ ทำหน้าที่เป็นกรรมการที่มีอำนาจ 5 ข้อ
ส่วนอำนาจในการตรวจเยี่ยมโรงเรียนหรือต่าง ๆ เริ่มใช้ พ.ร.บ. ฉบับนี้มีการหารือระดับ
สูงแล้ว อาจจะไปให้คำแนะนำต่าง ๆ เช่น การกีฬา ศาสนา ลูกเสือ แต่ไม่มีอำนาจ

8. ถาม ถ้าผู้ช่วยครูใหญ่ระดับ 5 เกษียณอายุแล้ว ทางราชการได้มีคำสั่งแต่งตั้งครูระดับ 4 ที่มีเงินเดือนยังไม่ถึงขั้นต่ำเป็นผู้ช่วยครูใหญ่ ครูคนนั้นจะสามารถพอกเงินเดือนถึงระดับ 5 ได้หรือเปล่า ?

ตอบ ต้องดูโครงสร้าง ดูโรงเรียน ว่ามีโครงสร้างเป็นระดับ 5 หรือไม่ ปริมาณงานถึงแล้วต้องสาย ก. สาย ข. ถ้าถึงก็สามารถพอกได้เป็นแล้วก็ค่อยปรับขึ้นไป

9. ถาม องค์ประกอบของ กก. มี 17 คน แบ่งเป็น 3 ฝ่าย ระดับผู้ทรงคุณวุฒิมี 5 คน นั้น จำเป็นไหมจะต้องมี ถ้ามีแล้วมีหน้าที่เกี่ยวกับอะไร ? และรายได้ประจำตำแหน่งแต่ละคนประมาณเท่าใด ?

ตอบ เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง โดยการเลือกตั้ง ตามกฎหมาย การเข้าประชุมจะต้องมีองค์ประชุมเกินกว่าครึ่งหนึ่ง ก็ต้องมี 9 คน รายได้วันละ 150 บาท ประชุมสัปดาห์ละ 3 วัน ถ้าอยู่ต่างจังหวัดก็ได้รับค่าใช้สอย ค่าตอบแทน ตามกฎ กก. ที่กำหนดไว้

10. ถาม การขึ้นบัญชีผู้สอบบรรจุในการสอบแข่งขันเป็นข้าราชการ กก. เพราะเหตุใดขึ้นบัญชีไม่ครบ 2 ปี จึงมีการสอบบรรจุใหม่ ทำไมไม่เอาพวกขึ้นบัญชีอยู่แล้วจะได้ไม่เสียงบประมาณ ?

ตอบ ก.พ. หรือ ก.ค. ก็เหมือนกัน เขามีหนังสือเวียนเกี่ยวกับการสอบแข่งขัน บัญชีจะล้มได้ อยู่ได้ไม่เกิน 2 ปี นับตั้งแต่วันประกาศผลการสอบ ซึ่งเป็นหลักทั่วไป แต่บัญชีจะเลิกได้ มีอยู่ 2 กรณี คือ

1. มีการสอบใหม่

2. บัญชีครบ 2 ปี ถ้าจะขอยืดเวลาได้อีกหรือไม่

ได้เฉพาะกรณี เช่น คนที่ไปรับราชการทหาร เวลาไปรับราชการทหารจะต้องส่งวนตำแหน่งไว้ การเป็นทหารมีสิทธิ เช่น เวลาเขาเรียกตัวไม่สามารถมารายงานตัวได้ เนื่องจากป่วย ไม่ได้รับหนังสือเรียกตัว

การสอบใหม่เพราะต้องการคนที่เก่งที่สุดเป็นข้าราชการครู

การอภิปรายกลุ่ม

1. กลุ่มสระบุรี

"การเลือกคณะกรรมการเข้าไปบริหารใน กค. นั้นท่านคิดว่าก่อให้เกิดผลดีและผลเสียอย่างไรบ้าง ทั้งในทางทฤษฎีและปฏิบัติ"

ปัญหาจะตอบแยกเป็น 2 ประเด็น คือ

ผลดี

1. เป็นการระดมสมองของครูกับนักวิชาการมาบริหารงานให้ดีขึ้น คือหลาย ๆ หัวคิดเข้าไปช่วยกัน จะทำให้งานดีขึ้น
2. เป็นการบริหารตามระบอบประชาธิปไตย คือครูมีสิทธิมีเสียงของการบริหารงานของตัวเองให้ดีขึ้น ซึ่งเป็นการฝึกฝนการบริหารงานของครูอีกทีหนึ่ง
3. ครูเป็นผู้ประสานงานระหว่างครูที่ทำการสอนกับผู้บริหาร
4. ทำให้การทำงานมีระเบียบและเป็นระบบและมีการควบคุมซึ่งกันและกัน
5. ทำให้ครูมีส่วนร่วมรับผิดชอบในงานของตนเอง ซึ่งดีกว่าจะให้คนอื่นรับผิดชอบแทน
6. เป็นการปรับปรุงด้านวิชาชีพของครูให้ดีขึ้น ซึ่งวิชาชีพครูได้รับการดูแลดีมาก การมีครูเข้าไปบริหารเองจะช่วยแก้ภาพพจน์ได้มาก และสร้างศักดิ์ศรี เพื่อให้เกิดกำลังใจ ขวัญ ในการทำงาน
7. ทำให้เกิดความเข้าใจระหว่างรัฐกับประชาชน

ผลเสีย

1. เป็นการแสวงหาผลประโยชน์จากคณะบุคคลที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน
2. มีระบบพรรคพวก คือทุกฝ่ายจะคำนึงถึงผลประโยชน์ของฝ่ายตนเท่านั้น ทำให้การพิจารณาล่าช้า
3. เกิดการล่าช้า แม้ว่าจะสร้างระบบระเบียบมาแล้วก็ตาม ซึ่งอาจจะเกิดจากบุคคลหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
4. ครูไม่รู้จักบทบาทและหน้าที่ของตนเอง เมื่อมีฐานะอย่างหนึ่ง เมื่อเข้าไปทำงานก็จะไปทำงานอีกอย่างหนึ่ง
5. ด้านงบประมาณ บางอย่างใช้ไปโดยไม่คุ้มค่า ทำให้สิ้นเปลืองมาก

2. กลุ่มอยุธยา 1

"ระบบบริหารของ กค. มีข้อดีและข้อเสียอย่างไร และท่านควรจะดำเนินการอย่างไร จึงจะมีข้อเสียน้อยที่สุด"

ข้อดี

1. ครูมีส่วนร่วมในการบริหาร ถือได้ช่วยกันคิดช่วยกันตัดสินใจ
2. กระจายอำนาจจากส่วนกลางไปสู่ส่วนภูมิภาค แต่ส่วนกลางก็ยังมีหน้าที่คอยควบคุม
3. เป็นการตัดสินใจโดยองค์คณะบุคคล ทำให้เกิดความเสมอภาคและความเป็นธรรม และความมั่นคงยิ่งขึ้น
4. ใช้การปกครองระบบคุณธรรม อันเป็นพื้นฐานของความประชาธิปไตย คือใช้ความเป็นกลาง ความสามารถ ความเสมอภาค และความมั่นคง
5. มีระบบการจำแนกตำแหน่งอย่างชัดเจน โดยยึดปริมาณและคุณภาพของงาน

ข้อเสีย

1. ทำให้งานล่าช้า เนื่องจากมีขั้นตอนการดำเนินงาน
2. ปัญหาในการแบ่งพรรคพวก ทำให้เกิดการแตกความสามัคคี และเกิดความไม่เป็นธรรมในการเลื่อนขั้นเงินเดือน และการสรรหาบุคคล ฯ
3. สิ้นเปลืองงบประมาณ
4. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิปฏิบัติงานได้ไม่เต็มที่
5. ขาดความเสมอภาคในการกำหนดตำแหน่ง เช่น สายผู้บริหารกับสายผู้สอน
6. การแสวงหาผลประโยชน์

การลดข้อเสีย

1. ลดค่าใช้จ่าย โดยออกระเบียบว่าด้วยค่าใช้จ่ายให้รัดกุม
2. ปรับปรุงการทำงานของคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้มีประสิทธิภาพ โดยมีระเบียบปฏิบัติอย่างชัดเจน
3. ปรับปรุงระบบ กค. ให้มีความเสมอภาค กับ ก.พ. เพราะที่ผ่านมาการกำหนดตำแหน่งฝ่ายบริหารจะเทียบเท่ากับฝ่าย ก.พ. ไม่ได้

3. กลุ่มวิชาชีพ 1

"ท่านคิดว่าการบริหารโดยคณะบุคคล กับการบริหารโดยบุคคลคนเดียวทั้ง 2 ระบบนี้ จะมีข้อดีข้อเสียอย่างไร และถ้าท่านเป็นครูใหญ่ท่านจะนำวิธีการบริหารโดยคณะบุคคลไปใช้ในการบริหารโรงเรียนอย่างไร"

ข้อดี ของการบริหารโดยคณะบุคคล

1. เป็นประชาธิปไตย ถือบริหารโดยครู เพื่อครู
2. เป็นการรวบรวมความคิดเห็นต่าง ๆ ของหลายบุคคล
3. ทำให้งานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
4. สร้างความสามัคคีในกลุ่ม
5. ป้องกันความผิดพลาด
6. มีความรับผิดชอบสูงเมื่อทุกคนมีส่วนร่วม
7. จัดระบบควบคุมดี

ผลเสีย

1. ทำให้งานล่าช้า สิ้นเปลืองเวลาและงบประมาณ
2. ไม่ทันต่อเหตุการณ์ เพราะต้องรอการตัดสินใจขององค์คณะบุคคล
3. ทำให้เกิดความขัดแย้ง และเกิดระบบพรรคพวก

การบริหารโดยบุคคลคนเดียว

ข้อดี

1. ทันต่อเหตุการณ์
2. ไม่สิ้นเปลืองงบประมาณ
3. ในกรณีที่ผู้บริหารมุ่งประโยชน์ส่วนรวม จะมีปัญหาอุปสรรคน้อย
4. ง่ายในการควบคุมสั่งการ ในกรณีที่ เป็นหน่วยงานย่อย

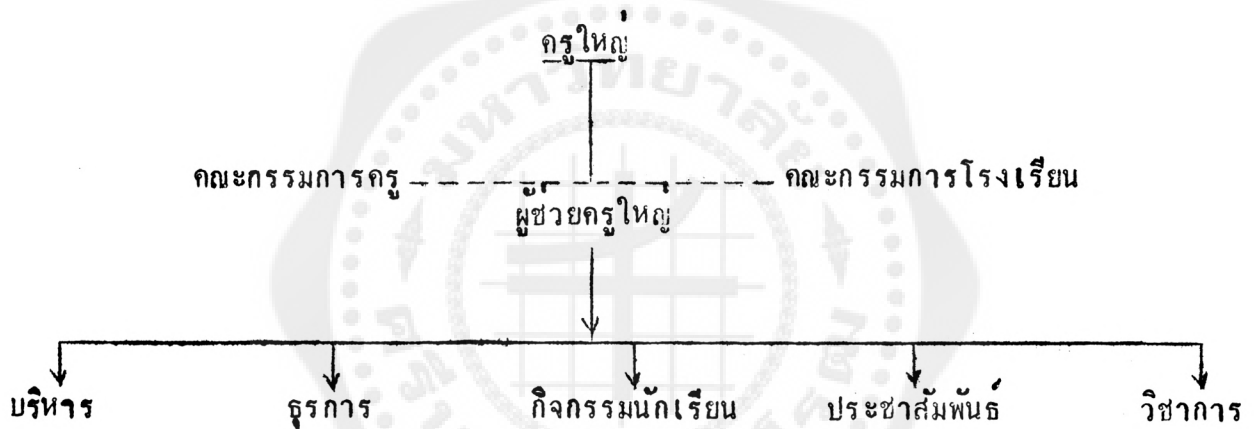
ข้อเสีย

1. ไม่เป็นประชาธิปไตย
2. เป็นการยับยั้งความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

3. การผลิตผลได้ง่าย
4. ทำให้การทำงานเป็นไปในแนวความคิดของผู้บริหาร
5. ทำให้เกิดระบบพรรคพวก
6. เกิดคอร์รัปชันง่าย

วิธีดำเนินการบริหารภายในโรงเรียน

1. คณะครูมีส่วนร่วมในการวางแผนบริหารโรงเรียน
2. กระจายงานให้ครูร่วมรับผิดชอบ เช่น การดำเนินงาน ติดตามผล
3. ตัวอย่างแผนผังโดยสังเขปในการบริหารโรงเรียน

4. กลุ่มลพบุรี

"ในฐานะท่านเป็นผู้บริหารโรงเรียน ถ้าท่านเป็น อ.ก.ค. จังหวัด ท่านจะปฏิบัติหน้าที่ เพื่อเพิ่มคุณภาพของคณะครูอย่างไร"

โครงสร้าง อ.ก.ค. จังหวัด

อ.ก.ค. จังหวัดจะประกอบไปด้วยผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธาน ศึกษาธิการจังหวัด เป็นรองประธาน ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ กับผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน และตัวแทนครูอีก 3 คน รวม 9 คน

หน้าที่เพื่อเพิ่มพูนคุณภาพของครู

1. ให้อำนาจกับบทบาทหน้าที่ของตนเอง
2. การเลื่อนตำแหน่ง การโอน การย้าย ควรได้รับการพิจารณาอย่างเป็นธรรม

3. การจัดหามูลค่าการ
4. ติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติงาน ดูแลความทุกข์สุข
5. วิเคราะห์วิจัยเกี่ยวกับการบริหารบุคคล สำหรับข้าราชการครู และการจัดระบบ

หน่วยราชการ

6. ส่งเสริมช่วยเหลือเพื่อนครูเกี่ยวกับสวัสดิการของครูต่าง ๆ
7. ส่งเสริมเกี่ยวกับเรื่องขวัญข้าราชการ

5. กลุ่มอยุธยา 2

"บทบาทของ ก.ป.จ.ที่ทำอยู่ปัจจุบัน มีผลกระทบต่อการทำงานของครูอย่างไร"

ก.ป.จ.หมายถึง คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด ประกอบด้วยองค์คณะบุคคลดังนี้

1. ผู้ว่าราชการจังหวัด
2. รองผู้ว่าราชการจังหวัด
3. ศึกษาธิการจังหวัด
4. นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด
5. ผู้แทนครูได้รับเลือก 6 คน
6. ผู้ทรงคุณวุฒิ ส.ป.ช.แต่งตั้ง 2 คน
7. ผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน 3 คน เป็นกรรมการ

หน้าที่อำนาจของ ก.ป.จ.

1. พิจารณากำหนดนโยบายดำเนินงาน และแผนพัฒนาการประถมศึกษาจังหวัดให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น เพื่อเสนอคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ
2. พิจารณาให้ความเห็นชอบในการจัดตั้ง และจัดสรรงบประมาณเพื่อการประถมศึกษาของโรงเรียนในสังกัด ส.ป.ช.
3. พิจารณาให้ความเห็นชอบในการจัดตั้ง บริหาร.ปรับปรุง เลิกล้ม โรงเรียนสังกัด ส.ป.อ.
4. พิจารณาเห็นชอบการแต่งตั้งหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ .อาจารย์ใหญ่ และครูใหญ่ สังกัด ส.ป.ช.

5. พิจารณาความดีความชอบประจำปีของข้าราชการครู สังกัด ส.ป.จ.

6. ออกระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ขัดแย้งกับระเบียบของคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ

7. ปฏิบัติการอื่น ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด และตามที่คณะกรรมการ ส.ป.ช.มอบหมาย
ผลกระทบที่มีต่อการทำงานของครูก็คือ การมีคณะกรรมการซึ่งมาจากหลายหน่วยงาน
ทำให้การทำงานของครูไม่เต็มที่ เพราะบุคคลเหล่านั้นอาจจะไม่เข้าใจงานในวงการศึกษาย่างดีพอ

6. กลุ่มสุรินทร์

"ในกรณีที่ อ.ก.ค.จังหวัด ที่ได้มาจากบุคคลในสาขาอาชีพต่าง ๆ นั้น ในปัจจุบันมีปัญหา
ที่ผู้รับเหมาเข้ามาเพื่อหวังผลประโยชน์ส่วนตัว ซึ่งจะมีผลเสียต่อระบบการศึกษานั้น ในฐานะท่านเป็น
ผู้บริหารจะแก้ไขอย่างไร"

แนวทางการแก้ไข

1. แก้ไขที่สาเหตุ เช่น ถ้าการแต่งตั้งได้ถูกคัดเลือกมาจากระดับอำเภอ ก็ควรจะ
ชี้แจงการเลือกตั้งให้ระดับอำเภอได้เข้าใจว่าจะเลือกคนลักษณะเช่นไร การทำความเข้าใจนั้น
ควรจะกระทำอย่างจริงจัง เช่น ควรจะเลือกคนที่ คุณสมบัติสมควรส่วนรวม ฯลฯ

เมื่ออำเภอคัดเลือกแล้วจึงค่อยเสนอไปยังจังหวัด จังหวัดควรจะได้อำนาจการคัดเลือก
อีกเช่นกัน แต่ควรจะคำนึงถึงกฎหมายด้วย

มาตรา 6 ระเบียบข้าราชการครู พ.ศ.2523

"รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งรัฐมนตรีมอบหมายให้เป็นประธาน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, เลขาธิการ ก.พ., เลขาธิการ ก.ศ. เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ การบริหารงาน
บุคคลซึ่งคณะรัฐมนตรีได้แต่งตั้งจากบุคคลซึ่งรับราชการ หรือเคยรับราชการการเมือง สมาชิกวุฒิสภา
กรรมการการเมือง จำนวน 5 คน โดยต้องเป็นผู้ว่าราชการอยู่ไม่น้อยกว่า 3 คน และข้าราชการครู
ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นตัวแทนจำนวน 7 คน เป็นกรรมการและเลขานุการ บุคคลเหล่านั้นควรมีการ
กลั่นกรองอีกครั้งหนึ่ง จึงจะแต่งตั้ง อ.ก.ค.จังหวัดไป โดยคำนึงว่าเมื่อแต่งตั้งไปแล้วจะก่อให้เกิด
ปัญหาหรือปลาว่า เป็นผู้มีอิทธิพลหรือปลาว่า"

ขั้นสุดท้าย เมื่อ ก.ค.แต่งตั้งมาแล้ว ก็มาอยู่ในจังหวัดต้องมาทำงานร่วมกับ อ.ก.ค. จังหวัด ซึ่งเป็นข้าราชการโดยตำแหน่ง อันประกอบไปด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานตามมาตรา 7 และมีศึกษาธิการจังหวัด และผู้ทรงคุณวุฒิอีก 3 ตำแหน่ง ผู้แทนครูอีก 3 คน ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด เป็นเลขาธิการ

2. แกไขที่ตัวบุคคล คือให้เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว และหยิ่งในศักดิ์ศรี คือไม่เห็นแก่อำนาจต่าง ๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ผู้บริหารควรจะคำนึงถึงให้มาก

3. คัดเลือกเฉพาะคนดี ควรมีมาตรฐานในการกำหนดคุณสมบัติของผู้จะสมัคร โดยเน้นผู้ที่มีความสามารถอย่างแท้จริง และระเบียบต่าง ๆ เกี่ยวกับการแต่งตั้ง การคัดเลือกให้รัดกุม

สรุปรายงานบริหารการศึกษา

ภาคการควบคุม
๒

ก า ร บ ริ ห า ร ง า น ข อ ง เ มื อ ง พ ั ต ย า

วันที่ 17 สิงหาคม 2525

(สรุปโดยนิสิตฝึกงาน กลุ่มจังหวัดสระบุรี)

การบริหารเมืองพัทยา

หมวดที่ 1

ความทั่วไป

ที่ตั้งและอาณาเขต

เมืองพัทยาสตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยมีอาณาเขตกลุ่มพื้นที่ 4 ตำบล คือ ตำบลนาเกลือ ตำบลหนองปรือ บางส่วนของตำบลหนองปลาไหล และบางส่วนของตำบลห้วยใหญ่ อาณาเขตของเมืองพัทยามีดังนี้

ด้านเหนือ ตั้งแต่หลักเขตที่ 1 ซึ่งตั้งอยู่ในอ่าวไทย ตรงเส้นรุ้งที่ 13 กับเส้นแวงที่ 100° 45' จากหลักเขตที่ 1 เป็นเส้นตรงไปทางทิศตะวันออกตามแนวเส้นรุ้งที่ 13 ถึงหลักเขตที่ 2 ซึ่งตั้งอยู่ริมอ่าวไทย ตรงปากคลองกระหังลายผั่งใต้

ด้านตะวันออก จากหลักเขตที่ 2 เลียบคลองกระหังลายผั่งใต้ไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ผ่านทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 ตรง กม. 137.500 แล้ว เป็นเส้นตั้งฉากกับกึ่งกลางทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 ตรง กม. 137.500 ไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ระยะ 900 เมตร เป็นหลักเขตที่ 3

จากหลักเขตที่ 3 เป็นเส้นขนาน ระยะ 900 เมตร กับกึ่งกลางทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 ตรง กม. 153.000 ไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ระยะ 900 เมตร

ด้านใต้ จากหลักเขตที่ 4 ไปตามแนวเขตห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง ไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ ผ่านทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 ตรง กม. 153.000 ถึงหลักเขตที่ 5 ซึ่งตั้งอยู่ริมอ่าวไทย ตรงเส้นรุ้งที่ 12° 52'

จากหลักเขตที่ 5 เป็นเส้นตรงไปทางทิศตะวันออกไปในอ่าวไทย ตามแนวเส้นรุ้งที่ 12° 52' ถึงหลักเขตที่ 6 ซึ่งตั้งอยู่ในอ่าวไทย ตรงเส้นรุ้งที่ 12° 52' กับเส้นแวงที่ 100° 45'

ด้านตะวันตก จากหลักเขตที่ 6 เป็นเส้นตรงไปทางทิศเหนือตามแนวเส้นตรงที่ 100° 45' จนจบหลักเขตที่ 1

พื้นที่ของเมืองพัทยามีทั้งหมดดังนี้

พื้นที่บนฝั่ง
เกาะสาธอีกด้วย 53.44 ตารางกิโลเมตร ทั้งนี้ยังคลุมถึงเกาะล้าน เกาะกรก

พื้นที่น้ำ 154.66 ตารางกิโลเมตร

รวมพื้นที่ทั้งหมด 208.1 ตารางกิโลเมตร

ชายหาดยาวประมาณ 15.4 กิโลเมตร

การกำหนดเขตเมืองพัทยา อาศัยพิทักษ์เส้นรุ้ง เส้นแวง ตามแผนที่ท้ายพระราชบัญญัติ
สำหรับการแก้ไขเปลี่ยนแปลงเขตเมืองพัทยา สามารถกระทำได้โดยตราเป็นพระราชบัญญัติ ส่วนการ
ยุบเลิกเมืองพัทยา หากจะมีขึ้นต่อไป อาจจะกระทำได้โดยตราเป็นพระราชบัญญัติ เช่นเดียวกับการจัดตั้ง

ประชากร

ชาย 18,922 คน

หญิง 18,236 คน

รวม 37,158 คน

เนื่องจากพื้นที่ของเมืองพัทยา มีทำเลเหมาะสม ธรรมชาติเอื้ออำนวยแก่ผู้สนใจที่จะมาพักผ่อน
หย่อนใจ จากสถิตินักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่มาเที่ยวที่เมืองพัทยา มีประมาณปีละ
800,000 คน มีการใช้จ่ายเงินในการนี้ ชาวไทยวันละ 800 บาท ส่วนชาวต่างประเทศวันละ
3,000 บาท

ปัจจุบันเมืองพัทยา ถือเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐานแห่งหนึ่งของโลก ที่มีโรงแรม
100 กว่าแห่ง และมีสถานที่ท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยว ที่ทำให้ประเทศไทยเป็นที่รู้จักของ
ชาวโลก

ความเป็นมา

แต่ก่อนนี้พัทยาเคยเป็นหมู่บ้านชาวประมงที่เรียบง่าย ต่อมาความเจริญได้พลิกประวัติ
หมู่บ้านแห่งนี้ให้เป็นแหล่งตากอากาศสากล เดิมที่อ่าวพัทยาเป็นเพียงหมู่บ้านเล็ก ๆ ของชาวประมง
ต่อมาสงครามเวียดนามเกิดขึ้น ได้มีทหารอเมริกันเดินทางมาพักอยู่ที่นครราชสีมา และได้เดินทาง
มาพักผ่อนที่เมืองพัทยานี้ เขาได้พบว่าอ่าวนี้อามีสิ่งที่ดีหลายอย่าง พวกทหารได้เข้ามาพักผ่อนครั้งละ
100 คน ในขณะนั้นได้มาพักที่บ้านพระยาสุนทร ต่อจากนั้นมาก็มีสิ่งต่าง ๆ ตามมา ไม่ว่าจะเป็นด้าน
เอกชนหรืออุตสาหกรรมท่องเที่ยว

ประวัติ ของหมู่บ้านเล่าว่า ในสมัยที่กรุงศรีอยุธยาจะแตกครั้งที่สอง พระยาตากได้หนีมาทางเมืองพญา เพื่อจะเดินทางต่อไปยังจันทบุรี ก่อนจะเดินทางไปจากพญา ก็ได้มาพักที่โรงพัก ชื่อโรงพญา ซึ่งมีลมพัดจากทิศตะวันตกเฉียงใต้ เข้ามาที่พญา จึงตั้งชื่ออ่าวที่พระองค์มาพักนี้ว่า อ่าวพญา

ลักษณะของอ่าวพญา อ่าวนี้มีความสวยงามของสิ่งแวดล้อมอยู่ 3 ประการด้วยกันคือ มีสาม S นั่นเอง

1. Sea น้ำทะเลที่พญามีลักษณะใส สะอาดสวยงาม
2. Sand ทรายเนื้อเม็ดละเอียดสีขาว โดยเฉพาะที่เกาะล้านสีขาวมาก
3. Sun พระอาทิตย์มีดวงเดียวก็จริง แต่แสงแดดที่พญา นุ่มนวลกว่าแห่งอื่น ชาวต่างประเทศนิยมมาอาบแดดกันมาก
สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่นี้เอง จึงทำให้เกิดการท่องเที่ยว เกิดธุรกิจเจริญขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงเกิดมี S ขึ้นอีกหลายตัว ดังนี้
4. Sex กฎหมายยังไม่ยอมรับที่นี่มีหญิงบริการประมาณ 5,000 คน และมีแขกพิเศษเข้ามาใช้หญิงบริการมากขึ้น พวกทหารต่างชาติ ก็นิยมเข้ามา ส่วนทางเจ้าหน้าที่ก็หาวิธีการที่เหมาะสม จึงเกิดมีตัว S ตามมาอีก
5. Secuerity การรักษาความปลอดภัย เมืองพญาเป็นเมืองพิเศษที่มีการปกครองโดยการกำหนดตำแหน่งเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย แต่ยังมีไม่มากนัก มีเพียง 4 ถึง 5 สาขา และยังได้รับความช่วยเหลือจากตำรวจด้วย

การบริการที่ยอดเยี่ยม ของภาคธุรกิจเอกชน ได้เข้ามาช่วยให้นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกสบาย และทำให้เกิดความประทับใจ

6. Sport มีทั้งทางน้ำและทางบก ในโรงแรมมีสนามกอล์ฟ เทนนิส แบดมินตัน โบว์ลิ่ง ปิงปอง ทางน้ำมีเรือใบ ในเมืองพญา มีสถานที่เล่นกีฬามากมาย ในภาคธุรกิจเอกชนมีความเจริญมาก โดยได้เน้นถึงความปลอดภัยเป็นหลัก และมีการประสานงานกับตำรวจน้ำ และพวกตำรวจท่องเที่ยว ซึ่งมาจากกองปราบ 40 นาย ทำให้พวกนักท่องเที่ยวที่เข้ามา มีการขอไว้ 2 อย่างคือ

ก. ความปลอดภัย

ข. เรื่องเกี่ยวกับโรค (โรคผู้หญิง)

ลักษณะเฉพาะตัวดังกล่าว ก่อให้เกิดรูปแบบการปกครองท้องถิ่นรูปแบบใหม่ขึ้นโดย "พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ.2521" เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2521 และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 29 พฤศจิกายน 2521 เป็นต้นไป

ความหมาย การบริหารท้องถิ่นตามระบบผู้จัดการเทศบาล หมายถึงรูปแบบการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบซึ่งได้รับมอบอำนาจ จัดการทั้งหมด ให้อยู่ในความรับผิดชอบของผู้ที่มีความสามารถในทางบริหาร (นักบริหารอาชีพ) ซึ่งเทศบาล โดยสภาเทศบาลว่าจ้าง ให้มาทำหน้าที่บริหารโดยเฉพาะ เพื่อมุ่งเน้นวัตถุประสงค์ในการแก้ปัญหา การปัดความรับผิดชอบ ขจัดการเล่นพรรคเล่นพวกทางการเงิน การเมืองให้น้อยลง และเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานให้สูงขึ้น เปรียบเสมือนกับผู้จัดการในการบริหารงาน ทางธุรกิจเอกชน

แนวความคิดในการบริหารงานเทศบาลในแบบผู้จัดการ เทศบาลส่วนใหญ่มีวิวัฒนาการมาจากเทศบาล แบบคณะกรรมการ ซึ่งได้รับเลือกตั้งมาจากประชาชน โดยมีสมาชิก 3 ถึง 7 คน และมีนายกเทศมนตรี ซึ่งปกติได้รับการเลือกตั้งจากคณะกรรมการ (หรือสภาเทศบาล) แต่มีฐานะเป็นเพียงผู้นำทางพิธีการเท่านั้น

สำหรับเมืองพัทยา ในที่นี้จึงหมายถึงการยุบสุขาภิบาลนาเกลือ โดยการยกฐานะและตั้งเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น รูปแบบพิเศษขึ้นใหม่เรียกว่า "เมืองพัทยา" ซึ่งแตกต่างจากท้องถิ่นรูปแบบอื่น ๆ โดยโอนอำนาจการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบผู้จัดการเทศบาลมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพความเจริญ และสถานการณ์บ้านเมืองของไทยในท้องถิ่นแห่งนี้เป็นพิเศษ ทั้งนี้เพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ลดบทบาททางการเมืองของท้องถิ่นลง ปรับปรุงอำนาจหน้าที่ และความสามารถ รื้อรื้อรายได้อของท้องถิ่นให้เหมาะสมยิ่งขึ้น รวมทั้งการส่งเสริมกิจการท่องเที่ยวชายทะเลแห่งนี้ด้วย

ฉะนั้น การบริหารงานเมืองพัทยาจึงถือได้ว่า เป็นการจำลองแบบการบริหารงานท้องถิ่นในรูปแบบของผู้จัดการเทศบาล ของสหรัฐอเมริกาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับท้องถิ่นที่มีลักษณะพิเศษที่พัทยา โดยมีสภาเมืองพัทยาเป็นผู้อนุมัติจ้างปลัดเมืองพัทยา

เหตุผลในการจัดตั้งเมืองพัทยา

วัตถุประสงค์

เหตุที่ต้องตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ.2521 ก็เพื่อยุบเลิกสุขาภิบาลนาเกลือ และจัดตั้งเป็นราชการส่วนบริหารท้องถิ่นพิเศษขึ้นใหม่ เรียกว่า "เมืองพัทยา" นั้น มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมกิจการท้องถิ่น เนื่องจากพัทยาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศ และรายได้จากการท่องเที่ยวก็มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศและของราษฎรในท้องถิ่น เพื่อพัฒนาและส่งเสริมกิจการท่องเที่ยว จึงจำเป็นต้องมีหน่วยงานระดับท้องถิ่นเพื่อรับผิดชอบในเรื่องนี้ รวมทั้งเป็นศูนย์กลางในการประสานงานกับหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และสำนักงานผังเมือง เป็นต้น

2. เพื่อปรับปรุงการบริหารงานในระดับท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ เนื่องจากในปัจจุบันการบริหารงานของราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ทั้งเทศบาลและสุขาภิบาล ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ว่าไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร โดยเฉพาะรูปสุขาภิบาล ไม่เฉพาะแต่สุขาภิบาลนาเกลือเท่านั้นที่ประสบปัญหาในค่าน้ำประปาไม่เพียงพอ อัตราค่าล้างเจ้าหน้าที่น้อย และอำนาจหน้าที่ของสุขาภิบาลมีอยู่จำกัด สุขาภิบาลจึงไม่สามารถบริการประชาชนได้อย่างเพียงพอ และมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร สภาพของเมืองพัทยาในปัจจุบันจึงเสื่อมโทรม และมีปัญหาในด้านการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวอยู่หลายประการ

3. เพื่อพัฒนาระบบการปกครองท้องถิ่น เนื่องจากเมืองพัทยามีลักษณะพิเศษแตกต่างจากท้องถิ่นอื่น ๆ เพราะเป็นแหล่งท่องเที่ยว จึงเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว และมีการลงทุนในกิจการท่องเที่ยวจำนวนมาก การที่จะนำรูปแบบการปกครองท้องถิ่นที่มีอยู่แล้วมาใช้กับเมืองพัทยา ย่อมไม่เหมาะสมกับสภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมของเมืองพัทยา จึงจำเป็นต้องออกกฎหมายเพื่อนำรูปแบบการปกครองท้องถิ่นรูปแบบใหม่ โดยนำระบบที่เรียกว่า "ระบบผู้จัดการเทศบาล" (CITY MANAGER) มาปรับปรุงใช้ให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น

ปัญหาที่สำคัญของเมืองพัทยา

1. ปัญหาเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัย เนื่องจากเป็นที่รวมของบุคคลหลายอาชีพ มีทั้งคนว่างงาน คนจรจัด และคนขอทาน ราษฎรในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวไม่ได้รับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเท่าที่ควร นอกจากนั้นยังมีการเอารัดเอาเปรียบนักท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านคุณภาพของสินค้า และบริการความปลอดภัยเกี่ยวกับการใช้เรือ กับกำหนดเขตสำหรับเล่นน้ำทะเล เป็นต้น สิ่งเหล่านี้สร้างปัญหาให้แก่นักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก

2. ปัญหาความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม เนื่องจากยังไม่มีระบบการกำจัดน้ำเสียและการกำจัดระบบขยะมูลฝอยที่ดี น้ำเสียจากโรงงานแปรงมันสำปะหลัง จากสถานบริการต่าง ๆ รวมทั้งน้ำทิ้งจากบ้านเรือนราษฎร ได้ถูกปล่อยลงทะเลโดยตรง ในด้านขยะมูลฝอยก็สร้างความสกปรกให้แก่ชายหาด

3. ปัญหาเกี่ยวกับผังเมืองและการควบคุมการก่อสร้าง เนื่องจากการเติบโตของพหุวิทยาเป็นไปอย่างรวดเร็ว ขาดการวางแผน และควบคุมดูแลจึงก่อให้เกิดปัญหาด้านการวางผังเมือง และการใช้ที่ดิน มีการก่อสร้างที่รุกล้ำที่สาธารณะ และก่อสร้างยื่นออกไปในทะเล ก่อสร้างอาคารแออัด ขาดความเป็นระเบียบเรียบร้อย บดบังความสวยงามตามธรรมชาติ นอกจากนี้ยังมีปัญหาที่จอดรถและที่จอดรถ

4. ปัญหาเกี่ยวกับสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ถนนส่วนใหญ่ไม่ได้มาตรฐาน ระบบระบายน้ำไม่มี ทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วมในฤดูฝน การจราจรติดขัดในย่านชุมชน นอกจากนี้พหุวิทยายังมีปัญหาระบบน้ำสะอาดที่ยังไม่ทั่วถึง

หมวดที่ 2

การจัดองค์การ

การจัดองค์การบริหารเมืองพหุวิทยา

มาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้ระบุให้การบริหารเมืองพหุวิทยาประกอบด้วยโครงสร้าง 2 ส่วนสำคัญ ๆ ดังนี้

1. สภาเมืองพหุวิทยา ซึ่งเป็นฝ่ายนิติบัญญัติของท้องถิ่นรูปแบบนี้
2. ปลัดเมืองพหุวิทยา ซึ่งถือว่าเป็นฝ่ายบริหารของท้องถิ่นรูปแบบนี้

ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบของเมืองพหุวิทยานั้น เป็นการกำหนดให้สภาเมืองพหุวิทยามีปฏิบัติหน้าที่เช่นเดียวกับสภาท้องถิ่นอื่นคือ ทำหน้าที่นิติบัญญัติท้องถิ่น และควบคุมการบริหารงานของปลัดเมืองพหุวิทยา ส่วนปลัดเมืองพหุวิทยานั้นเป็นนักบริหารอาชีพ ซึ่งสภาเมืองพหุวิทยานุมัติให้จ้างมาทำหน้าที่บริหารกิจการของเมืองพหุวิทยา โดยมีสัญญาว่าจ้างเป็นหลักฐาน การจ้างปลัดเมืองพหุวิทยามีอายุสัญญาจ้างคราวละไม่เกิน 4 ปี

ในการบริหารราชการของเมืองพหุวิทยา ปลัดเมืองพหุวิทยาต้องรับผิดชอบต่อสภาเมืองพหุวิทยา และสภาเมืองพหุวิทยาต้องรับผิดชอบต่อประชาชนในท้องถิ่น การบริหารงานเมืองพหุวิทยา จึงเปรียบเสมือนคณะกรรมการบริหาร(ผู้บริหาร) ส่วนราษฎรในท้องถิ่นเสมือนผู้ถือหุ้นในธุรกิจนั้น ๆ

หมวดที่ 3

สภาเมืองพัทยา

1. วัตถุประสงค์ของสภาเมืองพัทยา

มาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดให้สภาเมืองพัทยามีจำนวนสมาชิก 17 คน นับเป็นสภาที่มีขนาดปานกลาง แต่ใช้ระบบสภาเดียวมิใช่สภาคู่ สภาเมืองพัทยาประกอบด้วยสมาชิก

2 ประเภท คือ

1. 1' สมาชิกประเภทที่หนึ่ง มีจำนวน 9 คน โดยการเลือกตั้ง
1. 2 สมาชิกประเภทที่สอง มีจำนวน 8 คน โดยการแต่งตั้ง

2. การได้มาซึ่งสมาชิก

สมาชิกประเภทที่หนึ่ง ได้แก่สมาชิกที่ราษฎรเลือกตั้งโดยตรง จำนวน 9 คน การเลือกตั้งให้กระทำโดยใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและโดยลับ หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกประเภทที่หนึ่งให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ซึ่งได้มีการกำหนดมาแล้วและได้มีการเลือกตั้งครั้งแรกของเมืองพัทยา เมื่อวันที่ 25 มกราคม 2524

สมาชิกประเภทที่สอง ได้แก่สมาชิกที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้ง มีจำนวน 8 คน ในวันเลือกตั้งสมาชิกประเภทที่หนึ่ง โดยให้แต่งตั้งจากบุคคลสาขาอาชีพต่าง ๆ จำนวน 4 คน และแต่งตั้งจากผู้แทนหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องกับเมืองพัทยา จำนวน 4 คน

3. อายุสภาของเมืองพัทยา

อายุสภาของเมืองพัทยามีกำหนดคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้งทั่วไป เช่นเดียวกับการอยู่ในตำแหน่งของสมาชิก หากตำแหน่งของสมาชิกว่างลงก่อนถึงกำหนดออกตามวาระไม่เกิน 6 เดือน จะไม่เลือกตั้งสมาชิกขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่างนั้นก็ได้ ปกติให้มีการเลือกตั้งสมาชิกขึ้นแทนภายใน 3 เดือน กรณีสมาชิกประเภทที่สองว่างลงก่อนครบวาระก็ให้แต่งตั้งสมาชิกขึ้นแทนที่ว่างภายในหนึ่งเดือน

นอกจากนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยโดยคำแนะนำของผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี มีอำนาจยุบสภาเมืองพัทยา เพื่อให้มีการเลือกตั้งและแต่งตั้งสมาชิกใหม่ ในคำสั่งยุบสภาเมืองพัทยา จะต้องแถลงเหตุผลและกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกใหม่ภายใน 3 เดือน

4. นายกเมืองพัทยา

นายกเมืองพัทยา คือสมาชิกที่สภาเมืองพัทยาเลือกตั้งกันขึ้นเองในการประชุมสภาเมือง

พื้ชยกรั้งรแรกภยใน 15 วัน นับแต่วันเลื้กกตั้งหัวไปนั้น กฎหมยกำหนดให้สภำเมืองพื้ชยหำกร เลื้กกตั้งสมำชิกคนหนึ่งขึ้นเป็นนยภเมืองพื้ชย

4.1 อำนจหน้ำที่ นยภเมืองพื้ชยมีอำนจหน้ำที่สำคัญ ๆ ดังนี้

- เป็นประธำนสภำเมืองพื้ชย
- เป็นผู้แทนและเป็นผู้นำของเมืองพื้ชยในงำนหรือพิธีกรต้ง ๆ
- เป็นผู้เสนอรายชื้อผู้สมักรเป็นปลัดเมืองพื้ชยให้สภำเมืองพื้ชยพิจรณำ

ฉนั้น นยภเมืองพื้ชยจึงไม่มีฐำนะเป็นหัวหน้าฝ่ำยบริหร และไม่มีอำนจหน้ำที่เป็นผู้ บริหรรชกรเมืองพื้ชยแต่ประกรใด เป็นเพียงผู้นำในทงพิธีกรที่เรียกว่ำ Ceremonial Head หรือ Symbolic Head เท่านั้น อำนจในการบริหรรชกรอยู่ทีปลัดเมืองพื้ชย

4.2 วาระกรค้ำรงค้ำแหน่ง นยภเมืองพื้ชยอยู่ในค้ำแหน่งกรวละ 2 ปี นับแต่วัน เลื้กกตั้ง แต่อำจได้รับเลื้กกตั้งใหม่ในกรวต่อไปก็ได นอกจกพ้นจกค้ำแหน่งตมวาระแล้ว นยภ เมืองพื้ชยอำจถูกสมำชิกไม่นอยกว่ำ 6 คน ยื่นญัตติให้พ้นจกค้ำแหน่งด้วยคะแนนเสียงไม่นอยกว่ำ 11 เสียง หรือรัฐมนตรีว่ำกรกรษรทรงมหำคไทย อำจมีค้ำสั่งให้พ้นจกค้ำแหน่ง เพราะประพฤติเสีย ซึ่งเกียรตัสักดิ์แห่งหน้ำที่ได

5. อำนจหน้ำที่ของสภำเมืองพื้ชย

ตมมำตรำ 44 แห่งพระรชบัญญัตินี้ได้กำหนดให้สภำเมืองพื้ชยมีอำนจหน้ำที่ 4 ประกร ใหญ่ ๆ ดังนี้

- 5.1 วำงนโยบายและอนุมติแผน เพื่อเป็นแนวทงในการบริหรรชกรเมืองพื้ชย
- 5.2 พิจรณำและอนุมติรำงข้อบัญญัติเมืองพื้ชย
- 5.3 แต่งตั้งสมำชิกเป็นกรรหมกรสำมัญ และแต่งตั้งบุคคลซึ่งเป็นสมำชิกหรือมิได้เป็นสมำชิก เป็นกณะกรรหมกรวิสำมัญ เพื่อหำกิจกรหรือพิจรณำสอบส่วหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อน้อยู่ในอำนจและ หน้ำที่ของสภำเมืองพื้ชยหรือปลัดเมืองพื้ชยแล้วแต่กรณี

5.4 ควบคุมกรปฏิบัติงำนรชกรของปลัดเมืองพื้ชยให้เป็นไปตมกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบัญญัติ ข้อบังคับของกรรทรงมหำคไทย นโยบายและแผนของทงรชกร

หมวดที่ 4

ปลัดเมืองพัทยาและรองปลัดเมืองพัทยา

1. การดำรงตำแหน่ง

ปลัดเมืองพัทยา คือบุคคลซึ่งมีฐานะและอำนาจหน้าที่ในการบริหารกิจการเมืองพัทยา ทำนองเดียวกับผู้จัดการเทศบาล โดยจะต้องมีคุณสมบัติเรียกว่า "นักบริหารอาชีพ" ทั้งนี้กฎหมายกำหนดให้เมืองพัทยามีปลัดเมืองคนหนึ่งบริหารกิจการเมืองพัทยาให้เป็นไปตามนโยบายของสภาเมืองพัทยา และจะมีรองปลัดเมืองพัทยากันไม่เกิน 2 คน ทำหน้าที่ช่วยเหลือปลัดเมืองพัทยาดำเนินการตามหน้าที่ปลัดเมืองพัทยามอบหมาย

นายกเมืองพัทยา เป็นผู้เสนอชื่อผู้มิได้เป็นสมาชิกสภาเมืองพัทยาที่มีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายอย่างน้อย 2 คน แต่ไม่เกิน 3 คน เพื่อให้สภาเมืองพัทยาพิจารณาให้ความเห็นชอบในการว่าจ้างเป็นปลัดเมืองพัทยา ส่วนรองปลัดเมืองพัทยานั้น ให้ปลัดเมืองพัทยาเป็นผู้พิจารณาการดำรงตำแหน่ง การรับเงินค่าจ้าง เงื่อนไขการจ้าง และการพ้นจากตำแหน่งนั้นให้เป็นไปตามแบบสัญญาจ้างที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดขึ้น ในการว่าจ้างปลัดเมืองพัทยาให้นายกเมืองพัทยาเป็นคู่สัญญาในนามของเมืองพัทยา ส่วนการว่าจ้างรองปลัดเมืองพัทยา ให้ปลัดเมืองพัทยาเป็นคู่สัญญาในนามของเมืองพัทยา

2. คุณสมบัติ

ปลัดเมืองพัทยา และรองปลัดเมืองพัทยาต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา 51 ดังนี้

- มีสัญชาติไทยตามกฎหมาย
- มีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปีบริบูรณ์
- มีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
- ต้องเคยเป็นข้าราชการ หรือพนักงานส่วนท้องถิ่นไม่ต่ำกว่าระดับ 6 มาไม่น้อยกว่า 3 ปี หรือเคยเป็นนักบริหารของหน่วยงานส่วนหรือบริษัท ซึ่งเป็นนิติบุคคลที่มีพนักงานหรือลูกจ้างอยู่ในความรับผิดชอบไม่น้อยกว่า 100 คน หรือมีทุนชำระแล้วไม่น้อยกว่า 10 ล้านบาท หรือเงินทุนหมุนเวียนอยู่ในความรับผิดชอบไม่น้อยกว่า 50 ล้านบาทมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี

3. อำนาจหน้าที่

ปลัดเมืองพัทยาเป็นผู้ปกครองบังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างเมืองพัทยา และรับผิดชอบในการบริหารราชการเมืองพัทยา ทั้งนี้ มาตรา 53 แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบราชการเมืองพัทยา พ.ศ.2521 กำหนดให้มื่ออำนาจหน้าที่ 7 ประการ ดังนี้

1. ร่างแผนเพื่อเสนอสภาเมืองพัทยา
2. บริหารกิจการคมนาคมโยบายและแผนของสภาเมืองพัทยา
3. ร่างข้อบัญญัติงบประมาณและข้อบัญญัติอื่นเพื่อเสนอต่อสภาเมืองพัทยา
4. ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับของกระทรวงมหาดไทย
5. รวบรวมปัญหาในการบริหารราชการเมืองพัทยา พร้อมด้วยข้อเสนอแนะ เพื่อเสนอสภาเมืองพัทยา
6. รายงานผลงานปฏิบัติงานประจำปีของเมืองพัทยาคือสภาเมืองพัทยา
7. ปฏิบัติงานอื่นเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัตินี้

4. การพ้นจากตำแหน่ง

4.1 การพ้นจากตำแหน่งปลัดเมืองพัทยา ตามมาตรา 55 ได้กำหนดให้ปลัดเมืองพัทยาทันจากตำแหน่งในกรณีดังต่อไปนี้

- สัญญาจ้างสิ้นสุดอายุและไม่มี การต่ออายุสัญญาจ้างใหม่
- ตาย
- ลาออกจากตำแหน่ง โดยยื่นใบลาต่อนายกเมืองพัทยา ตามเงื่อนไขที่กำหนดในสัญญาจ้าง
- ขาดคุณสมบัติตามมาตรา 51 หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 52
- กระทำการซึ่งผิดเงื่อนไขในสัญญาจ้าง ซึ่งระบุไว้ให้ถือสัญญาจ้างสิ้นสุดลง
- นายกเมืองพัทยายกเลิกสัญญาจ้างด้วยความเห็นชอบจากสภาเมืองพัทยาตามเหตุที่ได้ระบุตามสัญญาจ้าง

4.2 การพ้นจากตำแหน่งรองปลัดเมืองพัทยา สำหรับรองปลัดเมืองพัทยามาตรา 56 จะพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- สัญญาจ้างสิ้นสุดลงและไม่มี การต่ออายุสัญญาจ้างใหม่

- ตาย
- ลาออกจากตำแหน่งโดยยื่นใบลาออกต่อปลัดเมืองพัทยา
- ขาดคุณสมบัติตามมาตรา 51 หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 52
- กระทำการที่ผิดเงื่อนไขในสัญญาจ้าง ซึ่งสัญญาจ้างระบุไว้ให้ถือว่าสัญญาจ้างสิ้นสุดลง
- ปลัดเมืองพัทยาพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 55

ในกรณีที่รองปลัดเมืองพัทยาต้องพ้นจากตำแหน่ง ไม่ใช่กรณีที่ปลัดเมืองพัทยาต้องพ้นจากตำแหน่ง ปลัดเมืองพัทยาจะแต่งตั้งรองปลัดเมืองพัทยาจากผู้ซึ่งมีคุณสมบัติตามมาตรา 51 และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 52 ตามตำแหน่งที่ว่างก็ได้

รองปลัดเมืองพัทยา ซึ่งได้รับแต่งตั้งแทนรองปลัดเมืองพัทยาที่พ้นจากตำแหน่งให้อยู่ในตำแหน่งได้ตามวาระระยะเวลาของผู้ซึ่งคนแทน

หมวดที่ 5

การจัดระเบียบราชการเมืองพัทยา

1. ฝ่ายบริหาร

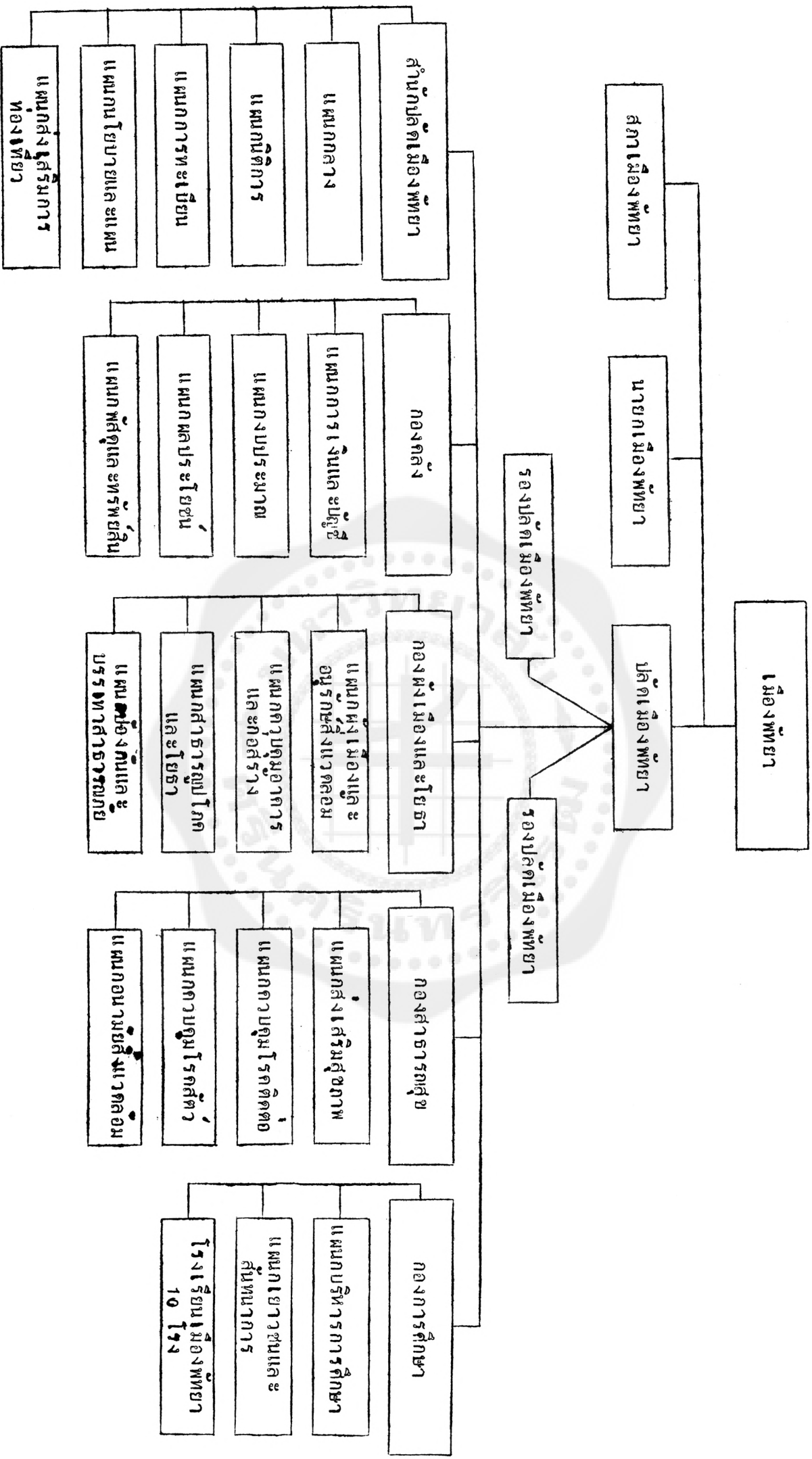
การบริหารราชการเมืองพัทยาเป็นอำนาจหน้าที่ของปลัดเมืองพัทยา โดยมีรองปลัดเมืองพัทยา จำนวน 2 คน เป็นผู้ช่วยตามที่ปลัดเมืองพัทยามอบหมาย อำนาจการบริหารงานจึงเป็นของปลัดเมืองพัทยาตามหลักการบริหารที่เรียกว่า "ระบบผู้บริหารคนเดียว" การบริหารราชการเมืองพัทยา มีเจ้าหน้าที่ระดับบริหารดังนี้ คือ

- 1.1 ปลัดเมืองพัทยา (หนึ่งคน)
- 1.2 รองปลัดเมืองพัทยา (ไม่เกิน 2 คน)
- 1.3 หัวหน้าฝ่ายหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น

2. การแบ่งส่วนราชการ

ตามมาตรา 58 ได้กำหนดให้เมืองพัทยาแบ่งส่วนราชการออกเป็นส่วนต่าง ๆ ดังนี้

แผนภูมิการบริหารราชการเมืองพัทยา

2.1 สำนักงานปลัดเมืองพัทยา มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไปของเมืองพัทยาและราชการที่มีได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของฝ่ายหรือส่วนราชการใดโดยเฉพาะ ได้แก่ สารบรรณ งานธุรการ งานนิติกร งานประชาสัมพันธ์ งานการทะเบียน งานนโยบายและแผน งานบริหารบุคคลและงานส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นต้น โดยมีหัวหน้าสำนักงานปลัดเมืองพัทยาเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ขึ้นโดยตรงกับปลัดเมืองพัทยา

ตามประกาศของกระทรวงมหาดไทย ได้กำหนดแบ่งส่วนราชการของสำนักงานปลัดเมืองพัทยาไว้ดังนี้

- แผนกกลาง
- แผนกนิติการ
- แผนกการทะเบียน
- แผนกนโยบายและแผน
- แผนกส่งเสริมการท่องเที่ยว

2.2 ฝ่ายหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น มีอำนาจหน้าที่ตามที่ได้กำหนดไว้ให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการนั้น โดยมีพนักงานเมืองพัทยานหนึ่งเป็นหัวหน้าบังคับบัญชา และรับผิดชอบการปฏิบัติราชการ ในการตั้ง การเปลี่ยนแปลง การยุบ และการกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการนั้นให้กระทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทย สำหรับการแบ่งฝ่ายหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นในขณะนี้ได้กำหนดเป็นกองต่าง ๆ รวม 4 กอง ดังนี้

กองคลัง แบ่งเป็น

- แผนกการเงินและการบัญชี
- แผนกงบประมาณ
- แผนกผลประโยชน์
- แผนกพัสดุและทรัพย์สิน

กองผังเมืองและโยธา แบ่งเป็น

- แผนกผังเมืองและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- แผนกควบคุมอาคารและก่อสร้าง
- แผนกสาธารณูปโภคและการโยธา
- แผนกป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

กองสาธารณสุข แบ่งออกเป็น

- แผนกควบคุมโรคติดต่อ
- แผนกควบคุมโรคสัตว์
- แผนกส่งเสริมสุขภาพ
- แผนกอนามัยสิ่งแวดล้อม

กองการศึกษา แบ่งออกเป็น

- แผนกบริหารการศึกษา
- แผนกเยาวชนและสันทนาการ

3. พนักงานเมืองพัทยา

ตามมาตรา 62 กำหนดให้เมืองพัทยานีมีพนักงานเมืองพัทยาได้ตามความจำเป็น ทั้งนี้โดยคำนึงถึงคุณภาพและปริมาณงานของแต่ละส่วน สำหรับระเบียบพนักงานเมืองพัทยาให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบพนักงานเทศบาลซึ่งในขณะนี้ได้แก่ พระราชกฤษฎีการะเบียบพนักงานเทศบาล พ.ศ.2519 ในระหว่างคำร่างตำแหน่งให้ปลัดเมืองพัทยาและรองปลัดเมืองพัทยานีฐานะเป็นพนักงานเมืองพัทยา ถือว่ามีสิทธิและหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานเมืองพัทยา ทั้งนี้เว้นแต่ในสัญญาจ้างระบุไว้เป็นอย่างอื่น

หมวดที่ 6

อำนาจหน้าที่ของเมืองพัทยา

1. บทบาท

บทบาทของเมืองพัทยานีมากกว่าเทศบาล หากพิจารณาตามวัตถุประสงค์จะเห็นว่าเน้นหนักในการส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และการรักษาความสงบและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของท้องถิ่นเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพื่อให้มีการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวสากล รวมทั้งเน้นความสะอาดและประสิทธิภาพในการบริหารเป็นสำคัญ

2. อำนาจหน้าที่

มาตรา 67 แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ.2521 กำหนดให้เมืองพัทยานีมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการในเขตเมืองพัทยาในเรื่องดังต่อไปนี้

- 2.1 การรักษาความสงบเรียบร้อย
 - 2.2 การส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ
 - 2.3 การวางผังเมืองและควบคุมการก่อสร้าง
 - 2.4 การจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและการปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม
 - 2.5 การรักษาความสะอาดของถนน ทางเดิน และที่สาธารณะ
 - 2.6 การกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
 - 2.7 การกำจัดให้มัน้ำสะอาดหรือการประปา
 - 2.8 การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าจอดเรือ
 - 2.9 การควบคุมอนามัยในร้านจำหน่ายอาหาร โรงมหรสพ และสถานบริการอื่น ๆ
 - 2.10 การควบคุมและส่งเสริมกิจการท่องเที่ยว
 - 2.11 หน้าที่อื่น ๆ ตามที่กฎหมายระบุว่าเป็นหน้าที่ของเทศบาล หรือของเมืองพัทยาอีกด้วย
- ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าเมืองพัทยามีหน้าที่ส่วนใหญ่ทำนองเดียวกับเทศบาล แต่เน้นการรักษาสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นพิเศษ

หมวดที่ 7

รายได้

พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา มาตรา 81 - 91 ได้กำหนดให้เมืองพัทยามีรายไดดังนี้

1. รายได้จากภาษีอากร รายได้ของเมืองพัทยาซึ่งสามารถจัดเก็บได้ดังนี้
 - ภาษีบำรุงท้องที่
 - ภาษีโรงเรือนและที่ดิน
 - ภาษีป้าย
 - ภาษีการค้า
 - ภาษีบำรุงเมืองพัทยาที่เก็บจากน้ำมันเบนซิน (ได้ไม่เกินลิตรละ 5 สตางค์)
 - ภาษีค่าธรรมเนียมและล้อเลื่อน

- อากาศฟ้าสัตว์และผลประโยชน์เนื่องในการฟ้าสัตว์
- อากาศมหรสพ

2. รายได้จากค่าธรรมเนียม ค่าปรับ และค่าใบอนุญาต

รายได้ประเภทนี้ เมืองพัทยาได้รับเช่นเดียวกับเทศบาลตามกฎหมายว่าด้วยรายได้เทศบาล เช่น ค่าปรับ ค่าใบอนุญาตในกิจการที่อยู่ในเขตเมืองพัทยาและกฎหมายให้เมืองพัทยาเป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามกฎหมายนั้น อาทิ ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุรา ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเล่นการพนัน เป็นต้น

3. รายได้ประเภทอื่น

- รายได้จากทรัพย์สิน
- รายได้จากการสาธารณูปโภค
- รายได้จากการพาณิชย์
- รายได้จากการจำหน่ายพันธบัตร
- รายได้จากเงินกู้
- รายได้จากเงินอุดหนุน
- เงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่นที่มีผู้อุทิศให้

4. รายได้พิเศษของเมืองพัทยา

กฎหมายได้กำหนดให้เมืองพัทยามีรายได้นอกเหนือจากรายได้ของเทศบาลตามกฎหมายว่าด้วยรายได้ของเทศบาล ดังนี้

- เงินช่วยเหลือและค่าตอบแทน
- เงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ
- รายได้จากทรัพย์สินของแผ่นดิน หรือรัฐวิสาหกิจที่ดำเนินการเพื่อมุ่งแสวงหากำไรในเมืองพัทยาคตามักกฎหมายบัญญัติ
- รายได้จากการให้บริการซึ่งโดยปกติเป็นบริการที่มีค่าตอบแทน

หมวดที่ 8

ข้อบัญญัติเมืองพัทยา

1. ความหมายของข้อบัญญัติเมืองพัทยา

ข้อบัญญัติเมืองพัทยา หมายถึง บทกฎหมายของเมืองพัทยาที่ตราออกมาใช้บังคับใช้ในเขตเมืองพัทยิตามบทกฎหมายที่ให้อำนาจไว้ และตามอำนาจหน้าที่ของเมืองพัทยา ซึ่งถือว่าเป็นข้อบังคับหรือข้อกำหนดกฎหมายของท้องถิ่น เช่นเดียวกับข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ข้อบัญญัติจังหวัดชลบุรี และข้อบังคับสุขาภิบาล ทั้งนี้ เพื่อให้การบริหารราชการเมืองพัทยามีความสะดวกคล่องตัว และมีประสิทธิภาพสูง ตลอดจนสามารถแก้ไขปัญหาซึ่งท้องถิ่นกำลังประสบอยู่อย่างได้ผลดี

มาตรา 73 แห่งพระราชบัญญัตินี้ ได้กำหนดให้เมืองพัทยามีอำนาจตราข้อบัญญัติได้โดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย ในกรณีอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

- เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของเมืองพัทยา
- เมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้เมืองพัทยาดราข้อบัญญัติได้
- การให้บริการโดยมีค่าตอบแทนตามมาตรา 68 วรรคแรก
- การประกอบการพาณิชย์ของเมืองพัทยิตามมาตรา 68 วรรคสอง

2. การตราข้อบัญญัติเมืองพัทยา

ปลัดเมืองพัทยาเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่จัดทำร่างข้อบัญญัติเมืองพัทยาเสนอให้สภาเมืองพัทยาพิจารณา หากสภาเมืองพัทยามีมติเห็นชอบก็ให้เสนอผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรีพิจารณา หากเห็นชอบด้วยแล้วจะส่งกลับให้นายกเมืองพัทยาลงชื่อและประกาศใช้บังคับต่อไป

นอกจากนี้ยังได้กำหนดให้สมาชิกและปลัดเมืองพัทยามีสิทธิเสนอความคิดเห็นในการบริหารราชการเมืองพัทยาสภาเมืองพัทยา ในกรณีที่สภาเมืองพัทยาเห็นชอบด้วยกับความคิดเห็นของสมาชิกหรือปลัดเมืองพัทยาและความคิดเห็นนั้นอยู่ในอำนาจหน้าที่ของเมืองพัทยาที่จะตราเป็นข้อบัญญัติได้ก็ให้ปลัดเมืองพัทยาพิจารณาต่อไป สำหรับการพิจารณาตราข้อบัญญัติของสภาเมืองพัทยาก็แบ่งการพิจารณาออกเป็น 3 วาระ เช่นเดียวกับการบัญญัติกฎหมายทั่วไป อนึ่ง ในข้อบัญญัติดังกล่าวจะกำหนดโทษจำคุกหรือโทษปรับผู้ละเมิดข้อบัญญัติไว้ด้วยก็ได้ แต่ห้ามมิให้กำหนดโทษจำคุกไว้เกิน 6 เดือน และโทษปรับเกินหนึ่งหมื่นบาท

3. การเปรียบเทียบและสอบสวนคดีละเมิดข้อบัญญัติเมืองพัทยา

3.1 การเปรียบเทียบ ตามมาตรา 80 แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ กำหนดให้ปลัดเมืองพัทยาเป็นผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดีละเมิดข้อบัญญัติเมืองพัทยา กล่าวคือในบรรดาความผิดต่อข้อบัญญัติเมืองพัทยา ถ้าปลัดเมืองพัทยาเห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรจำคุก ก็ให้มีอำนาจเปรียบเทียบกำหนดค่าปรับได้ เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่ปลัดเมืองพัทยากำหนดภายใน 7 วัน ถือว่าคดีนั้นเป็นอันยกเลิกต่อกัน ส่วนค่าปรับนั้นให้ตกเป็นรายได้ของเมืองพัทยา

3.2 การสอบสวนดำเนินคดี หากเห็นว่าผู้ต้องหาสมควรได้รับโทษจำคุกหรือถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมให้ปลัดเมืองพัทยาทำการเปรียบเทียบปรับหรือเมื่อยินยอมแล้วไม่นำเงินค่าปรับมาชำระภายใน 7 วัน เมืองพัทยาก็ต้องส่งสำนวนหรือแจ้งเรื่องให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีต่อไป

หมวดที่ ๑

การควบคุม

เนื่องจากเมืองพัทยาเป็นราชการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น จึงจำเป็นต้องกำหนดให้มีการควบคุมดูแลเพื่อให้การปฏิบัติงานของท้องถิ่นเป็นไปตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนของทางราชการ กับให้เป็นไปในลักษณะที่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล การควบคุมดูแลพอสรุปได้ดังนี้

1. การควบคุมดูแลการปฏิบัติราชการโดยจังหวัด

1.1 ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลการปฏิบัติราชการของเมืองพัทยา เพื่อการนี้ ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจสั่งสอบข้อเท็จจริง สั่งให้เมืองพัทยาชี้แจงแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของเมืองพัทยาได้

1.2 ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่า ปลัดเมืองพัทยาศึกษาปฏิบัติราชการที่อาจนำมาซึ่งความเสียหายแก่เมืองพัทยาหรือกระทำการฝ่าฝืนต่อกฎหมาย กฎระเบียบข้อบังคับของกระทรวงมหาดไทย หรือข้อบัญญัติ และผู้ว่าราชการจังหวัดได้ชี้แจงแนะนำแล้ว แต่ปลัดเมืองพัทยาไม่ปฏิบัติตาม ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรายงานให้รัฐมนตรีทราบ เพื่อพิจารณาสั่งการตามที่เหมาะสม แต่ในกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นรีบด่วนจะรอข้ามได้ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจออกคำสั่งระงับการปฏิบัติราชการ

ของปลัดเมืองพัทยาไว้ก่อนได้ การกระทำของปลัดเมืองพัทยาที่ฝ่าฝืนคำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรัฐมนตรีแล้วแต่กรณี ไม่มีผลผูกพันเมืองพัทยา

2. การควบคุมและสั่งการจากกระทรวงมหาดไทย

2.1 บรรดาเรื่องที่เมืองพัทยาจะต้องเสนอไปยังรัฐมนตรีหรือกระทรวงมหาดไทยนั้น ให้ปลัดเมืองพัทยาเสนอผ่านผู้ว่าราชการจังหวัดทำความเห็นชอบเสนอไปแล้วแต่กรณี

2.2 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยโดยคำแนะนำของผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี มีอำนาจยุบสภาเมืองพัทยา เพื่อให้มีการเลือกตั้งและแต่งตั้งสมาชิกใหม่ ในคำสั่งยุบสภาเมืองพัทยาต้องแสดงเหตุผลและกำหนดวันเลือกตั้งและแต่งตั้งสมาชิกใหม่ภายใน 3 เดือน

3. การตรวจสอบการเงินโดย ก.ต.ง.

ให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ตรวจสอบการรับเงิน การจ่ายเงิน การบัญชี การเงินและทรัพย์สินอื่น ๆ ของเมืองพัทยา เมื่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบแล้วให้ทำรายงานผลการตรวจสอบเสนอปลัดเมืองพัทยาเพื่อเสนอสภาเมืองพัทยาคือไป

4. เมื่อพ้นกำหนดหกเดือน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแล้ว ให้เมืองพัทยาดำเนินการดังนี้

4.1 กฎหมายว่าด้วยลักษณะการปกครองท้องถิ่น ในส่วนที่เกี่ยวกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และสารวัตรกำนัน มิให้นำมาบังคับใช้ในเขตเมืองพัทยาอีกต่อไป โดยเด็ดขาด (มาตรา 111)

4.2 ให้ปลัดเมืองพัทยามีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้านนามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยลักษณะการปกครองท้องถิ่นหรือกฎหมายอื่น

หมวดที่ 19

การจัดการศึกษา

เนื่องจากว่าเมืองพัทยาได้นำรูปแบบการบริหารท้องถิ่นชนิดพิเศษมาใช้เป็นระบบ (ผู้จัดการเทศบาล) "City manager" ซึ่งใช้นักบริหารอาชีพเป็นผู้บริหารทำนองเดียวกับบริษัทกิจการทุกอย่างบริษัทดำเนินเอง โดยเฉพาะโรงเรียนซึ่งเดิมขึ้นอยู่กับองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ก็ได้รับการดูแลควบคุมจากบริษัทอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ฉะนั้น ในแง่ของประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาของเมืองพัทยาจึงจัดได้อย่างดี มีปัญหาน้อย หน่วยงานที่รับผิดชอบคือ กองการศึกษาเมืองพัทยา มีการดำเนินการดังนี้คือ

การบริหารงานของกองการศึกษา กองการศึกษาแบ่งหน่วยงานออกเป็น 2 แผนก

1. แผนกบริหารการศึกษา มีหน้าที่รับผิดชอบงานดังนี้

1.1 งานวิชาการและการนิเทศการศึกษา มีหน้าที่เกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพของการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ รับผิดชอบด้านการนิเทศการศึกษา ซึ่งแจ้งเสนอความคิดเห็นในด้านวิชาการแก่โรงเรียนในสังกัดเมืองพัทยา รวบรวมสถิติข้อมูลต่าง ๆ ทางการศึกษา ตลอดทั้งรับผิดชอบด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน

1.2 งานบริหารบุคคล มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดอัตรากำลังครูและพนักงานทั้งที่ปฏิบัติงานในสำนักงานและในโรงเรียน งานด้านทะเบียนประวัติพนักงานครู ดำเนินการเกี่ยวกับการสอบบรรจุ การขอบรรจุแต่งตั้ง การโอนย้ายสับเปลี่ยน การลาออก การสอบสวนพิจารณาความผิด การลงโทษทางวินัย การขอบำเหน็จความชอบ การเลื่อนขั้นเงินเดือน การเลื่อนระดับ การปรับเงินเดือนให้ตรงตามวุฒิ การส่งเสริมวิทยฐานะของพนักงานครู

1.3 งานบริหารทั่วไป มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของพนักงานภายในสำนักงาน การจัดทำงบประมาณด้านการศึกษา การก่อสร้างและซ่อมแซมอาคารสถานที่เรียน การจัดหา จัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์ การควบคุมให้เด็กในเกณฑ์บังคับได้เข้าเรียนในโรงเรียนอย่างทั่วถึง งานด้านธุรการและสารบรรณ งานด้านการพัฒนาโรงเรียน และประสานงานกับหน่วยราชการอื่น ๆ เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษาของท้องถิ่น

2. แผนกเยาวชนและสันติภาพ มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษาของเยาวชนและประชาชนในท้องถิ่น การส่งเสริมขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของท้องถิ่น การส่งเสริมกิจกรรมนอกหลักสูตรของเยาวชน ฯลฯ

โรงเรียนในสังกัดเมืองพัทยา เมืองพัทยามีโรงเรียนในสังกัดรวมทั้งสิ้น 10 โรงเรียน

1. โรงเรียนเมืองพัทยา 1 (เขื่อนพิศลยบุตรราษฎร์บำเพ็ญ)
2. โรงเรียนเมืองพัทยา 2 (เจริญราษฎร์อุทิศ)
3. โรงเรียนเมืองพัทยา 3 (สว่างฟ้าพัฒนาราม)

4. โรงเรียนเมืองพัทยา 4 (วัดหนองใหญ่)
5. โรงเรียนเมืองพัทยา 5 (พัทยาเหนือ)
6. โรงเรียนเมืองพัทยา 6 (วัดธรรมสามัคคี)
7. โรงเรียนเมืองพัทยา 7 (บ้านหนองบัวแดง)
8. โรงเรียนเมืองพัทยา 8 (พทยานุกูล)
9. โรงเรียนเมืองพัทยา 9 (วัดโพธิ์สัมพันธ์)
10. โรงเรียนเมืองพัทยา 10 (บ้านเกาะล้าน)

อัตรากำลังเจ้าหน้าที่

1. เจ้าหน้าที่ประจำสำนักงาน จำนวน 12 คน
 - หัวหน้ากองการศึกษา - คน - เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด 1 คน
 - หัวหน้าแผนกบริหารการศึกษา 1 คน - ครูช่วยราชการ 4 คน
 - ศึกษาพิเศษ 2 คน - ลูกจ้างประจำ 1 คน
 - เจ้าหน้าที่สันตินาการ - คน - ลูกจ้างชั่วคราว 2 คน
 - เจ้าหน้าที่ธุรการ 1 คน
2. พนักงานครู จำนวน 201 คน
 - อาจารย์ใหญ่ 4 คน - อาจารย์ 2 3 คน
 - ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ 3 คน - อาจารย์ 1 98 คน
 - ครูใหญ่ 6 คน - ครู 2 64 คน
 - ผู้ช่วยครูใหญ่ 4 คน - ครู 1 19 คน
3. การโรง
 - ลูกจ้างประจำ 10 คน
 - ลูกจ้างชั่วคราว - คน

นักเรียนในโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา (สำรวจเมื่อเดือน มิถุนายน 2525)

- นักเรียนทั้งหมด จำนวน 4,389 คน
- นักเรียนชาย จำนวน 2,339 คน
 - นักเรียนหญิง จำนวน 2,050 คน

ถาม - ตอบปัญหาเกี่ยวกับการบริหารเมืองพัทยา

1. ถาม ในการจัดตั้งองค์การบริหารของเมืองพัทยานั้นมีความเหมือนและความแตกต่างจากเทศบาลนครอย่างไร

ตอบ ไม่เหมือนกัน เพราะองค์การบริหารของเมืองพัทยานั้นมีความรวดเร็วและคล่องตัวกว่าในการปกครองท้องถิ่นที่เข้ามาเกี่ยวข้องและของเทศบาลด้วย นายจะต้องเป็นผู้บริหาร ได้มีหน่วยงานใหญ่อยู่ที่กระทรวงมหาดไทย ส่วนการบริหารของเมืองพัทยา ซึ่งก็ได้เอารูปแบบมาจากสหรัฐอเมริกา โดยสภามาจากการแต่งตั้ง และสภาที่จะกำหนดนโยบาย ถ้านายกทำผิดผิดก็ออกได้ โดยการรายงานของผู้ว่าราชการจังหวัด รายงานต่อกระทรวงมหาดไทย ถ้าปลัดกระทรวงเห็นว่าไม่สมควร ก็ให้ไปฟ้องร้องได้ที่ศาลปกครองต่อไป

2. ถาม บุคลากรตามที่ปรากฏจากจำนวนประชากรที่ไม่มีชื่อในทะเบียนนั้น จะก่อให้เกิดปัญหาในการศึกษาหรือไม่

ตอบ ไม่มีปัญหาอะไร แต่เวลาส่วนใหญ่เขาเอาลูกมาเข้าเรียนเขาก็จะย้ายสำเนาทะเบียนบ้านเข้ามา

3. ถาม ในเรื่องการจัดการศึกษาของเมืองพัทยานั้น จากการฟังบรรยายแล้วรู้สึกว่าการสนับสนุนในด้านงบประมาณน้อย จะเกิดมีปัญหหรือไม่

ตอบ ตามความเป็นจริงงบประมาณที่ให้ในด้านการจัดการศึกษานั้นไม่น้อย แต่เราได้ให้มากโดยกองการศึกษาขอมาเท่าไร ก็ได้มีการจัดสรรให้ตามต้องการ ส่วนในปีนี้หลายโรงเรียนเราก็ได้ทำรั้วให้ ต่อน้ำประปาให้ เครื่องไม้เครื่องมือก็ดีขึ้น แม้แต่โต๊ะก็เป็นโต๊ะเหล็กพวกเครื่องพิมพ์ดีดก็มีพร้อม และกำลังจะเปิดสถานีวิทยาศาสตร์ภาษาอังกฤษให้นักท่องเที่ยวได้รู้เหตุการณ์ความเคลื่อนไหวในปัจจุบัน ส่วนในด้านตัวครูในระดับเดียวกัน ไม่มีโอกาสได้ย้ายไปอยู่ในชนบท เพราะเวลาย้ายก็ไปอยู่โรงเรียนเทศบาล ระเบียบต่าง ๆ เหมือนกันหมด การเลื่อนขั้นก็อยู่กับผลงาน เวลาปลดเกษียณยังได้เงินเพิ่มอีก 25% ของเงินบำนาญทั้งหมด เรื่องเบิกค่าวัสดุต่าง ๆ เป็นไปอย่างรวดเร็ว ในเมื่อมีคลังเป็นของตนเอง

4. ถาม ในเมื่อเมืองพ็ทยาตั้งมาแล้ว 3 ปี ผู้ที่ตั้งกองคลัง โดยเฉพาะในด้านการเก็บผลประโยชน์ พระราชบัญญัติจะมีวิธีการควบคุมอย่างไรในการรั่วไหล

ตอบ ในเรื่องผลประโยชน์นั้น ข้าราชการที่มาอยู่ในเมืองพ็ทยาส่วนใหญ่จะมีอุดมการณ์และเวลา มีการดูงานส่วนใหญ่จะส่งไปดูงานประจำทุกครั้ง จึงทำให้เกิดขวัญและกำลังใจ ในด้านการเก็บผลประโยชน์ได้รับคำชมเชยจากกรมการปกครอง ว่าทำได้ดีเยี่ยม แผนกผลประโยชน์ จะมีการทำแผน โดยทำเป็นแผนที่ว่าบ้านนี้ทำอะไร เพื่อว่าจะได้เก็บภาษีได้ถูกต้อง และมีห้องทำงานเกี่ยวกับผลประโยชน์โดยตรงที่ชั้น 3 มีโรคของผู้ที่เสียภาษีว่าเป็นของใคร การจัดเก็บภาษีรั่วไหลน้อยมาก การเก็บภาษีของเมืองพ็ทยาเพิ่มขึ้น 5 - 6 ล้านบาท ในช่วง 3 ปี

พิพิธภัณฑ์สัตว์ และ สถานเลี้ยงสัตว์น้ำเค็ม
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน

วันที่ 17 สิงหาคม 2525

(สรุปโดยนิสิตฝึกงาน กลุ่มจังหวัดอยุธยา 2)

พิพิธภัณฑ์สัตว์ และสถานเลี้ยงสัตว์น้ำเค็ม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตบางแสน

ความเป็นมาของพิพิธภัณฑ์สัตว์และสถานเลี้ยงสัตว์น้ำเค็ม

พิพิธภัณฑ์สัตว์และสถานเลี้ยงสัตว์น้ำเค็มแห่งนี้ ได้ก่อสร้างขึ้นเมื่อเดือนกันยายน 2512 ในบริเวณวิทยาลัยวิชาการศึกษา บางแสน (ปัจจุบันคือ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน) โดยได้รับการสนับสนุนจาก ดร.บุญถิ่น อัตถากร ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงศึกษาธิการ คณะผู้ดำเนินการก่อตั้งพิพิธภัณฑ์สัตว์ฯ นี้ ประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่ายคือ คณะจารย์ในแผนกชีววิทยา วิทยาเขตบางแสน ได้แก่ ดร.ทวี หอมชง ผศ. สมาน ศรีธัญญา อาจารย์สุบิน ภูสุวรรณ นอกจากนี้ ก็มี Dr. Willis P. Ponter, Dr. David T. Ponter นิสิตวิทยาเขตบางแสนและบางเขน พนักงาน ซึ่งในระยะเริ่มแรกนั้นมีเพียง 2 - 3 คน

กล่าวได้ว่าพิพิธภัณฑ์สัตว์ฯ ได้เริ่มจากบุคคลเพียงไม่กี่คนที่รวมใจกันทำโดยมิได้หวังสิ่งใดตอบแทน และใช้เวลาอันยาวนานในการทำกันส่วนใหญ่ ในระยะเริ่มต้นก่อตั้งต้องประสบอุปสรรคสำคัญคือการขาดงบประมาณและบุคลากร สำหรับงบประมาณจำนวนแรกนั้นได้รับความอนุเคราะห์จากวิทยาลัยวิชาการศึกษา บางแสน ซึ่งในขณะนั้นมี รองศาสตราจารย์สวัสดิ์ ปุษปาคม ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดีเป็นจำนวนเงิน 30,000 บาท และนอกจากนั้นยังได้รับเงินบริจาคจากสถาบันต่าง ๆ คือ มศว. วิทยา-เขตพิษณุโลก วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ วิทยาลัยครูนครสวรรค์ วิทยาลัยเกษตรกรรมบางพระ สโมสรไลออนส์ชลบุรี และบริษัทเอสโซ่สแตนดาร์ด (ประเทศไทย) รวมเป็นเงินประมาณ 35,000 บาท ประกอบกับในเวลาไล่เลี่ยกันนั้นทางกรมการฝึกหัดครู ได้จัดสรรเงินให้เป็นจำนวน 100,000 บาท ทำให้การดำเนินงานคล่องตัวขึ้นบ้าง

ด้วยเงินจำนวนดังกล่าว คณะผู้ดำเนินการใช้ในการสร้างตู้เก็บตัวอย่างสัตว์สัตว์น้ำเป็นตู้ไม้สักมีกระจกรอบด้านจำนวน 10 ตู้ กับห้องเลี้ยงสัตว์น้ำเค็ม 1 ห้อง ประกอบด้วยตู้เลี้ยงสัตว์น้ำ (Aquarium) ขนาด 24 x 26 x 18 นิ้ว จำนวน 52 ตู้ ซึ่งจัดวางบนชั้นเรียงเป็นสองแถว และจัดเป็นรูปตัวยู ผู้เข้าชมเดินดูรอบนอกได้โดยรอบ และเปิดให้สมาชิกของสมาคมไทย-อเมริกันชมกันเป็นครั้งแรก ต่อจากนั้นก็เปิดให้ประชาชนเข้าชม โดยไม่ต้องเสียค่าผ่านเข้าชม นอกจากได้รับเงินบริจาคตามกำลังศรัทธา

หลังจากนั้น พิพิธภัณฑสถานฯ ได้รับเงินจากสำนักงานประมาณ จึงได้จัดสรรเงินงบประมาณให้ตั้งแต่ปี 2513 - 2516 เป็นต้นมา ประมาณปีละ 200,000 - 250,000 บาท (หลังจากนั้นก็ได้รับน้อยลงและบางปีไม่ได้เลย) นอกจากนั้นยังได้รับความอนุเคราะห์จาก ธนาคาร องค์การ บริษัท ห้างร้าน มหาวิทยาลัย วิทยาลัย และเอกชน ทั้งที่เป็นเงินและสิ่งของ ทำให้กิจการดำเนินไปด้วยดียิ่งขึ้น และในวันที่ 26 ตุลาคม 2519 ได้ทำพิธีเปิดให้ประชาชนเข้าชมอย่างเป็นทางการ โดยทางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน ได้กราบบังคมทูลเชิญเสด็จ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ทรงเป็นองค์ประธานในการประกอบพิธีเปิดพิพิธภัณฑสถานฯ และสถานเลี้ยงสัตว์น้ำเค็มแห่งนี้

การบริหารงานของพิพิธภัณฑสถานและสถานเลี้ยงสัตว์น้ำเค็ม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บางแสน

โดยปกติทั่วไปของหน่วยงานการจัดโครงสร้างของหน่วยงาน จะแบ่งเป็นหน่วยงานหลัก และหน่วยงานชววยอย่างเป็นสัดส่วน แต่เนื่องจากพิพิธภัณฑฯ แห่งนี้มีลักษณะงานที่พิเศษมีบุคลากรจริง ๆ เพียง 4 คน และไม่ได้รับงบประมาณจากทางราชการในการดำเนินงาน จึงมีลักษณะการบริหารที่พิเศษไปจากหน่วยงานโดยทั่วไป ดังนี้

1. การบริหารงานทั่วไป

1.1 การบริหารงานทั่วไปอยู่ในความรับผิดชอบของผู้อำนวยการ คือ ผศ. ดร.สมาน ศรีธัญญา หัวหน้าภาควิชาชีววิทยา มศว.บางแสน และคณาจารย์ในภาค

1.2 มีการจัดหางบประมาณมาใช้ภายในพิพิธภัณฑฯ เอง ซึ่งได้จากรายได้ต่อไปนี้

1.2.1 ตั้งรับเงินบริจาคจากผู้ศรัทธา

1.2.2 ค่าบริจาคจากบุคคล ห้างร้าน องค์การต่าง ๆ

1.2.3 กำไรจากการค้าขาย ผลิตภัณฑ์ และอื่น ๆ

ทั้งนี้เพื่อให้พอกับค่าใช้จ่าย ซึ่งงบประมาณที่ใช้ทั้งหมด เดือนละไม่ต่ำกว่า 50,000 บาท เป็นค่าจ้างพนักงานทั้งหมด 4 คน ประมาณเดือนละ 30,000 บาท ที่เหลือเป็นค่าน้ำ ค่าไฟ และค่าน้ำมัน และอื่น ๆ

1.3 ปัจจุบันพิพิธภัณฑสถานและสถานเลี้ยงสัตว์น้ำเค็ม ประกอบด้วยหน่วยงาน

3 ส่วนใหญ่ ๆ คือ

1.3.1 พิพิธภัณฑสถาน

1.3.2 ห้องเลี้ยงสัตว์น้ำเค็ม

1.3.3 พิพิธภัณฑสถานชาติ

โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดทำดังนี้

1. เพื่อเป็นสถาบันศึกษาและให้บริการทางวิชาการเกี่ยวกับชีววิทยาทางทะเล
2. เพื่อเป็นแหล่งค้นคว้าวิจัยและเพาะเลี้ยงสัตว์ทะเลที่มีคุณค่าทางการศึกษาและทางเศรษฐกิจ
3. เพื่อเป็นพิพิธภัณฑสถานตัวอย่าง สำหรับสถาบันการศึกษาต่าง ๆ
4. เพื่อเป็นสถานพักผ่อนหย่อนใจของประชาชน

หน่วยงานทั้ง 3 หน่วยงาน มีรายละเอียดดังนี้

พิพิธภัณฑสถาน เป็นส่วนที่เก็บรวบรวมตัวอย่างสัตว์ชนิดต่าง ๆ โดยเฉพาะจำพวกสัตว์ทะเลด้วยการสตัฟฟ์และการดองน้ำยา มีการจัดจำแนกหมวดหมู่ตามหลักวิชา เพื่อประโยชน์ในด้านการศึกษาของนักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชนผู้สนใจ พิพิธภัณฑสถานนี้แบ่งออกเป็น 4 ห้องใหญ่ซึ่งประกอบด้วยห้องสัตว์ทะเลที่เลี้ยงลูกด้วยนม เช่น โลมา และพะยูน (หรือนางเงือก) และสัตว์เลื้อยคลานที่อาศัยอยู่ในทะเล เช่น เต่าทะเล เป็นต้น รวมทั้งโครงกระดูกของสัตว์ต่าง ๆ อีกเป็นจำนวนมาก ห้องที่สาม เป็นห้องเก็บรวบรวมตัวอย่างสัตว์ทะเลพวกไม่มีกระดูกสันหลัง เช่น ฟองน้ำ ปะการัง หอย กุ้ง ปู ปลาฉลาม หอยเม่น และอื่น ๆ ห้องสุดท้าย คือห้องเปลือกหอย ซึ่งจัดแสดงเปลือกหอยนานาพันธุ์ ทั้งที่พบในน้ำไทย และต่างประเทศ ตัวอย่างเปลือกหอยเกือบทั้งหมดที่จัดแสดงในห้องนี้ นพ.พันธุ์พลเมืองแมน และ มล.จารุพันธ์ ทองแถม เป็นผู้จัดทำ

ห้องเลี้ยงสัตว์น้ำเค็ม เป็นส่วนที่ใช้เลี้ยงสัตว์น้ำเค็มชนิดต่าง ๆ ในน้ำน้ำทะเลของไทย ทั้งหมด 4 ห้อง แต่ละห้องประกอบด้วยตู้เลี้ยงย่อย สามารถเดินชมได้โดยรอบ สัตว์ที่นำมาเลี้ยง ได้แก่ ปลาทะเลที่สวยงาม ฟองน้ำ ปะการัง ดอกไม้ทะเล และสัตว์ทะเลอื่น ๆ อีกหลายชนิด สำหรับการดำเนินการในส่วนนี้ ได้พยายามจัดให้สัตว์มีความเป็นอยู่ใกล้เคียงกับสภาพธรรมชาติมากที่สุด ซึ่งการเลี้ยงสัตว์น้ำเค็มนี้เป็นงานที่จะต้องใช้เวลาในการดูแลรักษา ตลอดจนเงินทุนเป็นจำนวนมาก แต่ส่วนนี้ก็เป็นส่วนที่ได้รับความสนใจจากประชาชนผู้เข้าชมมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งตู้เลี้ยงขนาดใหญ่ซึ่งปัจจุบันใช้เลี้ยงปลาฉลาม ทั้งนี้เป็นการให้ประชาชนสามารถเห็นความเป็นอยู่ของสัตว์ทะเลที่เลี้ยงไว้อย่างใกล้ชิด สำหรับห้องเลี้ยงสัตว์น้ำเค็มนี้ นอกจากจะให้ประโยชน์ในด้านการศึกษาแล้ว ยังให้

ความเพิกเฉยแก่ผู้ชมอย่างมากอีกด้วย

พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติ เป็นพิพิธภัณฑ์อีกประเภทหนึ่ง ซึ่งจัดแสดงสภาพความเป็นอยู่ของสัตว์ในธรรมชาติ โดยการจำลองสภาพธรรมชาติไว้ในตู้แสดงขนาดใหญ่ ซึ่งในการสร้างและตกแต่งพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติ ผู้สร้างจะพยายามใช้วัสดุจริงจากธรรมชาติ และวัสดุที่ประดิษฐ์ขึ้นแทนวัสดุจริงที่ไม่สามารถคงสภาพอยู่ได้

สำหรับเงินที่ใช้ในการดำเนินการในขั้นแรกนี้ ได้มาจากเงินงบประมาณของมหาวิทยาลัยส่วนหนึ่ง และเงินสนับสนุนจากเอกชนที่ปรารถนาจะเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชน เช่น องค์การสะพานปลา ศจ.พน.อวย เกตุสิงห์ และธนาคารกรุงเทพ จำกัด เป็นต้น ทั้งนี้เป็นเพราะการจัดทำต้องใช้ทุนสูงมาก

1.4 พิพิธภัณฑ์ฯ เป็นหน่วยราชการ แต่วิธีการเขาไม่ใช่ระบบราชการ สาเหตุใหญ่เพราะทางราชการมิได้จัดสรรงบประมาณให้ และการซื้อสิ่งของ หรือสัตว์ต่าง ๆ จะมาใช้ระบบราชการไม่ได้ เพราะชักช้าไม่ทันการ กว่าจะได้เงินสัตว์ก็ตายไปก่อน

1.5 การบริหารงานทั่วไปจึงทำแบบไม่มีระบบ แต่ก็ทำว่าอย่างไรจึงจะทำให้พิพิธภัณฑ์อยู่ได้

การบริหารสำนักงาน

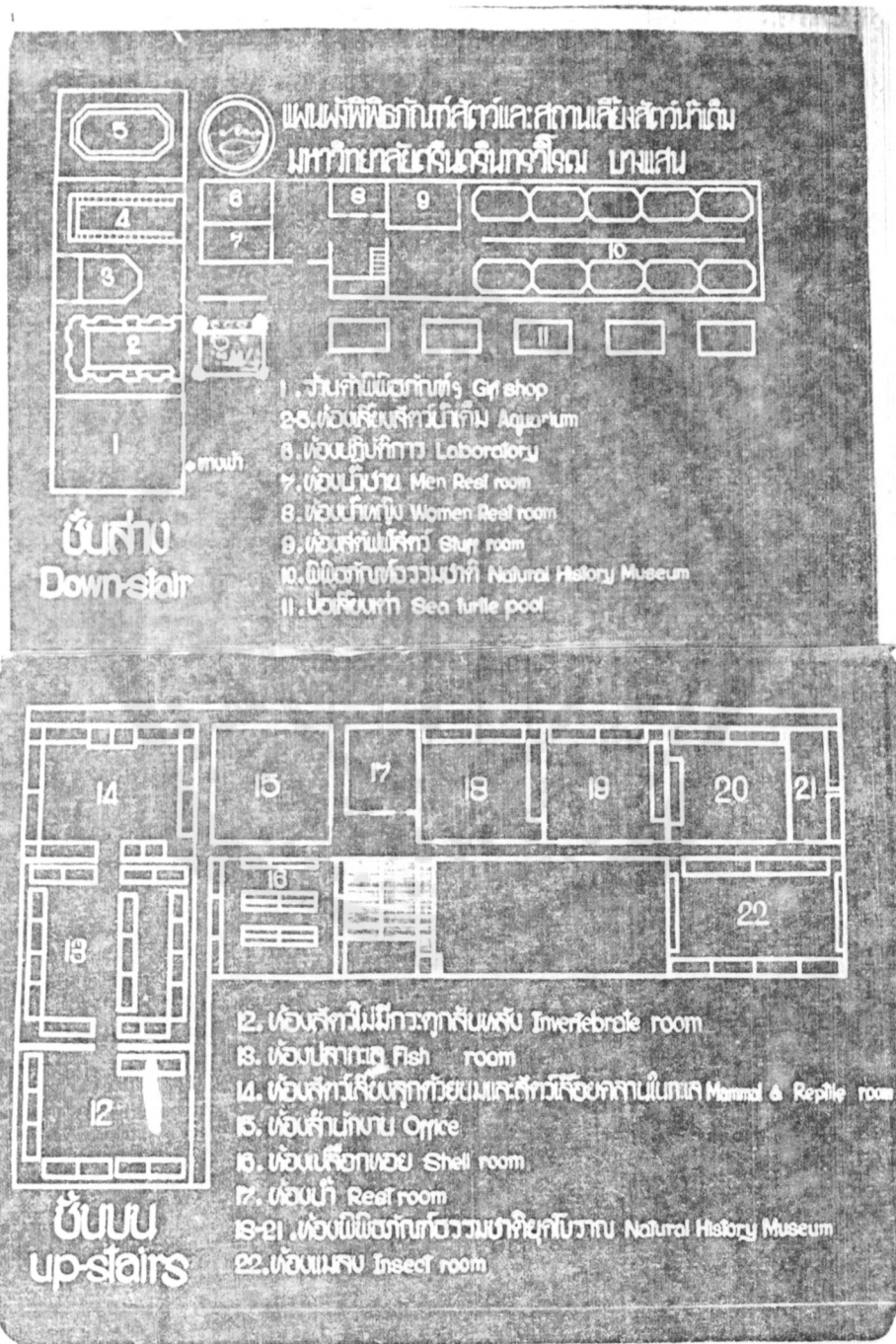
เนื่องจากสำนักงานมีเพียงสำนักงานเดียว การบริหารจึงบริหารได้ง่ายไปยุ่งยากได้จัดแบ่งสำนักงานออกเป็นส่วนต่าง ๆ (ดังภาพในหน้าถัดไป)

การเปิดปิดพิพิธภัณฑ์และสถานเลี้ยงสัตว์น้ำเดิม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน จะเปิดให้ประชาชนดูสนใจเข้าชมทุกวันโดยไม่เว้นวันหยุดราชการ

วันธรรมดาเปิดให้เข้าชม ระหว่างเวลา 08.30 - 16.00 น.

วันเสาร์ อาทิตย์ และวันหยุดราชการ เปิดให้เข้าชมระหว่างเวลา

08.30 - 17.00 น.

การบริหารบุคลากร

1. ทางมหาวิทยาลัยจะมีการฝึกอบรมให้นิสิตตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 ขึ้นไป ที่สมัครใจไปอบรมเพื่อเป็นวิทยากรคอยให้ความรู้แก่ผู้มาชม เมื่อนิสิตมีเวลาว่างจากการศึกษา โดยจะทำเป็นตารางของคณะผู้เข้าชมไว้ว่าวันที่เท่าไร เวลาอะไร จำนวนเท่าไร แล้วนิสิตก็เตรียมตัวไว้ล่วงหน้าว่าใครจะทำหน้าที่ในวันนั้น ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างรายการผู้เข้าชม

วัน เดือน ปี	รายการ	จำนวน	จังหวัด	หมายเหตุ(เวลา)
16 ส.ค.25	ร.ร.สมถวิล	200	กทม.	13.00 - 15.00
17 ส.ค.25	-ศูนย์ชีววิทยาทางทะเล	-	ภูเก็ต	-
	- มศว.ประสานมิตร	80	กทม.	15.30 - 17.00
20 ส.ค.25	ร.ร.อยุธยาธรรม	231	อยุธยา	10.00
21 ส.ค.25	ร.ร.บางปะอิน	231	อยุธยา	10.00
27 ส.ค.25	สถาบันจิตวิทยาความมั่นคง	60	กทม.	14.00 - 15.30

2. การปกครองดูแลและการปฏิบัติงาน อยู่กันแบบครอบครัว มีการเห็นอกเห็นใจกัน พนักงานสามารถให้หน่วยงานใดทุกอย่าง ยามเจ็บไข้ได้ป่วยอาจารย์ก็ช่วยเหลือเฝ้าดูตามสถานภาพ นำไปส่งโรงพยาบาล ให้อาทาน เป็นต้น

3. ทุกคนทำงานด้วยความตั้งใจ และความเสียสละไม่หวังผลตอบแทนใด ๆ เพื่อสังคมส่วนรวม เช่น อาจารย์ท่านใดว่างก็จะทำงานร่วมกับนิสิต แม้จะเป็นเวลาจำกัดก็ตาม

โครงการในอนาคต

พิพิธภัณฑ์สัตว์และสถานเลี้ยงสัตว์น้ำเค็มในปัจจุบันนี้ ได้รับความสนใจจากประชาชนเป็นอันมาก แต่เนื่องจากเป็นสถานที่ซึ่งกีดแปลงมาจากอาคารเรียนเก่า จึงไม่เหมาะสมและไม่สะดวกในการขยายงานต่อไป ดังนั้นทางมหาวิทยาลัยจึงเห็นสมควรให้จัดทำโครงการใหม่ขึ้น โดยมหาวิทยาลัยให้ที่ดินตรงบริเวณด้านหน้าของมหาวิทยาลัยประมาณ 50 ไร่ ในการดำเนินงานตามโครงการนี้ จะประกอบด้วย 4 หน่วยงาน คือ

1. สถานเลี้ยงสัตว์น้ำเค็ม จะเป็นห้องเลี้ยงสัตว์น้ำขนาดใหญ่ที่ทันสมัยที่สุด เช่นเดียวกับสถานเลี้ยงสัตว์น้ำเค็มที่มีชื่อเสียงในต่างประเทศ
2. บ่อเลี้ยงโลมา คณะกรรมการได้มีความเห็นว่า โลมาเป็นสัตว์ที่น่าสนใจในการศึกษาเกี่ยวกับอุปนิสัย ซึ่งสามารถนำมาฝึกหัดและใช้ในการแสดงได้ และในเมืองไทยยังไม่มีที่ใดเลี้ยง จึงเป็นการเหมาะสมที่จะสร้างที่บางแสน
3. อาคารวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเล อาคารวิจัยฯ นี้จะเป็นสถานที่ที่ใช้ทำงานวิจัยของนักวิจัยทางวิทยาศาสตร์ทางน้ำของสถาบันต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ นอกจากนี้ยังมีห้องประชุมและห้องปฏิบัติการสำหรับการใช้ในการสอน และการฝึกอบรมแก่นิสิต นักศึกษาของมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ และสถาบันอื่น ๆ

4. พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำ ซึ่งจะเป็นแหล่งรวมตัวอย่างสัตว์น้ำของเมืองไทยทั้งหมด

สำหรับสถานที่ที่จะขยายใหม่ในอนาคตนี้ อาจจะจัดตั้งอยู่ในรูปของสถาบัน คือ "สถาบันวิทยาศาสตร์ทางทะเล" และนอกจากนี้ คณะกรรมการฯ ยังเสนอให้คณะวิทยาศาสตร์เปิดภาควิชาขึ้นใหม่อีกภาคหนึ่งคือ ภาควิชาวิทยาศาสตร์ทางน้ำ (Aquatic Science) เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมโครงการนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

สรุปคำถาม - ตอบ

เป็นการเปิดโอกาสให้นิสิตนักศึกษาถาม แล้วผู้อำนวยการพิพิธภัณฑฯ ผศ. สมาน ศรีธัญญา เป็นผู้ตอบ ดังนี้

นิสิต เปลือกหอย ของที่ระลึกต่าง ๆ ส่วนใหญ่ที่วางขายอยู่ในร้านค้าพิพิธภัณฑฯ นั้น
เอามาจากไหน ?

ผู้อำนวยการฯ บางอย่างรับมาจากข้างนอก บางอย่างก็ทำเอง

นิสิต สัตว์น้ำทะเลที่อยู่ในพิพิธภัณฑฯ เอามาได้อย่างไร ?

ผู้อำนวยการฯ หามาได้โดยการจ้างชาวประมงจับ แต่เนื่องจาก! เขาจับแบบจับกินจึงทำให้สัตว์บอบช้ำ
จึงต้องจับเองบ้างก็มี แต่การจับเองก็ใช้ค่าใช้จ่ายมากในการออกทะเล

ถาม พิพิธภัณฑฯ เป็นสถานที่ที่มีประโยชน์มากมาย ในฐานะท่านเป็นผู้อำนวยการ จะมีแนวทาง
หรือวิธีที่จะทำให้รัฐบาลมองเห็นความสำคัญ เพื่อให้ความช่วยเหลือ

ตอบ เราพยายามวิ่ง โดยเฉพาะพิพิธภัณฑฯ สัตว์ฯ ในอนาคตที่จะเปิดใหม่นั้น ยังมีปัญหา
เราต้องพยายามดำเนินการติดต่อจากการต่างประเทศ เพื่อขอความช่วยเหลือด้าน
บุคลากรหรือด้านการเงินต่อไป เพราะญี่ปุ่นให้ความช่วยเหลือเฉพาะตัวอาคารสถานที่
เท่านั้น ส่วนค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าบำรุงรักษา ยังไม่มี ทางรัฐบาลก็ไม่ได้จัดงบประมาณให้
และบุคลากรก็ไม่มี จึงต้องใช้พนักงานอย่างต่ำ ประมาณ 50 คน

ถาม การบริหารงานที่รัฐไม่ได้ให้งบประมาณ มีเทคนิคอย่างไร จึงมีคนมาช่วยทำงาน

ตอบ ต้องพูดให้เขาเข้าใจว่าคนเราไม่ควรเห็นแก่ตัว เราเป็นมนุษย์ควรแสดงความเห็นแก่ตัว
ควรเสียสละ ที่สำคัญคือในอนาคต เขาจะไปแล้วเขาจะสามารถใช้ความรู้ที่ติดตัวไปใช้
ได้อย่างเต็มที่ในเวลาทำงาน ด้านของพนักงานเราต้องให้ความเห็นอกเห็นใจเขา
ให้เงินรางวัลเขาบ้างเมื่อมีเงินเหลือจ่าย เพื่อให้เขาพออยู่ได้ เพราะมีลูกตั้งหลายคน
ให้เขาไม่อดอยากเกินไป พวกนี้สั่งให้ทำงานจะได้ผลดีมาก ไม่เกรงครัดต่อระเบียบ
กฎเกณฑ์เกินไป

ถาม นิสิตที่มาช่วยงาน ได้มีการจัดค่าตอบแทนให้อย่างไร ?

ตอบ นิสิตที่มาช่วยงานจะไม่มีเงินค่าตอบแทน แต่เขาจะได้

- ความรู้ที่ติดตัวเขาไป

- ผึกความอดทน ผึกให้รู้งานว่างานนั้นงานนี้ จะทำอย่างไร
- เป็นที่ยอมรับของหน่วยงานต่าง ๆ ว่าเคยผ่านงานพิพิธภัณฑสถานมาแล้ว มีความรู้และความอดทนในการปฏิบัติสูง

ถาม ในการบริหารงาน มีการแบ่งงานเป็นอย่างไร

ตอบ เนื่องจากเรามีคนไม่เพียงพอ แต่การแบ่งงานเราต้องแบ่งแน่ เราแบ่งงานให้ตรงกับความสามารถของคน เช่น Aquarium คนที่จะทำต้องมีความเสียสละและมีความรู้สูง วันหยุดไม่ได้หยุด เพราะถ้าหยุดสัตว์ก็ตายหมด-แล้วก็มอบงานให้ทำ ร้านค้าก็มอบให้ไปกับคนหนึ่ง เพื่อทำบัญชีต่าง ๆ ทำการซื้อหรือขายของ เรียกว่าผู้จัดการร้านค้า ผู้รับบริจาค ผู้ต้อนรับก็สำคัญ เลือกคนที่หน้ายิ้มแย้มแจ่มใส เพื่อจะได้ให้ผู้เข้าชมรู้สึกอยากจะทำบริจาค

ถาม แต่ละพิพิธภัณฑสถานมีการแบ่งคนรับผิดชอบอย่างไร

ตอบ เนื่องจากคนน้อย มีแบ่งเฉพาะพิพิธภัณฑสถานน้ำเค็ม โดยใช้บุคลากรคนเดียวกันทำหลายหน้าที่ ส่วนอย่างอื่นแบ่งไม่ได้ เพราะเรามีคนน้อย แต่ทุกคนก็ช่วยกันดูแลงานทั้งหมดร่วมกัน เพราะอาจารย์ก็ทำแค่ 3 - 4 คนเท่านั้น เพราะต้องสอนนักศึกษาด้วย บางทีเสาร์ อาทิตย์ ก็ต้องออกทะเล บางทีก็ต้องต้อนรับแขกต่างประเทศ

ถาม การบริหารงานของพิพิธภัณฑสถานได้มีหน่วยงานอื่นมาช่วยเหลือบ้างหรือไม่ เช่น กระทรวงเกษตร

ตอบ ในด้านที่จะขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่นมาช่วยนั้น หน่วยงานอื่นเขาก็มีปัญหาของตัวเอง เช่น กระทรวงเกษตร เขาก็ยังทำงานของเขาได้ไม่ถึง 100% แต่ทางพิพิธภัณฑสถานก็อาจขอความช่วยเหลือได้ เช่น ประมงแถวนี้มาเอ่ยปากว่าอยากได้สัตว์สักตัวหนึ่งเดียวเขาก็หาให้ได้

ถาม พิพิธภัณฑสถานและสถานเลี้ยงสัตว์น้ำเค็ม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสนแห่งนี้ เป็นหน่วยราชการใช่หรือไม่ ?

ตอบ ใช่ เป็นหน่วยราชการ โดยผู้ทำก็เป็นข้าราชการ แต่วิธีดำเนินการจะไม่อาศัยระบบราชการ เพราะเกิดผลเสียมากกว่าผลดี อีกอย่างหนึ่งเนื่องจากเราต้องหาเงินใช้จ่ายเอง ถ้าทำแบบระบบราชการเราก็หาเงินเองไม่ได้ นั่นหมายความว่าทางราชการจะต้องจัดสรรงบประมาณ และบุคลากรมาให้ใช้ด้วย ถ้าเป็นระบบราชการ

แต่เท่าที่ผ่านมา เราพยายามจะขอเป็นระบบราชการ โดยขอตั้งเป็นสวามัน หรือเป็น
ศูนย์ รัฐบาลก็ไม่ยอม

ถาม พิพิธภัณฑสถานฯ เคยมีกำไรมาก ๆ หรือไม่ ถ้ามีจะทำอย่างไรกับเงินกำไร ?

ตอบ เราไม่เคยมีกำไรมาก ส่วนใหญ่จะเสมอตัวพออยู่ได้ แต่ถ้าได้กำไรมาก ๆ ก็ดี
เราจะได้อำนาจเงินเหล่านั้นไปขยายหน่วยงาน จัดหาเครื่องมือมาใช้ หรืออาจจะเป็น
ศูนย์บริการผลิตอุปกรณ์การสอนทางวิทยาศาสตร์ทั่วประเทศ ซึ่งขณะนี้หลายโรงเรียน
มักจะขอตัวอย่างสัตว์มาอยู่เรื่อย ๆ เราไม่มีเงินจะทำให้ก็ต้องขอให้เขาส่งเงินมาแล้ว
เราจะอนุเคราะห์จัดทำให้

ถาม เนื่องจากเรามีปัญหาทางการเงิน เราจะยกพิพิธภัณฑสถานให้หน่วยงานของรัฐหรือว่า
กระทรวงเกษตรหรือสหกรณ์ ให้เขารับผิดชอบได้หรือไม่ ?

ตอบ งานเท่านี้จะยกให้ใครไม่ได้ เพราะขนาดกรมประมงเองก็ยังทำเรื่องประมงเองได้
ไม่ดีเท่าที่ควร แม้ในบางครั้งข้าราชการกรมประมงยังเคยมาเยี่ยมแล้วบอกว่า
มศว.ทำได้ดีมาก เพราะทางประมงเองไม่สามารถทำได้แบบนี้ เพราะอยู่ในระบบ
ราชการ เช่น พอ 16.00 น. ก็ปิดสำนักงาน แล้วมักไม่มีผู้สนใจสัตว์ข้างในว่าจะตาย
หรือจะเป็น จะไปมอบให้เขาก็คงยาก หรืออย่างภูเก็ตตอนนี้สร้างเสร็จแล้ว บุคลากร
มีแต่ไม่มีเงิน ก็ไม่สามารถเปิดดำเนินการได้ มีทางเดียวเราต้องผลิตกำลังคนขึ้นเอง
แล้วทางผู้ใหญ่ควรจัดสรรอัตรากำลังให้ จัดหาอุปกรณ์ให้ เพราะตอนนี้ขาดแคลนมาก
แม้แต่เรื่องวัตถุดิบ เวลานี้ก็ยังไม่

การบริหารงานของสำนักงานรัฐสภา

วันที่ 18 สิงหาคม 2525

(สรุปโดยนิสิตฝึกงาน กลุ่มจังหวัดสุรินทร์)

สรุปการศึกษาทูลงานสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา

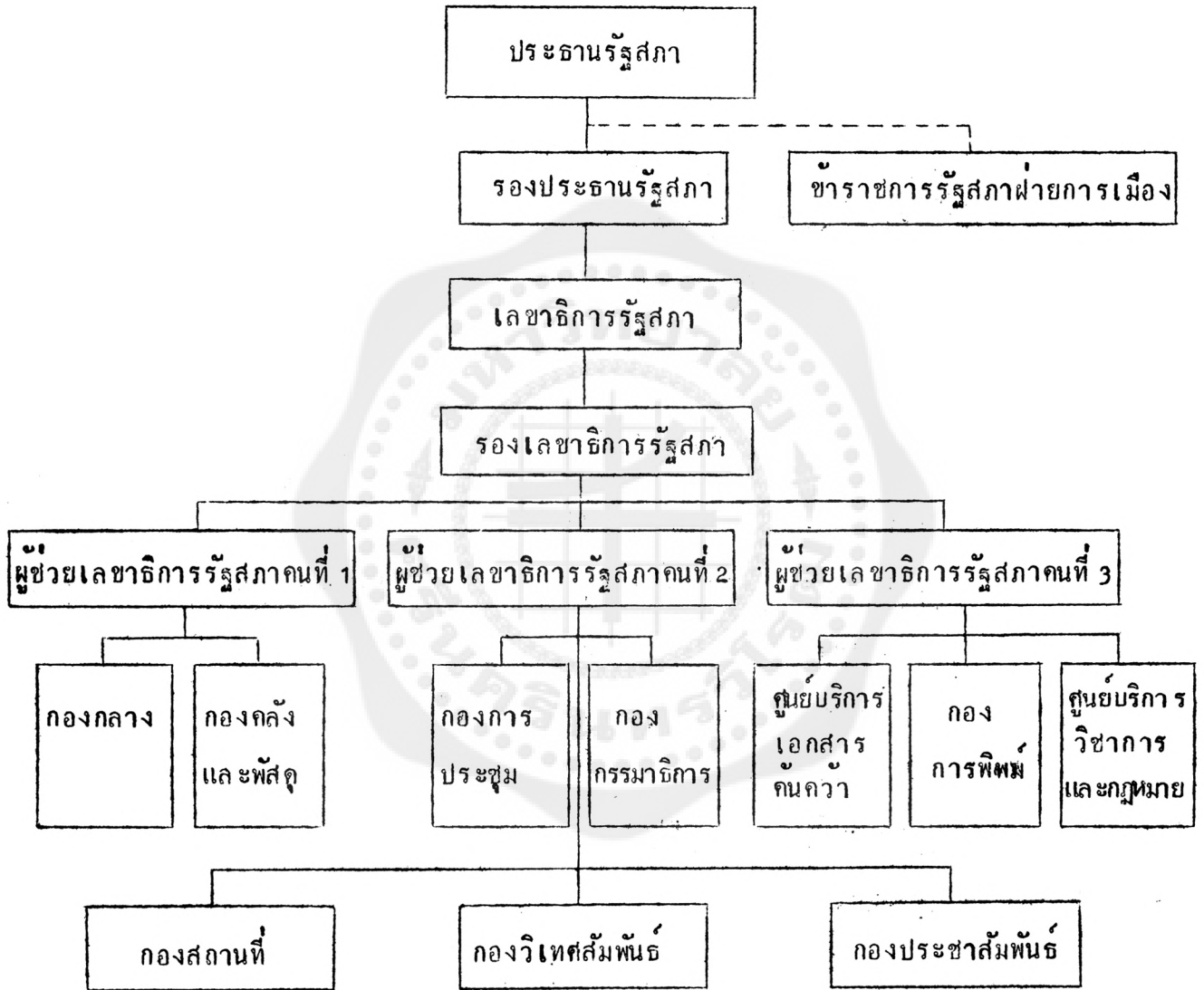
วันที่ 18 สิงหาคม 2525

สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 28 มิถุนายน พ.ศ. 2475 ซึ่งวันนี้มีการประชุมสภาเป็นครั้งแรก หลังจากได้รับพระราชทานรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวจากพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 ภายหลังจากมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองของประเทศไทยจากระบบสมบูรณาญาสิทธิราช มาเป็นระบบประชาธิปไตย

หน้าที่ของสำนักเลขาธิการรัฐสภา

1. นัดประชุมสภาและกรรมาธิการ
2. เชิญสมาชิกรัฐสภา ซึ่งเป็นบุคคลอาวุโสเป็นประธานรัฐสภาชั่วคราว และเชิญกรรมาธิการรัฐสภาปฏิบัติหน้าที่
3. ช่วยประธานสภาควบคุมการนับคะแนนเสียง
4. จัดทำรายงานการประชุมสภา
5. ยืนยันมติสภาไปยังผู้ที่เกี่ยวข้อง
6. รักษาเอกสารต่าง ๆ ของรัฐสภา
7. ดูแลความสงบเรียบร้อย และรักษาความปลอดภัย
8. จัดพิมพ์เอกสารต่าง ๆ

สายการบังคับบัญชาของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา

หมายเหตุ สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา มีตำแหน่งเทียบเท่าอธิบดี ระดับ 11

สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา เทียบเท่ากรม

สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา

-บริการในการติดต่อขอรับ
รัฐธรรมนูญ, ส.ส., ส.ว., กรรมา
ธิการ และสมาชิกของสภานิติ
การ และสมาชิกของสภานิติ
การ

สภานิติการ

สภานิติการ

เป็นที่ปรึกษาทางกฎหมายของ สนง.เลขาธิการรัฐสภา
-รับผิดชอบและนำ ศึกษาร่าง กฎหมาย
ที่ได้ผ่านแล้วด้วย พ.ร.บ., พระราชบัญญัติ, พ.ร.
กฤษฎีกา รัฐธรรมนูญ
-รับผิดชอบงานที่ประธานรัฐสภา ประธานวุฒิสภา หรือ
เลขาธิการรัฐสภามอบหมาย

ฝ่ายบริหาร

ฝ่ายทะเบียนงานรัฐสภา

กองกลาง
-รับผิดชอบด้านงาน
สารบรรณของสนง.
-เป็นเจ้าหน้าที่ของ
คณะกรรมการการประ
สานงานบริหาร
-ปฏิบัติเกี่ยวกับงาน
การเจ้าหน้าที่ของ
ข้าราชการรัฐสภา
-จัดระบบและทำหะ
เป็นประวัติและ
สถิติของสมาชิกรัฐ
สภาและข้าราชการ
รัฐสภา

กองคลังและพัสดุ
-ทำงบประมาณ
ของรัฐบาล
-รับผิดชอบในการ
เบิกจ่ายเงินทุก
ประเภท
-รับผิดชอบในการ
บริหารงานพัสดุ
ของสำนักงาน
เลขาธิการรัฐสภา

กองสถานที่
-รับผิดชอบในการ
รักษาความสะอาด
ของสำนักงาน
-รับผิดชอบเกี่ยวกับ
งานรักษาความสงบ
เรียบร้อย
-รับผิดชอบในการจัด
สถานที่และวางแผน
เกี่ยวกับการใช้สถานที่

กองการพิมพ์
-รับผิดชอบในการ
พิมพ์เอกสารต่าง ๆ
ของรัฐบาล

กองการประชาสัมพันธ์
-อำนวยความสะดวก
แก่ผู้มาติดต่อ
-รับผิดชอบเกี่ยวกับ
งานพิธีการต่าง ๆ
-ติดต่อผู้แทนสื่อ
มวลชนต่าง ๆ

กองการประชุม
-รับผิดชอบเกี่ยวกับ
การร่าง พ.ร.บ.
และรัฐธรรมนูญ
-รับผิดชอบเกี่ยวกับ
การกระทำของ
-รับผิดชอบเกี่ยวกับ
การจัดทำระเบียบ
วาระ

กองการมาธิการ
-รับผิดชอบเกี่ยวกับ
การประชุมของคณะ
การมาธิการ
-รับผิดชอบในการ
บริการ ข้าราชการ
สภาองคมนตรี
กฎหมายร่างงาน
การประชุม

ศูนย์รวมข่าวและพิมพ์
-รับผิดชอบในการ
ขึ้นรายการงานการ
ประชุมต่าง ๆ โดย
จุดและแปลข่าวเลข
เป็นศัพท์พิมพ์
-ฝึกอบรมวิชาเลข
และพิมพ์

กองวิเทศสัมพันธ์
-อำนวยความสะดวก
ให้สมาชิกของหน่วย
รัฐสภาต่างประเทศ
ที่มาเยือนประเทศ
ไทย
-อำนวยความสะดวก
ให้สมาชิกที่จะเดินทาง
ไปต่างประเทศ
-รับผิดชอบเกี่ยวกับ
การประชุมระหว่าง
ประเทศของรัฐบาล

ฝ่ายวิชาการ

ศูนย์บริการเอกสารและค้นคว้า
-รับผิดชอบในการบริหารงานห้องสมุดตามระบบทันสมัย
-รับผิดชอบในการบริการสมาชิกรัฐสภาในด้านค้นคว้า
เอกสารและข้อมูลต่าง ๆ
-รับผิดชอบในการผลิตเอกสารเผยแพร่ต่าง ๆ ของรัฐบาล
-รวบรวมและเก็บรักษาเอกสารและวัสดุต่าง ๆ ที่เป็นประวัติ
ศาสตร์ทางการปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นคติอันดี

ศูนย์บริการทางวิชาการและกฎหมาย
-เป็นที่ปรึกษาทางวิชาการแก่สมาชิกในการร่าง พ.ร.บ. ร่างผู้คิด
และกระบวน
-ติดต่อขอความร่วมมือจากมหาวิทยาลัย สถาบัน วิทยุภายนอก
ต่าง ๆ เพื่อรับปัญหาที่สมาชิกยื่นข้อ

กระบวนการบริหารงานบุคคล

ในปัจจุบันมีข้าราชการในสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา จำนวน 500 กว่าคน การบริหารงานบุคคลนั้น ได้มีการบริหารเพื่อจัดหากำลังคนที่มีความสามารถเหมาะสม ให้ครบบริบูรณ์ตามเป้าหมายที่ตั้งเอาไว้ เพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จ ซึ่งพอจะแบ่งแยกออกได้ ดังนี้คือ :-

1. การวางแผนกำลังคน คือการหาข้อมูลบุคลากรที่ต้องการเหมาะสมกับงาน และการเตรียมคนให้เพียงพอ
2. การเสาะหา
3. การคัดเลือกบุคคลเข้าทำงาน โดยการประกาศรับสมัครสอบแข่งขัน หรือคัดเลือก
4. การแนะนำเข้าทำงาน และการปฐมนิเทศ
5. การฝึกอบรม
6. การประเมินผลการปฏิบัติงาน (พัฒนาคน)
7. การเลื่อนตำแหน่ง การโยกย้ายเปลี่ยนแปลงตำแหน่ง การลดตำแหน่ง
8. การพ้นจากงาน

ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ.2518 มาตรา 6 ให้มีคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภาคนหนึ่ง เรียกชื่อย่อว่า " ก.ร. " ประกอบด้วยประธานรัฐสภาเป็นประธาน รองประธานรัฐสภาเป็นรองประธาน เลขาธิการรัฐสภา และคณะกรรมการอื่น ๆ อีกแปดคน ที่รัฐสภาเลือกจาก

1. ประธานคณะกรรมการสิทธิการสามัญประจำสภา จำนวนสองคน ในกรณีมี 2 สภา ให้เลือกสภาละ 1 คน และ
2. ผู้ทรงคุณวุฒิ มีจำนวน 6 คน ในกรณีที่มีสองสภา ให้แต่ละสภาเลือก 3 คน ให้เลขาธิการรัฐสภา เป็นเลขาธิการ ก.ร.

ก.ร. มีอำนาจควบคุมดูแลให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการรัฐสภา มีการตีความวินิจฉัยปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการใช้กฎหมายดังกล่าว และหน้าที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการฝ่ายรัฐสภา เช่น การกำหนดตำแหน่ง การสอบ การกำหนดวินัย เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมี อ.ก.ร. เพื่อที่จะทำหน้าที่แทน ก.ร. ดังนี้

1. อ.ก.ร. เกี่ยวกับวินัย
2. อ.ก.ร. เกี่ยวกับวันเวลาทำการ และการลา
3. อ.ก.ร. การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายข้าราชการฝ่ายรัฐสภา
4. อ.ก.ร. กำหนดตำแหน่งอัตราเงินเดือน
5. อ.ก.ร. เฉพาะกิจ พิจารณาอัตราค่าจ้างการวางแผนกำลังคนสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา

บทบาทของ อ.ก.ร. พอสรุปได้ดังนี้

- ก. สรรหาบุคคลมาปฏิบัติงาน
- ข. รักษาระเบียบวินัยของข้าราชการ ก.ร.
- ค. ส่งเสริมความก้าวหน้า
- ง. เป็นหลักประกันความมั่นคงแก่ข้าราชการฝ่ายรัฐสภา

การบริหารงานธุรการทั่วไป

ทุกหน่วยงานในรัฐสภา จะมีงานธุรการอยู่ทุกฝ่าย เพื่อเป็นการสะดวกในการติดต่อและ
การปฏิบัติงาน ซึ่งพอจะแยกหน้าที่ออกได้ ดังนี้คือ

1. เพื่อประสานงานกับทุกหน่วยงานในรัฐสภา
2. จัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องการใช้ในสำนักงาน
3. รับผิดชอบงานสารบรรณ รับส่งเอกสารบัญชีพัสดุทั่วไป
4. รับผิดชอบในการเก็บเอกสารสำคัญ
5. บริการด้านอาคารสถานที่
6. การจัดและดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสำนักงาน
7. ปฏิบัติงานซึ่งไม่ระบุหน้าที่โดยเฉพาะ เป็นหน้าที่ของกองกลางงานธุรการ

การบริหารงานงบประมาณ

ในการบริหารงานงบประมาณของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา พอสรุปได้ดังนี้

1. จัดในรูปแบบกองคลังและพัสดุ แบ่งงานออกเป็น 4 ฝ่าย คือ

1.1 ฝ่ายงบประมาณ มีหน้าที่วางแผนด้านงบประมาณทั้งหมดของรัฐสภา โดยการวางแผนไว้วางหน้าเสมอ

1.2 ฝ่ายงานการบัญชี มีหน้าที่จัดทำบัญชีรับจ่ายทุกประเภททั้งหมดของรัฐสภา รวบรวมติดตามการทำบัญชีทุกแผนการ

1.3 ฝ่ายงานบริหารการพัสดุ มีหน้าที่จัดซื้อ สํารวจติดตามดูแลรักษาวัสดุอุปกรณ์ทุกชนิดของรัฐสภา

2. ฝ่ายการงบประมาณ ฝ่ายการเงิน ฝ่ายบัญชี ฝ่ายการพัสดุ ทั้ง 4 ฝ่าย จะแยกออกจากกันเฝ้าระวังเพื่อความสะดวกในการบริหาร สะดวกในการตรวจสอบติดตามผล ทุกฝ่ายจะยืนยันกันได้ และจะประสานสัมพันธ์กันหมด

3. ขอนําสั่งเกิดทุกฝ่าย ถ้าดำเนินการเป็นไปตามขั้นตอนของทางราชการแล้ว จะดำเนินการล่าช้า ไม่คล่องสะดวกเท่าที่ควร ไม่ทันเหตุการณ์ ซึ่งจะคล้าย ๆ กับหน่วยงานอื่น ๆ เช่นเดียวกัน แต่ก็ต้องยึดระเบียบราชการเป็นหลัก

4. งบประมาณของรัฐสภา ได้รับมาจากรัฐบาลเช่นเดิม เหมือนกับหน่วยงานอื่น โดยถือว่าสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาและรัฐสภา มีฐานะเทียบเท่ากรม ๆ หนึ่ง และการแบ่งส่วนราชการออกเป็นกองย่อย ๆ ได้ 5 กอง การรับเงินงบประมาณดำเนินการเหมือนกับกรมอื่น ของกระทรวงอื่น ๆ ด้วย

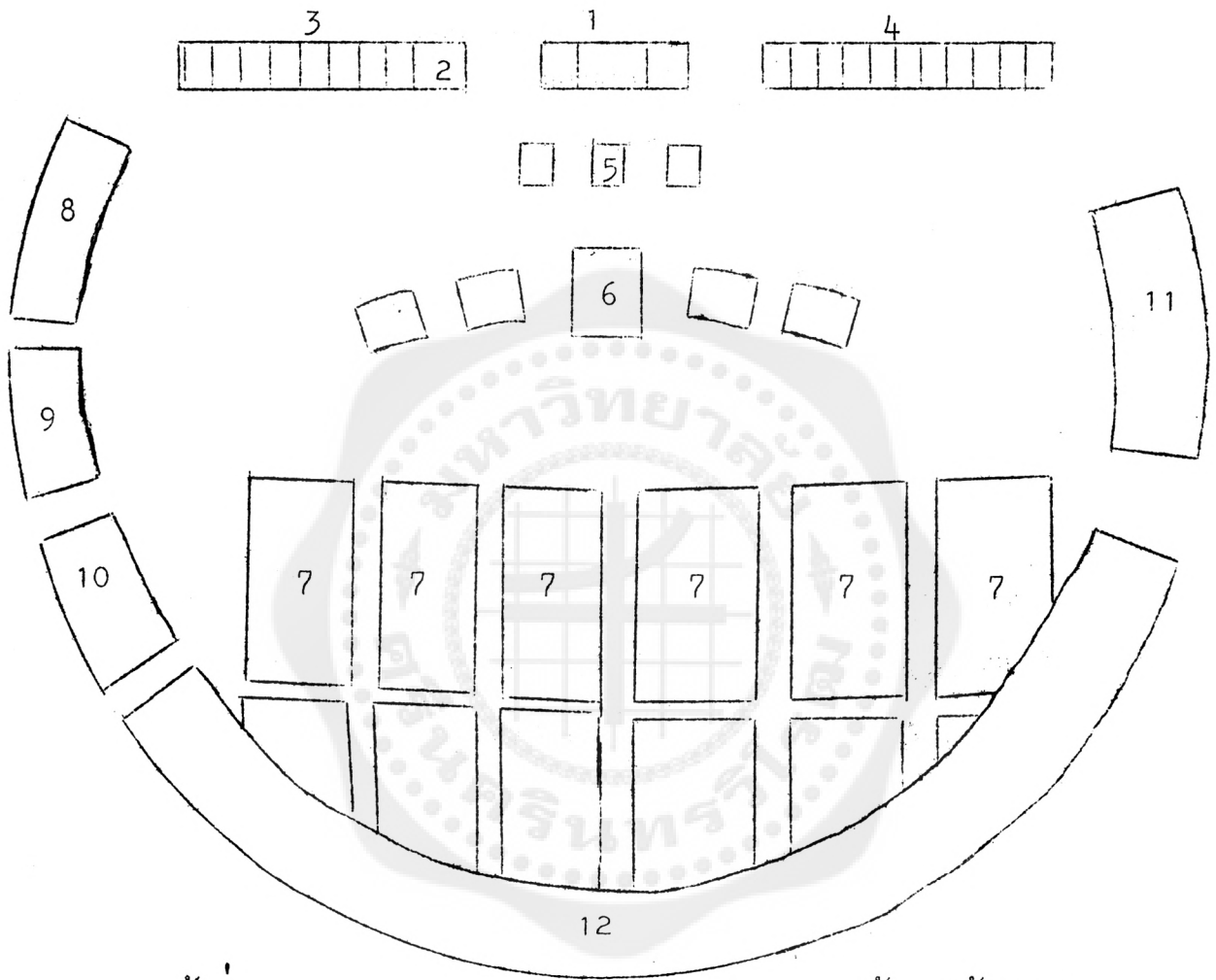
การบริหารอาคารสถานที่

สำหรับอาคารสถานที่ของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภานั้น ในสภาพปัจจุบันยังไม่เพียงพอ และมีแนวโน้มที่จะต้องขยายขึ้นเรื่อย ๆ การบริหารอาคารสถานที่นั้น ทางสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาต้องรับผิดชอบการบำรุงรักษาสถานที่ ตกแต่งรัฐสภาให้สวยงาม สะอาด มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีหัวหน้าคอยควบคุมดูแล เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างดียิ่งขึ้น มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยอาคารสถานที่ ซึ่งเดิมเรียกว่าตำรวจรัฐสภา แต่มีการเปลี่ยนแปลงเป็นข้าราชการพลเรือนเมื่อปี พ.ศ. 2517 เป็นผู้ตรวจตราดูแลอย่างเข้มแข็ง

นอกจากนั้น ต้องมีการวางแผนการใช้สถานที่ ๆ มีอยู่ในปัจจุบัน จะใช้ทำอะไรให้เหมาะสม และควรจะต้องเปลี่ยนแปลงอย่างไร การจัดสถานที่ห้องประชุมสภาก็มีความสำคัญมาก เพราะเป็นการจัดการอย่างมีระบบ ซึ่งพอสรุปการจัดตั้งประชุมตามแผนผังโดยสังเขป ต่อไปนี้

รายละเอียดการจัดห้องประชุมรัฐสภา

แผนผังการจัดที่นั่งภายในห้องประชุม

ชั้นล่าง

1. ประธานสภาและรองประธานสภา
2. นายกรัฐมนตรี
3. คณะรัฐมนตรี
4. กรรมการธิการ
5. เลขาธิการรัฐสภา
6. แทนอภิปราย
7. ที่นั่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ชั้นบน (ชั้นลอย)

8. ห้องควบคุมเสียง
9. ที่นั่งแขกพิเศษ
10. เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์
11. ที่นั่งสื่อมวลชน
12. ที่นั่งของประชาชนทั่วไปที่ขออนุญาตเข้าไปฟังการประชุม

การบริหารงานหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและระบบการพิมพ์
ณ. บริษัท วัชรพล จำกัด

วันที่ 18 สิงหาคม 2525

(สรุปโดยนิสิตฝึกงาน กลุ่มจังหวัดนครราชสีมา 2)

ศึกษาดูงานสำนักงานหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ประวัติความเป็นมา

เริ่มก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2493 คือ หนังสือพิมพ์ข่าวภาพรายสัปดาห์ ต่อมาเปลี่ยนเป็นหนังสือพิมพ์ข่าวภาพรายวันในปี พ.ศ. 2495 แล้วถูกปิดเมื่อเกิดการปฏิวัติในปี พ.ศ. 2500 จากนั้นก็ได้ทำหนังสือพิมพ์รายวันอีกฉบับหนึ่งในรูปของบริษัทเดิมคือ หนังสือพิมพ์เสียงอ่างทอง จาก พ.ศ. 2500 - 2504 และในปี พ.ศ. 2504 นี้เองก็เปลี่ยนมาเป็นหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เป็นหนังสือพิมพ์ฉบับบ่ายในลักษณะของหนังสือพิมพ์การเมืองเดิมก็ได้เปลี่ยนมาเป็นหนังสือพิมพ์ประเภทประชาชนิมที่เรียกว่า Popular ดังปรากฏในปัจจุบันนี้

การดำเนินงานในปัจจุบัน

กิจการหนังสือพิมพ์ถือเป็น Mass media ด้านหนึ่งในภาคเอกชน หนังสือพิมพ์ไทยรัฐจัดตั้งขึ้นในรูปของบริษัทจำกัด ซึ่งเป็นองค์กรของเอกชน และเป็นหนังสือพิมพ์ในลักษณะที่เรียกว่า Popular newspaper หรือหนังสือพิมพ์ประเภทประชาชนิม ซึ่งตามหลักของทฤษฎีหนังสือพิมพ์แล้วหนังสือพิมพ์มีอยู่ 2 ประเภท คือ

1. ประเภท Popular ที่เรียกว่า ประชาชนิม
2. ประเภท Quality ที่เรียกว่า ประเภทคุณภาพ

ทางไทยรัฐเองก็ได้พยายามปรับหนังสือให้เข้าทั้งลักษณะประชาชนิมและคุณภาพ โดยมุ่งสู่กลุ่มผู้อ่านทุกกลุ่ม ซึ่งตามปกติกลุ่มผู้อ่านจะมีอยู่ 5 กลุ่ม ตั้งแต่กลุ่มผู้อ่านระดับสูงสุด คือผู้ได้รับการศึกษาสูงและผู้บริหารระดับสูง จนถึงกลุ่มชาวบ้านธรรมดา ไม่ว่าจะเป็น Labor หรือ Worker ตลอดจนถึงชาวเกษตรกรทั่วไป และคนงานในภาคอุตสาหกรรม ปัจจุบันหนังสือพิมพ์ไทยรัฐจึงเกาะกลุ่มผู้อ่านไว้ทั้ง 5 กลุ่ม และในจำนวน 5 กลุ่มดังกล่าว ไทยรัฐแพร่หลายมากที่สุดในกลุ่มชนในชนบท ซึ่งเป็นชนกลุ่มใหญ่ ประมาณ 67 - 68% ส่วนอีก 32% เป็นกลุ่มผู้อ่านในเขตเมือง เขตเทศบาล การใช้ Mass media ด้านนี้ไทยรัฐมุ่งไปสู่กลุ่มผู้อ่านในชนบท ซึ่งเป็นเกษตรกรจำนวน 85% ของประชาชนทั้งประเทศ

การดำเนินงานหนังสือพิมพ์ในประเทศไทย รวมทั้งไทยรัฐก็เหมือนอันกับธุรกิจอื่น ๆ ที่จะต้องมีองค์ประกอบสำคัญอยู่ 3 อย่าง คือ

1. ทูต
2. บุคคลที่ดำเนินงาน
3. การบริหาร

จุดมุ่งหมายของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

เข็มมุ่งของไทยรัฐ ถือดำเนินธุรกิจหนังสือพิมพ์ในลักษณะ Independent newspaper ถือเป็นอิสระไม่ผูกพันกับกลุ่มการเมืองกลุ่มหนึ่งกลุ่มใด การที่จะทำได้ตามที่มุ่งเข็มไว้นั้นก็คือ การยืนอยู่บนขาของตนเอง ทั้งนี้ต้องอาศัยปัจจัย 2 ประการ คือ

1. การโฆษณา ประมาณ 60%
2. การขายหรือจำหน่าย ประมาณ 40%

การจัดสรรหน้าของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

การจัดสรรหน้าของไทยรัฐนั้นจะจัดสรรตามกลุ่มผู้อ่าน ดังนี้

หน้าแรก เป็นหน้าที่หือหวาตามแบบฉบับหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมทุกประเทศ

หน้าสอง มีทั้งข่าวสารการเมือง สังคม ธุรกิจ และข่าวอุตสาหกรรม เป็นลักษณะข่าวที่เรียกว่า Hard news และ Soft news คือข่าวแข็งและข่าวอ่อน ซึ่งตามทฤษฎีหนังสือพิมพ์ ข่าวแข็ง หมายถึงข่าวการบ้านการเมือง และการบริหารการศึกษา ส่วนข่าวอ่อน หมายถึงข่าวซุบซิบ นินทา ข่าวที่ค่อนข้างจะโรแมนติก แต่ลักษณะทั้งหมดนี้เกิดขึ้นจากลักษณะ Human interesting คือความสนใจของผู้อ่านนั่นเอง และ 5% ของหน้า 2 จะเป็นข่าวต่างประเทศ (Foreign news) ซึ่งได้จากโทรพิมพ์ทั่วโลก จากสำนักข่าวต่าง ๆ เช่น เอพี, ยู.ที.ไอ.ที.เอ็น., รอยเตอร์, เอ เอฟ พี ประมาณวันละ 2,400 ข่าว แต่เลือกลงได้ไม่เกิน 30 ข่าว

หน้าสาม เป็นข่าวสารการเมือง เศรษฐกิจ การศึกษา การปกครอง เศรษฐกิจการคลัง การเงิน ประมาณ 8% ในหน้านี้จะมีบทบรรณาธิการซึ่งไม่ปรากฏชื่อผู้เขียน บทบรรณาธิการนี้จะเขียนโดยคณะบรรณาธิการ ซึ่งแสดงถึงจุดมุ่งหมายและเข็มของหนังสือพิมพ์นั้น ๆ เป็นเครื่องหมายชี้ถึงแนวนโยบาย ส่วนคอลัมน์ในหน้านี้เป็นลักษณะเสียดสีสังคมและมีชื่อผู้เขียน

หน้าสี่ เป็นเรื่องเกี่ยวกับสังคม ใคร อะไร ที่ไหน อย่างไร ทำไม

หน้าห้า เป็นบันเทิงประเภทนิยาย และมีการ์ตูนภาพวิจารณ์การเมือง เศรษฐกิจ สังคม

ส่วนหน้าอื่น ๆ นอกจากนี้อาจจัดไปตามกลุ่มผู้อ่าน แต่ที่น่าสนใจ คือ "หน้าเด็ก" ซึ่งไทยรัฐ จัดหน้าเด็กเพื่อเป็นสื่อในการศึกษานอกระบบหรือการศึกษาเบ็ดเสร็จ เป็นการศึกษาทางอ้อม ภาษายาวมใช้ภาษาง่ายตามวัยของเด็ก ซึ่งศึกษาได้จากกลุ่มผู้อ่านที่ได้จากทั้งจากจดหมายถึงกองบรรณาธิการ การสำรวจเป็นครั้งคราว เช่น ของคณะกรรมการสุขภาพ นิเทศศาสตร์ และจากเอเยนต์จำหน่าย กว่า 2,000 แห่ง ทั่วประเทศ

หน้าเก่า เป็นหน้าสตรี มีคอลัมน์เกี่ยวกับงานช่าง คหกรรมศาสตร์ สุขภาพอนามัย การป้องกันโรค การจัดและถนอมอาหาร การจัดบ้าน การประดิษฐ์วัสดุเหลือใช้

หน้ากีฬา มุ่งส่งเสริมเยาวชน จะมีการแข่งขันกีฬาทั่วประเทศ และกีฬาสำคัญ ๆ ทั่วโลก

หน้าสังคม ไทยรัฐจะไม่ลงกีฬาม้าแข่ง เพราะถือว่าเป็นการพนันมอมเมาเยาวชน

การทำหน้าที่ด้านสื่อมวลชน

หน้าที่ด้านสื่อมวลชนของหนังสือพิมพ์ คือ

1. ให้ข่าวสาร
2. แสดงความคิดเห็น
3. เป็นสื่อในการโฆษณา
4. ให้ความบันเทิง

ในข้อ 3 เป็นสื่อในการโฆษณานั้น เป็นธรรมดาที่หนังสือพิมพ์ต้องมีการโฆษณา ทั้งนี้เพื่อให้ยืนอยู่บนขาของตัวเองได้ เพราะรายได้จากค่าโฆษณามีถึง 60% แต่ในหนังสือพิมพ์ 16หน้านั้น ไทยรัฐมี 192 คอลัมน์ เป็นโฆษณา 32 คอลัมน์ เป็นเนื้อหาข่าวบทความ บันเทิง ประมาณ 160 คอลัมน์

การบริหารงานสำนักงาน

การบริหารงานของสำนักพิมพ์ไทยรัฐก็เหมือนกับหน่วยราชการ คือแบ่งออกเป็น 8 กองใหญ่ ๆ ดังนี้

คณะกรรมการบริหารของบริษัทรับผิดชอบทั้งหมด ในการบริหารงานของบริษัท กระจายงานไปสู่กองต่าง ๆ ดังนี้

1. กองอำนวยการ
2. กองบรรณาธิการ

3. กองจัดการ
4. กองการบัญชี
5. กองการผลิต
6. กองการขนส่ง
7. กองการโยธา
8. กองการตลาด

แต่ละกองมีหัวหน้ากองรับผิดชอบประสานงาน โดยมีคณะกรรมการบริหารของบริษัทเป็นผู้รับผิดชอบ เป็นบอร์ดไคเร็คเตอร์ของเรา คณะกรรมการมีหน้าที่กำหนดนโยบายในการที่จะทำหนังสือออกจำหน่ายในแต่ละวัน คณะกรรมการจะกระจายงานไปยังหัวหน้ากอง หัวหน้ากองกระจายงานไปยังหัวหน้าแผนก กองที่สำคัญที่ควรกล่าวถึง คือ

1. กองอำนวยการ ทำหน้าที่เหมือนกองกลาง มีหน้าที่ประสานงานทุกกอง
2. กองบรรณาธิการ เป็นเสมือนทัพหน้า ทำหน้าที่รวบรวมข่าวสารตลอด 24 ชั่วโมง ไม่มีวันหยุด โดยผลัดเปลี่ยนกันทำงาน ข่าวสารต่าง ๆ จึงเข้าสู่กองนี้ได้ตลอดเวลา ข่าวต่าง ๆ จะถูกคัดเลือกมาจัดเป็นข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ตามลำดับความสำคัญลดหลั่นกันไป นอกจากนี้กองบรรณาธิการก็จะทำหน้าที่รวบรวมต้นฉบับตามลำดับหน้าที่จะพิมพ์
3. กองการผลิต ทำหน้าที่ออกแบบและตกแต่งแบบ ทำเลเอาท์ เฟลท คอมพิวเตอร์ ควบคุมการเรียงตัวพิมพ์ ควบคุมการผลิต ทุกอย่างควบคุมด้วยคอมพิวเตอร์หมด การพิมพ์ใช้ระบบออฟเซต อัตราการพิมพ์ชั่วโมงละ 40,000 ฉบับ เครื่องพิมพ์มีทั้งหมด 7 เครื่อง พิมพ์พร้อมกันหมดจะได้ชั่วโมงละ 280,000 ฉบับ ในวันหนึ่งจะพิมพ์ 5 ครั้ง แต่ละครั้งจะเปลี่ยนข่าวสารไปเรื่อย ๆ
4. กองการตลาด ใช้รถขนส่งประมาณ 100 คัน ขนส่งหนังสือสู่ตลาดทั่วประเทศ โดยใช้เวลาน้อยที่สุด และถึงมือผู้อ่านรวดเร็วที่สุด คติสำคัญของชาวหนังสือพิมพ์ว่า "ข่าวรวดเร็วที่สุด ละเอียดยิ่งที่สุด แนนอนที่สุด" ไปสู่ผู้อ่าน

การทำข่าว

ข่าวสารต่าง ๆ เป็นหน้าที่ของกองบรรณาธิการ ซึ่งจะแบ่งเป็นแผนกข่าวต่าง ๆ รับผิดชอบการหาข่าว 11 แผนก คือ

1. แผนกข่าวอาชญากรรม
2. แผนกข่าวเศรษฐกิจ การเมือง

3. แผนกข้าราชการศึกษา
4. แผนกข้าราชการสตรี
5. แผนกข้าราชการสังคม
6. แผนกชาวบันเติง
7. แผนกชาวกีฬา
8. แผนกชาวต่างประเทศ
9. แผนกชาวภูมิภาค หรือชาวต่างจังหวัด
10. แผนกห้องสมุด
11. แผนกบริการสาธารณะ

แต่ละแผนกจะมีหัวหน้าแผนก คือหัวหน้าข่าว เป็นผู้รับผิดชอบในสายงานของตนเอง ข่ายงานข่าวของกองบรรณาธิการทั้งหมด ทั้งกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด ใช้วิทยุสื่อสารในการติดต่อส่งงานโดยตรงกับกองบรรณาธิการตลอด 24 ชั่วโมง และมีรถวิทยุวิ่งตามเขตต่าง ๆ 5 คัน กรอบ-กลุ่มข่าวในกรุงเทพฯ ในจำนวนประชากร 5 ล้านคน ในต่างจังหวัดก็มีผู้สื่อข่าวพิเศษ ประมาณ 200 คน ส่งข่าวเข้าสำนักงาน ดังนั้นเมื่อเกิดเหตุการณ์ขึ้นก็สามารถส่งเจ้าหน้าที่อีกชุดหนึ่งจากสำนักงานไปติดตามข่าวทันที

การส่งภาพข่าวจากต่างจังหวัด ปัจจุบันไทยรัฐมีเครื่องมือสื่อสารใหม่ที่ผู้สื่อข่าวต่างจังหวัดสามารถส่งข่าวภาพมาถึงสำนักงานภายใน 7 นาที โดยมีเครื่องส่งที่ต้นทางและเครื่องรับที่ปลายทาง เรียกว่า เครื่องเพอร์สไมล์ หรือเครื่องส่งภาพวิถีไกลทางโทรศัพท์ ที่ไหนมีโทรศัพท์ ที่นั่นก็สามารถส่งภาพมาถึงสำนักงานได้ใน 7 นาที

ด้านข่าวต่างประเทศ มีแหล่งข่าว 5 แหล่ง มีสำนักข่าวต่าง ๆ ที่เราเรียกว่า นิวอีเยนซี การเสนอข่าวต่างประเทศที่ต้องระมัดระวังคือ ข่าวเกี่ยวกับประเทศสังคมนิยม เพราะมีกฎหมายเกี่ยวกับการกระทำความผิดเป็นคอมมิวนิสต์ควบคุมอยู่ สำนักข่าวทั้ง 5 แห่งได้แก่ เอพี ยูพีไอทีเอ็น รอยเตอร์ เอเอฟพี เป็นสำนักข่าวเอกชนตะวันตก ที่ให้ข่าวเที่ยงธรรมตามสมควร นอกจากนี้ก็ใช้องค์กรข่าวจากสำนักข่าว เกียวโต และข่าวของรัฐบาลประเทศต่าง ๆ ข่าวจากสำนักข่าวต่างประเทศจะส่งมาโดยผ่านโทรศัพท์ตลอด 24 ชั่วโมง การเลือกลงข่าวในหนังสือพิมพ์ก็เลือกลงตามลักษณะจิตวิทยาของผู้อ่าน

การบริหารงานบุคคล

เนื่องจากเป็นรูปบริษัทเอกชน งานด้านการจัดวางแผนกำลังคนจึงยังไม่สมบูรณ์นัก โดยทางบริษัทถือปฏิบัติดังนี้

คำนึงว่าคนเหมาะกับงานเพียงไร การรับคนเข้าทำงานเป็นลักษณะของบริษัทเอกชนทั่วไปนิยมคือ ไม่มีนโยบายรับคนมาฝึกงานเหมือนระบบราชการ คือไม่คำนึงถึงว่าจะจบปริญญาหรือไม่ และจบสาขาใด แต่คำนึงถึงความสามารถเฉพาะคนที่ทำงานในตำแหน่งที่บริษัทต้องการ ไม่กำหนดว่าจบอะไรมาจะได้เงินเดือนเท่าไร แต่ถือว่ามีความสามารถสูงก็มีโอกาสก้าวหน้ามาก เงินเดือนมาก

สำนักพิมพ์ไทยรัฐเริ่มงานมาจาก คนเพียง 8 คน มาถึง 30 คน และปัจจุบันมีจนถึง 725 คน บุคลากรของบริษัทจึงมีทั้งได้เข้าขึ้นมาจากที่เคยทำงานอยู่เดิมจนปัจจุบัน และคัดเลือกเข้ามาใหม่โดยถือคุณวุฒิก็มี ถือความชำนาญก็มี

หลักการคัดเลือกคนเข้าทำงานถือปฏิบัติอยู่ 2 อย่าง คือ

1. คุณวุฒิ
2. ความชำนาญ

แต่ทั้งนี้ยังไม่มี การสอบคัดเลือก และผู้มีความชำนาญแต่ไม่มีปริญญาก็อาจมีเงินเดือนสูงกว่าผู้จบปริญญา ซึ่งปัจจุบันมีมากกว่าครึ่งหนึ่งของทั้งหมด แต่ทางบริษัทก็มีโครงการจะประกาศรับสมัครคัดเลือกเพื่อรับเข้าทำงานตามสายงานที่เรียนมาบางแผนก เช่น บัญชี ธุรกิจ บริการ ประชาสัมพันธ์ อย่างเช่น ห้องสมุดของสำนักพิมพ์ปัจจุบันก็รับบรรณารักษ์ระดับปริญญาโท ซึ่งมีผู้มาสมัครมากมาย แต่รับได้คนเดียว การรับคนในสายงานข่าว เช่น นิเทศศาสตร์ ช่างกลด้านการพิมพ์ ก็เคยมีมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยส่งนักศึกษาเข้ามาฝึกงาน บริษัทจะดูว่าใครมีความสามารถด้านนี้ก็จะเป็นที่ก๊ว เมื่อต้องการก็จะเรียกตัวมาทำงาน การเข้าทำงานนั้น บริษัทจะให้ทดลองงานก่อน 3 เดือน ถ้าเห็นว่ามีความสามารถก็เก็บบรรจุ แต่ถ้าไม่มีความสามารถพอก็จำเป็นต้องเลิกจ้าง ปกติระหว่างทดลองงานจะมีคณะกรรมการคอยสังเกตการทำงาน แล้วพิจารณาว่า

1. มีความตั้งใจในการทำงานหรือไม่
2. มีความรู้ความสามารถตามที่ต้องการหรือไม่
3. มีความกระตือรือร้นในการทำงานมากน้อยเพียงใด

แล้วคณะกรรมการดังกล่าวจะมาลงมติกันว่า จะรับหรือไม่ เมื่อรับเข้าทำงานแล้วก็จะให้หัวหน้าแผนกเป็นผู้ประเมินพิเศษ

เงินเดือนค่าจ้าง

นอกจากหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์แล้ว ไทยรัฐมีอัตราเงินเดือนค่าจ้างขั้นต้นสูงกว่าหนังสือพิมพ์อื่น เช่น จบปริญญตรีจะได้มากกว่า 3,000 บาทขึ้นไป เช่นเงินเดือน 2,700 บาท ค่ารถ 300 บาท เบี้ยเลี้ยงประจำวันนักข่าวอาชญากรรมวันละ 100 บาท งานค่านอื่นวันละ 50 บาท โอเวอร์ไทม์ จ่าย 2 เท่า รวมแล้วได้ 4,000 กว่าบาทต่อเดือน

การเลื่อนตำแหน่งและเงินเดือน

เมื่อถึงสิ้นปีก็จะมีคณะกรรมการพิจารณา หรือจ่ายแบบฟอร์มให้หัวหน้าแผนกประเมิน

1. ความรู้ความสามารถในการทำงาน
2. ความกระตือรือร้นในการทำงาน
3. การอุทิศเวลาในการทำงาน

แล้วนำมาร่วมกันพิจารณาเลื่อนตำแหน่งหน้าที่การงาน และเงินเดือน โดยเฉพาะการเลื่อนเงินเดือนก็มีการเลื่อนทุกปีเช่นกัน แต่ถ้าผลงานไม่ดีก็จะได้เลื่อนเช่นกัน

สวัสดิการ

พนักงานในบริษัทจะมีเงินเดือนต่ำสุด 3,000 บาทขึ้นไป ถ้าทำล่วงเวลาจ่ายให้ 2 เท่า ซึ่งตามโรงงานอุตสาหกรรมบางแห่งจ่ายเพียงแรงครึ่งเท่านั้น ใน 1 ปีทำงาน 12 เดือน แต่ได้เงินเดือน 18 เดือน ได้โบนัส 6 เดือนของเงินเดือน และพนักงานทุกคนสามารถเบิกค่าเล่าเรียนลูกได้ไม่ว่าจะมีกี่คน แต่ต้องเป็นลูกที่จดทะเบียนรับรองตามกฎหมาย โดยเบิกได้ดังนี้ อนุบาล 1,000 บาท ต่อคนต่อปี ประถม-มัธยม 1,200 บาทต่อคนต่อปี อุดมศึกษา 1,500 บาทต่อคนต่อปี ส่วนค่ารักษาพยาบาลบริษัทมีโรงพยาบาลทั้งของรัฐและเอกชน 5 แห่งอยู่ในคอนแทก สามารถเบิกคืนได้ ส่วนการทำงานที่เสี่ยงภัย เช่น ไปทำข่าวต่างจังหวัด คนขับรถไปต่างจังหวัดจะมีประกันชีวิตให้คนละ 100,000 บาททุกคน

ด้านสวัสดิการนี้บริษัทคำนึงถึงความเที่ยงธรรม คือทุกคนในบริษัทได้รับสวัสดิการเท่ากันหมดไม่ว่าระดับใด

การเกษียณอายุ

บริษัทยังไม่เคยมีพนักงานเกษียณอายุ เคยมีหนังสือข่าวตายในหน้าที่ ทางบริษัทก็มีเงินช่วยเหลือตอบแทนแก่ผู้ตายจำนวนสูงพอสมควรทีเดียว

การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์
สถานีโทรทัศน์กองทัพบก ของ 5 สนามเป้า กทม.

วันที่ 25 สิงหาคม 2525

(สรุปโดยนิตินัยงาน กลุ่มจังหวัดนครราชสีมา 1.)

ประวัติความเป็นมาของสถานีโทรทัศน์กองทัพบก

จุดกำเนิดของสถานีโทรทัศน์กองทัพบก เริ่มจากข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการกำหนดกำลังเจ้าหน้าที่ในเวลาปกติ 95 (ฉบับพิเศษ) ซึ่งได้กำหนดหน้าที่ของกรมการทหารสื่อสารขึ้นเมื่อ พ.ศ.2495 และต่อมาก็ได้มีการจัดหน่วยเล็ก ๆ ขึ้น ในกองการกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ กรมการทหารสื่อสาร คือแผนกวิทยุโทรทัศน์ซึ่งมีอัตรากำลังพล ตามคำสั่งกระทรวงกลาโหม(เฉพาะ) ที่ 85/26987 ลงวันที่ 15 พฤศจิกายน 2497 เรื่อง แก้อัตรากองทัพบก 91 (ครั้งที่ 79) เป็นจำนวนทั้งสิ้นเพียง 42 นาย เท่านั้น

จากการเริ่มต้น ที่เป็นแต่เพียงตัวหนังสือในกระดาษ ก็ได้กลายเป็นความจริงขึ้น เมื่อ พ.ศ.2497 ด้วยความดำริของ พล.ร. จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ผู้บัญชาการทหารบก สมัยนั้น ได้มีคำสั่งกองทัพบก(เฉพาะ) ที่ 107 ลงวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2500 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินกิจการวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก โดยให้ พลเอกไสว ไสวแสนยากร เป็นประธานกรรมการ มีหน้าที่วางโครงการและกระทำการในการจัดตั้งวิทยุโทรทัศน์ของกองทัพบกเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาการทหาร และจัดการให้ได้มาซึ่งอุปกรณ์แห่งการก่อตั้งสถานีวิทยุโทรทัศน์ กับวางแผนอำนวยการและควบคุมการดำเนินการทั้งปวงเกี่ยวกับกิจการด้านวิทยุโทรทัศน์ของกองทัพบก ซึ่งคณะกรรมการชุดนี้ก็ได้รับดำเนินการโดยด่วนจนสามารถได้วางสถานีอาคารสถานี ณ บริเวณกองพลทหารม้า ถนนพหลโยธิน สนามเป้า พญาไท กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2500 ต่อมาได้รับอนุมัติจากกระทรวงกลาโหม ให้ดำเนินการจัดหาอุปกรณ์เครื่องส่งและเครื่องรับ เพื่อจัดตั้งสถานีโทรทัศน์แห่งที่ 2 ในประเทศไทย เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2500

การก่อสร้างอาคารและติดตั้งอุปกรณ์การส่งภาพได้ดำเนินไปโดยรีบด่วน จนสามารถออกอากาศแพร่ภาพได้เป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 25 มกราคม 2501 ซึ่งเป็นวันกองทัพบก ด้วยระบบ FCC สัญญาณ 525 เส้น ภาพขาวดำในช่อง 7 มีชื่อสื่อกว่า HSATV ชื่อย่อ ททบ.

สถานีโทรทัศน์กองทัพบกได้ดำเนินการออกอากาศมาจนถึงวันที่ 7 ตุลาคม 2502 กองทัพบกจึงได้จัดตั้งคณะกรรมการอำนวยการวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก และเจ้าหน้าที่บริหารงานของสถานีโทรทัศน์กองทัพบกขึ้น เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการปฏิบัติงาน

กิจการโทรทัศน์กองทัพบกได้ดำเนินไปด้วยความก้าวหน้าเป็นลำดับ โดยได้สร้างห้องที่ 2 เพิ่มขึ้น ทำให้สามารถจัดรายการได้สะดวกขึ้น และได้มีส่วนที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่กิจการทางทหารหลายประการ เช่น ในการฝึกซ้อมของทหารระหว่างประเทศ การเผยแพร่กิจกรรมของทหารที่

เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามศัตรูของชาติ การช่วยเหลือประชาชนในคราวประสบภัยธรรมชาติ และการถ่ายทอดพิธีการที่สำคัญให้ประชาชนได้ชมอย่างใกล้ชิดตลอดมา

พ.ศ.2508 ได้มีการพัฒนากิจการของสถานีออกไปอีกอย่างกว้างขวาง ในด้านอุปกรณ์การส่งโทรทัศน์และอาคารสถานที่ ในปีนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ ได้เสด็จพระราชดำเนินมายังสถานีโทรทัศน์กองทัพบก เพื่อทอดพระเนตรกิจการของสถานี เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2508

พ.ศ.2509 ได้จัดการบันทึกเทปเคลื่อนที่ เพื่อสนับสนุนการถ่ายทอดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 5 ซึ่งประเทศไทยเป็นเจ้าภาพครั้งแรก โดยร่วมมือกับบริษัทไทยโทรทัศน์ ช่อง 4 จนได้รับผลสำเร็จอย่างดียิ่ง

พ.ศ.2510 สถานีโทรทัศน์กองทัพบก ได้ทดลองส่งโทรทัศน์สี ด้วยระบบ CCIR สัญญาณ 625 เส้น ในช่อง 7 ระบบสี PAL ออกอากาศ ตั้งแต่วันที่ 17 พฤศจิกายน 2510 และได้ถ่ายทอดรายการประกวดนางสาวไทย จากเวทีบริเวณงานวชิราวุธานุสรณ์ เป็นผลสำเร็จในรายการนี้สามารถรับภาพขาวดำได้ในระบบ 525 เส้น ได้ในช่อง 9 ทั้งนี้การส่งโทรทัศน์ขาวดำ ระบบ 525 เส้น ช่อง 7 เดิมก็ยังงดดำเนินการต่อไปตามเดิม และได้ขยายรัศมีการส่งออกไปในส่วนภูมิภาค โดยติดตั้งทรานสเลเตอร์ ที่เขาวงพระจันทร์ ลพบุรี เขากบ นครสวรรค์ ทับคล้อ พิจิตร เขามอน ชลบุรี และเขากุ๊ก นครราชสีมา กับได้สร้างห้องส่งที่ 3 พร้อมด้วยอุปกรณ์ทันสมัยเพิ่มขึ้นอีกด้วย

พ.ศ.2512 ได้ถ่ายทอดการส่งมนุษย์ไปลงที่ดวงจันทร์ ด้วยยานอะพอลโลของสหรัฐอเมริกาเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2512 โดยการถ่ายทอดผ่านดาวเทียม

พ.ศ.2513 สถานีโทรทัศน์สี กองทัพบก ช่อง 7 ได้ย้ายแยกจากที่ตั้งเดิมไปอยู่บริเวณหลังสถานีขนส่งสายเหนือ (ตลาดหมอชิต) ถนนพหลโยธิน เพื่อออกอากาศให้เป็นเอกเทศ เมื่อเดือนมิถุนายน 2513

พ.ศ.2516 สถานีโทรทัศน์กองทัพบก ได้ปฏิบัติหน้าที่อันสำคัญยิ่ง ด้วยการถ่ายทอดโทรทัศน์ในคราวที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้มีกระแสพระราชดำรัส เมื่อระงับเหตุการณ์จลาจล วุ่นวาย ที่ร้ายแรงที่สุดในประเทศไทย ให้สงบลงได้โดยฉับพลัน เมื่อวันที่ 14 ตุลาคม 2516 เวลา 19.30 น.

พ.ศ.2517 สถานีโทรทัศน์กองทัพบก ได้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอุปกรณ์เครื่องส่งโทรทัศน์จากระบบ 525 เส้น ขาวดำ ช่อง 7 เป็นระบบ 625 เส้น ช่อง 5 โดยออกอากาศเป็นภาพขาวดำ ตั้งแต่วันที่ 3 ตุลาคม 2517 และได้ออกอากาศเป็นภาพสีในการถ่ายทอดพิธีสวนสนามของหน่วย

ทหารรักษาพระองค์ เมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2517 และในปีนี้ได้ก่อสร้างอาคารสถานีโทรทัศน์ เป็นสถานีใหญ่ที่เขากบ จังหวัดนครสวรรค์ โดยถ่ายทอดรายการไปจากช่อง 5 กรุงเทพมหานคร ออกอากาศครอบคลุมพื้นที่จังหวัดกำแพงเพชร ตาก สุโขทัย พิจิตร พิษณุโลก อุตรดิตถ์ และเพชรบูรณ์ ในช่อง 8

พ.ศ.2518 เปิดสถานีโทรทัศน์ ช่อง 8 นครสวรรค์ เป็นทางการ และดำเนินการ ก่อสร้างสถานีใหญ่เพิ่มขึ้นอีกแห่งหนึ่ง ที่เขายายเที่ยง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อ ถ่ายทอดรายการจากช่อง 5 กรุงเทพมหานคร ไปออกอากาศในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทางช่อง 8 เช่นเดียวกัน

พ.ศ.2519 เปิดสถานีโทรทัศน์ ช่อง 8 ที่เขายายเที่ยง นครราชสีมา ออกอากาศด้วย รายการเดียวและเวลาเดียวกันกับทางกรุงเทพมหานคร รวมแล้วสถานีโทรทัศน์กองทัพบก มีรัศมีการ ส่งครอบคลุมพื้นที่ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ และภาคตะวันตก ทั้งหมดประมาณ 33 จังหวัด

พ.ศ.2520 เริ่มวางโครงการที่จะถ่ายทอดสัญญาณ จากสถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 สนามเป้า กรุงเทพมหานคร ไปยังสถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 8 นครสวรรค์ และนครราชสีมา ด้วยระบบไมโครเวฟ ของ ททบ.เอง

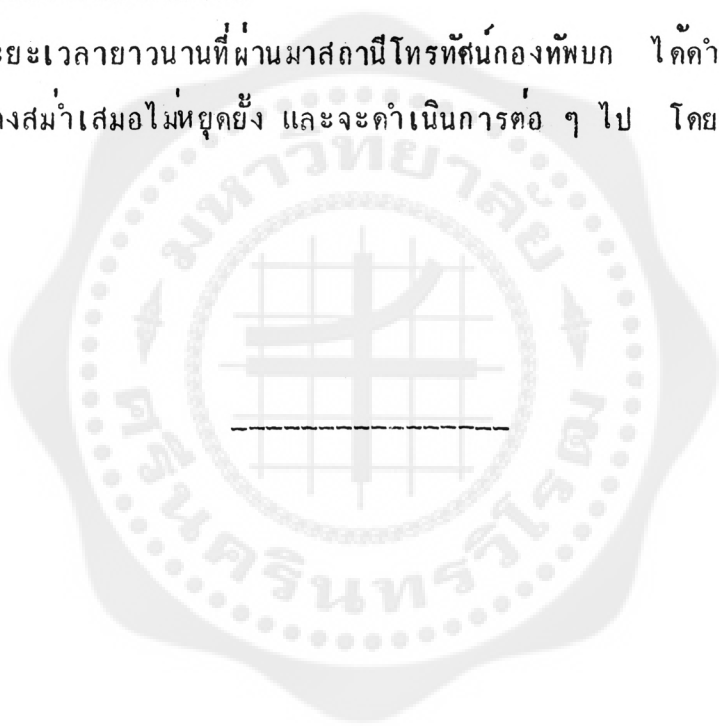
พ.ศ.2521 กองทัพบกได้รับอนุมัติให้ดำเนินการก่อสร้าง ระบบไมโครเวฟ จาก กรุงเทพมหานคร ไปยังเขาโหลง สระบุรี เพื่อถ่ายทอดต่อไปยัง เขายายเที่ยง นครราชสีมา และ แยกจากเขาโหลง ไปยังเขาสรรพยา ชัยนาท เพื่อถ่ายทอดไปยังเขากบ นครสวรรค์ อีกทางหนึ่ง และได้เริ่มก่อสร้างตั้งแต่วันที่ 14 กันยายน 2521

พ.ศ.2522 การก่อสร้างระบบไมโครเวฟ ของสถานีโทรทัศน์กองทัพบก ไปยังสถานีต่างๆ ดังกล่าวข้างต้นได้โดยเรียบร้อย และสามารถรับส่งการสื่อสารได้อีก 12 ช่อง ซึ่งมีโครงการที่จะใช้ ประโยชน์ในการสื่อสารทางทหารสนับสนุนกองทัพบกต่อไปในอนาคต

พ.ศ.2523 - 2524 สถานีโทรทัศน์กองทัพบก ได้ปรับปรุงการดำเนินงานภายในสถานี ให้มีประสิทธิภาพในการออกอากาศเพิ่มขึ้นทุกด้าน ทั้งภายในและภายนอกสถานี ได้ผลิตรายการที่มี คุณภาพสูงขึ้น เป็นที่ถูกต้องถูกใจของผู้ชมทุกระดับชั้น ในด้านการข่าวได้รับข่าวซึ่งถ่ายทอดผ่าน ดาวเทียมจากประเทศผู้ผลิตโดยตรง ซึ่งทำให้ผู้ชมได้รับทราบข่าวที่สำคัญทั่วทุกมุมโลกได้ภายในเวลา อันรวดเร็ว หลังจากที่เกิดเหตุการณ์เกิดขึ้นเพียงไม่กี่ชั่วโมง สำหรับการขยายรัศมีการส่งสัญญาณ

ก็ได้พยายามวางแผนดำเนินการต่อไป ด้วยทุนรอนที่จำกัดตามฐานะของสถานี ซึ่งมีได้อาศัยงบประมาณแผ่นดินมาดำเนินการ และมีใช้รัฐวิสาหกิจที่ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล ทั้งไม่ใช่มุ่งหากำไรเป็นหลัก ดังนั้นการขยายพื้นที่แพร่ภาพจึงเป็นไปอย่างระมัดระวัง และอยู่ในขอบเขตเท่าที่จำเป็นเท่านั้น ได้รับภาพที่ชัดเจนแจ่มใส และได้ชมรายการที่มีคุณภาพ มีสาระประโยชน์และบันเทิง เป็นหลักใหญ่ นอกจากนี้ ในปี 2525 สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 กำลังดำเนินงานสร้างสถานีลูกข่ายที่ 3 ขึ้นที่จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้บริการแก่ประชาชนภาคเหนือ โดยจะถ่ายทอดผ่านดาวเทียมจากแม่ข่ายในกรุงเทพฯ ไปยังสถานีภาคเหนือทุกวันตามเวลาที่ออกอากาศ ซึ่งก็เท่ากับเกือบทั้งประเทศจะได้ชมรายการโทรทัศน์ในเวลาเดียวกัน

ตลอดระยะเวลายาวนานที่ผ่านมาสถานีโทรทัศน์กองทัพบก ได้ดำรงความมุ่งหมายหลักที่ได้ตั้งไว้ อย่างมั่นคงสม่ำเสมอไม่หยุดยั้ง และจะดำเนินการต่อ ๆ ไป โดยเพิ่มความสำคัญมากยิ่งขึ้นเป็นลำดับ

ความมุ่งหมายในการจัดตั้งสถานีโทรทัศน์กองทัพบก

ความมุ่งหมายในการจัดตั้งสถานีโทรทัศน์กองทัพบกนั้น จะเห็นได้จากคำปราศรัยใน
บางตอนของ ฯพณฯ ผู้บัญชาการทหารบก เมื่อวันที่ 25 มกราคม 2505 ดังนี้

"กองทัพบกได้จัดตั้งสถานีโทรทัศน์กองทัพบกขึ้น เพื่อประโยชน์ในการฝึกการศึกษาของ
ทหาร และเพื่อช่วยส่งเสริมในด้านบำรุงความรู้ ความบันเทิงให้แก่ประชาชนและทหารเป็นสำคัญ
กิจการโทรทัศน์มีประโยชน์ต่อกิจการทหาร และต่อส่วนราชการอื่น ๆ ของชาติอยู่เป็นอันมาก และ
สามารถจะใช้ได้ไม่ว่ายามสงครามหรือยามปกติ ในกองทัพของบรรดาอารยประเทศ ได้มีการนำเอา
โทรทัศน์มาใช้เป็นประโยชน์กันอย่างแพร่หลาย เช่น ใช้ถ่ายทอดภาพการฝึกยุทธวิธีบริเวณต่าง ๆ ส่ง
เข้ามาเพื่อบัญชาการรบ ใช้ประโยชน์ในการฝึกและการศึกษาของทหาร และใช้ในการบำรุงความรู้
และประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

สำหรับประเทศไทยเรา เนื่องจากมีงบประมาณจำกัดอยู่มาก ไม่อาจนำเอากิจการ
โทรทัศน์มาใช้ให้แพร่หลายได้ จึงได้วางจุดมุ่งหมายขึ้นต้นไว้ เพียงแต่จัดตั้งขึ้นเพื่อประโยชน์เฉพาะ
ในการฝึกและการศึกษาในเขตจำกัด เพื่อเป็นเครื่องมือในการฝึกหัดเจ้าหน้าที่ให้มีความรู้ความชำนาญ
ให้สามารถติดตามความก้าวหน้าของวิชาการด้านนี้ได้เป็นสำคัญ

ความมุ่งหมายอีกประการหนึ่งก็คือ มุ่งหวังที่จะให้โทรทัศน์ของกองทัพบกนี้ เป็นสื่อสร้าง
ความเข้าใจอันดี ระหว่างกิจการทหารของชาติกับประชาชนชาวไทยทุกคน เพราะกิจการทหารนั้นจะ
แยกออกจากประชาชนไม่ได้ การเสริมสร้างให้ประชาชนชาวไทยได้รู้ในกิจการป้องกันประเทศ จึงเป็น
สิ่งที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง การเพิ่มพูนความรู้และความเข้าใจอันดีเช่นนี้ กิจการโทรทัศน์ย่อมทำได้
ดีที่สุด...."

ดังนั้นความมุ่งหมายในการตั้งสถานีโทรทัศน์กองทัพบก กองทัพบกได้ตั้งสถานีโทรทัศน์
กองทัพบกขึ้นเพื่อความมุ่งหมาย ที่สรุปได้เป็นข้อ ๆ ดังนี้

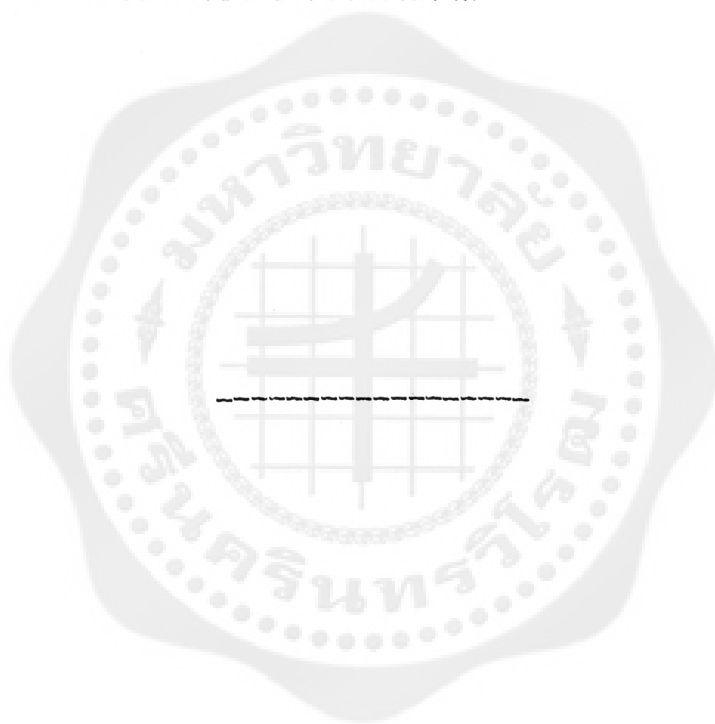
1. เป็นเครื่องมือในการแจ้งข่าว คำสั่งให้ทหารและประชาชนท่เกี่ยวข้องทราบ
2. เผยแพร่กิจการของกองทัพบก และส่วนราชการอื่น ๆ นอกกองทัพบกตามที่จะ

เห็นสมควร

3. ค่อด้านการโฆษณาของฝ่ายตรงข้าม
4. ดำเนินการทางจิตวิทยา ในความอำนวยการของกองทัพบก

5. เผยแพร่นโยบายของรัฐบาล
6. บำรุงความรู้และให้ความบันเทิงแก่ทหารและประชาชน
7. สนับสนุนการอบรมศีลธรรมและวัฒนธรรมของชาติแก่ทหารและประชาชน
8. กระจายข่าวสารทั้งภายในและภายนอกประเทศ
9. ส่งเสริมความเข้าใจอันดี ระหว่างทหารกับประชาชน
10. ส่งเสริมให้หน่วยงานต่าง ๆ มีความรู้ความชำนาญในวิชาการวิทยุและโทรทัศน์

ตั้งแต่ยามปกติเพื่อประโยชน์ในการนำเอาไปใช้ยามสงคราม

การบริหารบุคคล

การดำเนินงานกิจการของสถานีโทรทัศน์ช่อง 5 กองทัพบก (สนามเป้า) นั้นกองทัพบก ได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง เรียกว่า คณะกรรมการควบคุมวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก มีนายทหารชั้นผู้ใหญ่ของกองทัพบกประมาณ 16 นาย ร่วมเป็นกรรมการและบุคคลพลเรือน 2 นาย เป็นกรรมการที่ปรึกษา โดยมีผู้อำนวยการสถานีโทรทัศน์กองทัพบกเป็นกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการฯ ชุดนี้มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. กำหนดนโยบายการดำเนินงานของกิจการวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกให้สอดคล้องกับนโยบายและความมุ่งหมายของกองทัพบกและรัฐบาล
2. อำนาจการและปรับปรุงกิจการของสถานีโทรทัศน์กองทัพบกให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยเจริญก้าวหน้าและทันสมัยอยู่เสมอ
3. ควบคุมกิจการเงินและการใช้จ่ายทั้งปวงของสถานีโทรทัศน์กองทัพบกตลอดจนเงินอุดหนุนจากรัฐบาล (ถ้ามี) ให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการโดยอนุโลม
4. ควบคุมกิจการพัสดุของสถานีโทรทัศน์กองทัพบกให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยรัดกุม
5. ควบคุมการจัดรายการและการแสดงของสถานีโทรทัศน์กองทัพบกให้บังเกิดผลตามนโยบายของกองทัพบกและรัฐบาล
6. พิจารณาแก้ไขและปรับปรุงเกี่ยวกับการจัดและระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับกิจการวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกได้ตามความเหมาะสมเพื่อให้สำเร็จตามภารกิจข้างต้น

คณะกรรมการฯ มีการประชุมกันทุกเดือนอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง เพื่อปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตามที่ได้กล่าวมาแล้ว

การสนับสนุนสร้างความสัมพันธ์ระหว่างทหาร กับทหารไม่พอก็จ้างพลเรือนต่อ เช่น จบจากนิเทศศาสตร์ ทุกอย่างสวัสดิการเหมือนราชการ แต่ไม่มียศ

การรับคนทำงาน

เสนอฝ่ายกำลังคน ประชุม กรมอนุมัติ ไปติดต่อที่สถาบันการศึกษาโดยตรง สถาบันส่งมาฝึกและทดสอบก่อนเมื่อมีความสามารถตรงตามประสงค์จึงบรรจุทำงานได้

การปรับปรุงทางด้านสวัสดิการ

- เพิ่มเนื้อเสียงของเจ้าหน้าที่ (เพิ่มจากเดิมประมาณ 30 - 50%)
- สร้างแฟลตให้เจ้าหน้าที่ของสถานีได้เข้าพักอาศัยจำนวน 30 ห้อง ในพื้นที่ทางทิศใต้

ของ ททบ. เอฟ เอ็ม

- ตั้งกองทุนบำเหน็จสำหรับเจ้าหน้าที่สามัญ คือ คำนเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน 20 ปี แล้วลาออกจะได้รับเงินตอบแทนเท่ากับเงินเดือนปัจจุบันคูณด้วย 20

การบริหารสำนักงานและบริหารทั่วไป

สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 เป็นสถานีที่จัดตั้งขึ้นเพิ่มถ่ายทอดไปสู่ประชาชนเมื่อวันที่ 25 มกราคม 2501 การบริหารงานและการดำเนินกิจการของสถานีโทรทัศน์กองทัพบกมีคณะกรรมการเรียกว่า คณะกรรมการควบคุมวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก โดยมีนายทหารชั้นผู้ใหญ่ของกองทัพบก ร่วมเป็นกรรมการ และบุคคลที่เป็นพลเรือนเป็นกรรมการที่ปรึกษา โดยมีผู้อำนวยการสถานีโทรทัศน์กองทัพบกเป็นกรรมการและเลขานุการ กรรมการชุดนี้มีหน้าที่

1. กำหนดนโยบายการดำเนินงานของกิจการวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกให้สอดคล้องกับนโยบายและความมุ่งหมายของกองทัพบก และรัฐบาล
2. อำนวยการและปรับปรุงกิจการของสถานีโทรทัศน์กองทัพบก ให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย เจริญก้าวหน้าและทันสมัยอยู่เสมอ
3. ควบคุมกิจการการเงิน การใช้จ่ายทั้งปวงของสถานีโทรทัศน์กองทัพบก ตลอดจนเงินอุดหนุนจากรัฐบาล (ถ้ามี) ให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการโดยอนุโลม
4. ควบคุมกิจการพัสดุของสถานีโทรทัศน์กองทัพบก ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและรัดกุม
5. ควบคุมการจัดรายการและการแสดงของสถานีให้บังเกิดผล ตามนโยบายของกองทัพบก และรัฐบาล
6. พิจารณาแก้ไขและปรับปรุงเกี่ยวกับการจัดระเบียบ ปฏิบัติต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับกิจการวิทยุและโทรทัศน์ตามความเหมาะสม เพื่อให้สำเร็จตามภาระกิจ

แนวการบริหารนั้น ทางสถานีได้คำนึงถึงแนวทางที่จะปรับปรุงให้มีคุณภาพมาตรฐาน จึงได้ดำเนินการปรับปรุง โดยจัดทำเป็น 2 โครงการ กล่าวคือ

1. โครงการส่งเสริมและปรับปรุงสถานีส่งหลัก เพื่อปรับปรุงสัญญาณภาพและเสียงให้มีคุณภาพที่ดีที่สุด เท่าที่จะทำได้ และรวมทั้งปรับปรุงอุปกรณ์ทางเทคนิคและระบบการควบคุมต่าง ๆ ให้สามารถปฏิบัติงานได้ด้วยความคล่องตัวยิ่งขึ้น

2. โครงการขยายรัศมีการส่ง ได้แก่การเลือกตั้งสถานีภาคพื้นดินและการถ่ายทอดสัญญาณไปยังสถานีปลายทางในทุกภาคของประเทศไทย รวมทั้งการเข้าดาวเทียมและระบบไมโครเวฟ เพื่อขยายรัศมีการส่งสัญญาณภาพ

นอกจากการพัฒนาทางด้านเทคนิคแล้ว ทางสถานีโทรทัศน์กองทัพบกก็ยังได้พยายามปรับปรุงทางด้านการข่าวให้ดีขึ้น และปรับปรุงทางด้านอาคารสถานที่เพื่อให้เพียงพอตลอดจนถึงสวัสดิการของเจ้าหน้าที่ด้วย ดังสรุปได้โดยย่อคือ

การปรับปรุงอาคารสถานที่

- ย้ายห้องฝ่ายตรวจรายการไปอยู่ใต้อาคาร 1 ไปอยู่ชั้นบนของฝ่ายเครื่องรับ ทำให้พื้นที่ใต้อาคาร 1 กว้างขวางทำเป็นที่จอดรถได้มาก

- ขยายห้องเครื่องส่งให้กว้างขวางขึ้น สร้างห้องส้วม และห้องน้ำ

- ปรับปรุงห้อง ผบ.ทบ., รอง ผบ.ทบ. และหัวหน้าฝ่าย ฯลฯ

- ขยายและปรับปรุงห้องโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจให้กว้างขวางและเป็นสัดส่วน

- เทพื้นคอนกรีตทำเป็นที่จอดรถ เพิ่มเติมทางด้านตะวันออกของสถานี

- เทพื้นคอนกรีตสถานีทั่วไป เพื่อป้องกันน้ำท่วม

- เทพื้นคอนกรีตโรงเก็บไหม้หมด

การปรับปรุงทางด้านสวัสดิการ

- เพิ่มเบี้ยเลี้ยงของเจ้าหน้าที่ (เพิ่มจากเดิมประมาณ 30 - 50%)

- สร้างแฟลตให้เจ้าหน้าที่ของสถานีได้เข้าพักอาศัย จำนวน 30 ห้อง

- ตั้งกองทุนบำเหน็จ สำหรับเจ้าหน้าที่สามัญ คือ ถ้าเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน 20 ปี

แล้วลาออก ให้ได้รับเงินตอบแทนเท่ากับเงินเดือน ปัจจุบัน 4 20

นอกจากนี้ การบริหารสำนักงานและการบริหารทั่วไป ยังได้จัดแบ่งฝ่ายต่าง ๆ ออกไปอีก
เช่น

ฝ่ายประชาสัมพันธ์ มีหน้าที่ดูแล ประสานงาน อำนวยความสะดวกแก่ผู้ติดต่อตลอดจนการ
แนะนำต่าง ๆ เท่าที่จะกระทำได้ โดยถือหลักว่า "เมื่อเรากระจาย แล้วท่านกระจาย ก็แนวทาง
ปฏิบัติของเรา"

ฝ่ายข่าว มีหน้าที่ในการหาข่าว กรองข่าว เอาสาระข่าวเสนอโดยเร็ว จัดรายการข่าว
ให้เหมาะสม โดยยึดนโยบายของกองทัพบกเป็นหลักในการดำเนินงาน ในอันที่จะเป็นสื่อและสร้าง
ความเข้าใจอันดีระหว่างทางราชการสู่ประชาชน

ฝ่ายช่างเทคนิค มีหน้าที่รับผิดชอบในการส่งสัญญาณโทรทัศน์ ให้แพร่กระจายไปสู่เครื่องรับ
ทางขั้วให้ไกลที่สุด และมีคุณภาพดีทั้งสีและเสียง รวมทั้งการดูแลรักษาแก้ไขปรับปรุงเครื่องส่งให้ใช้งาน
ได้ดีตลอดเวลาที่ออกอากาศกับต่องานทางขยายรัศมีการส่งสัญญาณให้กว้างไกลออกไปอีก เพื่อความ
ก้าวหน้าของสถานีในอนาคต

ฝ่ายจัดรายการ มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดเสนอรายการ บันเทิง สารคดี ข่าว รา
รายการสัปดาห์ภาพยนตร์ เทพโทรทัศน์ เสนอต่อผู้ชม

ฝ่ายสนับสนุน มีหน้าที่รับผิดชอบในการส่งเสริมให้ดำเนินงานไปด้วยความราบรื่นปราศจาก
อุปสรรคข้อขัดข้องใด ๆ นอกจากนี้ยังหาเครื่องมือเครื่องใช้และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จำเป็นแก่การ
ปฏิบัติงาน ตลอดจนการหารายได้เพื่อจ่ายในการดำเนินการทั้งสิ้น ซึ่งถือได้ว่าเป็นงานฝ่ายแม่บ้าน
ดังนั้นความสะดวกในการปฏิบัติงานก็อยู่ที่การบริหารงานของฝ่ายสนับสนุน แยกประเภทได้ดังนี้

1. บริการด้านการจัดซื้อจัดหาของสถานี
2. บริการด้านก่อสร้างและซ่อมแซมสถานี
3. บริการสถานที่ เลี้ยงรับรองแขกผู้มาเยือน
4. บริการด้านรักษาความสะอาด
5. บริการด้านขนส่ง
6. บริการด้านประปา
7. บริการด้านไฟฟ้าภายในอาคาร
8. บริการด้านรักษาความปลอดภัยให้กับสถานีและบุคคลสำคัญ
9. บริการด้านการระบายน้ำ

เป็นที่น่าสังเกตว่าเจ้าหน้าที่ทุกคนของสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 ได้ทำงานด้วยความ
เสียสละ มีใจรักต่อหน้าที่ มีความซื่อสัตย์สุจริต ทำด้วยความเต็มใจ ไม่เห็นแก่เหน็ดเหนื่อย เพื่อชื่อเสียง
ของสถานีโทรทัศน์กองทัพบก งานจึงดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ คือ
บริการด้วยความรวดเร็วและให้ทุกคนพอใจ ซึ่งเป็นคติของสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 มาตลอด

การบริหารงบประมาณและแนวการจัดหาผู้อุปถัมภ์รายการ

การบริหารงบประมาณ

งบประมาณที่ได้รับ ส่วนที่เกี่ยวกับการอำนวยการและปรับปรุงกิจการของสถานีโทรทัศน์ กองทัพบกให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย เจริญก้าวหน้าและทันสมัยนั้นได้รับงบประมาณบางส่วนจากรัฐบาล ซึ่งต้องควบคุมกิจการการเงินและการใช้จ่ายให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการโดยอนุโลม อีกส่วนหนึ่งได้รับจากผู้จัดการรายการซึ่งรับเหมาจัดละคร หรือจัดภาพยนตร์ป้อนทางโทรทัศน์ และส่วนสุดท้ายซึ่งทำให้สถานีต้องอยู่ได้ ก็จากผู้อุปถัมภ์รายการ (สปอนเซอร์) สรุปแล้วงบประมาณที่ได้รับมากที่สุดคือทางสถานีจัดหาเองจากผู้จัดการรายการ และผู้อุปถัมภ์รายการ

การจัดสรรรายได้ รายได้ที่ได้รับมาซึ่งไม่ใช่งบประมาณจากรัฐบาลนั้น รับจากผู้รับจัดรายการมักจะไม่พอกับค่าใช้จ่ายที่ทางสถานีต้องจ่ายจริง จึงต้องอาศัยรายได้จากการโฆษณาสิ่งของซึ่งประชาชนต้องบริโภค นำรายได้ส่วนนี้เฉลี่ยเป็นค่าใช้จ่ายของสถานีในแต่ละวันได้โดยไม่ขาดทุน

ค่าใช้จ่าย-การเงิน โดยที่สถานีโทรทัศน์ช่องนี้เป็นของทางราชการ ค่าใช้จ่ายและการเงินที่เกี่ยวกับบุคลากรจึงแบ่งเป็น 2 ลักษณะ

ลักษณะแรกเกี่ยวกับตัวบุคลากรที่เป็นข้าราชการทหาร ได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณของรัฐบาล แม้จะทำงานเกินเวลาราชการก็ต้องจ่ายค่าล่วงเวลาตามระเบียบ ทั้งนี้ เป็นเพราะข้าราชการทหารที่ทำงานประจำอยู่ที่สถานีมักจะปฏิบัติงานไม่ตรงตามเวลาราชการ แต่จะต้องปฏิบัติงานตามแต่เวลาและโอกาสจะอำนวยให้

ลักษณะที่สองการจ้างพลเรือนเข้าทำงานในลักษณะลูกจ้างประจำ และลูกจ้างชั่วคราว ซึ่งส่วนมากเป็นผู้ที่ชำนาญทางวิชาชีพ เช่น วิศวกรไฟฟ้า พัฒนาการ เหล่านี้เป็นต้น

ส่วนค่าใช้จ่ายและการเงินที่เกี่ยวกับการจัดการรายการ และภาพยนตร์ทางสถานีต้องอาศัยรายได้ของสถานีเองมาใช้จ่ายเป็นส่วนใหญ่ รวมทั้งการเสียภาษีภาพยนตร์ต่างประเทศที่แพงมากด้วย

การบัญชี ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการทุกประการ มีปลัดบัญชีกลางใหม่ เป็นผู้ควบคุมการดำเนินงาน โดยมีสำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นผู้ตรวจสอบบัญชี เช่นเดียวกับหน่วยราชการอื่น ๆ

การพัสดุ กิจกรรมพัสดุของสถานีในปัจจุบันนี้ได้ขยายขอบข่ายของงานกว้างขวางมากขึ้น รวมทั้งด้านการปรับปรุงอาคารสถานที่

การแบ่งเวลาของรายการประเภทต่าง ๆ

ทางสถานีได้แบ่งเวลาให้แก่รายการประเภทต่าง ๆ โดยให้ผู้จัดรายการเช่าเวลาของสถานี หรือเรียกว่า "ขายเวลา" ตามระเบียบของสถานี เช่น ผู้จัดรายการละครต้องการเวลาใช้แสดงละคร แต่ละวันเป็นเวลา $\frac{1}{2}$ ชั่วโมง ทางสถานีก็จะขายเวลาให้เต็ม $\frac{1}{2}$ ชั่วโมง ซึ่งรวมทั้งการขายสปอนเซอร์ของผู้จัดการด้วย

การคัดเลือกผู้อุปถัมภ์รายการ โดยที่ผู้อุปถัมภ์รายการหรือสปอนเซอร์จะเป็นผู้ซื้อเวลาที่ทางสถานีขายให้ ทางสถานีจึงจำเป็นต้องเลือกสปอนเซอร์ที่ให้เงินอุปถัมภ์มากกว่ารายอื่น ๆ แม้ว่าสินค้าบางอย่างของสปอนเซอร์จะขัดต่อความถักเห็นของทางสถานีอยู่บ้างก็ตาม แต่ความจำเป็นของทางสถานีที่ต้องการเงินมาดำเนินการในสถานีมีมากกว่า โอกาสที่จะคัดเลือกสปอนเซอร์ที่ดีสินค้าน่ามีคุณค่า และมีคุณธรรมจึงต้องค่อยลงไปบ้าง

การผลิตรายการโทรทัศน์ การคัดเลือกรายการและการจัดรายการเพื่อส่งเสริมการศึกษา

สถานีโทรทัศน์กองทัพบก (ท.ท.บ.5) ได้จัดตั้งขึ้นเพื่อมุ่งประโยชน์แก่ทางราชการ และประชาชนตามสมควร เช่น การแจ้งข่าวการให้ความรู้และความบันเทิง เผยแพร่กิจกรรมของทางราชการ ดำเนินการทางจิตวิทยา และส่งเสริมการอบรมเกี่ยวกับศีลธรรมอันดีด้วย ซึ่งพอสรุปจุดมุ่งหมายของการจัดตั้ง คือ

- ให้การศึกษา
- ให้ความรู้
- ให้ข่าวสาร
- ให้เกิดทัศนคติที่ดี

การผลิตรายการโทรทัศน์

มีการผลิตรายการหลายวิธีการ เช่น

การถ่ายทอดสดบนเวที เป็นการให้การบันเทิงแก่ผู้ชมทางบ้าน และเป็นทัศนศึกษาสำหรับผู้ชมในห้องส่ง ซึ่งมีประชาชน นักเรียน นักศึกษา เข้าชมเป็นจำนวนมาก เป็นการพักผ่อนในวันหยุดไปด้วย

การบันทึกเทป วี ดี โอ เทป เพื่อส่งให้สถานีเครื่องข่ายนำไปออกอากาศตามวันเวลาที่กำหนดพร้อมกันทุกช่อง เป็นการลดค่าใช้จ่าย เพราะหากส่งผ่านดาวเทียมต้องเสียค่าเช่าชั่วโมงสูงมาก

การจัดซื้อภาพยนตร์ การซื้อภาพยนตร์จากต่างประเทศมาออกอากาศ ซึ่งมีปัญหามาก เพราะไม่สามารถคัดเลือกซื้อเฉพาะหนังที่เราต้องการได้ จะต้องซื้อรวมทั้งหนังดีและไม่ดี ประชาชนนิยมหรือไม่นิยมรวมกัน ทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง เพราะแทนที่จะซื้อภาพยนตร์เพียงเรื่องเดียวหรือสองเรื่อง จะต้องซื้อถึงสิบเรื่องควบกันไปตามที่ผู้ผลิตกำหนด และปัญหาสำคัญคือการที่ต้องแข่งขันกันซื้อเพื่อออกอากาศในสถานีของตน

การคัดเลือกรายการ

การคัดเลือกรายการขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้ชม เพื่อเด็กบ้าง เพื่อการศึกษาบ้าง ควบกันไป จะมุ่งด้านการศึกษามากเกินไป จะต้องนำรายการอื่น ๆ เช่น ภาพยนตร์จีน หรือ ภาพยนตร์เกี่ยวกับการรบราฆ่าฟันบ้าง หนังไทยบ้าง เพื่อต้องการสร้างความสนใจผู้ชม หากมุ่งเน้นการศึกษาเรื่อยหรือการดูสำหรับเด็ก ๆ จะไม่มีคนชม ผู้จัดก็ไม่สามารถจัดหาผู้สนับสนุนรายการได้ทำให้ผู้จัดขาดทุน เมื่อไม่มีผู้จัดสถานีก็ไม่สามารถยืนอยู่ได้ ฉะนั้น จึงต้องตามโลกให้ทันว่า ตอนนี้ผู้ชมสนใจอะไรก็เสนออันนั้น

รายการทุกรายการจะต้องผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการบริหารวิทยุโทรทัศน์ก่อน จึงจะออกรายการได้ เพื่อป้องกันการมอมเมา ยั่วยุ เป็นตัวอย่างที่ไม่ดีแก่ประชาชน และเป็นภัยต่อประเทศชาติ ซึ่งบางรายการแม้ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการบริหารวิทยุและโทรทัศน์มาแล้วก็ตาม หากทาง ท.ท.บ. เห็นว่าไม่สอดคล้องกับนโยบายของ ท.ท.บ. ก็อาจจะงดออกรายการนั้น ๆ

การคัดเลือกรายการ

การคัดเลือกรายการขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้ชม เพื่อเด็กบ้าง เพื่อการศึกษาบ้าง ทะเลกันไป จะมุ่งด้านการศึกษามาก็ไม่ได้ จะต้องนำรายการอื่น ๆ เช่น ภาพยนตร์จีน หรือภาพยนตร์เกี่ยวกับการรบราฆ่าฟันบ้าง หนังสือบ้าง เพื่อต้องการสร้างความสนใจผู้ชม หากมุ่งเน้นการศึกษาเยาะหรือการ์ตูนสำหรับเด็ก ๆ จะไม่มีคนชม ผู้จัดก็ไม่สามารถจัดหาผู้สนับสนุนรายการได้ ทำให้ผู้จัดทำขาดทุน เมื่อไม่มีผู้จัดสถานีก็ไม่สามารถยืนอยู่ได้ ฉะนั้น จึงต้องตามโลกให้ทันว่า ตอนนี้ผู้ชมสนใจอะไรก็เสนออันนั้น

รายการทุกรายการจะต้องผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการบริหารวิทยุโทรทัศน์ก่อน จึงจะออกรายการได้ เพื่อป้องกันการมอมเมา ยั่วยุ เป็นตัวอย่างที่ไม่ดีแก่ประชาชน และเป็นภัยต่อประเทศชาติ ซึ่งบางรายการแม้ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการบริหารวิทยุและโทรทัศน์มาแล้วก็ตาม หากทาง ท.ท.บ. เห็นว่าไม่สอดคล้องกับนโยบายของ ท.ท.บ. ก็อาจจะงดออกรายการนั้น ๆ

การจัดรายการเพื่อส่งเสริมการศึกษา

เดินทาง ท.ท.บ. อนุญาตให้กระทรวงศึกษาธิการจัดรายการเพื่อส่งเสริมการศึกษาฟรี ไม่เก็บค่าใช้จ่ายแต่อย่างใด ต่อมาเนื่องจากค่าใช้จ่ายสูงขึ้น ทาง ท.ท.บ. ได้ยกเลิก แต่จะเรียกเก็บค่าบริการในราคาดพิเศษว่า ผู้จัดรายการอื่น ๆ ในการจัดรายการเพื่อส่งเสริมการศึกษามี 2 ลักษณะคือ

1. ทาง ท.ท.บ. ร่วมกับสถานีช่องอื่น ๆ เรียกว่า "โทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย" (ท.ร.ท.) หรือ ทีวีพูล ได้จัดถ่ายทอดรายการพิเศษต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นรายการในประเทศหรือต่างประเทศ เช่น พระราชพิธีและรัฐพิธี การติดตามข่าวบุคคลสำคัญไปต่างประเทศ คือพระมหากษัตริย์ พระบรมราชานุวงศ์ชั้นสูง ชั้นเจ้าฟ้า ระดับรัฐบาล คือนายกรัฐมนตรี การแข่งขันกีฬาในประเทศและต่างประเทศ เหตุการณ์สำคัญในประเทศ งานอื่น ๆ ที่เห็นสมควร

2. เอกชนเป็นผู้จัด โดยเช่าเวลาจัดรายการ เพื่อการบันเทิงของผู้ชมทางบ้านและทัศนศึกษาสำหรับผู้ชมในห้องส่ง ในการศึกษาหาความรู้รอบตัวในรูปของการศึกษานอกสถานที่หรือทัศนศึกษา เพื่อเป็นการหาประสบการณ์ตรง ได้เห็น ได้ยิน ได้สัมผัสจริง ๆ จากของจริงในการนี้

เปรียบเสมือนเป็นห้องเรียนหนึ่งที่สถานี ท.ท.บ. จัดไว้ เพื่อเปิดโอกาสเยาวชนมาศึกษาหาความรู้ เพื่อความก้าวหน้าตากว้างของเยาวชนเหล่านี้ เช่น รายการ "สุขสันต์วันเสาร์" ซึ่งจัดระหว่างเวลา 11.00 น. ของวันเสาร์ เหล่านี้ เป็นต้น

สรุปรายงานการบริหารการศึกษา

ภาคผนวก

โครงการฝึกงานของนิสิตวิชาโทบริหารการศึกษา

ชั้นปีที่ 4

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2525

+++++

วันที่ 25

โครงการฝึกงานของนิสิตวิชาโทบริหารการศึกษา ชั้นปีที่ 4

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ภาคเรียนที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2525

1. หลักการและเหตุผล

ด้วยหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำหนดให้นิสิตชั้นปีที่ 4 ที่เรียนวิชาโทบริหารการศึกษา ออกศึกษาดูงานและฝึกงาน ภาคสนาม เป็นระยะเวลาหนึ่งของการศึกษาปีสุดท้าย เพื่อให้นิสิตที่ศึกษาวิชานี้ได้รับประสบการณ์ตรง ในการบริหารงานทั้งภาคเอกชน รัฐบาลและสถานศึกษา เพื่อนำเอาหลักการ แนวความคิด วิธีการ ดำเนินการปฏิบัติงาน ทักษะ และเทคนิคหลาย ๆ อย่าง ผลสัมฤทธิ์ของผู้บริหารแต่ละบุคคล ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ เกิดความมั่นใจในการปฏิบัติงานต่อไป

นอกจากนี้ยังเป็นการเปรียบเทียบแนวทางการบริหารงานของหน่วยงานต่าง ๆ ดังกล่าว ตามหลักทฤษฎีที่ได้เรียนมาแล้ว นำไปปรับปรุงพัฒนางานด้านบริหาร การศึกษาในความรับผิดชอบ โดย เฉพาะให้ได้ใกล้ชิดกับชุมชนโรงเรียนมากที่สุด ให้มีความก้าวหน้าอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเปลี่ยนแปลงไปสู่การปฏิบัติงานที่สัมฤทธิ์ผลต่อไป

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ เจตคติอันพึงประสงค์ทางการบริหาร การศึกษาให้กว้างขวางยิ่งขึ้น
2. เพื่อรู้จักหลักการด้านทฤษฎี วิชาการ เทคนิค นวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ไปใช้ในการพัฒนาชุมชนในโรงเรียนได้
3. เพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพที่พึงประสงค์ เข้าใจเทคนิค เกิดทักษะหลาย ๆ อย่าง ผลสัมฤทธิ์ของแต่ละบุคคล ไปดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ ให้เกิดผลดีแก่ตนเองและราชการได้

4. เพื่อก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการบริหารการศึกษา นำไปพัฒนาปรับปรุงการบริหารการศึกษาในหน่วยงานที่ตนรับผิดชอบได้
5. เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์นำไปพัฒนางานในหน้าที่ให้ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. กิจกรรมในการดำเนินการฝึกงาน

จัดแบ่งกิจกรรมในการดำเนินการฝึกงานออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

3.1 ภาคบรรยาย

ดำเนินการโดยเชิญวิทยากรให้การบรรยายในหัวข้อที่กำหนด ที่ห้อง 222 และหอประชุมมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โดยถือเกณฑ์ว่าหัวข้อบรรยายและวิทยากรนั้น สามารถที่จะเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ก.)

3.2 ภาคศึกษาดูงาน

ดำเนินการโดย การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่จะไปศึกษาดูงาน กำหนดให้นักศึกษาทุกคนออกศึกษาดูงาน ในหน่วยงานเอกชน รัฐบาล และสถาบันการศึกษาเพื่อเสริมประสบการณ์ 5 แห่ง ในเวลา 3 วัน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข.)

3.3 ภาคฝึกงานสนาม

ดำเนินการโดยให้นักศึกษาแบ่งกลุ่มฝึกงานออกเป็น 7 กลุ่ม กลุ่มละ 10-13 คน ออกฝึกงานที่จังหวัด 5 จังหวัด โดยอาศัยการประหยัดและสะดวกต่อการนิเทศติดตามผล และให้ออกปฏิบัติงานสนามเป็นเวลาทั้งสิ้น 47 วัน ในสถานที่ดังต่อไปนี้

3.3.1 สำนักงาน 1 แห่ง

3.3.2 โรงเรียนประธานกลุ่ม 1 แห่ง

3.3.3 โรงเรียนที่คัดเลือกแล้ว 1 แห่ง

(ดูรายละเอียดในภาคผนวก ก.)

4. ระยะเวลาในการดำเนินการ

กำหนดให้มีการฝึกงานตั้งแต่วันที่ 10 สิงหาคม 2525 ถึงวันที่ 15 ตุลาคม 2525 ตามลักษณะกิจกรรม ดังนี้

4.1 ภาคบรรยาย

จำนวน 5 วัน คือ วันที่ 10, 11, 13, 19, 23 สิงหาคม 2525

4.2 ภาคการศึกษาดูงาน

กำหนดให้ศึกษาดูงาน จำนวน 3 วัน คือ วันที่ 17, 18 และ 25 สิงหาคม 2525

4.3 ภาคฝึกงานสนาม

กำหนดให้ผลิตออกฝึกงานภาคสนามในจังหวัดที่กำหนดเป็นระยะเวลา 47 วัน

ตั้งแต่วันที่ 28 สิงหาคม 2525 ถึงวันที่ 13 ตุลาคม 2525

5. สถานที่ดำเนินการ

5.1 ภาคบรรยาย

ที่ห้องประชุม มศว. ประสานมิตร และห้องประชุมห้อง 222

5.2 ภาคการศึกษาดูงาน

ศึกษาดูงานที่รัฐสภา, ไทยรัฐ, เมืองฟ้าฯ, พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำบางแสน และ

สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5

5.3 ภาคฝึกงานสนาม

1. จังหวัดสุรินทร์	1 กลุ่ม
2. จังหวัดนครราชสีมา	2 กลุ่ม
3. จังหวัดสระบุรี	1 กลุ่ม
4. จังหวัดลพบุรี	1 กลุ่ม
5. จังหวัดอยุธยา	2 กลุ่ม

6. วิธีดำเนินการฝึกงาน

การดำเนินการฝึกงานของนิสิตวิชาโทบริหารการศึกษา มีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

6.1 ขั้นกำหนดโครงการ

6.1.1 อาจารย์ในฐานะประธานการฝึกงาน ประชุมนิสิตทั้งหมด อัดเจนนโยบายวัตถุประสงค์การฝึกงานและให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อพิจารณากำหนดโครงการ

6.1.2 มอบความรับผิดชอบให้นิสิตพิจารณา เลือกสรร คณะกรรมการฝ่ายนิสิต (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง.)

6.1.3 คณะกรรมการฝ่ายนิสิตประชุมปรึกษาวางแผนโครงการฝึกงาน นำเสนอประธานกรรมการฝึกงานฝ่ายอาจารย์เพื่อพิจารณา ปรับปรุงแก้ไข และให้ความเห็นชอบ

6.1.4 โครงการที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำเสนอให้อาจารย์ในภาควิชาบริหารการศึกษาพิจารณารับรอง

6.1.5 นำโครงการที่ผ่านการรับรองจากอาจารย์ในภาควิชา เสนอผ่านหัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษา คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ และอธิการบดีเพื่อขออนุมัติ

6.2 ขั้นปฏิบัติตามโครงการ

ให้นิสิตที่จะออกฝึกงานจัดแบ่งกลุ่ม และกำหนดจังหวัดที่ต้องการออกฝึกงาน คัดเลือกหาหัวหน้ากลุ่มผู้ประสานงานของแต่ละจังหวัด ร่วมกันรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม ดังนี้

6.2.1 การบรรยาย นิสิตแต่ละกลุ่มสรรหาวิทยากร ไปติดต่อขอเชิญมาบรรยาย และนำหนังสือไปเสนอเชิญ ประสานงานติดต่อให้ได้มาตามกำหนด วัน เวลา ทำหน้าที่ต้อนรับวิทยากร และจัดทำประวัติข้อเสนอที่ประชุมทราบในวันบรรยาย (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ก.)

6.2.2 กำหนดสถานที่ศึกษาดูงานภาครัฐบาลและเอกชน โดยคณะกรรมการกลาง ประชุมกรรมการและสมาชิก กำหนดสถานที่ศึกษาดูงาน 5 แห่ง

6.2.3 กำหนดจังหวัดและสถานที่ออกฝึกงานสนาม โดยคณะกรรมการกลางประชุม อัดเจนวัตถุประสงค์ ขึ้นตอนให้สมาชิกและนิสิตทุกคนทราบ เพื่อรับหลักการจัดสมาชิกเข้าตามกลุ่มจังหวัดด้วยความสมัครใจ ทั้งนี้เพื่อประสิทธิภาพของงาน

6.2.4 ให้แต่ละกลุ่มจัดนิสิตผู้ประสานงานไปติดต่อเรื่องที่พัก สถานที่ที่ประสงค์จะไปฝึกงาน แบ่งออกเป็นจุด 3 จุด คือ

- ก. สำนักงาน 1 แห่ง
- ข. โรงเรียนประธานกลุ่ม 1 แห่ง
- ค. โรงเรียนที่คัดเลือกแล้ว 1 แห่ง

7. วัตถุประสงค์

7.1 ใช้หอประชุมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และห้องประชุม ห้อง 222 ประกอบกิจกรรมการบรรยาย และประชุมกลุ่ม

7.2 อุปกรณ์แสงเสียง

7.3 อุปกรณ์การพิมพ์ เอกสาร ประชาสัมพันธ์

7.4 อุปกรณ์เทคโนโลยีต่าง ๆ ที่จำเป็นในการจัดกิจกรรม

8. ผู้รับผิดชอบโครงการ

8.1 คณะกรรมการกลางดำเนินการฝึกงาน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง.)

8.2 นิสิตวิชาโทบริหารการศึกษาทุกคน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ค.)

9. ที่ปรึกษาโครงการและอาจารย์นิเทศ

ได้แก่คณาจารย์ในภาควิชาบริหารการศึกษา ดังรายนามต่อไปนี้

- 1. อาจารย์สุรินทร์ สุพรรณรัตน์ ประธานกรรมการ
- 2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัณิมา ปรีดีดีลล
- 3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร วรตบวงกูร
- 4. อาจารย์ ดร.ประชุม รอดประเสริฐ

5. ผู้ช่วยคําสั่งตราจารย์กาญจนา ศรีกาพิสินธุ์
6. ผู้ช่วยคําสั่งตราจารย์ไพรัตน์ นวลแสง
7. อาจารย์ทวีบุรณ หอมเย็น
8. อาจารย์จุใจ แสงพันธ์
9. ผู้ช่วยคําสั่งตราจารย์เนาวรัตน์ วิไลชนม์
10. ผู้ช่วยคําสั่งตราจารย์สุกัญญา ตียะสุวรรณ

อาจารย์ดังรายนามทั้งหมดนี้ แยกรับผิดชอบแต่ละส่วนการฝึกงาน ตามรายละเอียดที่กำหนด
ในภาคผนวก ก. สำหรับอาจารย์ที่ออกฝึกงานนั้น ปรากฏชื่อเฉพาะในภาคผนวก ค. หรือ
ตามที่เห็นสมควรและเหมาะสม

10. ผู้สนับสนุนโครงการ

- 10.1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 10.2 องค์การและหน่วยงานที่ไปศึกษาดูงานและฝึกงาน
- 10.3 คณะอาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษา
- 10.4 คณะอาจารย์จากภาควิชาหลักสูตรและการสอน
- 10.5 ผู้ทรงคุณวุฒิที่รับเชิญมาบรรยาย

11. งบประมาณ

แยกงบประมาณออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

11.1 งบประมาณฝ่ายนิสิต

- 11.1.1 ภาควิชาบรรยายและศึกษาดูงานนอกสถานที่ ใช้งบประมาณในการดำเนินการ

ทั้งสิ้น 40,500 บาท แยกเป็นดังนี้

- เป็นค่าพาหนะเดินทางและค่าเช่าที่พัก 20,000 บาท
- ค่าจัดทำเอกสาร ค่าจัดสถานที่ ค่าเครื่องดื่ม 16,000 บาท
- ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ 4,500 บาท

11.1.2 ภาคฝึกงานสนาม ให้กลุ่มพิจารณาเฉลี่ยค่าใช้จ่ายกันเอง โดยถือหลัก

ประหยัดและประสิทธิผลของงานเป็นสำคัญ

11.1.3 งบประมาณฝ่ายอาจารย์นิเทศ ใช้งบประมาณของมหาวิทยาลัย

12. การติดตามและประเมินผล

12.1 จุดมุ่งหมายในการประเมินผล เป็นหน้าที่ของคณาจารย์ในภาควิชาบริหารการศึกษา โดยมุ่งประเมินผลในเรื่อง

12.1.1 ความงอกงามด้านความรู้ วิชาการบริหารการศึกษา ทั้งการฟังการบรรยาย การศึกษาดูงาน และการฝึกงานในขอบเขตสาระสำคัญ ดังนี้

- เทคนิคการบริหารของผู้นำ
- เทคนิคการบริหารบุคลากร
- การบริหารงานหลักสูตร วิธีสอนและการนิเทศการศึกษา
- การบริหารอาคารสถานที่
- การบริหารงานธุรการ การเงินและการบริหาร
- การบริหารกิจการนักเรียน
- ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

12.1.2 พฤติกรรมทั่วไปของนิสิต จำแนกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

- ก. พฤติกรรมส่วนบุคคล
- ข. พฤติกรรมกลุ่ม
- ค. การปฏิบัติงานในหน้าที่

(ดูในภาคผนวก จ. แบบประเมินผลการฝึกงานฯ)

12.2 เกณฑ์ในการประเมินผล (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ค.) แบบฟอร์ม

การเฉลี่ยผลการประเมินและการตัดสินเกรด สำหรับอาจารย์ กำหนดดังนี้

- 12.2.1 เอกสารการบรรยาย
- 12.2.2 พฤติกรรมเกี่ยวกับการบรรยาย
- 12.2.3 เอกสารสรุปการศึกษาดูงาน
- 12.2.4 พฤติกรรมเกี่ยวกับการดูงาน
- 12.2.5 พฤติกรรมเกี่ยวกับการฝึกงาน
- 12.2.6 เอกสารเกี่ยวกับการฝึกงาน

12.3 ผู้ประเมินผล

- 12.3.1 เอกสารแผนการบรรยายอาจารย์ในภาควิชาบริหารการศึกษาเป็นผู้ประเมิน
- 12.3.2 เอกสารการศึกษาดูงาน อาจารย์ในภาควิชาบริหารการศึกษาเป็นผู้ประเมิน
- 12.3.3 เอกสารการฝึกงานภาคสนาม อาจารย์นิเทศการฝึกงานเป็นผู้ประเมิน

ส่งรายนามต่อไปนี้

1. จังหวัดอยุธยา 2 กลุ่ม
 - ผู้ช่วยคณบดีตราจารย์ไพรัตน์ นวลแสง
 - ผู้ช่วยคณบดีตราจารย์กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์
 - ผู้ช่วยคณบดีตราจารย์วิจิตร วรุตบางกูร
 - ผู้ช่วยคณบดีตราจารย์สุกัญญา ติบะสุวรรณ
2. จังหวัดสุรินทร์ และ จังหวัดลพบุรี
 - อาจารย์ ดร.ประชุม รอดประเสริฐ
 - อาจารย์จุใจ แสงพันธ์
3. จังหวัดนครราชสีมา 2 กลุ่ม และ จังหวัดสุรินทร์ 1 กลุ่ม
 - อาจารย์สุรินทร์ สุพรรณรัตน์
 - ผู้ช่วยคณบดีตราจารย์เนาวรัตน์ วิไลชนม์

12.3.4 พฤติกรรมทั่วไปของนิสิต

- พฤติกรรมการบรรยายและศึกษาดูงาน

นิสิตหัวหน้ากลุ่มเป็นผู้ประเมิน และอาจารย์ที่ปรึกษา

- พฤติกรรมเกี่ยวกับการฝึกงานภาคสนาม

หัวหน้าหน่วยงานหรือหัวหน้าสถานศึกษา ที่นิสิตออกฝึกงานเป็นผู้ประเมิน

และอาจารย์นิเทศ

12.3.5 คณะกรรมการรับผิดชอบการประเมินผล

การประเมินผลพฤติกรรมของนิสิต ให้อยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการฝ่ายอาจารย์ ดังรายนามต่อไปนี้

1. อาจารย์สุรินทร์ สุพรรณรัตน์	ประธานกรรมการ
2. ผู้ช่วยคณบดีอาจารย์ ดร.กิติมา ปรีดีดีล	กรรมการ
3. อาจารย์ ดร.ประชุม รอดประเสริฐ	"
4. อาจารย์จูงใจ แสงพันธ์	"
5. ผู้ช่วยคณบดีอาจารย์ เนาวรัตน์ วิไลชนม์	"
6. ผู้ช่วยคณบดีอาจารย์ไพรัตน์ นวลแสง	"

12.4 การตัดสินผลการประเมิน

นำเกณฑ์ในการประเมินผลในข้อ 12.2 ตามแบบฟอร์มการประเมินผล ในภาคผนวก จ. นำมาตัดสินเป็นเกรด เฉพาะการฝึกงาน 3 หน่วยกิต และนำเสนอคณะกรรมการฝ่ายอาจารย์ ภาควิชาบริหารการศึกษาเพื่อพิจารณาและรับรองการประเมินผล

รายละเอียดการประเมินผลการฝึกงานภาคสนาม ให้อาจารย์นิเทศและอาจารย์ที่รับผิดชอบ หัวหน้าสถานศึกษา หัวหน้าสำนักงานที่นิสิตออกฝึกงานแต่ละจุดเป็นผู้ประเมิน ตามแบบฟอร์มในภาคผนวก จ. และหัวหน้ากลุ่มนิสิตที่ออกฝึกงานนำเสนอต่อคณะกรรมการที่รับผิดชอบการประเมินผล เพื่อตัดสินตามรายละเอียดในแบบฟอร์มในภาคผนวก จ

13. ผลคาดหวังที่นิสิตจะได้รับ

นิสิตจะได้รับประสบการณ์ ทักษะ ความสามารถ ความมั่นใจในการบริหารการศึกษา
กว้างขวางยิ่งขึ้น เกิดความรู้และทัศนคติตลอดจนแนวทางในการแก้ปัญหาการวางแผนการปฏิบัติงาน
การปฏิบัติงานเป็นหมู่คณะ ความเป็นผู้นำ กับทั้งจะก่อให้เกิดแนวความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนา
การบริหารการศึกษา เพื่อที่จะได้นำไปใช้ในหน่วยงานที่ตนรับผิดชอบให้ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วันที่ 10 กรกฎาคม 2525

(นายวิชัย ฝัलगกิจ)

ประธานกรรมการฝึกงานฝ่ายนิสิต

หมายเหตุ

ภาคผนวก ก. กำหนดวันบรรยาย หัวข้อบรรยายและวิทยากร

ภาคผนวก ข. กำหนด วัน เวลา และสถานที่ศึกษาดูงาน

ภาคผนวก ค. กำหนดสถานที่และรายชื่อกลุ่มนิสิตออกฝึกงาน

ภาคผนวก ง. ผู้รับผิดชอบโครงการ

ภาคผนวก จ. แบบประเมินผลการฝึกงาน

ภาคผนวก ฉ. แบบฟอร์มเฉลี่ยผลการประเมินผลตัดสินเกรด

ภาคผนวก ก. กำหนดวันบรรยาย หัวข้อบรรยายและวิทยากร
ประกอบโครงการฝึกงานของนิสิตวิชาโทบริหารการศึกษา ชั้นปีที่ 4
คณะศึกษาคาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ภาคเรียนที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2525
ลงวันที่ 17 กรกฎาคม 2525

วัน เดือน ปี	หัวข้อบรรยาย	รายการปฏิบัติ	วิทยากร	หมายเหตุ
10 ส.ค. 2525	บรรยายพิเศษ	11.00 - 12.00 น. บรรยาย	ศ.จ.นิพนธ์ ศศิธร (กลุ่มที่ 2 จ.ลพบุรี)	
11 ส.ค. 2525	ประโยชน์ของ ธรรมะ	09.00 - 12.00 น. บรรยาย 13.00 - 16.00 น. ประชุมกลุ่ม	พระราชญาณัทธนี (กลุ่ม 3 จ.นครราชสีมา)	
2 ส.ค. 2525	ปิดวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบรมราชินีนาถ			
13.ส.ค. 2525	ครูดีกับครูล่อนดี นโยบาย และ ความเคลื่อนไหว ของการบริหาร การศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการ	09.00 - 12.00 น. บรรยาย 13.00 - 16.00 น. บรรยาย	ศ.จ.เต็มสิริ บุญยสิงห์ (กลุ่มที่ 1 จ.สุรินทร์) นายบรรจง ชูสกุลชาติ (กลุ่มที่ 7 จ.สระบุรี)	
19 ส.ค. 2525	นโยบายและ ความเคลื่อนไหว ของการบริหาร การประถมศึกษา แห่งชาติ	13.00 - 16.00 น. บรรยาย	นายล่มาน แลงมะลิ (กลุ่มที่ 5,6 จ.อยุธยา)	

วัน เดือน ปี	หัวข้อบรรยาย	รายการปฏิบัติงาน	วิทยากร	อาจารย์ผู้ไปศึกษา
23 ส.ค. 2525	บทบาทและหน้าที่ ของคณะกรรมการ ข้าราชการครู	09.00 - 12.00 น. บรรยาย	ดร.สุรัช คิลปอนันต์ (กลุ่มที่ 4 จ.นครราชสีมา (2))	

ภาคผนวก ข: กำหนดวัน เวลา สถานที่ศึกษาดูงาน

ประกอบโครงการฝึกงานของนิสิตวิชาโทบริหารการศึกษา ชั้นปีที่ 4

คณะศึกษาคำลัดร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ภาคเรียนที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2525

ลงวันที่ 17 กรกฎาคม 2525

วัน เดือน ปี	สถานที่ศึกษาดูงาน	เวลา	รายการปฏิบัติ	หมายเหตุ อาจารย์ที่ปรึกษา
17 ส.ค. 2525	เมืองพญา (กลุ่มที่ 7 จ.สระบุรี)	06.00 - 09.00 น.	เดินทางออกจาก มศว. ประสานมิตร โดยรถบัส ไปเมืองพญา	คือ ผศ.วิไลตร วรุฒบางกูร
		09.00 - 12.00 น.	ศึกษาดูงานการบริหาร เมืองพญา	
	พิพิธภัณฑสถาน มศว. บางแสน	13.30 - 15.30 น.	ออกเดินทางจากพญา	ดร. ประชุม รอดประเสริฐ
		15.30 - 17.00 น.	ถึงพิพิธภัณฑสถาน ศึกษาดูงานการจัดพิพิธภัณฑ สถานและการบริหารฯ	
		17.30 น.	เดินทางกลับ มศว. ประสานมิตร	
18 ส.ค. 2525	ตึกรัฐสภา (กลุ่มที่ 1 จ.สุรินทร์)	08.00 - 12.00 น.	ออกเดินทางจาก มศว. ไปศึกษาดูงานการบริหาร รัฐสภา	ผศ.กาญจนา ศรีกาพิสินธุ์
	บริษัท วัชรพล จำกัด (กลุ่มที่ 4 จ.นครราชสีมา)	13.00 - 16.00 น.	ศึกษาดูงานการบริหาร หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และ ระบบการพิมพ์	
		16.30 น.	ออกเดินทางกลับ มศว.	ผศ.เนาวรัตน์ วิไลชนม์
25 ส.ค. 2525	สถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 (กลุ่มที่ 2,3 จ.ลพบุรี จ.นครราชสีมา)	13.00 - 14.00 น.	ออกเดินทางจาก มศว. ไปสถานีโทรทัศน์ช่อง 5	ผศ.สุกัญญา ติยะสุวรรณ์
		14.00 - 17.00 น.	ศึกษาดูงานการบริหาร การสื่อสารและการ ประชาสัมพันธ์	

กลุ่มที่	รายชื่อสมาชิกกลุ่ม	จังหวัดที่ออกฝึกงาน	หมายเหตุ
	นางพรทิพย์ นาค เรือง นางศุภวีย์ ศิริกัณฑ์ นางอนุรักษ กิม เกตพนอม นางเลขา สุพานิช นางสุจินต์ แต่งประเสริฐ น.ส. เพ็ญศรี สุธาสวัสดิ์ นายเขาวลิต แก้วแสงอินทร์	อาจารย์นี้เทศฝึกงานคือ อ.จุใจ แสงพันธ์ ดร.ประทุม รอดประเสริฐ	
3	นายปรช่า ฐลัวรรณ ห้วนหน้า นายศิริพงษ์ ทินราช ผู้ประสานงาน สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด นายอุทัย ฉินาผล นายอุทัย ค่ำรักดี นายชั้น ทอง เล่มอ นายพิเชษฐ์ เกศสระ นายกมล ปลั่งศรี นายวิศิษฐ์ สุคนธมาน นายกำจาย ชำภาณี นายวีระศักดิ์ อมูดี นายสมบุรณ์ ดอนโสม นายชัชวาล วัชรานันทกุล นายวินัย มานะไสย	จังหวัดนครราชสีมา โรงเรียนบ้านหัวทะเล โรงเรียนบ้านประดอกโคกไผ่ อาจารย์นี้เทศฝึกงาน คือ อ.สุรินทร์ สุพรรณรัตน์ ผศ.เนาวรัตน์ วิไลยอนันต์	

ภาคผนวก ค. กำหนดสถานที่และกลุ่มนิสิตที่ออกฝึกงาน
ประกอบโครงการฝึกงานของนิสิตวิชาโทบริหารการศึกษา ชั้นปีที่ 4
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ภาคเรียนที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2525
ลงวันที่ 17 กรกฎาคม 2525

กลุ่มที่	รายชื่อสมาชิกกลุ่ม		จังหวัดที่ออกฝึกงาน	หมายเหตุ
1	นายสำริต	สลัดดี เดย์ หัวหน้า	จังหวัดสุรินทร์	
	นายอุดม	เทียนทอง ผู้ประสานงาน	สำนักงานการประถมศึกษา	
	นายสุพล	แก้วบำรุง	จังหวัด	
	น.ส.ปรางทอง	โคตรโยธา	โรงเรียนหนองโต้ง	
	นางสมคิด	ปานะถึก	โรงเรียนบ้านโสน	
	นางศศิธร	เทียนฉวีสวัสดิ์	อาจารย์นิเทศฝึกงาน คือ	
	นายธงไชย	วิชัยดิษฐ์	อ.สุรินทร์ สุพรรณรัตน์	
	นายวิชัย	พินสุวรรณ์	ผศ.เนาวรัตน์ วิไลชนม์	
	นายสุทิน	บุญแข็ง		
	นายนิพนธ์	ป้อมสำนวม		
	นายสมชาติ	คงพิบูล		
	น.ส.อุทุมพร	นวลโฮม		
2	นายวิชัย	มีลาภกิจ หัวหน้า	จังหวัดลพบุรี	
	นายปราชัย	บุราคร ผู้ประสานงาน	สำนักงานการประถมศึกษา	
	นายเสริม	อุไรพันธ์	จังหวัด	
	นายวีระ	แผ่นทอง	โรงเรียนพิบูลย์สังเคราะห์	
	นายคู่ชัย	มณีลำคร	โรงเรียนลำนารายณ์	

กลุ่มที่	รายชื่อสมาชิกกลุ่ม	จังหวัดที่ออกฝึกงาน	หมายเหตุ
4	นายทองลา เล่นาฤทธิ์ หัวหน้า นายอัศนีย์ ประทุมวงศ์ ผู้ประสานงาน นายบุญมี ภูบังดาว นางลำยพิณ เพชรรัตน์ นางมกกา จอมอินตา นางลำยหยุด หงษ์มาลา น.ส. วิไลรัตน์ อีร คำสัตว์ นายสมบูรณ์ ภูมิสถิตย์ นายทองเสียม นุญภูเขียว นายสุวัฒน์ พานิชวงศ์	จังหวัดนครราชสีมา สำนักงานการประถมศึกษา อำเภอสีคิ้ว โรงเรียนเสียวรณนทกุลกิจ โรงเรียนถนนมิตรภาพ อาจารย์นิเทศฝึกงาน คือ อ.สุรินทร์ สุพรรณรัตน์ ผศ.เนาวรัตน์ วิไลพนม	
5	นายพานิช เวียงฤทธิ์ หัวหน้า นางเฟื่องฟ้า จุฑานนท์ ผู้ประสานงาน นายวรพจน์ พ่วงดี นายอนันต์ คมกล้ำ นายวิเชียร ภิญโญ นายกิตติพล ธรรมพิระกุล นายปัญญา ไชหวัง นางบังอร ศิลปะประเสริฐ นางรัชณี ลระอะ นางวนิดา สบายวัน น.ส. จรรยาธิษั ต่อสุวรรณ น.ส. นิตยา แก้วสุตา	จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด โรงเรียนประตูลี้ โรงเรียนพิบูลย์ประเสริฐวิทย อาจารย์นิเทศฝึกงาน คือ ผศ.ไพรัตน์ นวลแสง ผศ.กาญจนา ศรียาพิสิษฐ์ ผศ.วิเชียร วรุตบางกูร ผศ.สุกัญญา ตียะสุวรรณ	

กลุ่มที่	รายชื่อสมาชิกกลุ่ม			จังหวัดที่ออกฝึกงาน	หมายเหตุ
6	นายกระจ่าง	แหวนทองคำ	หัวหน้า	จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	
	นางชยาพร	รอตพันธ์	ผู้ประสานงาน	สำนักงานการประถมศึกษา	
	นายเฉลิมเกียรติ	บุรณศิริ		อำเภอเมือง ฯ	
	นายประจวบ	เป้าเพชร		โรงเรียนวัดคานหาหม	
	นายพิชิต	รักธรรม		โรงเรียนวัดใหญ่ชัยมงคล	
	นายโอกาส	ฉิมพลี		อาจารย์นิเทศฝึกงาน คือ	
	นายสุชาติ	สันทรกลม		ผศ.ไพรัตน์ นวลแสง	
	นายศรีชัย	พรประชาธรรม		ผศ.กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์	
	น.ส.ประภาพรณ	มารมพันธ์		ผศ.วิจิตร วรตบางกูร	
	น.ส.ลดาวัลย์	พวงนิล		ผศ.สุกัญญา ตียะสุวรรณ	
7	นายสิงหา	ปิงเมือง	หัวหน้า	จังหวัดสระบุรี	
	นายธรรมบุญ	ประทุมมัลย์	ผู้ประสานงาน	สำนักงานเทศบาลตำบล	
	น.ส.ยุพา	ตั้งสระส้ม		หนองแค	
	นายมานิตย์	จริยโกมล		โรงเรียนเทศบาลหนองแค	
	นายยงยุทธ	แดงหอม		โรงเรียนวัดชัยสิทธิ์อนุสรณ์	
	นายยงยุทธ	สมบูรณ์		อาจารย์นิเทศฝึกงาน คือ	
	นายทองเ็น	อุบุญ		อ.ลุงใจ แสงพันธ์	
	นายวิสาร	พุ่มนิลกุล		ดร.ประชุม รอดประเสริฐ	
	นายสมาน	แก้วสระเลน			
	นางมลิวลัย	เกตุวัลย์			
	น.ส.กฤติยา	นาคแก้ว			
	นางวณิดชา	เจริญศักดิ์ขจร			

ภาคผนวก ง. รายละเอียดผู้รับผิดชอบโครงการ
ประกอบโครงการฝึกงานของนิสิตวิชาโทบริหารการศึกษา ชั้นปีที่ 4
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ภาคเรียนที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2525
ลงวันที่ 17 กรกฎาคม 2525

คณะกรรมการกลาง ประกอบด้วย

1. นายวิชัย	มีลาภกิจ	ประธานกรรมการ
2. นายสิงหา	ปิง เมือง	รองประธานกรรมการ
3. นายศรีชัย	พรประชาธรรม	รองประธานกรรมการ
4. นายปราศรัย	บุราคร	เลขานุการ
5. นายอัศนี	ประทุมวงศ์	ผู้ช่วยเลขานุการ
6. นายประจวบ	เป้า เพียร	เหรัญญิก
7. นายทองเสื่อ	ภูบุญ	ผู้ช่วยเหรัญญิก
8. นายกระจำจ	แหวนทองคำ	ผู้ช่วยเหรัญญิก
9. นายมานิตย์	จริยโกมล	ปฏิคม
10. นางเฟื่องฟ้า	จุฑาพนธ์	ผู้ช่วยปฏิคม
11. น.ส. เพ็ญศรี	สุสวัสดิ	ผู้ช่วยปฏิคม
12. นางสาวหยด	หงษ์มาลา	ผู้ช่วยปฏิคม
13. นายปรีชา	อยู่สุวรรณ	เอกสารการพิมพ์
14. นายเสริม	อุไรพันธ์	ผู้ช่วยเอกสารการพิมพ์
15. นายลัมชาต	คงพิบูล	ผู้ช่วยฝ่ายเอกสารการพิมพ์
16. นายอุทัย	ศรัทธาดี	ผู้ช่วยเอกสารการพิมพ์

17. นายกมล	ปลั่งศรี	ผู้ช่วยเอกสารการพิมพ์
18. นายนิพนธ์	ป้องสนาม	สถานที่และเทคนิค
19. นายสุพจน์	แก้วบำรุง	ผู้ช่วยสถานที่เทคนิค
20. นายทองเี่ยม	บุญชูเขียว	ผู้ช่วยสถานที่เทคนิค
21. นายสุทิน	บุญแข็ง	ผู้ช่วยสถานที่เทคนิค
22. นายวิชัย	พินสุวรรณ์	ประสานงานทั่วไป
23. นายสุภชัย	มณีสำคร	ผู้ช่วยประสานงานทั่วไป
24. นายอุทัย	จินาผล	ประชาสัมพันธ์
25. นายลาริต	สัสดีเดช	ผู้ช่วยประชาสัมพันธ์
26. นายพิชิต	รักธรรม	ผู้ช่วยประชาสัมพันธ์

(ลงชื่อ)

(นายวิชัย มีลาภกิจ)

ประธานกรรมการดำเนินงานฝ่ายนิสิต

แผนการปฏิบัติงาน

ประกอบโครงการการฝึกงานของนิสิตวิชาโทบริหารการศึกษา ชั้นปีที่ 4

คณะศึกษาคาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ภาคเรียนที่หนึ่ง ประจำปีการศึกษา 2525

ระหว่างวันที่ 10 สิงหาคม ถึงวันที่ 15 ตุลาคม 2525

วัน เดือน ปี	เวลา	รายการปฏิบัติงาน	หมายเหตุ
10 ส.ค. 2525	08.00 - 09.00 น. 09.00 - 12.00 น. 13.00 - 16.00 น.	- พิธีเปิดการฝึกงาน - พังบรรยายพิเศษ โดย ศจ.นิพนธ์ คศิริ - อาจารย์นิเทศชี้แจงเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน	ห้อง 222
11 ส.ค. 2525	09.00 - 12.00 น.	- พังบรรยาย เรื่อง ประโยชน์ของธรรมะ - ประชุมกลุ่ม	ห้อง 222
12 ส.ค. 2525		ปิดวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบรมราชินีนาถ	
13 ส.ค. 2525	09.00 - 12.00 น. 13.00 - 16.00 น.	- พังบรรยาย เรื่อง ครูดีกับครูล่อนดี - พังบรรยาย เรื่อง นโยบายและความเคลื่อนไหว การบริหารการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ	ห้อง 222
14.ส.ค. 2525	09.00 - 12.00 น.	- ประชุมกลุ่ม (หยุดวันเสาร์)	ห้อง 222
15 ส.ค. 2525	-	หยุดเรียนวันอาทิตย์ 1 วัน	
16 ส.ค. 2525	09.00 - 16.00 น.	- การสอนจุลภาค	
17 ส.ค. 2525	06.00 - 12.00 น. 13.00 - 16.30 น.	- ศึกษาตึกงานการบริหารเมืองพัทยา - ศึกษาตึกงานพิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำ ที่ มศว. บางแสน	เดินทางโดย รถยนต์

วัน เดือน ปี	เวลา	รายการปฏิบัติงาน	หมายเหตุ
18 ส.ค. 2525	08.30 - 12.00 น. 13.00 - 16.30 น.	- ศึกษาดูงานการบริหารรัฐสภา - ศึกษาดูงานการบริหารโรงพิมพ์ ไทยรัฐ	เดินทางโดย รถยนต์
19 ส.ค. 2525	08.00 - 11.00 น. 13.00 - 16.00 น.	- การสอนจุลภาค - พังบรรยาย เรื่อง บทบาทและนโยบาย ความเคลื่อนไหวของการประถมศึกษาแห่งชาติ	หอประชุม มคั . ๙
20 ส.ค. 2525	08.00 - 15.00 น. 15.00 - 17.00 น.	- การสอนจุลภาค - ประชุมกลุ่ม (สรุปคำบรรยาย)	
21 ส.ค. 2525	-	หยุดวันเสาร์	
22 ส.ค. 2525	-	หยุดวันอาทิตย์	
23 ส.ค. 2525	08.00 - 12.00 น. 13.00 - 16.00 น.	- พังบรรยาย เรื่อง บทบาทและหน้าที่ ของคณะกรรมการข้าราชการครู - ประชุมกลุ่ม	
24 ส.ค. 2525	08.00 - 16.00 น.	- การสอนจุลภาค	
25 ส.ค. 2525	08.00 - 11.00 น. 13.00 - 16.30 น.	- การสอนจุลภาค - ศึกษาดูงานการบริหารและการ ถ่ายทอดโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5	
26 ส.ค. 2525	08.00 - 15.00 น.	- การสอนจุลภาค	
27 ส.ค. 2525	08.00 - 15.00 น.	- การสอนจุลภาค	

วัน เดือน ปี	เวลา	รายการปฏิบัติงาน	หมายเหตุ
28 ส.ค. 2525	06.00 - 18.00 น.	- ออกเดินทางไปฝึกงานภาคสนาม ตามจังหวัดต่าง ๆ เพื่อประกอบกิจกรรม การฝึกงานภาคสนามตามโครงการและ แผนงานที่กำหนด	
29 ส.ค. 2525	08.00 - 16.00 น.	- กลุ่มนิสิตแต่ละกลุ่มประชุมมอบหมายงาน รับผิดชอบ - และศึกษาภูมิประเทศ พบปะกับเจ้าหน้าที่ และหัวหน้าสถาบันที่จะไปฝึกงาน ตามที่ เห็นสมควร	
30 ส.ค. 2525 - 13 ต.ค. 2525	- - -	- - ออกฝึกงานภาคสนามตามจุดจังหวัดที่กำหนด (ตามภาคผนวก ในแผนรายการปฏิบัติงาน)	
พฤหัสบดีที่ 14 ต.ค. - ศุกร์ ที่ 15 ต.ค. 2525	09.00 - 16.00 น.	- ประชุมสรุปผลการปฏิบัติงานภาคสนาม	ห้อง 222
เสาร์ที่ 16 - จันทร์ที่ 18 ต.ค. 2526	09.00 - 16.00 น.	- กลุ่มและฝ่ายเอกสารจัดทำเอกสารการฝึกงาน เป็นรูปเล่ม	

(ลงชื่อ)

(นายวิชัย มีลาภกิจ)

ประธานกรรมการฝึกงานฝ่ายนิสิต

รายชื่อ ตำแหน่ง ที่อยู่

ของ

นิสิตวิชาโทบริหารการศึกษา ชั้นปีที่ 4

ที่ไปศึกษาและ ฝึกงานบริหารการศึกษา ปีการศึกษา 2525

วันที่ 25

ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

รายชื่อและตำแหน่งของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ที่เรียนวิชาโทบริหารการศึกษา รุ่นที่ 25
ในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2525

กลุ่มฝึกงานบริหารการศึกษาจังหวัดสุรินทร์

1. นายสาริต สัสดีเดช	ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่
2. นายอุดม เทียนทอง	ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์
3. นายสมชาติ คงพิกุล	ศึกษาธิการอำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์
4. นางสมคิด ปานะถึก	ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอสว่างงาม จังหวัดพิจิตร
5. นางศศิธร เทียนสวัสดิ์	เจ้าหน้าที่ธุรการ กองตรวจและรายงาน
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
6. นายวิจิต พิณสุวรรณ	เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี กองคลัง
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
7. นายสุพจน์ แก้วบำรุง	อ.1 โรงเรียนบ้านติตะ อ.เมือง จ.พังงา
8. นายธงชัย วิชัยศิษฐ์	อ.1 โรงเรียนเทศบาลนาสาร อ.นาสาร จ.สุราษฎร์ธานี
9. นายสุทิน บุญแข็ง	อ.1 โรงเรียนเทศบาลสุขสำราญ อ.เมือง จ.อุบลราชธานี
10. นายนิพนธ์ ปอมสนาม	อ.1 โรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ 50 จ.ปราจีนบุรี
11. น.ส.อุทุมพร นวลโคม	ครูโรงเรียนวัดป่ามะไฟ อ.เมือง จ.ปราจีนบุรี
12. น.ส.ปรางทอง โคตรโยธา	ครูโรงเรียนบรบือวิทยา อ.บรบือ

จ.มหาสารคาม

สถานที่ไปศึกษาและฝึกงาน

1. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์
2. โรงเรียนบ้านหนองไถ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์
3. โรงเรียนบ้านโนน อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

กลุ่มพนักงานบริหารการศึกษาจังหวัดลพบุรี

1. นายวิชัย มีลาภกิจ ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอลำไทร จังหวัดลพบุรี
2. นายปราศรัย บุราคร ศึกษาธิการอำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ
3. นายเสริม อรุณพันธ์ ครูโรงเรียนเทศบาลตะพานหิน อำเภอกะพานหิน จังหวัดพิจิตร
4. นายวีระ แพนทอง ครูใหญ่โรงเรียนบ้านรุน อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์
5. นายสุภชัย มณีสาคร เจ้าหน้าบริหารการประถมศึกษา จังหวัดพะเยา
6. นางศุภวดี ศิริกันต์ อ.ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดตรัง
7. นางเรขา สุพานิช อ.โรงเรียนเทศบาลบ้านท่าตะเภา อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร
8. นางอนุรักษ์ กิมเถื่อนอม อ.โรงเรียนเทศบาล 2 (บ้านนาสาร)
อำเภอนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี
9. นางสุจินต์ แดงประเสริฐ เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี สำนักงานศึกษาธิการ-
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
10. นางพรทิพย์ นาคเรือง เจ้าหน้าที่บริหารงานธุรการ กองตรวจและรายงาน
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
11. น.ส.เพ็ญศรี สุขสวัสดิ์ เจ้าหน้าที่ธุรการ กองกลาง
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
12. นายเชาวลิต แก้วแสงอินทร์ อาจารย์โรงเรียนบ้านป่าตาล จังหวัดเชียงราย

สถานที่ไปศึกษาและฝึกงาน

1. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี
2. โรงเรียนพิบูลย์สงเคราะห์ อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี
3. โรงเรียนอำนารายณ์ อำเภออำนารายณ์ จังหวัดลพบุรี

กลุ่มฝึกงานบริหารการศึกษาจังหวัดนครราชสีมา (1)

1. นายปรีชา ชูสุวรรณ ศึกษาธิการอำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี
2. นายศิริพงษ์ หินราช ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
3. นายอุทัย จินาผล ครูโรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านนาสาร) อำเภอนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี
4. นายอุทัย ศรีภักดิ์ ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอบ้านดุง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
5. นายชิน ทองเสมอ ครูใหญ่โรงเรียนบ้านคลองหิน อำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่
6. นายพิเชษฐ์ เกศสระ อาจารย์ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนครราชสีมา
7. นายกมล ปลั่งศรี ครูโรงเรียนเทศบาลบ้านหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
8. นายวิศิษฐ์ สุกนธมาน ครูโรงเรียนเทศบาลวัดธรรมทาราม อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
9. นายกำจาย ชำภาณี ครูโรงเรียนเทศบาลวัดบ่อแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม
10. นายวีระศักดิ์ อยู่ดี ครูโรงเรียนบ้านดง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี
11. นายสมบุรณ์ คอนโสม ครูโรงเรียนบ้านโสกทัง อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น
12. นายชัชวาล วัชรานันทกุล อาจารย์ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสมุทรปราการ
13. นายวินัย มานะไสย ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี

สถานที่ไปศึกษาและฝึกงาน

1. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา
2. โรงเรียนชุมชนบ้านประโดก-โคกไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
3. โรงเรียนบ้านหะวะละ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

กลุ่มพนักงานบริหารการศึกษาจังหวัดนครราชสีมา (2)

1. นายทองคำ เสนาฤทธิ์ ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น
2. นายอัสนีย์ ประทุมวงศ์ ผู้ช่วยครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลศรีเมืองพล
จังหวัดขอนแก่น
3. นายบุญมี ภูบังขาว เจ้าหน้าที่ธุรการสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอเทพารักษ์
จังหวัดมหาสารคาม
4. นางสาวพิน เพชรรัตน์ ครูโรงเรียนเทศบาล 3 อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง
5. นางฉกา จอมอินตา ครูโรงเรียนเทศบาล 5 อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง
6. นางสาวหยก หงษ์มาลา ครูโรงเรียนเทศบาล 5 อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด
7. นายสมบุญ ภูมิสถิตย์ ครูโรงเรียนเทศบาลวัดกะพังสุรินทร์ อำเภอเมือง
จังหวัดตรัง
8. น.ส.วิไลรัตน์ ชีรสาสตร ครูโรงเรียนเทศบาล 3 อำเภอเมือง -
จังหวัดนครราชสีมา
9. นายทองเจียม บุญชูเขียว ครูใหญ่โรงเรียนบ้านลาดนันทาม จังหวัดชัยภูมิ
10. นายสุวัฒน์ พานิชวงศ์ ครูโรงเรียนคอนเจดีย์ อำเภอคอนเจดีย์ -
จังหวัดสุพรรณบุรี

สถานที่ไปศึกษาและฝึกงาน

1. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา
2. โรงเรียนเจียรนวนท้อทิศ อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา
3. โรงเรียนถนนมิตรภาพ อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา

กลุ่มงานบริหารการศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี (1)

1. นายพานิช เวียงหุทัย ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
2. นางเฟื่องฟ้า จุฑานนท์ อาจารย์โรงเรียนเทศบาลป้อมเพชร อำเภอเมือง
จังหวัดอุบลราชธานี
3. นายวรพจน์ พ่วงคี ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
4. นายวิเชียร ภูมัญญ์ ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี
5. นายอนันต์ คมกล่า หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
6. นางบังอร ศิลปประเสริฐ อาจารย์โรงเรียนเทศบาลวัดพรหมจริยวาสน
อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์
7. นายกิตติพล ธรรมพิรุณ อาจารย์โรงเรียนเทศบาลบ้านสามกอง อำเภอเมือง
จังหวัดภูเก็ต
8. นายปัญญา ใจหวัง อาจารย์โรงเรียนเทศบาลวัดประทุม อำเภอเมือง -
จังหวัดสมุทรสงคราม
9. น.ส.นิตยา แก้วสุภา อาจารย์โรงเรียนเทศบาลวัดธรรมนิมิตร อำเภอเมือง
จังหวัดสมุทรสงคราม
10. น.ส.จรรยาภักษ์ คอสุวรรณ ครูโรงเรียนเทศบาลเมืองบ้านหมี่ -
อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี
11. นางรัชนี สระอะ อาจารย์โรงเรียนเทศบาลเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส
12. นางวนิดา สบายวัน อาจารย์โรงเรียนเทศบาลบ้านป้อมเพชร อำเภอเมือง
จังหวัดอุบลราชธานี

สถานที่ไปศึกษาและฝึกงาน

1. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. โรงเรียนประจักษ์ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี
3. โรงเรียนพิบูลย์ประเสริฐวิทย อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

กลุ่มฝึกงานบริหารการศึกษาจังหวัดอยุธยา (2)

1. นายกระจำแหวนทองคำ ศึกษาธิการอำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ
2. นายประจวบ เป้าเพชร ครูใหญ่โรงเรียนบ้านหนองปลาไหล อำเภอ
จังหวัดพิจิตร
3. นายเฉลิมเกียรติ บุรณศรี ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์น่าน
จังหวัดน่าน
4. นายโอกาส ภูมิพลี ครูใหญ่โรงเรียน จังหวัดกำแพงเพชร
5. นายสุชาติ จันทร์กลม อ.โรงเรียนวัดท่าโสม อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด
6. นายศรีชัย พรประชาธรรม ครูโรงเรียนอนุบาลนครราชสีมา อำเภอเมือง
จังหวัดนครราชสีมา
7. น.ส.ประภาพรณ มารมย์พันธุ์ ครูโรงเรียนบ้านหนองกระดี่ จังหวัดสุพรรณบุรี
8. น.ส.อดาวลัย พวงนิล ครูโรงเรียนประจวบวิทยาลัย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
9. นางชยาพร รอดพน ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา
10. นายพิชิต รักธรรม อาจารย์ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดยะลา

สถานที่ไปศึกษาและฝึกงาน

1. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดอยุธยา
2. โรงเรียนวัดคานขาม อำเภอเมือง จังหวัดอยุธยา
3. โรงเรียนวัดใหญ่ชัยมงคล อำเภอเมือง จังหวัดอยุธยา

- - - - -

กลุ่มพนักงานบริหารการศึกษาจังหวัดสระบุรี

1. นายมานิต จริยโกมล ศึกษาธิการอำเภอบ้านหลวง จังหวัดน่าน
2. นายสิงหา ปิงเมือง ครูใหญ่โรงเรียนเทศบาล 6 อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
3. น.ส.บุพา คังสระสม ครูโรงเรียนวัดสระขายโสม อำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี
4. นายขงยุทธ สมบูรณ์ อาจารย์ใหญ่โรงเรียนมีชัย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย
5. นายขงยุทธ แสงหอม ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่โรงเรียนวัดสีหธาราม จังหวัดอ่างทอง
6. นายธรรมนุญ ประทุมมาลัย อาจารย์โรงเรียนเทศบาลวัดเกาะกลาง -
จังหวัดสระบุรี
7. นางมะลิวัลย์ เกตุวัลย์ อาจารย์โรงเรียนเทศบาลวัดคันสน อำเภอเมือง
จังหวัดอ่างทอง
8. น.ส.กฤตกา นาคแก้ว อาจารย์โรงเรียนเทศบาลวัดคันสน อำเภอเมือง
จังหวัดอ่างทอง
9. นายวิสาร พุ่มมีสกุล ครูโรงเรียนบ้านไร่ใหญ่ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง
10. นายสมาน แก้วสระแสน ครูโรงเรียนบ้านทรัพย์ศรีทอง อำเภอหนองไผ่
จังหวัดเพชรบูรณ์
11. น.ส.วนิษา เจริญศักดิ์จร ครูโรงเรียนห้วยผึ้งวิทยา กิ่งอำเภอห้วยผึ้ง
จังหวัดกาฬสินธุ์
12. นายทองเจือ ภูบุญ ผู้ช่วยครูใหญ่โรงเรียนเทศบาล อำเภอเมือง
จังหวัดชัยนาท

สถานที่ไปศึกษาและฝึกงาน

1. สำนักงานเทศบาลตำบลหนองแก จังหวัดสระบุรี
 2. โรงเรียนเทศบาลหนองแก จังหวัดสระบุรี
 3. โรงเรียนวัดชัยสิทธิ์อนุสรณ์ จังหวัดสระบุรี
- - - - -

